

П Р И Б У Т К О В Е СВИНАРСТВО

всеукраїнський журнал про все, що стосується свинарства

№3 (27), червень 2015 р.

48

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО
СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА**

64

**«ВІД ВІДЛУЧЕННЯ
ДО ЗАБОЮ» —
АМЕРИКАНСЬКА
ТЕХНОЛОГІЯ
УТРИМАННЯ СВИНЕЙ**

76

**ПШЕНИЧНІ
ЧИ КУКУРУДЗЯНІ
РАЦІОНИ?**

126

**НОВИЙ КОМПЛЕКС
ТОВ «АПК "НАСТАШКА"»:
МАТЕРІАЛІЗАЦІЯ ПЕРЕДОВОГО
ДОСВІДУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ**

52

ТЗОВ «Росан-Агро»:

**«ВІД РАДЯНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ДО СВІТОВИХ СТАНДАРТІВ»**

AgroSoft WinPig

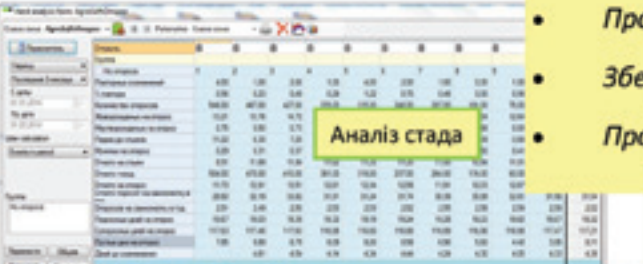
Програмне забезпечення для обліку в свинарстві

Програмне забезпечення для обліку в свинарстві від компанії АгроСофт - це контроль, аналіз та управління виробництвом. З програмою завжди можна отримувати всі необхідні звіти та завжди володіти детальною інформацією всього процесу виробництва. Програма допоможе вчасно відреагувати на важливі сигнали та провести необхідні заходи. Що зберігає час та додаткові витрати.

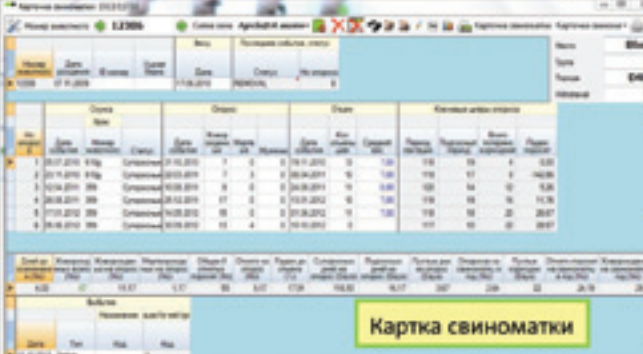

Графіки відносно цілі

Аналіз стада

Картка свиноматки

Можливості програми

- Індивідуальний облік та аналіз свиноматок і кнурів.
- Аналіз виробничих груп.
- Облік та аналіз груп дорощування і відгодівлі.
- Створення індивідуальних схем для реєстрації та звітів.
- Прозорість обліку.
- Збереження звітів в будь-якому форматі.
- Прогноз забою.

Новини компанії

В квітні місяці виходить новий реліз програми, який надасть можливість співпраці з генетикою ДанБред. Пізніше ж буде створено модулі і для інших генетичних компаній.

Також розширено можливості детального аналізу, що дасть можливість отримувати саме необхідну інформацію та створювати потрібні звіти. При бажанні можна буде також створювати індивідуальні формули.

Пропозиція по впровадженню

Компанія АгроСофт надає можливість безкоштовно отримати програму на випробувальний термін. В який входить оригінальна версія програми, підтримка та онлайн навчання. Це допоможе зрозуміти що насправді являє собою даний продукт, його користь та необхідність.

Випробувальний термін програми складає один-два місяці. Після чого вже можна приймати обґрунтоване рішення по впровадженню програмного забезпечення.

Denmark

7160 Tarring, Tovergade 82

Telephone +4576902222

E-Mail: post@agrosoft.net

Homepage: www.agrosoft.eu

Підтримка АгроСофт в Україні

Володимир Вакула

тел.: +38 097 937 69 41

+38 050 835 40 78

e-mail: agrosoft_ua@ukr.net

Всеукраїнський журнал

№3 (27) червень 2015 р.
Усе про свинарство в Україні та світі

Головний редактор
Оксана Юрченко

Редакція
Ірина Музиченко
Людмила Крачок
Руслана Бутило
Віктор Ільницький
Роберт Чернієнко
Наталія Подуст
Лілія Кушніренко

Рекламний відділ
Максим Кривоніс
+38 098 593 17 35
Ростислав Петров
+38 067 236 01 67

Відділ передплати
+38 067 470 55 94
+38 067 470 23 01

Дизайн і верстка
Інна Деміденко

Свідоцтво про реєстрацію
Серія KB 16912 — 5682P
від 30.07.2010

Передплатний індекс
89054

Тираж
2000 примірників

Адреса редакції
вул. Пролетарська, 6, офіс 2,
м. Умань, Черкаська область,
20300

Е-пошта: profpigprod@gmail.com
Телефон: +38 067 236 01 67

ЕКСПЕРТНА РАДА ЖУРНАЛУ

Лоза Артур Анатолійович,
кандидат сільськогосподарських наук, президент Асоціації свинарів України

Березовський Роман Зиновійович,
заступник директора по тваринництву ПАП «Агропродсервіс», здобувач Інституту біології тварин

Сівов Юрій Олександрович,
консультант у галузі молочного скотарства та свинарства

Кудлай Надія Дмитрівна,
директор ТОВ «Еліта»

Літо — спекотна пора, і я зараз говорю не тільки про погоду. Галузь буквально «бурлить» від концентрації подій. Відкрився сезон VII Міжнародним конгресом «Прибуткове свинарство». Недаремно захід проходив під знаком сімки: сім разів міряють і лише один — відрізають. Бо сьомий раз — найточніший, а сьомий поспіль конгрес — перевірений часом на актуальність, інформативність та популярність серед спеціалістів, які працюють у галузі.

Хоча не всі літні події такі ж приємні... Уряд двічі вирішив перевірити аграріїв на спроможність відстояти під стінами Верховної Ради своє право займатися улюбленою справою, яка при цьому розвиває економіку держави та забезпечує робочими місцями сотні тисяч українців. Адже, забравши ПДВ і не запропонувавши альтернативи, на багатьох сільськогосподарських підприємствах можна буде поставити хрест.

Ще одна погана новина: з кінця травня в Україні зафіксували п'ять випадків африканської чуми свиней, причому в областях, які до цього були «чистими» — Київській, Житомирській, Рівненській. Тому посилені заходи біобезпеки нині та просвітницька робота серед населення у сусідніх до свиногомплексу селах — обов'язкові інструменти у попередженні небезпеки.

Негативом закінчувати неможе, тому поділюся доброю вісткою. За ініціативи галузевих асоціацій, зокрема АСУ, спільно з ФАО та ББР при Міністерстві створили нову робочу групу з удосконалення політики розвитку м'ясної галузі та формування ринку м'яса. На першому засіданні-знайомстві прозвучали дуже правильні слова: «Це не міністерство створило робочу групу, а бізнес, для того, щоб дати міністерству знати про свої пріоритети та проблеми і у тандемі якнайшвидше їх вирішити». Скажете, ми це вже чули? Не буду сперечатися, однак не варто забувати, що ми самі ковалі свого щастя. І якщо щось не склалося у минулому, значить, не проявили достатньої наполегливості. Хочеться вірити, що на цього разу все буде правильно!

З повагою,
головний редактор Оксана Юрченко

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів матеріалів. Відповідальність за зміст та достовірність інформації, якість рекламної продукції чи послуг, дотримання авторських прав, а також відповідних сертифікатів, дозволів на публікацію та ліцензій несе рекламодавець. Рекламодавець передає до редакції рекламні матеріали та право на виготовлення, тиражування й поширення реклами. Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів, отриманих від інформаційних агентств, інших ЗМІ чи інших джерел інформації. Позаштатні автори гарантують достовірність наданої інформації, наявність у них немайнових і виключно майнових авторських прав, а також самостійно несуть відповідальність за порушення прав третіх осіб. Редакція самостійно приймає рішення про публікацію тих чи інших матеріалів, а також їх редагування до норм сучасних журналістських стандартів та якості мови і стилістики. Ціни, наведені в надрукованих матеріалах, дійсні на час подання текстів до редакції. Передрук наших матеріалів можливий лише з офіційного письмового дозволу редакції та з посиланням на цей журнал. Рукописи, фотографії та інші матеріали, надані для публікації, редакція не повертає.

12 **VII Міжнародний конгрес «Прибуткове свинарство»:**
у виробництві найголовніше —
вміти розумно економити

70 **Основні маніпуляції у цеху опоросу:**
що слід робити з новонародженими
поросятами?

122 **Пригоди українців в Америці:**
чим особливе тамтешнє свинарство

126 **ТОВ «АПК „Насташка”»:**
найкращі технології, перевірені часом

6	ПОДІЇ ГАЛУЗІ	
	Світ	6
	Україна	10
	VII Міжнародний конгрес «Прибуткове свинарство»: у виробництві найголовніше — вміти розумно економити.	12
	«Лідер галузі–2015»: традиція перевірена часом. . . .	18
	Міжнародний агроінвестиційний форум: бути сильним в умовах кризи.	20
	«Агро-2015»: міжнародний майданчик для діалогу. . .22	
	Круглий стіл: Growing Ukraine. Роздержавлення	24

26	НОВИНИ АСОЦІАЦІЇ СВИНАРІВ УКРАЇНИ	
	Асоціація свинарів України: нас тепер 35!	26
	Зустріч із 5-ма міністрами.	26

28	АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД	
	Виробництво та переробка свинини.	28
	Світовий ринок свинини: тенденції та перспективи. . . 32	
	Ринок кормів.	38
	«Чорна п'ятниця» по-українськи.	42

44	ГАРЯЧА ТЕМА	
	Грантові програми від ЄБРР.	44

48	ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ	
	Перспективи розвитку екологічно безпечного сільського господарства.	48

52	ФОКУС	
	ТзОВ «Росан-Агро»: від радянських технологій до світових стандартів.	52

60	УПРАВЛІННЯ · ЕКОНОМІКА	
	Головко О., Лоза А. Аналіз результатів діяльності свиноферми.	60

	Еріксон Дж. Wean-to-Finish — американська технологія утримання свиней (від відлучення до забою).	64
--	--	----

	Міхайлов В. Оптимальні параметри повітря для свиней.	68
--	--	----

66	КОРИСНА ПОРАДА	
	Шептуха О. Основні маніпуляції у цеху опоросу.	70

76	КОРМИ · ГОДІВЛЯ	
	Морільйо А. Пшеничні чи кукурудзяні раціони?	76

	Жива спорова культура: на одне відлучене порося більше!	80
--	--	----

	NeopiggTMRescuecare: рідка годівля для поросят.	84
--	--	----

	Хесекер А. Годівля свиноматок упродовж репродуктивного циклу.	86
--	--	----

	«Гаряча пора» для фахівців із годівлі: попереджаємо тепловий стрес у свиноматок	91
--	--	----

	Хелати у раціонах свиноматок: як покращити продуктивність та зменшити відсоток вибраковування.	96
--	--	----

100	СТАТУС ЗДОРОВ'Я	
	Карр Дж. Менеджмент молозива.	100

	Костюшкевич К. Нестероїдні протизапальні препарати у свинарстві.	106
--	---	-----

	Контроль поширення ЕДС під час транспортування. . . .110	
--	--	--

	Контамінація кормів вірусом ЕДС.	112
--	--	-----

	Кетопрофен чи флуніксин: що дієвіше при лікуванні актинобаційної плевропневмонії?	118
--	--	-----

120	ОБЛАДНАННЯ	
	Расмуссен К. Класична система вентиляції від'ємного тиску.	120

122	BUSINESS TRIP	
	Юрченко О. Свинарство може бути різним або що цікавого побачили в Америці!	122

126	СТРАТЕГІЇ ЛІДЕРСТВА	
	Новий комплекс ТОВ «АПК „Насташка”»: матеріалізація передового досвіду та технологій.	126

130	КОНКУРЕНТ	
	Unikredit Bank: «Головне — довіра і партнерські відносини»	130

136	НЕСПОДІВАНІ ФАКТИ	
------------	--------------------------	--

138	ЖИТЕЙСЬКА МУДРІСТЬ	
	Впевненість = успіх.	138

РОСІЯ ВІДНОВИЛА СПИСОК ПРОДОВОЛЬНОГО ЕМБАРГО

25-го червня уряд Росії оприлюднив список продуктів, заборонених до ввезення в країну. Його підписав прем'єр-міністр Дмитро Медведєв.

Під заборону залишилося м'ясо великої рогатої худоби, свинина, харчові субпродукти, риба і ракоподібні, молоко і молочні продукти, овочі, ковбаси.

Ембарго «обійшло боком» спеціалізовані продукти, призначені для дієтичного лікувального і дієтичного профілактичного харчування. Безлактозна продукція потрапила під посилені вимоги.

РФ ДОЗВОЛИЛА ЕКСПОРТ УКРАЇНСЬКОМУ ВИРОБНИКУ СВИНИНИ

Россільгоспнагляд дозволив (з 25 червня) ввозити до Росії яловичину і свинину компанії «Зевс ЛТД» (Дубно, Рівненська область).

Відомство неодноразово обмежувало поставки продукції вказаної компанії. Експорт видався можливим за результатами аналізу матеріалів про усунення виявлених у ході перевірки продукції порушень ветеринарно-санітарних вимог і норм, встановлених у Митному союзі.

2015-Й: РОСІЯ ЗНИЗИЛА ІМПОРТ М'ЯСА В 2,1 РАЗИ

За п'ять місяців цього року (січень-травень) Росія імпортувала 39 тис. тонн м'яса птиці (в 3,9 рази менше, ніж за відповідний період минулого року).

Імпорт свинини склав 83,2 тис. тонн, скоротившись у 1,9 рази. Яловичини завезли 118,4 тис. тонн, це на 35,14% менше, ніж за аналогічний період 2014-го року.

Усього за вказаний період РФ закупила 248,6 тис. тонн м'яса, що в 2,1 рази менше, ніж минулоріч.

ДИКІ КАБАНИ НИЩАТЬ ПОСІВИ У ПОЛЬЩІ

Польські фермери скаржаться, що дике свинопоголів'я знищує посіви на полях. Крім того, вони невдоволені неадекватними компенсаціями та недостатніми темпами його відстрілу, що загрожують передачею вірусу АЧС у присадибні господарства.

Аграрії вимагають активних дій від мисливських угідь, на яких покладено завдання відстрілювати диких кабанів (наразі знищено 1050 тварин). За невиконання умов вони погрожують мітингами.

ДАНІЯ НАРОСТИЛА ЕКСПОРТ СВИНИНИ

За перші три місяці 2015-го данський експорт свинини виріс на 6% — до 292 тис. тонн. Разом із тим, його загальна вартість впала на 5% — до 580 млн євро.

Найбільший ринок збуту (74%) — країни ЄС. Частка Німеччини, що імпортувала найбільше, скоротилася на 32%. Водночас поставки у Польщу, Італію та Великобританію зросли на 12%, 20% і 19% відповідно.

Експорт на ринки, що виходять за межі ЄС, збільшився на 1%, незважаючи на зниження обсягів поставок в Японію на 21%, порівняно з 2014-им роком.

Основний приріст закупівель забезпечила Австралія (поставки до неї збільшилися на 60% в річному численні) і невеликі азійські ринки, зокрема Південна Корея і Тайвань. Поставки в Китай скоротилися на 4%.

БЕЛЬГІЯ ДОМОВИЛАСЯ З КИТАЄМ ПРО ЕКСПОРТ СВИНИНИ

Бельгія та Китай підписали меморандум про експорт свинини. Згідно з цим документом, кількість бельгійських компаній на китайському ринку має збільшитися з 2-х до 6-ти. За даними Бельгійської федерації виробників м'яса (FEBEV), перші відвантаження розпочнуться вже восени.

ГРАНТОВА ПРОГРАМА ЄС ДЛЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ, ГРУЗІЇ ТА МОЛДОВИ

Європейська комісія планує впровадити нову 10-річну грантову програму підтримки малих та середніх підприємств (МСП) України, Грузії та Молдови. Це можливо в рамках угод про глибоку та всеосяжну зону вільної торгівлі (DCFTA). Загальна сума грантів — 200 млн євро. Вони виділятимуться з бюджету ЄС, а основними каналами фінансування стануть програми Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) та Європейського інвестиційного банку (ЄІБ).

Зокрема в Україні в поточному році планують почати програму надання гарантій на 330 млн євро, внесок ЄС — 40 млн.

КАЗАХСТАН ЗНЯВ ОБМЕЖЕННЯ НА УКРАЇНСЬКУ ТВАРИНИЦЬКУ ПРОДУКЦІЮ

Після інспекції українських сільськогосподарських підприємств казахськими фахівцями, низка виробників отримала дозвіл на експорт тваринницької продукції до Республіки Казахстан. Серед них м'ясопереробні: ТОВ «Компанія Зевс ЛТД», ТОВ «Свіженька», ТОВ «Черкаська продовольча компанія», ТОВ «Техномолпром».

Статус зазначених підприємств визначено як «посилений лабораторний контроль».

Frait

Современное оборудование
оснащения свиноплеком
от производителя

- Станки для опороса и осеменения
- Системы ограждения и пола
- Кормушки и кормовые автоматы
- Системы автоматической раздачи корма

- Системы поения
- Системы вентиляции и микроклимата
- Системы навозоудаления
- Ветеринарный инструмент по уходу за животными в ассортименте

г. Днепропетровск

тел.: +38 067 568 10 85, +38 050 363 25 35

e-mail: office@frait.com.ua

www.frait.com.ua

БРАЗИЛЬСЬКИЙ ЕКСПОРТ СВИНИНИ ЗРІС НА 18,1%

Станом на травень експорт свинини з Бразилії зріс на 18,1%, порівняно з відповідним періодом 2014-го. Такі дані оприлюднила Бразильська асоціація виробників тваринного протеїну (ABRA).

У цілому, країна експортувала 2015-го 45,4 тис. тонн. У перерахунку на кошти, травневі доходи 2015-го склали 111,8 млн дол. США, що на 8% менше, ніж у минулому році.

Найбільший імпортер бразильської свинини — Росія, наростила поставки продукції на 20,1% у січні-травні. Обсяги сягнули 73,9 тис. тонн. Це 41,6% від загальних об'ємів свинини, проданої експортерами Бразилії.

Друге місце посідає Гонконг — 43,7 тис. імпортованих тонн м'яса свиней (24,6% від загального об'єму). Цей показник на 9% нижчий, порівняно з першими п'ятьма місяцями 2014-го. На третій сходинці «експортного рейтингу» — Ангола, яка імпортувала 11,9 тис. тонн, що на 43,2% менше, ніж минулоріч.

КИТАЙСЬКА СВИНИНА ПОЧАЛА ПРИБУВАТИ ДО РФ

Тепер свинина з Китаю потрапляє до РФ «напряму» через пункт пропуску Покровка-Жаохе (Хабаровський край). За цим маршрутом уже прибуло перших 40 тонн свинини. Всього планують поставити 400–450 т. Російська сторона підкреслює якість експортованої продукції. Так, після дефростації, у свинині з Піднебесної виявили лише 1,5% води, а у бразильській — від 7 до 9%.

Раніше імпортування китайського м'яса здійснювали через Примор'я, морським шляхом, що «влітало в копійчку» м'ясопереробникам.

Російський ринок відкрився для Китаю у 2014-му після 10-річної заборони.

МОЛДАВІЯ «ПРОБИРАЄТЬСЯ» НА М'ЯСНИЙ РИНОК РФ

Ще одне молдавське підприємство отримало дозвіл на поставки м'яса до Росії. Це компанія Написо (с. Петрів, Дрокійський район), що спеціалізується на забої великої та дрібної рогатої худоби, свиней, коней, обробленні яловичини і конини, виробництві яловичого і свинячого топленого й замороженого жиру.

Раніше дозвіл на ввіз баранини, яловичини і субпродуктів, конини та свинини у РФ отримали підприємства «Містор-Брас» і «Техностел Кар».

КАНАДА НАЛАГОДИЛА ПОСТАВКИ ПОГОЛІВ'Я ДО ЧИЛІ

У 2014-му Чилі тимчасово обмежила імпортування живих тварин та продуктів зі свинини з країн, де реєстрували випадки епідемічної діареї свиней (ЕДС), включаючи Канаду. Незважаючи на те, що остання була головним постачальником свиней у живій вазі впродовж 10 років. Після ґрунтовних перемовин, канадській стороні вдалося відновити втрачені позиції.

КИТАЙ ВІДКРИВАЄ РИНОК СВИНИНИ ДЛЯ ЄС

У березні 2015-го поголів'я свиней в країні склало 40,4 млн голів, що на 15% менше, ніж роком раніше. Отож, у європейських експортерів з'являється нова можливість для активних дій на китайському ринку, особливо враховуючи зростання оптових цін на свинину всередині країни.

Минулоріч Китай імпортував 564 тис. тонн свинини і 814 тис. тонн субпродуктів. Майже дві третини імпортованої свинини і більше половини імпортованих субпродуктів були поставлені з ЄС.

ЄГИПЕТ ДОЗВОЛИВ ІМПОРТ ПОЛЬСЬКОЇ СВИНИНИ

Єгипет разом з Македонією та Сингапуром дозволили імпортувати свинини з Польщі. Така можливість видалася після виявлення африканської чуми свиней (АЧС) у цих країнах.

В основному, свинину в Єгипті споживають туристи та іммігранти.

Наразі Польща веде перемовини про відкриття ринків Японії, Китаю та Південної Кореї.

ЄВРОПЕЙСЬКІ АГРАРІЇ ОТРИМАЮТЬ 27 МЛРД ІНВЕСТИЦІЙ

Єврокомісія схвалила програми розвитку сільського господарства у низці країн Євросоюзу на термін до 2020-го р. Обсяг фінансування з бюджету ЄС сягне 27 млрд євро.

ЄК схвалила 24 програми розвитку, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності фермерського сектора економіки ЄС, турботу про сільську місцевість і клімат.

Тут сподіваються, що ці програми допоможуть створити понад 40 тис. робочих місць. Вони працюватимуть у Болгарії, Хорватії, Чехії, Німеччині, Ірландії, Італії, Румунії, Іспанії, Швеції та Великобританії.

6-а МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА З ТВАРИННИЦТВА ТА ПТАХІВНИЦТВА

www.animalfarming.com.ua

27-29 ЖОВТНЯ 2015

Міжнародний виставковий центр, Київ, Україна

«Animal Farming Ukraine – розвиток Вашого бізнесу»

Нова спеціалізована експозиція
зернових культур і кормовиробництва

Grain Feed
EXPO UKRAINE

Напрямки експозиції:

- переробка, зберігання, захист і транспортування зернових культур та кормів
- інгредієнти та добавки, технології та обладнання для кормовиробництва
- технології обробки біомаси

За підтримки: Міністерства
аграрної політики та
продовольства України

Організатори виставки:
PREMIER   Тел.: +380 44 4968645
e-mail: af@pe.com.ua

НОВІ ВИПАДКИ АФРИКАНСЬКОЇ ЧУМИ СВИНЕЙ

У травні – на початку липня 2015-го в Україні зареєстрували 3 випадки АЧС.

5 травня в Київській області в урочищі «Гравів» поблизу садового товариства та угідь резиденції «Залісся» (Броварський район) виявили 3 трупи диких кабанів.

25-го червня — серед свійсько-го поголів'я у Ріпкинському районі Чернігівської області у підсобному господарстві «Любецького психоневрологічного інтернату».

2-го липня в урочищі «Підкозли» мисливських угідь Дубровицького УТМР (Дубровицький район Рівненська область) було виявлено 2 трупи диких кабанів. Наступного дня підтвердили діагноз африканська чума свиней. Відстань від місця виявлення загиблих тварин до найближчого населеного пункту с. Жадень становить 5 км, при цьому відстань до кордону з Республікою Білорусь — 4 км.

5-го липня АЧС виявили одразу у двох областях України — Київській та Житомирській. На Київщині хворобу підтвердили в особистому підсобному господарстві у с. Горностайпіль Іванківського району. В Житомирській області у Більківському лісництві Радомишльського району знайшли труп дикого кабана.

УКРАЇНА ІНВЕСТИЦІЙНО ПРИВАБЛИВІША, НІЖ РОСІЯ

За даними рейтингу BDO International Business Compass, Україна посідає 89-е місце у світовому чарті інвестиційної привабливості (між Філіппінами і Мальдівами).

Усього до переліку входять 174 країни. Автори рейтингу — представники Гамбургського інституту світової економіки.

Лідер рейтингу — Швейцарія з показником 81,88 пункта. Далі йдуть Сінгапур — 81,03 і Гонконг — 80,17. У першу десятку увійшли: Норвегія, Данія, Нідерланди, Канада, Британія, Швеція та Нова Зеландія.

З показником 50,57 пунктів Україна обігнала Росію (100-е місце), однак її випередила Білорусь (85-е) та Молдова (87-е).

УКРАЇНА ПОГЛИБЛЮЄ СПІВПРАЦЮ З ГРУЗІЄЮ

Україна та Грузія налагодять співпрацю Держветфітослужб двох країн. Про це домовлялися Владислава Рутицька, заступник Міністра аграрної політики та продовольства нашої держави та заступник Міністра сільського господарства Грузії Юрій Нонадзе.

Під час зустрічі також йшлося про збільшення обсягів експорту, зокрема цукру, соняшникової олії, маргаринової продукції, жирів спеціального призначення, а також тваринницької продукції.

Грузинська сторона висловила глибоке переконання у якості української продукції і готовність співпрацювати.

ТОВАРООБІГ С/Г ПРОДУКЦІЇ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КИТАЄМ ЗБІЛЬШИВСЯ У ПІВТОРА РАЗИ

Порівняно з січнем-травнем 2014-го, товарообіг сільськогосподарської продукції з Китаєм зріс на 56% (до майже 650 млн дол.). Такі дані оприлюднив Міністр аграрної політики і продовольства Олексій Павленко.

МІНАГРОПОЛІТИКИ ПРОПОНУЄ ЗБІЛЬШИТИ ДОТАЦІЇ ДЛЯ АГРАРІЇВ НА 2 МЛРД ГРН

Додаткові кошти планується витратити на компенсацію відсотків за кредитами, а також на розвиток садівництва і тваринництва.

Так, Міністерство аграрної політики та продовольства направило на адресу Міністерства фінансів пропозицію щодо виділення з держбюджету додатково 2 млрд грн для підтримки аграрного сектора в 2015-му році.

На підтримку агропромислового комплексу у бюджеті на 2015-ий рік передбачено 550 млн грн. 300 млн грн — на заходи щодо здешевлення кредитів в АПК, ще 250 млн грн — на держпідтримку галузі тваринництва.

У цілому бюджетом Мінагрополітики передбачено видатки в обсязі 3,099 млрд грн, з яких кошти загального фонду становлять 1139 млн грн, спеціального — 1,96 млрд грн.

СВІТОВИЙ БАНК ПРОТЯГНЕ УКРАЇНСЬКІЙ АГРАРНІЙ ГАЛУЗІ «РУКУ ДОПОМОГИ»

На Форумі в Барселоні (5–6 травня) українська делегація заручилася підтримкою західних партнерів та досягла домовленостей щодо залучення найкращих світових експертів до реалізації реформ у сільському господарстві.

Так, експерти Світового Банку надаватимуть технічну допомогу у впровадженні аграрних розписок. «Запуск» цього проекту планують у 7–8 областях України.

Крім того, Світовий Банк готовий надати технічну та експертну допомогу в реалізації проекту з модернізації системи зрошення в південних областях України.

Окрема увага на питаннях збільшення експорту українських товарів, зокрема до країн ЄС, Єгипту, Тунісу тощо.

В УКРАЇНІ ЗБІЛЬШИЛОСЯ ПОГОЛІВ'Я СВИНЕЙ

Порівняно з травнем минулого року, промислове свинарство демонструє позитивну динаміку. Станом на перше число місяця у сільськогосподарських підприємствах налічувалося 3,78 млн свиней, тобто на 48 тис. голів (чи 1,3%) більше, ніж на відповідну дату 2014-го. Приріст індустриального поголів'я спостерігається у більшій частині областей України. Найактивніший — у господарствах Київської (+62 тис. голів), Івано-Франківської та Тернопільської (+36 тис. голів у кожній), а також Львівській (+31 тис. голів).

Негативний вплив на промислове свинарство мало скорочення поголів'я у двох областях-лідерах виробництва — у Донецькій та Дніпропетровській — на 90 тисяч голів. Крім цього, зменшилася чисельність свиней на сільгосп-підприємствах Черкаської та Чернігівської областей. Хоча у цих регіонах скорочення не таке сильне (майже на 38 тис. голів), такі зміни все ж декомпенсували нарощування виробничих потужностей в інших областях країни.

КУДИ «ЇДЕ» ВІТЧИЗНЯНА СВИНИНА?

Основним експортним напрямком українського свинарства все ж залишається Росія. Згідно з даними Держстату за перший квартал 2015-го року, на внутрішній ринок Північної сусідки потрапило 3,85 тис. т вітчизняної свинини.

Так, у напрямку РФ «їде» 95% від загального експорту. Це переважно свіжа, охолоджена та морожена свинина.

У рамках активізації торгівлі з Росією, за перший квартал поточного року поставки свинини у 8,7 разів перевищили рівень першої чверті 2014-го.

Але, якщо порівняти її з 2011-им та 2012-им роками, очевидне зменшення на 33% та 11%, відповідно. Зацікавленість російським напрямком пояснюється привабливими цінами та активнішим попитом, ніж на внутрішньому ринку.

МІНАГРОПОЛІТИКИ ІНІЦІЮЄ ПРИВАТИЗАЦІЮ АГРАРНИХ ДЕРЖПІДПРИЄМСТВ

Так у 2015-му планують роздержавити 150–180 державних підприємств. Мінагрополітики вже ініціювало роздержавлення понад 250 ДП. У тому числі декількох серед тих, що включені до переліку заборонених до приватизації. За розрахунками відомства, економічний ефект від приватизації зазначених підприємств може сягнути 600 млн гривень.

Покроковий механізм роздержавлення включає аналіз, оцінку перспектив і прийняття рішення: приватизація або ліквідація. При цьому роль Мінагрополітики полягає лише у передприватизаційній роботі. У подальшому доля державних активів зосередиться у Фонді державного майна.

Олексій Павленко переконаний, що процес приватизації має про-

водитися під постійним контролем з боку суспільства та незалежних експертів.

УКРАЇНА НАРОСТИЛА ВИРОБНИЦТВО СВИНИНИ

За січень-квітень цього року переробні підприємства України виробили 75,8 тис. т свіжої та охолодженої свинини, 6,9 тис. т замороженої, а також 4,5 тис. т свинини у відрубках.

Найактивніше за цей період наростили виробництво замороженої свинини: за 4 місяці 2015-го обсяги зросли вдвічі, порівняно з відповідним періодом минулого року. Лише за квітень «наморозили» на 71% більше, ніж за аналогічний місяць 2014-го.

Дещо повільніше, але не менш вагомо зросли обсяги виробництва свіжого та охолодженого м'яса свиней, яке за період з початку року збільшилось на 2,4%.

Телефони гарячої лінії:

+38 (067) 236-01-67

+38 (097) 841-43-61

**БЕЗКОШТОВНА
ГАРЯЧА
ЮРИДИЧНА
ЛІНІЯ**

**ДЛЯ ЧЛЕНІВ АСУ –
оперативні відповіді
фахівців на актуальні
питання.**

Ми прагнемо, щоб Ваша робота була якомога комфортнішою!

VII МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС «ПРИБУТКОВЕ СВИНАРСТВО»: У ВИРОБНИЦТВІ НАЙГОЛОВНІШЕ — ВМІТИ РОЗУМНО ЕКОНОМИТИ

2 червня у виставковому центрі «АККО Інтернешнл» (м. Київ) свинарі зі всієї України всьоме об'єдналися для участі у Міжнародному конгресі «Прибуткове свинарство», де вже традиційно обговорили стан галузі та тенденції її розвитку на найближчий рік та дальшу перспективу, а також ознайомилися з найновішими підходами до управління, технологіями вирощування та менеджментом здоров'я свиней.

Завдяки організаторам — агроконсалтинговій компанії «Дикун» та Асоціації свинарів України, за підтримки Міністерства аграрної політики та продовольства України і Проекту USAID АгроІнвест, цьогорічний захід був наймасштабнішим за відвідуваністю — понад 700 учасників — та кількістю міжнародних експертів з Австрії, Бельгії, Данії, Іспанії, Нідерландів, Німеччини, США, Чехії.

Цікавість до конгресу виявили виробники свинини, м'ясопереробники, ветеринари, представники торговельних мереж, фінансово-кредитних та юридичних установ, засобів масової інформації тощо. Організатори залучили підтримкою незмінних партнерів, які радо виступили спонсорами події. Серед них такі компанії, як Big Dutchman — генеральний спонсор, DK Vet та Fenix Agro — спеціальні спонсори, ветеринарний партнер

Boehringer Ingelheim, а також Biochem, Alltech, MSD Animal Health, Breeders of Denmark A/S, I-TEK, Buschhoff, «Тандем 2002», Hog Slat, Zoetis, DanBred International, Cargill, Ra-Se Genetics, AgroSoft, VetFactor, Ceva Sante Animale Україна, Hipra, «Укрвет». Партнер заходу — компанія Biomin, юридичний партнер — «ЮФ „ОМР”», генеральні інформаційні партнери — журнал «Прибуткове свинарство» та інформаційний портал PigUa.info.

Офіційно конгрес розпочався державним гімном та вітальним словом заступника Міністра аграрної політики та продовольства України з питань євроінтеграції Владислави Рутіцької, яка висловила готовність профільного Міністерства підтримувати аграріїв та сприяти розвитку тваринництва, зокрема свинарства. Також пані Владислава разом з організаторами нагородила кращі свиногосподарства у номінації «Лідер галузі — 2015».

Після закінчення офіційної частини конгресу Андрій Дикун (Всеукраїнська аграрна рада) розпочав панельну дискусію «Українське свинарство: стан та виклики сьогодення», присвячену найактуальнішим питанням галузі. Насамперед обговорили проблему відміни спецрежиму ПДВ. Нині довкола цього питання багато спекуляцій: з одного боку, ПДВ потрібний виробнику, а з другого — треба виконувати вимоги МВФ. То ж як бути? У відповідь Владислава Рутіцька погодилася, що, дійсно, Міністерство знаходиться у непростих умовах — намагається підтримувати виробників, але водночас тісно співпрацює з МВФ та Мінфіном, аби отримати новий транш кредиту. Наразі, поки ведуть перемовини, питання щодо спецрежиму ПДВ залишається відкритим. Це підтвердив Михайло Соколов, заступник голови Всеукраїнської аграрної ради. За його словами, хоча спеціальний режим ПДВ не працює так, як би це мало бути в ідеалі, його скасування унеможливить роботу аграріїв. Звичайно, є можливість залишити його до 2018-го року, втім, так чи інакше меморандум з МВФ потрібно виконувати.

Андрій Дикун підняв питання щодо євроінтеграційного закону про «Про побічні продукти тваринного походження, що не призначені для споживання людиною», який, якщо залишиться у нинішній редакції, зажене тваринництво у глухий кут. Адже обов'язкова стерилізація гною під тиском — практика, невідомо

ма світові, при цьому здорожчить виробництво свинини та інших видів м'яса в сотні разів. На це заступник Міністра відповіла, що Міністерство усвідомлює необхідність поправок до Закону і буде над цим працювати.

Розвиток тваринництва, в тому числі й свинарства, гальмує відсутність чіткої стратегії дій: щорічно НААН розробляє близько 60 стратегій розвитку АПК, які так і не втілюють у життя, а це зайвий доказ недолугості існуючої системи. Тому Олег Самусь, член Ради з питань розробки проекту Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства і сільських територій в Україні на 2015–2020-ті роки, пояснив, що Мінагрополітики, основні фінансові донори та міжнародні експерти (більше 170) вирішили об'єднати зусилля для створення єдиної стратегії розвитку аграрної галузі на 5 років, яка забезпечить умови для розвитку бізнесу.

Продовжив думку експерта Андрій Ярмак, економіст Інвестиційного департаменту ФАО (ООН), який розповів про реалізацію «м'ясного» проекту в Україні за підтримки ФАО та ЄБРР. Він передбачає створення консолідованої робочої групи при Мінагрополітики, зусилля якої будуть направлені на сприяння розвитку нашого м'ясного сектора (птахівництва, свинарства та виробництва яловичини), також технічне навчання виробників, глибоку аналітику галузей і м'ясного ринку, розробку експортних каналів м'ясної продукції тощо. Відповідальною за реалізацію цього проекту буде Асоціація свинарів України. Уже в серпні вітчизняні м'ясопереробники братимуть участь у продовольчій виставці у Гонконзі, де зможуть презентувати свою продукцію світовій спільноті та налагодити міжнародні зв'язки.

Водночас, у рамках дискусії Віталій Башинський, експерт у галузі ветеринарної медицини, розповів про перешкоди, з якими доведеться зіткнутися українським м'ясопереробникам,

Фото 1.

Владислава Рутіцька висловлює готовність Міністерства співпрацювати зі свинарями

Фото 2.

Панельна дискусія «Українське свинарство: стан та виклики сьогодення»

Фото 3.

Конгрес — це можливість зустрітися і поговорити про «своє»

Фото 4.

Павло Вдович пояснює принципи грантових програм від ЄБРР

Фото 5. Під час панельної дискусії Олександра Бондарська розповіла, чого свинарям очікувати у 2015-му році

Секція «Технології»: міжнародні фахівці про найактуальніші питання свинарства

Фото 6.

перш ніж вони отримають дозвіл на експорт м'ясної продукції до ЄС. До того ж, він наголосив, що досі не вирішеною залишається проблема відсутності головного ветеринарного лікаря. І це в той час, коли в Україні є епідемічна діарея свиней (хоч офіційно не підтверджена), а випадок АЧС зафіксували не деінде, а в самому «серці» країни — Київській області.

Логічним продовженням розпочатої теми стала панельна дискусія «Перспективи ринку свинини України та світу», під час якої представники міжнародних організацій, виробники та переробники обговорювали стан галузі та шукали способи узгодити ринкові інтереси при формуванні ціни на свинину. Уже не вперше виробники та переробники нарікають на умови співпраці, результат якої — низька прибутковість. Тому Олександр Бондарська, аналітик Асоціації свинарів України, взялася пояснити, як формується ланцюг доданої вартості від виробника до ритейлу. В ході дослідження виявили, що додана вартість «умовної свини», рухаючись від виробника до супермаркета, зростає у 1,5 рази, зокрема на етапі переробки — на 19–36%.

Також дискутували на тему, чи буде свинарство прибутковим у 2015-му році. Аналітик зауважила, що підприємства з низькою інтенсивністю виробництва почуватимуться найгірше (працюватимуть у збиток), а з середньою і високою (з огляду на кра-

щу оптимізацію) — зможуть витримати коливання ринку і отримувати прибутки.

Після перерви на каву та огляду спеціалізованої виставки (більше 30 експонентів), учасники конгресу могли послухати доповіді вітчизняних та іноземних експертів стосовно нових інтенсивних підходів до виробництва свинини.

Робота конгресу проходила в трьох паралельних секціях: «Управління та фінанси», «Технології виробництва» та «Ветеринарія». Цьогорічний акцент — пошук шляхів підвищення ефективності свинарства.

Робота секції «Управління та фінанси» розпочалася з доповіді Павла Вдовича, спеціаліста з проектів ЄБРР, і Сергія Ключа, представника ІРАР, партнера ФАО та ЄБРР, про грантові консультаційні програми від Європейського банку реконструкції та розвитку та аграрні розписки. Так, ЄБРР готовий до тіснішої співпраці зі свиногосподарствами — фінансувати роботу консультантів для тих підприємств, що бажають розвиватися і потребують експертної підтримки. До того ж, він спрощує умови

АКЦЕНТ

ЦЬОГОРІЧНОГО КОНГРЕСУ

"ПРИБУТКОВЕ

СВИНАРСТВО" —

ПОШУК ШЛЯХІВ

ПІДВИЩЕННЯ

ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ.

кредитування та пропонує нові способи залучення фінансових ресурсів — аграрні розписки.

Усі наступні презентації довели, що кожен з аспектів виробництва прямо впливає на рентабельність. Тому Гірт Ромбутс, експерт зі свинарства (Бельгія) та Олег Головка, фінансовий директор ПП «Сігма», вчили правильно розраховувати собівартість виробництва та управляти економікою свинарства за допомогою фінансово-економічного моделювання. Альберто Морільйо, незалежний експерт зі свинарства (Іспанія), порівняв економіку виробництва свинини, коли у програмі гібридизації використовують кнурів породи П'єтрен та Дюрок. Спеціаліст із обладнання для свиногосподарств Микола Демчак обґрунтував економічну доцільність виготовлення кормів у господарстві. А Сергій Недобиченко, лікар ветеринарної медицини, поділився досвідом пошуку прихованих резервів виробництва за рахунок імунокастрації кнурів.

Секцію «Технології виробництва» присвятили рішенням у годівлі та утриманні свиней, способам підвищити ефективність запліднювання та різним методам утилізації трупів. Дилему — кукурудзяні чи пшеничні раціони економічно доцільніші — допоміг вирішити Альберто Морільйо, незалежний консультант з Іспанії. Данський спеціаліст із продукції для свинарства Йорн Медсен розповів про системи вирощування поросят без свиноматок із третього дня життя, що особливо актуально для господарств, які працюють із високопродуктивною данською генетикою. Як годувати поросят, щоб уникнути спаду після відлучення, ділився Андре Ванланквельд, експерт годівлі свиней (Австрія). Продовжив тематику годівлі німецький нутриціоніст Альфонс Хесекер, який зосередився на менеджменті та стратегії годівлі під час «чутливих» періодів у житті свиноматок: поросність, опорос, лактація. Спеціаліст зі свинарства Олександр Вернер (Німеччина) поділився

з аудиторією особливостями годівлі свиней для покращення пісності туші.

«Генетичну» тему розкрила Ірина Василевич, спеціаліст із генетики свиней (Данія), яка зосередилася на індексній оцінці племінної цінності свиней та її розрахунку у вартісному еквіваленті. Про способи досягти більше 90% заплідненості розповіла головний технолог ТОВ «Серволукс-Генетик» Вікторія Пилипець-Романюк.

З новою для українських свинарів технологією утримання тварин «від відлучення до забою», а також методом компостування трупів свиней ознайомив усіх присутніх американський експерт Джим Еріксон, директор ферм TDM Farms (США).

У рамках роботи цієї секції відбулася панельна дискусія «Способи здешевлення раціонів». Оскільки витрати на корми — найбільша частка собівартості виробництва свинини, виробники та консультанти спробували знайти «золоту середину» у тому, як здешевити раціони, але не втратити їх поживну цінність і не погіршити виробничі показни-

Фото 7.

Джим Еріксон знайомить з американською технологією утримання свиней «від відлучення до забою»

Фото 8.

Володимир Поліщук про безпеку АЧС

Фото 9.

Обговорення способів здешевлення раціонів

Фото 10.

Під час секції м'ясопереробки

Фото 11.

Вручення призів від партнерів події

ки. З цього приводу висловилися закордонні експерти (Альберто Морільйо, Альфонс Хесекер, Андре Ванланквельд) і представники провідних свиного господарств України (головний технолог ТОВ «Агропрайм Холдинг» Василь Лимар, начальник виробництва комбікормів ТзОВ «Галичина-Захід» Володимир Радченко та інженер-технолог комбікормового виробництва ПрАТ «АПК-ІНВЕСТ» Роман Борисенко). Спільно прийшли до висновку, що дешеві корми — не завжди добре. Найважливіше, заощаджуючи, не погіршити поживність корму (енергетичну цінність), його смакові властивості та якість кормових інгредієнтів.

З рекомендаціями щодо попередження найнебезпечніших хвороб сучасного свиначства — африканської чуми свиней (АЧС), випадок якої нещодавно зафіксували в Київській та Чернігівській областях, та епідемічної діареї свиней (ЕДС) можна було ознайомитися на секції «Ветеринарія».

Досвідом щодо АЧС ділився національний консультант ФАО Володимир Поліщук. Він охарактеризував епізоотичні особливості хвороби, шляхи передачі, розподіл території за зонами інфікування (епізоотичний осередок, інфікована зона, зони захисту та нагляду), а також основні заходи біобезпеки при АЧС.

Про ветеринарну проблему, яка «підняла на вуха» світову та українську свинарську спільноту, — епідемічну діарею свиней,

говорили найкращі вітчизняні експерти (лікар ветеринарної медицини Віктор Еверт, Дар'я Бережна, завідувач лабораторії молекулярної діагностики «Центру ветеринарної діагностики» і Федір Вабіщевич, кандидат ветеринарних наук) та лікар ветеринарної медицини міжнародного класу з Великобританії Джон Карр, яких організатори конгресу зібрали за одним столом. Вони зосередилися на кількох найважливіших аспектах: шляхи поширення вірусу, проблема вакцинавання на «чистих» та ЕДС-позитивних господарствах, стратегії імунізації стада (насамперед технологія зворотного згодовування) тощо.

У продовження роботи секції лікар ветеринарної медицини Віктор Еверт переконав, яким має бути професійний ветеринарний підхід на сучасному свиного господарстві. Про способи покращення здоров'я стада через менеджмент молозива проінформував Джон Карр. Спеціаліст зі свинарства Костянтин Костюшкович детально розглянув принципи лікування репродуктивних розладів та кульгавості у свиноматок нестероїдними протизапальними препаратами. Людмила Дудар, магістр молекулярної генетики та вірусолог, розповіла про те, що необхідно для ефективного контролю РРСС. Лікар ветеринарної медицини Даніель Сперлінг (Чехія) зупинився на сучасних підходах до синхронізації охоти у свиноматок.

Міжнародний експерт із питань ветеринарії та охорони здоров'я населення Ремко Шрайвер розповів про виробництво свинини без антибіотиків, а завідувач лабораторією серології Євгенія Шайхер вчила управляти епізоотичною ситуацією в господарстві за допомогою серомоніторингу.

Цьогорічний конгрес не оминув й інтереси м'ясопереробників, зібравши їх за круглим столом «Виклики та стратегії м'ясопереробного бізнесу — 2015». Серед його учасників були фахівці юридичних компаній (Kesarew Consulting), а

також представники м'ясопереробних підприємств (ТВД «М'ясокомбінат «Ятрань»», ТОВ «Здорово», ФОП «Маршалок», ЛМК «Лідер») і роздрібних торговельних мереж (ВТМ Фреш Фуд «Еко-маркет», «Велика Кишеня»). Вони вели діалог щодо питань зниження собівартості за рахунок повернення дебіторської заборгованості та формування типової угоди «переробник — торгова мережа». Ця дискусія була надгострою, адже, як виявляється, у гонитві за прибутком ні м'ясопереробники, ні рітейл не хочуть йти на поступки і, схоже, найближчим часом згоди так і не дійдуть.

Продовжилася робота круглого столу обговоренням проблемних питань розвитку м'ясопереробної галузі, пошуком шляхів їх вирішення, а також узгодженням норм експорту м'ясопродуктів з європейськими стандартами. Про це вели мову старший партнер «ЮФ „ОМР“» Микола Чемецов, заступник Всеукраїнської аграрної ради Михайло Соколов, начальник управління забезпечення проти-епізоотичної роботи Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України Мар'ян Троцький, а також керівник верифікаційного візиту інспекторів FVO DG SANCO Віталій Башинський.

Приємним доповненням події стала дегустація ковбасних виробів від СП ТОВ «Нива Переяславщини» (ТМ «Г'ятчак») та ТзОВ «ВМП» АПГ «Пан Курчак» та страв зі свинини від СП ТОВ «Нива Переяславщини» та ТОВ «Агропрайм Холдинг». А під час святкової вечери в American style (який підтримали і втілили американські компанії Hog Slat та Cargill) відбувся розіграш призів для гостей від партнерів події Big Dutchman, Boehringer Ingelheim, MSD Animal Health, Breeders of Denmark A/S, Buschhoff, Cargill, Ceva Sante Animale Україна та «Укрвет». Тому з нетерпінням чекаємо восьмого конгресу «Прибуткове свинарство», який організатори обіцяють зробити ще кориснішим, цікавішим і масштабнішим. **ПС**

РЕГІОНАЛЬНІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ СЕМІНАРИ ДЛЯ СВИНАРІВ

Кращі спеціалісти із ветеринарії, годівлі та управління розкриватимуть запропоновані вами теми.

**ОРГАНІЗАТОР – АСОЦІАЦІЯ СВИНАРІВ УКРАЇНИ
СПІЛЬНО З КЦ АСУ ТА КОМПАНІЄЮ «ДИКУН»**

Для господарств-членів асоціації свинарів України
УЧАСТЬ У СЕМІНАРАХ БЕЗКОШТОВНА

за підтримки

СЛІДКУЙТЕ ЗА НОВИНАМИ АСУ

Детальніше: на сайті [rigua](http://rigua.com.ua) та за телефоном (098) 841-43-61

«ЛІДЕР ГАЛУЗІ — 2015»: ТРАДИЦІЯ, ПЕРЕВІРЕНА ЧАСОМ

Цьогоріч нагорода «Лідер галузі — 2015» стала приємним сюрпризом для сімох українських підприємств.

Першими з рук Владислави Рутицької, заступниці Міністра аграрної політики та продовольства України з питань європейської інтеграції, нагороду отримали представники ПрАТ «АПК-ІНВЕСТ». Номінація «За розвиток експортних каналів» виявилася дуже влучною, адже у 2015-му компанія дійсно відкрила кілька нових напрямків: Вірменію, Грузію та Росію. Продовжують працювати з Молдовою та Гонконгом.

Як розповіли у компанії, найпопулярніші експортні продукти — м'ясо у напівтушах та великокускові напівфабрикати. Виключення — азійський ринок, туди «їдуть» тільки субпродукти.

«У перспективі хотіли б працювати з Білоруссю та Казахстаном. На нашу думку, ці напрямки найбільш перспективні та реальні для роботи», — додають представники «АПК-Інвест».

У номінації «За нарощення виробничих потужностей» пам'ятний приз дістався ТОВ «АПК „Нашашка“» (Київська обл.).

У господарстві зауважують, що нагороду отримали «авансом». Адже наразі реконструкція ще триває. Так, уже в серпні 2015-го на Уманщині у с. Колодисте «поселяться» 1600 свиноматок. На майбутнє «Нашашка» не загадує, «плануємо поки «вкоренитися» на новому місці, налагодити збут,

Фото 1.

Котрий рік поспіль «АПК-ІНВЕСТ» серед номінантів, однак цьогоріч уперше в номінації «За розвиток експортних каналів»

Фото 2.

У руках Ігоря Тяжкого, директора ТОВ «АПК „Нашашка“», нагорода «За нарощення виробничих потужностей»

а потім далі думатимемо», — коментують у підприємстві.

«Заочно» нагороду «Лідер галузі — 2015» «За роботу у надскладних умовах» отримало ПАТ «Бахмутський аграрний союз», що на Донеччині. З червня 2014-го господарство знаходиться у зоні проведення Антитерористичної операції.

Незважаючи на постійні обстріли, поранення та навіть загибель персоналу на робочому місці, господарство продовжує працювати. Покинути роботу людям не дає відповідальність і турбота про тварин. Тут кажуть: «Де народився — там і згодився». Колектив усіма силами намагається підтримувати роботу ферми, демонструючи солідарність та єдність у прагненні до мирної праці. Хоча робота у зоні АТО накладає свій відбиток: щоб завезти корми, сировину, працівників на роботу, потрібно оформлювати пропуски для перетину блокпостів.

Про якість поголів'я цього господарства знає не лише регіон, але й вся Україна. Нагорода «За добру репутацію на ринку товарних поросят» перейшла ТОВ «Екогенетикс», що на Житомирщині.

Олег Сковронський, лікар ветеринарної медицини, технічний директор ТзОВ «ЮТ-Агро» (Рівненська обл.) поділився: «Маю сказати, що «Екогенетикс» — одне з господарств європейського зразка, яке вирощує свиней за сучасними технологіями. Їх вважають найдисциплінованішим господарством в Україні з вирощування поросят. Поголів'я «Екогенетикс» — одне з найкращих: має стабільну якість, ціна їй відповідає. До того ж у компанії працюють люди слова та діла».

Господарство реалізує поросят вагою 25 кг у віці 70–73 днів для подальшої відгодівлі. У продажі — чотирихпорідні гібриди ВВЛ х ВВП. Господарство працює з англійською генетикою JSR Genetics.

«Запорука успіху — щоденна копійка праці, ефективний менеджмент поголів'я, високоякісні ветпрепарати та низка інших, не менш важливих факторів», — прокоментував Юрій Розанов,

співвласник та директор «Екогенетикс».

Уже кілька років поспіль нагороду «Лідер галузі» заслужено вручають колективу СП ТОВ «Нива Переяславщини» (Київська обл.). 2015-ий не став виключенням. Номінація «За активну позицію у галузі» якнайкраще пояснює ставлення господарства до подій в аграрному секторі країни.

Отримавши нагороду, виконавчий директор із тваринництва «Ниви Переяславщини» Віталій Шакель звернувся до аудиторії: «У складні часи ми, як ніколи, маємо бути єдині, відкриті, допомагати один одному, радити і підтримувати».

Нині в Україні активно налагоджуються ринкові відносини між виробниками і переробниками. Підприємство «Рантьє», що входить до складу групи компаній KSG Agro (Дніпропетровщина) одне з перших почало укладати контракти на продаж товарних свиней. Господарство співпрацює з ТОВ «М'ясокомбінат „Ювілейний“». У рамках домовленості фіксують кількість голів, яку свиноферма поставить за місяць. Працюють за передплатою.

В'ячеслав Бобров, начальник відділу закупівель ТОВ «М'ясокомбінат „Ювілейний“», пояснив переваги співпраці за контрактом: «Контракт із підприємством заключили на рік — до кінця 2015-го. Думаємо і надалі працювати на таких умовах. Робота контрактного характеру має низку переваг — дешевша ціна, страхування ціннових ризиків, стабільність поставок та об'ємів».

Цьогоріч ТзОВ «Віра-1» (Волинська обл.) отримало нагороду за налагоджену і прозору роботу з переробниками за розробленою системою класифікації свиней. Так, поголів'я ділять на велико-вагових, мало-вагових, вибраканих, кнурів-натуряків, кнурів імунікастрованих тощо за зразком до I, II, III та IV категорій. Кожен «вид» має свого покупця, причому товар завжди попередньо узгоджений. У компанії зауважують, що наразі вбачають таку систему роботи «одним із цивілізованих етапів розвитку ринку». ПС

Фото 3.

Нагорода «За добру репутацію на ринку товарних поросят» перейшла ТОВ «Екогенетикс»

Фото 4.

Віталій Шакель, виконавчий директор із тваринництва СП ТОВ «Нива Переяславщини»: «У складні часи ми, як ніколи, маємо бути єдині, відкриті, допомагати один одному, радити і підтримувати»

Фото 5.

ТОВ «Рантьє» нагородили «Лідером галузі — 2015» за виведення ринкових відносин між виробниками і переробниками на контрактні умови

Фото 6.

Петро Приступа, в.о. директора ТзОВ «Віра-1», приймає нагороду «Лідер галузі — 2015» із рук заступниці Міністра

МІЖНАРОДНИЙ АГРОІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОРУМ: БУТИ СИЛЬНИМ В УМОВАХ КРИЗИ

19-го травня 2015-го у Києві відбувся другий Міжнародний агроінвестиційний форум. Подія об'єднала представників аграрного бізнесу країни, міжнародних фінансових організацій та закордонних партнерів. Традиційний організатор заходу — Всеукраїнська аграрна рада за підтримки проекту Агентства з міжнародного розвитку США (USAID) «АгроІнвест» та Української агроінвестиційної ради.

Форум відкрив Андрій Дикун, представник Всеукраїнської аграрної ради. З вітальним словом до присутніх також звернувся заступник Міністра аграрної політики та продовольства Ярослав Краснопольський. Він коротко окреслив плани роботи відомства, зокрема наголосив на скасуванні 14 дозвільних документів та 6 ліцензій. Заступник також повідомив про плани щодо роздержавлення державних підприємств, оскільки це, на думку Мінагрополітики, виграшна ідея. «Приватний бізнес — ефективніший», — резюмував він.

Церемонія відкриття продовжилася панельною дискусією, під час якої представники Міністерства фінансів, Верховної Ради, міжнародних фінансових установ та банків (ІФС та ЄБРР) розкривали питання інвестиційної привабливості аграрної галузі України. Не обійшли ува-

гою і фінансування агросектору та питання експорту продовольства, державної підтримки та повернення ПДВ експортерам.

Так, Леонід Козаченко, народний депутат України, голова аграрного об'єднання ВР, зауважив, що нині на реалізацію потенціалу сільського господарства країни потрібно мінімум 70 млрд доларів. Якщо інвестувати ці кошти до 2025-го року, за словами депутата, валове виробництво сягне 83 млрд доларів. «Щороку в сільське господарство на глобальному рівні інвестують приблизно 145 млрд доларів. Для ІФС чи ЄБРР це не такі великі кошти за 10 років», — додав він.

Навіть у складні для України часи, Міжнародна фінансова корпорація (ІФС) продовжує роботу в країні. Про це заявила керівник ІФС Олена Волошина. «Фонд реалізує пілотну програму на Полтавщині. Це, зокрема,

аграрні розписки: перші чотири вже видані, зареєстровані нотаріусом. Наразі ми тестуємо проект в одному регіоні, потім «охопимо» всю Україну. Наша робота на цьому не обмежується. Ми також і банк, тому надаємо фінансування. Впродовж останнього року фокусувалися на допомозі існуючим клієнтам, а зовсім недавно залучили до співпраці нове господарство — «Ниву Переяславщини», — розповіла експерт.

Тему непростих часів для банківського сектора підняв у своєму виступі Віктор Пономаренко, голова правління ПроКредитБанк. Він зауважив, що нині основні проблеми банків — відтік коштів, тому і їхні можливості обмежені. Єдиний вихід, на думку фахівця, — це співробітництво та взаємодопомога.

Неповернення ПДВ — питання, особливо гостре для агросектора. Його прокоментувала Олена Макеева, заступник Міністра фінансів. Вона розповіла, що Мінфін уже з січня 2016-го планує поширити загальну дію ПДВ на весь сільськогосподарський сектор, згідно з міжнародною практикою. Пані Олена підкреслила, що її відомство запровадило комунікаційну політику і готове до діалогу з кожною галуззю.

Розгляд питань неповернення податку на додану вартість продовжив заступник голови Всеукраїнської аграрної ради Михайло Соколов. Зокрема у своєму виступі він торкнувся Проекту Закону «Про внесення

змін до Податкового Кодексу України щодо створення справедливих умов для реалізації сільгосппродукції та підтримки сільгосптоваровиробників».

Представники європейських інвестиційних компаній та комісій озвучили свої побажання. Так, насамперед вони хочуть бачити чіткі кроки щодо врегулювання ситуації в країні, ефективне реформування тощо.

Під час каво-брейку, учасники форуму змогли поспілкуватися, обмінятися думками та ідеями у неформальній обстановці.

Подальша робота форуму складалася з окремих секцій. У їх рамках був оприлюднений механізм фінансування аграрного сектора в нових економічних умовах. Зокрема, йшлося про аграрні розписки. Про проблемні аспекти та практичну імплементацію такої підтримки розповіли представники комерційних банків. Була презентована Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015–2020. Також торкнулися стратегії реформування системи оподаткування та державної підтримки агросектору. Крім того, представники великого та середнього бізнесу ділилися думками щодо підвищення продуктивності.

Як відзначили учасники форуму, такі події дуже важливі для галузі, оскільки об'єднують представників різних ланок і дають змогу побудувати конструктивний діалог, який сприяє покращенню ситуації у секторі. **ПС**

ФОТО 1.

Панельна дискусія: «Наскільки Україна інвестиційно приваблива?»

ФОТО 2.

Панельна дискусія «Альтернативні джерела фінансування в аграрному секторі: на яких умовах будуть готові інвестори прийти на український аграрний ринок?»

Віктор ПОНОМАРЕНКО,
голова правління ПроКредитБанк

«Agri Invest Forum–2015 нині є необхідною платформою для кожного учасника аграрного ринку України. Цей захід дає можливість почути та бути почутим у ключових питаннях та тенденціях розвитку, що стосуються агробізнесу України. Обмінятися думками, об'єднуватися та рухатися в одному напрямку є стратегічною ціллю для кожного з нас у цей надзвичайно важливий для всієї країни час».

Михайло МІШОВ,
менеджер компанії Ernst & Young

«Дякую організаторам та спікерам за плідну роботу в рамках секції з підвищення ефективності бізнес-моделей агрокомпаній. Її склад був «збалансованим», адже секція об'єднала як власників та директорів, які займаються вирощуванням зернових, так і представників із молочної та м'ясної галузі. Крім того, спікери представляли вертикально інтегровані холдинги і менші за розміром компанії-виробники, тому дискусії щодо проблем та ідей були досить цікавими».

Олексій ПАРХОМЧУК,
голова українського офісу
данського інвестиційного фонду IFU

«Одна з кращих подій в сфері аграрних інвестицій серед широкого вибору за останні місяці в Україні. Відмінне місце проведення, багато спікерів з практичними знаннями та презентаціями, повністю відповідна професійна аудиторія — ідеальні умови, щоб побачити колег, обмінятися думками і генерувати нові рішення».

«АГРО-2015»: МІЖНАРОДНИЙ МАЙДАНЧИК ДЛЯ ДІАЛОГУ

У перших числах червня (3–6 червня) у Києві відбулася XXVII Міжнародна агропромислова виставка «АГРО-2015». Учасників та відвідувачів заходу гостинно приймав Національний комплекс «Експоцентр України».

Організатором події виступило Міністерство аграрної політики та продовольства України

«АГРО-2015» — одна з найбільших агропромислових виставок у Східній Європі. Це унікальний майданчик для ведення діалогу між профільними асоціаціями, представниками бізнесу й іноземними партнерами.

На території виставкового комплексу розмістилися понад 1100 провідних вітчизняних та закордонних компаній з 16 країн світу. Зокрема, з Австрії, Бельгії, Канади, Китаю, Республіки Корея, Німеччини, Польщі, Бельгії, Словаччини, Сполучених Штатів Америки, Чехії, Франції. Виставку відвідали більше 45 тисяч осіб.

На відкриття заходу завітали перші особи аграрного сектора. До присутніх з вітальним словом звернувся Міністр аграрної політики та продовольства України. «Незважаючи на весь негатив, на

закиди, що Україна залишиться без хліба, ми готові запевнити, що посівна завершилася вдало і очікуємо доброго врожаю. Мета Міністерства розробити таку систему, щоб підтримувати всі галузі, з фокусом на малий та середній бізнес», — поділився очільник відомства.

Експозиція «Агро-2015» об'єднала 8 напрямів, ключовим стала сільськогосподарська техніка. Так, на території майже 2,5 га розмістилися широкий асортимент комбайнів, тракторів, навісного обладнання, обладнання для обробки і зберігання зерна, а також обладнання для будівництва агропруд і транспортування врожаю.

На інших майданчиках були представлені GPS і GIS технології, системи точного земле-

робства, системи управління підприємством АПК, альтернативна енергетика, біоенергетика, рослинництво та агрохімія, органічна продукція та технології її виробництва, новаторські розробки НААН України у сферах тваринництва, овочівництва, насінництва тощо.

Учасники зі своєю продукцією розмістилися у закритих павільйонах та під відкритим небом. Виробники демонстрували різноманітні породи ВРХ, свиней, коней, овець, кіз та птиці. Цей куточок виставки привернув особливу увагу найменших відвідувачів.

Участь у події традиційно взяла низка друкованих професійних видань, зокрема журнал «Прибуткове свинарство». Разом з Асоціацією свинарів України, його стенд став майданчиком для консультацій та обміну ідеями з аграріями.

Насичена ділова програма виставки включила в себе форуми, круглі столи, науково-практичні конференції та семінари. Під час цих заходів представникам аграрного сектора країни, бізнесу та держави вдалося обговорити довгострокову співпрацю у сфері спільного виробництва, підтримки і дотацій у сільське господарство та ін.

Щороку «АГРО-2015» доводить, що лише ефективний діалог між усіма представниками аграрного сектора — запорука розвитку України. 2015-ий не став виключенням. **ПС**

27-29.10.2015

УКРАЇНСЬКОМУ АГРОБІЗНЕСУ - ЄВРОПЕЙСЬКЕ МАЙБУТНЄ!

ІнтерАГРО КОМПЛЕКС

МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА ІННОВАЦІЙНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА ТА КОМПЛЕКСНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ

За підтримки:

Міністерства аграрної політики та продовольства України

Національна французька агенція з підтримки французької економіки Business France

Німецької асоціації виробників сільськогосподарської техніки VDMA

IFWexpo Heidelberg GmbH, Німеччина

Генеральний інформаційний партнер:

Інформаційні партнери:

Замовити безкоштовне запрошення ви можете на сайті www.invitation.kiev.ua

КРУГЛИЙ СТІЛ: GROWING UKRAINE. РОЗДЕРЖАВЛЕННЯ

21 травня в Києві Міністерство аграрної політики та продовольства України, Innovation and Development Foundation та ДП «СпецАгро» провели круглий стіл, присвячений питанню роздержавлення аграрних підприємств, що перебувають у державній власності. На заході були присутні аграрії, науковці, депутати, представники спеціалізованих галузевих асоціацій та громадських організацій.

Тематика круглого столу стосувалася двох питань: правових аспектів проведення першої хвилі роздержавлення у відкритому форматі; ролі держави у розвитку агропромислового сектору в контексті євроінтеграції.

Розпочався захід з виступу Міністра аграрної політики та продовольства України Олексія Павлика, який обґрунтував чому влада готова провести роздержавлення та приватизацію підприємств, які майже на 90% доведені до «руїни» і наносять державі збитку на понад півмільйона гривень щорічно. У перспективі такі дії дадуть можливість залучати інвесторів, створити нові робочі місця, а більше ніж 100 тисяч українців отримають землі у власне користування. За його словами, роздержавлення варто проводи-

ти максимально відкрито та за грузинським сценарієм: «швидка передача у приватні руки і залучення капіталу».

Продовжив дискусію член Спеціалізованої контрольної комісії ВРУ з питань приватизації Аркадій Корнацький, зосередившись на важливості соціального та правового аспекту роздержавлення. Він закликав всіх відповідальних за розпаювання осіб приймати обґрунтовані рішення, обговорені з селянами, які претендують на частку майна чи землі.

Про особливості приватизації розповів заступник департаменту управління державною власністю Мінекономрозвитку Сергій Каспиржний. Він виділив три аспекти, які варто переглянути перш ніж її проводити: 1) список підприємств, що не підлягають приватизації (уні-

тарні, казенні підприємства та ті, що знаходяться на окупованій території); 2) перелік підприємств, що виключаються з діючого списку; 3) захист від участі представників країни-агресора у приватизації.

Неля Рикова, начальник Управління з питань реформування власності ФДМУ наголосила на тому, що законодавство дозволяє передачу майнових прав лише селянам. Тому для залучення інвесторів необхідно внести зміни до нормативних актів. Потрібно узгодити інтереси селян, держави та людей, готових інвестувати в українську аграрну галузь.

З доповіддю стосовно практичних можливостей та проблем роздержавлення до слухачів звернувся Володимир Кудінов, директор департаменту з управління державною власністю Мінагрополітики України. Він говорив про складність приватизації (вона повинна проводитися на конкурсній основі, відсутня інформація (немає документів) про деякі державні підприємства, ведуться справи про банкрутство, що гальмує розпаювання).

Заступник голови робочої групи Мінагрополітики з питань роздержавлення Олексій Зубрицький та експерт Фонду інновацій та розвитку Андрій Кікнадзе презентували інформаційну онлайн-платформу роздержавлення InvestinAgro.in.ua, ціль якої відкритість, доступність повної інформації про підприємства для потенційного інвестора та громадський контроль.

Юрій Бакалов, директор «Українського інституту сільськогосподарських аерофотогодезичних вишукувань», теж підтвердив той факт, що у державному реєстрі земель відсутня інформація про деякі підприємства, що є серйозною перешкодою на шляху приватизації. Крім того, він підмітив, що реєстрація і кадастровий номер земель допоможе відрізнити приватні ділянки від державних.

У другій тематичній секції як вітчизняні, так і грузинські експерти поділилися своїми думками і пропозиціями щодо того, як держава має сприяти розвитку агропромислового сектору.

Гіоргі Вашадзе, співзасновник Фонду інновацій та розвитку визначив основні проблеми, що гальмують інтенсивний розвиток галузі. Серед них: «кріпосне право», дуже багато функцій наділено державі, відсутність прозорих «правил гри», корупція й неефективність. Але це можна побороти, якщо зняти так звані фактори демотивації — розвивати земельний ринок, залучати інвесторів, легально працювати, впроваджувати інновації та нові технології. Як ще один крок на шляху розвитку АПК України доповідач представив «Концепцію 5D», яка включає дерегуляцію, деконцентрацію, демонополізацію, децентралізацію, дебіюрократизацію.

Експерт з управління земельними ресурсами Сергій Кубах підняв питання мараторію на землю, який за словами спікера, знищив конкуренцію, породив корупційні схеми та унеможливив приток інвестицій.

Директор департаменту продовольства Мінагрополітики України Дмитро Шульмейстер порівняв досвід приватизації у

країнах Прибалтики, Польщі та США. Втім, для України немає єдиного рішення, як проводити роздержавлення. Його треба виробити спільними зусиллями влади і громадськості.

Давід Кізірія, експерт Фонду інновацій та розвитку запропонував рішення щодо сприяння змін в аграрній галузі в контексті євроінтеграції. Це, насамперед: розвиток прозорих і конкурентних механізмів, реформування і оптимізація державних структур, мінімізація людського фактору, зміна кількісних параметрів діяльності на якісні, відкритість і доступність інформації, контроль з боку суспільства.

Володимир Угулава, експерт Фонду інновацій та розвитку, і Олексій Зубрицький, заступник голови робочої групи Мінагрополітики з питань роздержавлення, охарактеризували бар'єри на шляху приватизації державних підприємств. Вони вважають, що єдиним порятунком вітчизняного сільського господарства можуть стати зовнішні інвестори.

Виступи спікерів викликали жваву дискусію, багато представників галузі (виробників) конструктивно критикували владу, вносили свої пропозиції і побажання з приводу роздержавлення і тих наслідків, які можуть мати необдумані поспішні рішення. **ПС**

Фото 1.

Міністр аграрної політики та продовольства веде мову про роздержавлення

АСОЦІАЦІЯ СВИНАРІВ УКРАЇНИ: НАС ТЕПЕР 35!

Цього червня до Асоціації свинарів України долучилися два підприємства: ТОВ «Золотоніський бекон», що на Черкащині, та ТзОВ «Росан-Агро», яке знаходиться в Івано-Франківській області.

Господарство «Золотоніський бекон» налічує майже 4 тис. свиноматок (а це близько 90 тис. товарних свиней та поросят на рік). Два відгодівельники діють у Золотоніському та Чигиринському районах області.

«Ми давно планували долучитися до Асоціації. Нині у свинарів достатньо проблем: швидко зміню-

ється законодавство, нестабільний ринок та епізоотична ситуація у країні. З усіма труднощами легше боротися гуртом. Коли галузь спілкується між собою, спільно вирішує питання — це дорогого коштує. На жаль, в Україні така кооперація мало розвинута. Асоціація — ключ до вирішення багатьох питань. Крім того, обмін інформацією, навчання, як от семінари, які АСУ організовує. За такими об'єднаннями майбутнє», — коментують у господарстві.

ТзОВ «Росан-Агро» — сучасна група агропромислових під-

приємств, що об'єднує тваринницькі комплекси з вирощуванням племінних та товарних свиней, потужний м'ясопереробний комплекс та власну мережу магазинів.

«Багато чого в нашій країні суперечить інтересам аграріїв, зокрема і свинарів, перешкоджає розвитку їх бізнесу. Самотужки за всім не встежиш. Тому вирішили долучитися до Асоціації свинарів України. Тут можна представляти спільні інтереси, бути в курсі тенденцій ринку, законодавства та інших важливих питань», — поділилися у компанії. **ПС**

ЗУСТРІЧ ІЗ 5-МА МІНІСТРАМИ

Оскільки Європейський банк реконструкції та розвитку співпрацює з найбільшими гравцями українського сектора АПК, одним зі своїх завдань вбачає налагодження діалогу між бізнесом та владою для покращення інвестиційного клімату у країні. На зустріч, яка відбувалася 20-го травня у Києві, ЄБРР запросив п'ятьох міністрів. Після годинного очікування поспілкуватися з бізнес-елітою прибуло лише двоє — Олексій Павленко, Міністр аграрної політики та продовольства України, та Андрій Пивоварський, Міністр інфраструктури.

Серед проблем, актуальних для галузі свинарства*, озвучили прописані в Законі «Про побічні продукти тваринного походження не призначені для споживання людиною» вимоги до поводження з гноєм, а саме

необхідність його стерилізації під тиском перед внесенням у ґрунт. Олександр Мостіпан, голова сільськогосподарської асоціації «Нива Переяславщини», зазначив: «С ядерна зброя, є хімічна, а в Україні — бомба з гною». На запевнення пана Павленка, він уперше почув, що є така проблема, оскільки асоціації, з якими міністерство тісно співпрацює, мовляв, про неї мовчать. Артур Лоза, Президент Асоціації свинарів України, заперечив, наголосивши, що АСУ надіслала не одне звернення до пана Міністра та його заступників, а також до Президента й Прем'єр-міністра України, де прописала необґрунтованість визначених у Законі положень поводження з гноєм та необхідні поправки до нього. Олексій Павленко пообіцяв ініціювати зустріч при Міністерстві,

щоби вирішити це питання якнайшвидше.

Ще одна проблема, на якій наголосили присутні на зборах виробники, — відсутність голови Державної ветеринарної фітосанітарної служби та незавершеність реформи цього органу, що стоїть на заваді розвитку експортного потенціалу країни та неприпустимо у період складної епізоотичної ситуації — випадки африканської чуми та епідемічної діареї свиней. Міністр прокоментував: незалежно від того, що Держветфітослужба голови не має, на ефективність її роботи це не впливає. Однак призначення нового керівника «не за горами».

По завершенню обговорень представники бізнесу висловили побажання, що вже стало крилатим: не треба вигадувати, як допомогти бізнесу, менше перевіряйте його і не заважаєте розвиватися. **ПС**

* Клієнтами ЄБРР є три великі свинарські підприємства України: ТзОВ «Даноша» (Івано-Франківська обл.), СП ТОВ «Нива Переяславщини» (Київська обл.), ТОВ «НВП „Глобінський свиногомплекс“» (Полтавська обл.).

АСОЦІАЦІЯ «СВИНАРІ УКРАЇНИ» — неприбуткова, добровільна організація, створена провідними виробниками української свинини.

Головні цілі — захист інтересів господарств об'єднання, сприяння розробці і впровадженню нових технологій ефективного виробництва свинини, розширення ринків збуту та захист внутрішнього ринку.

ГОСПОДАРСТВА-ЧЛЕНИ АСУ ОТРИМУЮТЬ НАСТУПНІ ПОСЛУГИ ВІД ПРОВІДНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ В ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА:

Комплексний аудит і супровід свиного господарств

СПІВПРАЦЯ З КОМЕРЦІЙНИМИ КОМПАНІЯМИ

- Гарантія якості та максимальні знижки на ветеринарні препарати і кормові інгредієнти
- Пошук обладнання, кормів та інших засобів виробництва
- Надання інформації про комерційні компанії

Асоціація «Свинарі України» впроваджує «Проект узгодження зі світовими стандартами законодавчо-нормативної бази, що регулює українське свинарство» за підтримки Проекту USAID AgroInvest.

СЕРЕД ІННОВАЦІЙНИХ КРОКІВ ПРОЕКТУ:

- Робоча група при МінАПП, що працює над дерегуляцією та синхронізацією із сучасними умовами і стандартами виробництва норм ДБН, ВНТП, СНІП, ветеринарного та екологічного законодавства;
- Створення національної системи обліку і контролю племінних ресурсів України в галузі свинарства;
- Розробка і впровадження нового державного стандарту оцінки та класифікації туш свиней.

Відкриті до співпраці із господарствами, що готові бути в авангарді якісних змін українського свинарства!

Робоча група АСУ:
тел.: +380 67 236 0167

тел./факс: +380 4744 36985

ВИРОБНИЦТВО ТА ПЕРЕРОБКА СВИНИНИ

У такий непростий для країни час більшість людей схильні дивитися з песимізмом на всі зміни та зрушення. Проте варто пам'ятати, що «штормить» усі галузі, а не тільки агросферу, і в свинарстві все зовсім не погано. Тож мета цього матеріалу — пролити світло на те, як і чим живе українське свинарство сьогодні, а також, які перспективи чекають на галузь у майбутньому.

Олександра Бондарська,
аналітичний відділ АСУ

Основним чинником, який дещо ускладнює роботу галузі, є низька споживча активність населення через відповідний рівень його платоспроможності. Так, за п'ять місяців поточного року українці спожили 371 тис. т свинини, тобто на 17% чи 76 тис. т

менше, ніж за відповідний період 2014-го. В результаті цього Економічний дискусійний клуб переглянув прогнози стосовно середньодушового споживання свинини та інших видів м'яса. За їх оцінками, середньостатистичний українець у 2015-му з'їсть на 1 кілограм

(чи 5%) свинини менше, ніж торік. Прогнози стосовно м'яса птиці песимістичніші, адже очікують скорочення середньорічного попиту на пташатину на 6,5%. Фактично ж, із початку року споживання цього виду м'яса зменшилося на 12,5% чи 59 тис. т, порівняно з аналогічним періодом 2014-го.

Незважаючи на складний час, прогнозовані обсяги виробництва відчують цьогоріч незначну турбулентність. У 2013-му загальне виробництво свинини сягнуло 765 тис. т. Минулоріч воно зменшилося на 2 тис. т (763 тис. т). Прогнозують, що 2015-го скорочення не перевищить 3 тис. т, порівняно з результатами минулого року, — 760 тис. т. За умови зменшення фонду споживання така ситуація спричинила б відчутний тиск на ціни, втім, положення рятує активізація зовнішніх поставок свинини та скорочення імпорту. Так, з початку року Україна експортувала 11,1 тис. т охолодженої та мороженої свинини загальною вартістю у 21,7 млн дол. США. Це більше третини від очікуваного обсягу експорту свинини

цьогоріч. На думку багатьох переробників, саме поживлення зовнішньої торгівлі свининою слугує значною підтримкою цін на ринку живця.

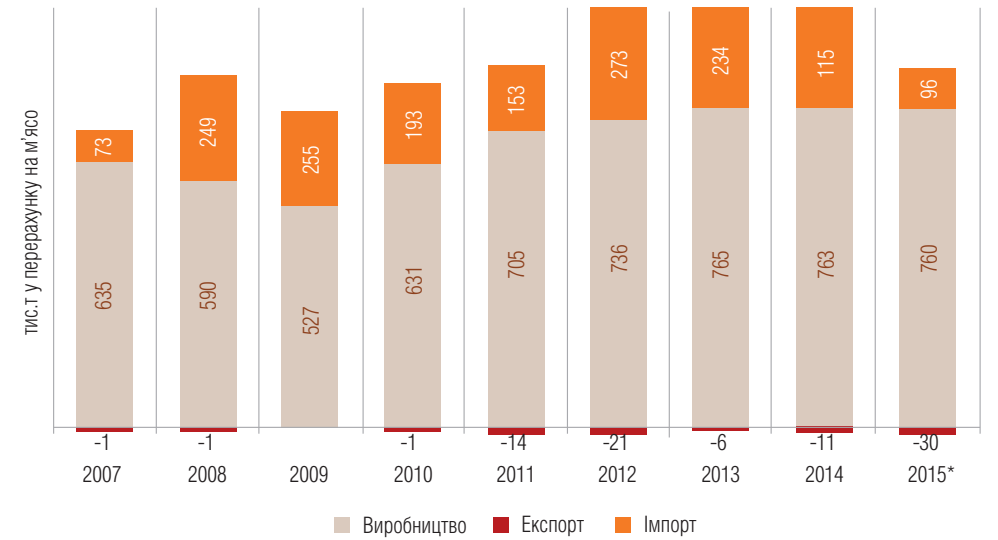
На ринку живця після тривалого періоду відносної стабільності, який тривав близько двох з половиною місяців, ціна відновила рух на підвищення: з другої половини червня зростає на 10–50 копійок за тиждень. Звичайно, такий розвиток подій оператори ринку сприймають неоднозначно. Переробники жаліються на сильне падіння споживчої активності. Деякі навіть змушені втримувати оптово-відпускні ціни у збиток маржинальності, аби не втратити збут. Виробники ж апелюють, що поки що попит є, а спекотна літня пора, активні поставки свинини до РФ та очікування «виходу з гри» великих постачальників живця формують передумови для здороження. Втім, треба враховувати, що Росія неодноразово підтверджувала звання ненадійного торгового партнера, тому пошук нових ринків збуту актуальності не втрачає.

З іншого боку, для обґрунтування високої ціни на свинину варто також звернути увагу на витрати свиногосподарств. Звичайно, повна собівартість виробництва кілограма живця суттєво залежить від рівня інтенсивності* виробництва і знаходиться у зворотній залежності від нього. Так, у травні найінтенсивніші виробники свинини за кожний реалізований кілограм отримували 28–35% рентабельності продажу (ROS)**, господарства із середнім рівнем інтенсивнос-

* Інтенсивним можна вважати виробництво, в основу якого лягає застосування найефективніших методів та технологій, кваліфікованої робочої сили, передових форм і методів організації праці.

** Рентабельність продажу (ROS) — цей коефіцієнт показує, яку суму операційного прибутку одержує підприємство з кожної гривні проданої продукції. Іншими словами, скільки залишається в підприємстві після покриття собівартості продукції.

Рисунок 2.
ДИНАМІКА ВИРОБНИЦТВА, ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ СВИНИНИ, 2007–2015-ИЙ* РР.

* прогнозне значення
Джерело: Аналітичний відділ АСУ за даними ДССУ

Рисунок 3.
ПОТІЖНЕВА ДИНАМІКА ЗАКУПІВЕЛЬНИХ ЦІН НА ЖИВЕЦЬ СВИНЕЙ І КАТЕГОРІЇ

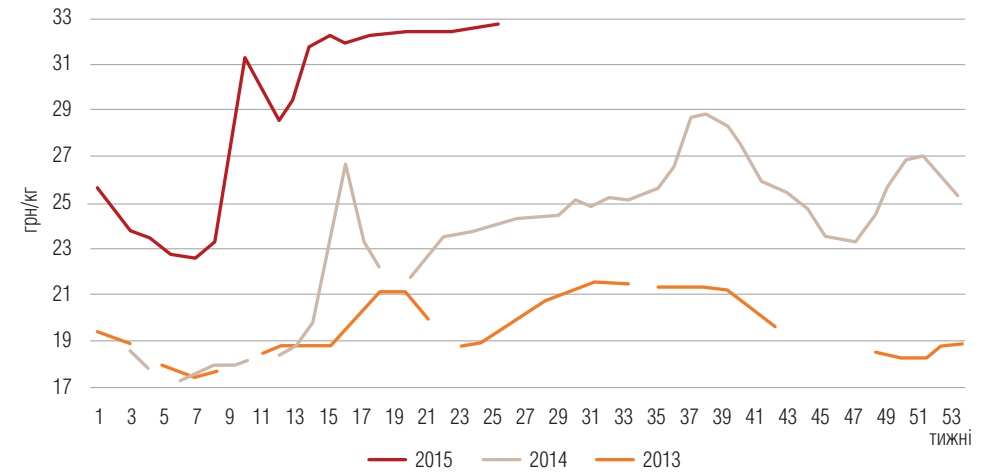
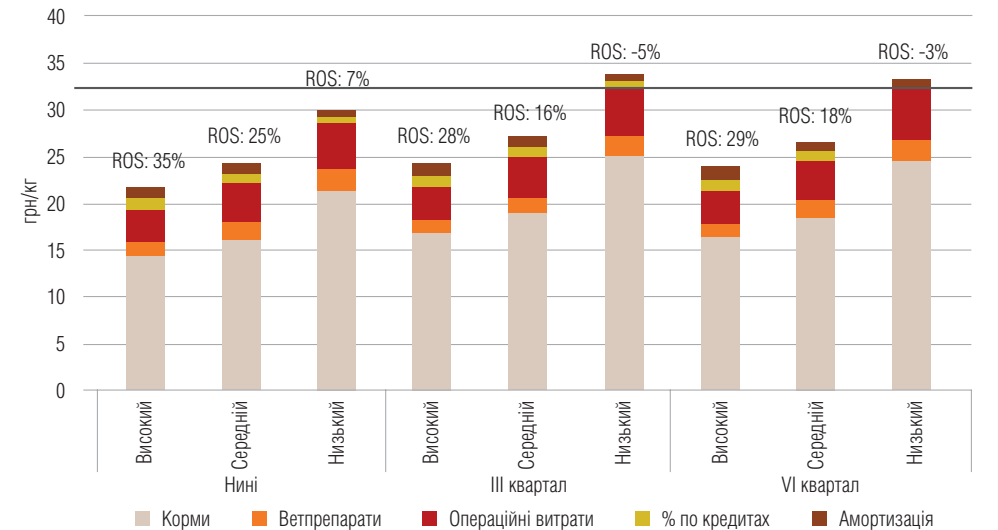
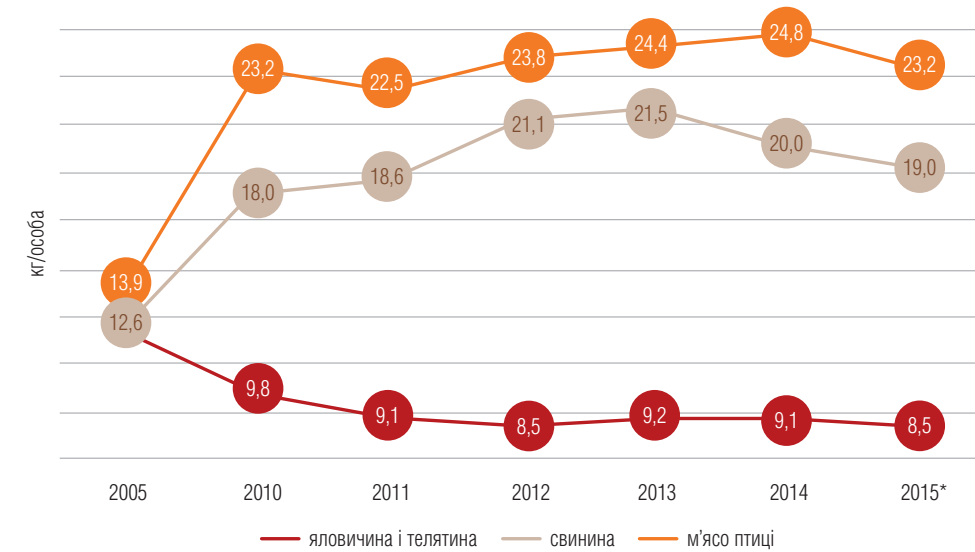

Рисунок 4.
ПОВНА СОБІВАРТІСТЬ ВИРОБНИЦТВА 1 КГ ЖИВЦЯ СВИНЕЙ У ГОСПОДАРСТВАХ РІЗНОГО РІВНЯ ІНТЕНСИВНОСТІ

Джерело графіків 3-4: Аналітичний відділ АСУ

Рисунок 1.
ДИНАМІКА СЕРЕДНЬОДУШОВОГО СПОЖИВАННЯ М'ЯСА ТА М'ЯСОПРОДУКТІВ ЗА ВИДАМИ, КГ/ОСОБА(2014–2015-ИЙ РР.)

* прогнозне значення
Джерело: Аналітичний відділ АСУ за даними Мінекономрозвитку та Економічного дискусійного клубу

ті — 17–25% ROS. Найменш інтенсивні ферми збиткували (рентабельність продажів -3%) чи отримували не більше 7%-ої рентабельності продажів. Проте, якщо врахувати зміну витрат у другому півріччі 2015-го, зокрема ймовірне здороження годівлі, саме найменші господарства ризикують опинитися у збитку за збереження середньої закупівельної ціни на поточно-му рівні.

Саме такий «природний відбір» слугує передумовою для структурних змін у галузі, які, чим далі, все більше відчутні. Кризові умови — ненайсприятливіший час для успішного господарювання дрібнотоварного виробника свинини, тож маленькі господарства стають перед вибором: або укрупнюватися і оптимізуватися, або покидати галузь. Так, якщо на початок 2011-го 40% промислового поголів'я утримували підприємства із загальною чисельністю свиней до 2 тисяч голів. Станом на 1-ше січня 2015-го питома вага таких свиногогосподарств складає трохи більше 20%, тоді як 63,5% чи 2,37 млн промис-

лових свиней сконцентровано на комплексах із загальною чисельністю понад 6 тис. голів (рисунки 5).

Треба відзначити, що цей рік є безпрецедентним для українського свинарства, адже чисельність свиней у сільськогосподарських підприємствах більша, ніж у присадибному секторі. Дехто зауважить, що такі зміни обумовлені виключно скороченням поголів'я у господарствах населення через те, що в нинішніх умовах це не вигідна справа. Проте станом на 1-ше червня чисельність свиней у сільськогосподарських підприємствах найвища за останні п'ять років — 3,79 млн голів (рисунки 6). Це свідчить, що промислове свинарство нарощує виробничі потужності. Ще одне підтвердження — активне будівництво та плани про збільшення поголів'я в основних гравців ринку.

Структурні та якісні зміни свинарства в Україні супроводжуються покращенням виробничих показників. Зокрема, за період із січня по травень середньодобові прирости свиней

ЯКЩО НА ПОЧАТОК

2011-ГО 40%

ПРОМИСЛОВОГО

ПОГОЛІВ'Я УТРИМУВАЛИ

ПІДПРИЄМСТВА

ІЗ ЗАГАЛЬНОЮ

ЧИСЕЛЬНІСТЮ СВИНЕЙ

ДО 2 ТИСЯЧ ГОЛІВ.

СТАНОМ НА 1-ШЕ СІЧНЯ

2015-ГО ПИТОМА ВАГА

ТАКИХ СВИНОГОСПОДАРСТВ

СКЛАДАЄ ТРОХИ БІЛЬШЕ

20%, ТОДІ ЯК 63,5%

ЧИ 2,37 МЛН

ПРОМИСЛОВИХ СВИНЕЙ

СКОНЦЕНТРОВАНО

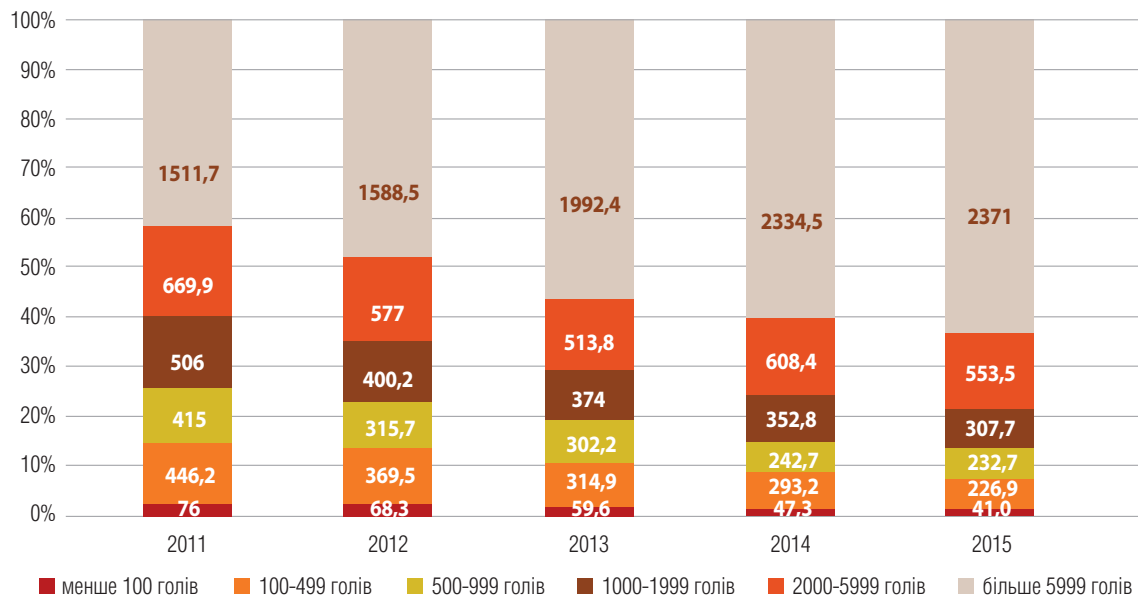
НА КОМПЛЕКСАХ ІЗ

ЗАГАЛЬНОЮ ЧИСЕЛЬНІСТЮ

ПОНАД 6 ТИС. ГОЛІВ.

Рисунки 5.

ГРУПУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ЧИСЕЛЬНІСТЮ ПОГОЛІВ'Я СВИНЕЙ В ДИНАМІЦІ, НА 1-ШЕ СІЧНЯ 2011–2015-ГО РР.

Джерело: Аналітичний відділ АСУ за даними ДССУ

на відгодівлі зросли на 4,5%, порівняно з аналогічним періодом минулого року, і станом на 1-ше червня сягнули 490 г/доба. Втім, свиногогосподарства лише третини областей можуть похизуватися вищими за середні показники приростами. До трійки лідерів увійшли Івано-Франківська (748 г/д — +11%), Донецька (577 г/д — +12%) та Львівська (556 г/д — +7,5%).

Відповідної позитивної динаміки зазнало і вирощування свинини: за п'ять місяців 2015-го сільськогосподарські підприємства виробили 239,5 тис. т живця, що на 10 тис. т більше, ніж минулого року. Хоча третина областей «збавила темп», зокрема й області-лідери — Донецька та Дніпропетровська (майже -8%). Київщина та Івано-Франківщина, навпаки, перевершили минулорічні здобутки, в результаті чого спільний «доробок» топ-5 областей виробників свинини збільшився на 5,6 тис. т та становить 121,9 тис. т.

Хоча загальний обсяг забою за січень-травень на 3% менший, ніж торік (через скорочення забою ВРХ та птиці на 9,5% та 4,7% відповідно), реалізація свиней на забій мала хоч і незначну, однак позитивну динаміку. За аналізований період промислові свиногогосподарства реалізували на забій 223 тис. т живця — 28% від загального обсягу забою худоби та птиці.

Що стосується результатів роботи переробної галузі, то загальне виробництво м'яса та м'ясопродуктів на 6,1% зменшилося, порівняно з результатами за січень-травень 2014-го. При цьому обсяги переробки власне свинини зросли. Так, за згаданий період виробили 96,2 тис. т охолодженої свинини проти 92 тис. т за п'ять місяців 2014-го, а обсяги виробництва мороженої свинини зросли майже вдвічі — з 4,6 до 8,6 тис. т (рисунки 7).

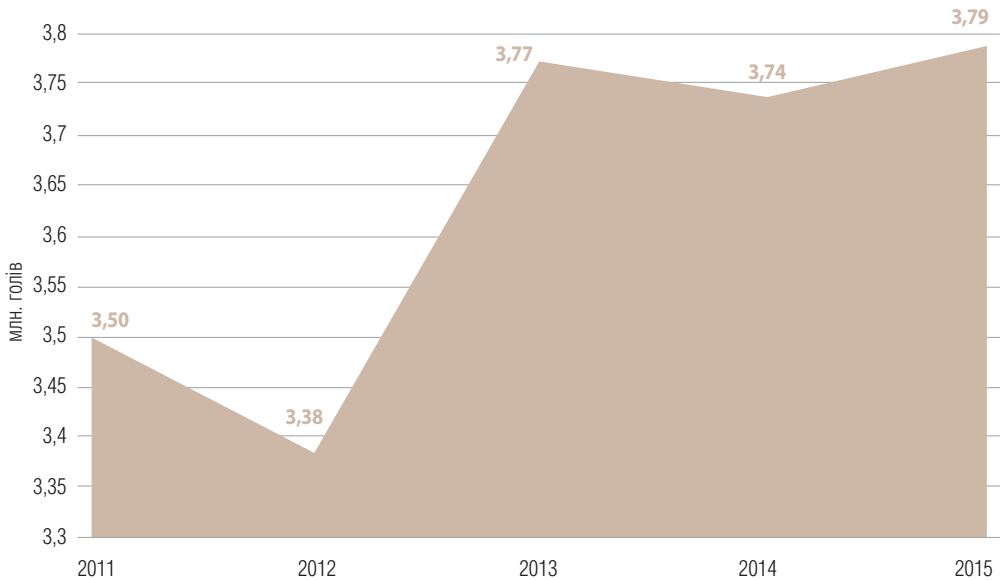
Загалом, свинарство в Україні хоча і проходить непростий період, втім розвитку не при-

пиняє. Відбувається відсів найслабших гравців, тоді як сильніші не сповільнюють кроку. А скрутне становище країни, зокрема девальвація національної валюти, створює досить ви-

сокі бар'єри для входу на ринок імпоротної продукції. Тож, за попередніми оцінками, ступінь самозабезпеченості України свининою 2015-го становитиме близько 89%. ПС

Рисунки 6.

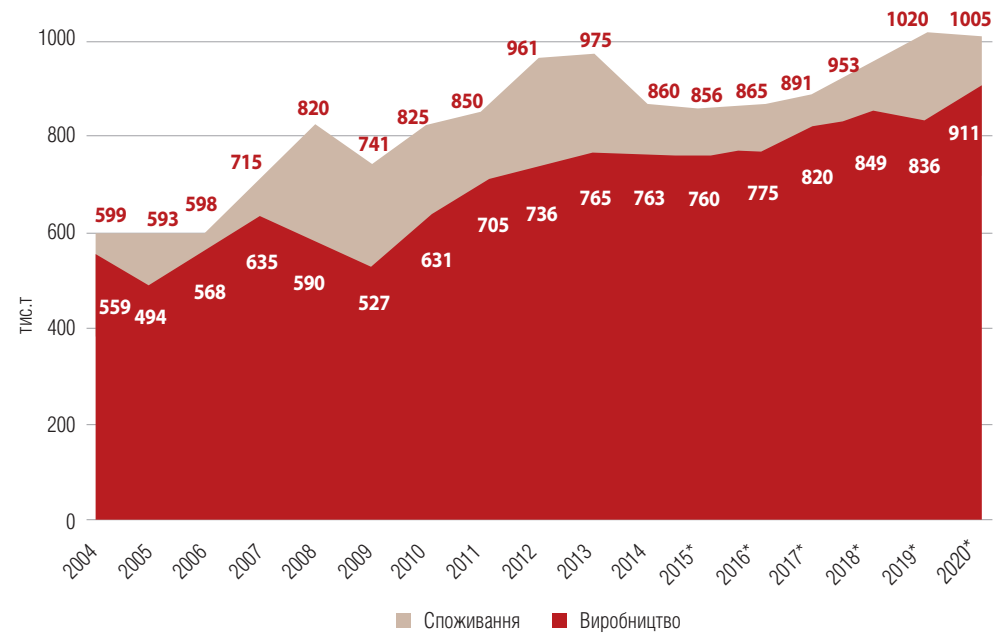
ДИНАМІКА ПРОМИСЛОВОГО ПОГОЛІВ'Я СВИНЕЙ СТАНОМ НА 1-ШЕ ЧЕРВНЯ 2011–2015-ГО РР.

Джерело: Аналітичний відділ АСУ за даними ДССУ

Рисунки 7.

ДИНАМІКА ВНУТРІШНЬОГО ВИРОБНИЦТВА ТА СПОЖИВАННЯ СВИНИНИ

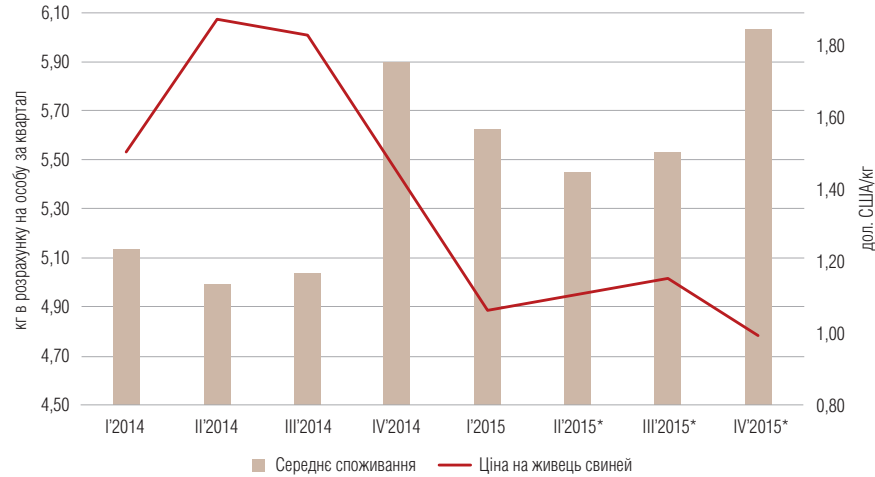
*прогнозне значення

Джерело: Аналітичний відділ АСУ

СВІТОВИЙ РИНОК СВИНИНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Згідно з оцінками Світової організації сільського господарства та продовольства (FAO), глобальний ринок м'яса у поточному році дещо наростить потужності, порівняно з 2014-им. Приріст світового виробництва м'яса оцінюють у 1,3% або 4 млн т — до 318,7 млн т. Експерти FAO вважають, що саме збільшення виробництва свинини на 1,9% (до 119,4 млн т) стане локомотивом зростання світового виробництва м'яса. Глобальна торгівля м'ясом, за їх оцінками, матиме скромнішу динаміку (+1,7% чи 0,6 млн т) та сягне 2015-го 31,2 млн т. Рушійною силою в активізації торгівлі стане м'ясо птиці, експорт якого зростає на 2,5%, тоді як зовнішня торгівля свининою обмежиться скромнішими 1,6% приросту. Однак така позитивна динаміка частково компенсує скорочення зовнішньої торгівлі цим видом м'яса в попередні два роки. Збільшення обсягів виробництва очікують від найбільших експортерів свинини, а заходи з боку РФ слугуватимуть чинником обмеження світової торгівлі.

Рисунок 1.
ДИНАМІКА СЕРЕДЬОКВАРТАЛЬНОГО СПОЖИВАННЯ СВИНИНИ У США ТА ЦІНИ НА ЖИВЕЦЬ (2014–2015-ий рр.)

*-прогнозне значення
Джерело: Аналітичний відділ АСУ за даними Міністерства сільського господарства США

Олександра Бондарська,
аналітичний відділ АСУ

ПІВНІЧНА АМЕРИКА

Початок сезону барбекю в поєднанні з високим попитом на глобальному ринку спричинили зростання цін у сировинному сегменті як у США, так і в Канаді. Хоча посилення попиту більшою мірою впливає на ціну окремих частин, призначених «для живого вогню», однак в цілому піднімає середні закупівельні ціни на свиней. Нині гравців канадського ринку найбільше хвилює, чи зможуть ціни втриматися на досягнутому рівні і як довго це триватиме. Додатковим чинником, який підтримує канадське свинарство, є активізація зовнішнього попиту, про що свідчить збільшення обсягів поставок, порівняно з початком року. Саме це дає тамтешнім виробникам свинини привід для оптимізму та очікування якщо не продовження позитивної цінової динаміки, то її стабілізації. Крім того, свинина підтверджує свою цінову конкурентоспроможність по відношенню до яловичини, що

підтримує її популярністю на внутрішньому ринку.

Дослідники канадського тваринництва відзначають й інші причини зростання цін на м'ясо. Зокрема скорочення чисельності поголів'я тварин: у Канаді налічується 7000 свиноферм, що майже на 1% менше, ніж торік. Як результат, за рік середня ціна на свинину для канадського споживача зросла на 18–20%. У подальшому прогнозують стабілізацію ситуації, обмежуючи зростання цін до кінця року п'ятьма відсотками. Однак новий спалах ЕДС, зареєстрований в окрузі Веллінгтон провінції Онтаріо на початку червня, стає новою «невідомою змінною».

У Сполучених Штатах ускладнення епізоотичної ситуації також стало перевагою для свинарів. У наслідок спалаху пташиного грипу очікують скорочення експорту курятини, що відкриває додаткові можливості для зовнішніх поставок свинини. Крім цього, підвищення курсу долара так само впливає на розвиток галузі в силу її експортоорієнтованості: саме від того, буде долар рости чи падати, залежать обсяги свинини, які відправлять за кордон.

Згідно з прогнозами Міністерства сільського господарства США, 2015-го середньоста-

тистичний американець з'їсть 22,68 кг свинини, тобто на 7,76% більше, ніж минулоріч. Більшу популярність цього виду м'яса в поточному році можна пояснити його доступністю як за кількістю, так і за ціною.

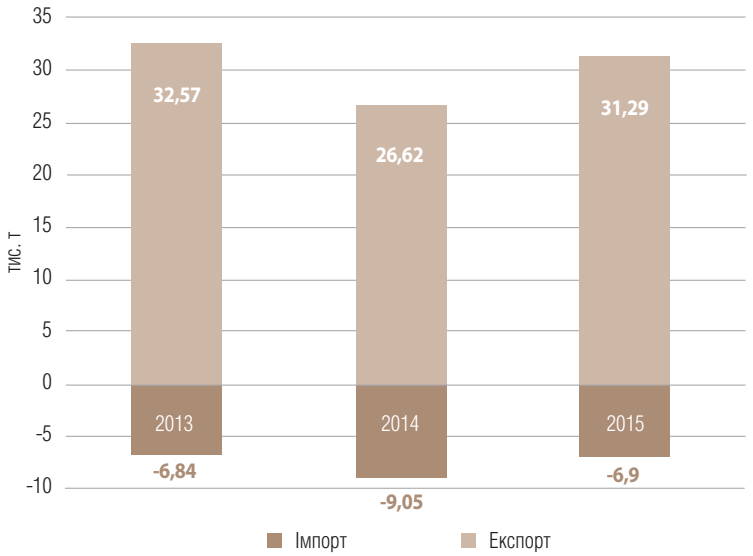
ПІВДЕННА АМЕРИКА

Перспективи чилійських виробників свинини стали більш райдужними. З одного боку, відзначають позитивну динаміку цін на ринку живця. З іншого — Всесвітня організація

охорони здоров'я тварин (OIE) визнала Чилі єдиною країною на південноамериканському континенті, де немає класичної чуми свиней. Офіційне засвідчення цього факту відкриває перед Чилі можливість збільшення експорту свинини, теперішній обсяг якого співставний із половиною загального внутрішнього виробництва цього виду м'яса.

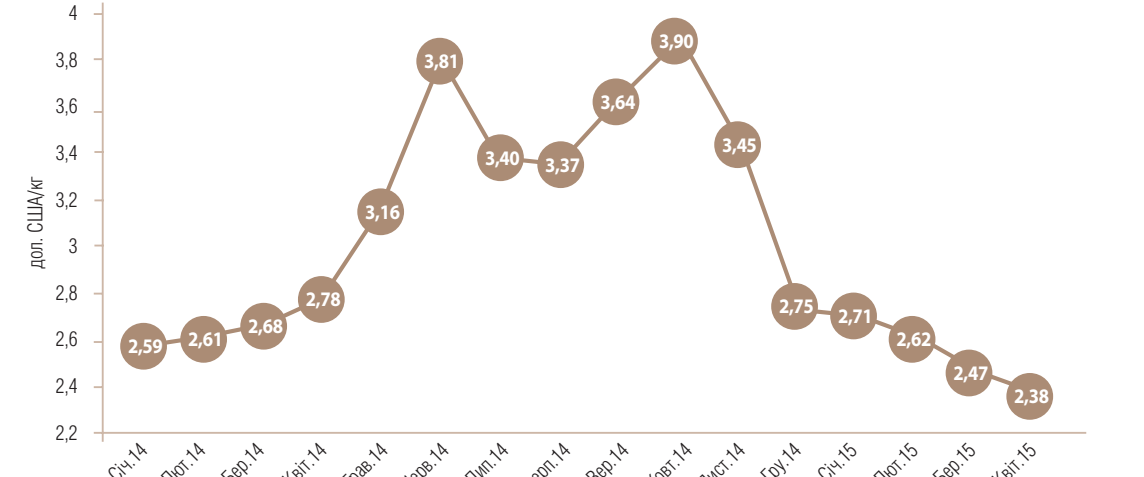
За перший квартал поточного року експорт свинини із Чилі трохи реабілітувався, по-

Рисунок 2.
ДИНАМІКА ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ СВИНИНОЮ (УКТ ЗЕД 0203) ЧИЛІ

Джерело: Аналітичний відділ АСУ за даними comtrade.un.org

Рисунок 3.
ДИНАМІКА ЕКСПОРТНИХ ЦІН НА БРАЗИЛЬСЬКУ СВИНИНУ, ДОЛ. США/КГ (СІЧЕНЬ 2014–КВІТЕНЬ 2015)

Джерело: Аналітичний відділ АСУ за даними comtrade.un.org

рівняно зі спадом у минулому періоді. Так, за січень-квітень з країни вивезли 31,29 тис. т, тобто на 17,5% більше, ніж за перший квартал попереднього року. Разом із тим, такі обсяги на 4% відстають від результатів перших трьох місяців 2013-го.

Бразильські експортери отримали можливість компенсувати скорочення зовнішніх поставок свинини в першому кварталі за рахунок виходу на ринок Китаю. Крім розвитку інфраструктури, логістики, виробничої сфери та енергетики, китайська та бразильська сторони задекларували намір розширити рамки торгівлі сільськогосподарською продукцією, в тому числі яловичиною, свининою та м'ясом птиці.

«Економічні негаразди» в країні супроводжуються девальвацією Бразильського реала, створюючи додатковий тиск на вартість свинини. В результаті, спадна динаміка цін на охолоджену і заморожену свинину, що почалася наприкінці минулої осені, мала місце в першому кварталі і, ймовірно, не зупиниться і в другій чверті 2015-го. Такі негативні для бразильської економіки «симптоми» є позитивними для експортерів, оскільки підвищують конкурентоспроможність продукції на глобальному ринку.

Хоча, як зазначалося раніше, перша чверть 2015-го була не найвдалішою для бразильських експортерів свинини (обсяги поставок скоротилися на 18% по відношенню до аналогічного періоду попереднього року), торгівля свининою з Росією за цей період зросла на 7,6% (РФ є основним імпортером бразильської свинини, куди за січень-квітень 2015-го поставили 50,6 тис. т).

ЄВРАЗІЯ

На ринку свинини Європейського союзу настала довгоочікувана «відлига»: тривале падіння цін припинилося з другої половини травня, після чого вони незначно коливаються. Багато виробників свинини на-

рікають на низький рівень цін у травні, середній рівень яких на 21 євроцент/кг або 12,5% нижче, ніж торік. З одного боку, це служить підтримкою для зовнішньої торгівлі, а з другого — багато хто має оптимістичні настрої і очікує подальшого зростання цін. Підтримуватиме позитивну динаміку обмеження обсягів забою в другому півріччі.

Російське свинарство на тлі інших країн-виробників є прибутковою та привабливою галуззю. Так, при ціні 115 рублів за кілограм свинини живою вагою, виробник отримує 120–125 дол. США за одну товарну свиню. Заходи, направлені на скорочення імпорту як свинини, так і живих тварин «розчищають» дорогу для вітчизняного виробника, тож тиск свинини закордонного походження на внутрішній ринок зменшується. Єдиною країною, яка не підпадає під дію продуктового ембарго, є Бразилія. Нині дозвіл на поставки свинини до РФ мають 12 різних постачальників з Бразилії, тоді як число бажаючих придбати свинину «з-за океану» — близько 200. При цьому гравці ринку відзначають, що імпортери бразильської свинини не можуть похвалитися великою маржею. Висока прибутковість свинар-

ства в РФ спонукає багатьох виробників нарощувати поголів'я. Тож у наступні чотири роки очікують, що виробничі потужності збільшаться на 400 тис. свиноматок. Деякі з нових ферм, які нині будують, будуть виробляти свинину для поставок у Китай, Японію та Південну Корею.

Одночасно зі збільшенням виробництва свинини нарощуватимуть потужності м'ясопереробної галузі та споруджуватимуть нові бійні та м'ясо-комбінати. Це є додатковою ознакою того, що Росія налаштована на повне самозабезпечення свининою. А Россільгоспнагляд та його вимоги до імпоротної продукції значно цьому сприятимуть. Крім цього, російські виробники вже зараз розуміють, що запорукою високого попиту на свинину є не тільки великі обсяги, а й гарні смакові якості м'яса.

Поки російські виробники лише думають про те, як нагодувати китайців, чотири заводи з цієї країни вже здійснили перші поставки через порт у Хабаровському краї загальним обсягом у 40 т. Місцева влада відзначила якість китайської свинини, порівняно з бразильською, — при її розморозці втрачається 1,5%, тоді як у випадку з м'ясом із Бразилії — 7–9% маси.

РОСІЯ СТВОРЮЄ ВСІ НЕОБХІДНІ УМОВИ

ДЛЯ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ:

ВВЕДЕННЯ ПРОДУКТОВОГО ЕМБАРГО

«РОЗЧИСТИЛО» ШЛЯХ ВІТЧИЗНЯНОМУ ВИРОБНИКУ

ТА ПІДІГРИЛО ЦІНИ НА ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ.

СВИНОКОМПЛЕКСИ РОЗБУДОВУЮТЬСЯ І НАЛАШТОВАНІ

НАГОДУВАТИ КИТАЙ У МАЙБУТНЬОМУ.

СУЧАСНЕ СВИНАРСТВО

АЛЬМАНАХ

2014

DYKUN

ВИЧЕРПНИЙ АНАЛІЗ ГАЛУЗІ В КОМПАКТНОМУ ВИГЛЯДІ!

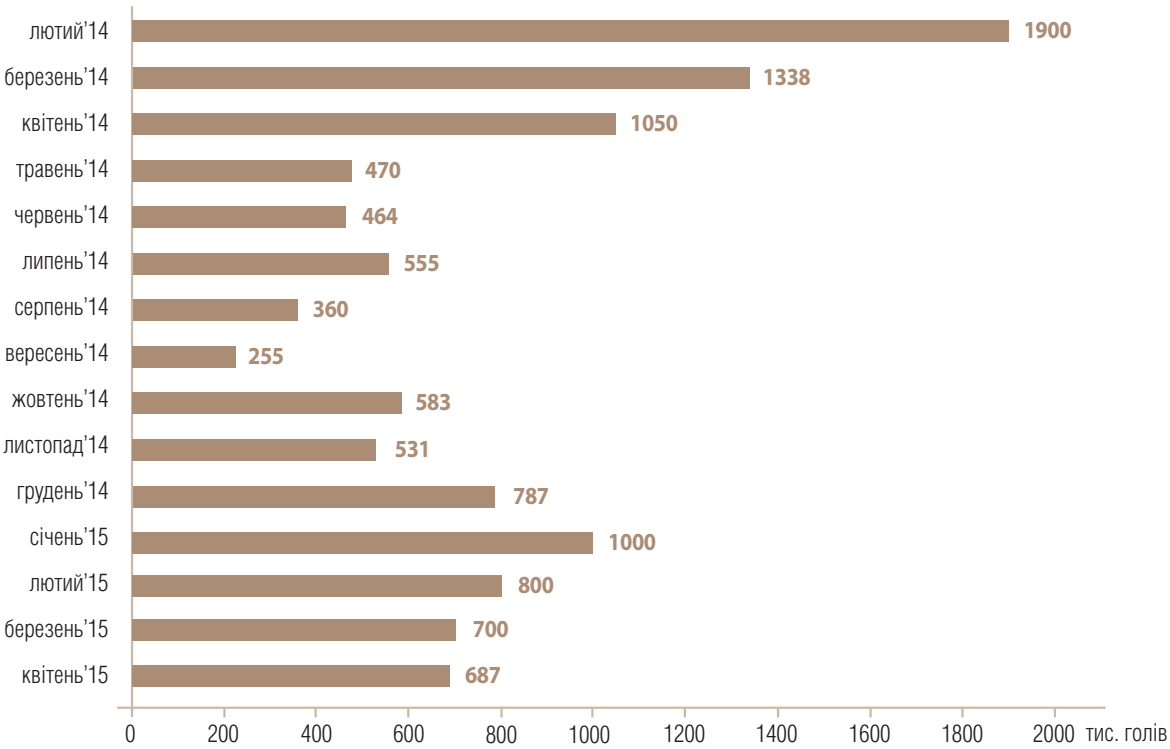
Придбати аналітичний звіт можна звернувшись за телефонами:

+38 067 470 55 94; +38 067 441 13 74

e-mail: analytics@dykun.com.ua

Рисунок 4.

ЧИСЕЛЬНІСТЬ СВИНОМАТОК, ЛІКВІДОВАНИХ У РАМКАХ КАМПАНІЇ З БОРОТЬБИ З ЯЩУРОМ У КИТАЇ, ЛЮТИЙ 2014-ГО КВІТЕНЬ 2015-ГО

Джерело: Аналітичний відділ АСУ за даними thepigsite.com

Китай «пожинає плоди» кампанії зі скорочення маточного поголів'я, в рамках якої з лютого минулого року ліквідували майже 11,45 млн свиноматок, з них 3,2 млн за перші чотири місяці 2015-го. У результаті, згідно з квітневими даними, маточне поголів'я свиней в Піднебесній скоротилося до 39,74 млн голів (загальне — до 387 млн голів), що на 9,4% менше, ніж у квітні 2014-го. Такі втрати можна порівняти з ліквідацією 25-ти основних виробників свинини в США. Нинішня чисельність свиноматок в Китаї є найменшою за чотири останні роки.

З другого боку, скорочення пропозиції «підігріває» ціни на внутрішньому ринку. Якщо на початку травня кг живця коштував 2,19 дол. США, то в кінці місяця ціна зросла до 2,30 дол. США/кг.

Деякі китайські експерти вважають, що число маточного поголів'я стабілізується на рівні 40 млн голів. Згідно з прогнозом, попит на живе свиней

у 2016-му сягне 657 млн голів. У розрахунку на чисельність основного поголів'я (40 млн голів), до 2016-го року на кожну свиноматку повинно припадати не менше 16,43 товарних свиней на рік, що на 1,53 голови більше, ніж 2014-го. Якщо врахувати, що за період з 2010-го по 2014-й середнє число товарних свиней в розрахунку на одну свиноматку зросло на 1,89 голів, очікуваний «стрибок» є малоймовірним. Таким чином, якщо оцінка активності попиту буде достовірною, Китай буде змушений суттєво збільшити обсяги імпорту свинини, а її дефіцит спричинить зростання ціни на внутрішньому ринку.

Виробники свинини в Японії змушені боротися з урядом за дотримання статусу-кво, виступаючи проти позиції «державних мужів», які беруть активну участь у переговорах щодо зниження торгових обмежень для країн Тихоокеанського кільця.

Згідно з останньою неофіційною інформацією про перебіг переговорів, японська

сторона вже згодна скасувати більшу частину тарифів на імпорту свинини. Хоча офіційних заяв про це поки не було, Японська асоціація виробників свинини виступила з думкою, що такі дії матимуть руйнівний ефект для національного виробника.

Міністерство сільського господарства, лісництва та рибного господарства поки утримується від коментарів. Разом із тим, у ЗМІ з'явилася інформація, що поточна ставка митного тарифу, яка складає 4,1 дол. США за кілограм поставленої із США свинини, за 10 років знизиться до 0,43 дол. США/кг. Нині 40% імпортової свинини на ринок Японії надходить саме з США, по 20% — з Канади та Данії.

Японське свинарство представлено дрібними господарствами, вимушеними працювати в жорстких умовах, що істотно (практично вдвічі, порівняно з виробництвом свинини в США) здорожує собівартість. ■

АНАЛІТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ: СТИСЛО, ПРОСТО, АКТУАЛЬНО ТА ІНФОРМАТИВНО

Аналітичний відділ компанії «Дикун» досліджує розвиток аграрних ринків, роблячи акцент на м'ясо-молочному напрямі. Ми активно співпрацюємо з профільними асоціаціями (АВМ та АСУ), Всеукраїнською аграрною радою, Продовольчою сільськогосподарською організацією ООН, аудиторськими компаніями, сільгоспвиробниками та переробними підприємствами. За даними власних моніторингів відділ створює оперативні та стратегічні аналітичні видання. Головна мета аналітичних продуктів — актуально, стисло та наглядно описати останні тенденції аграрних ринків, аби їх гравці не загубились у інформаційному вирі. Ми ростемо та вдосконалюємось, враховуючи побажання читачів, і завжди раді співпраці!

+38 (067) 236 0167

ANALYTICS@DYKUN.COM.UA

РИНОК КОРМІВ

У частині регіонів аномальна спека, в інших — аномальні дощі. У стартовий прогноз великого світового врожаю зерна все менше віриться. Ринок щодня намагається оцінити погодні ризики.

Валерія Пекін,
аналітик аграрного ринку,
компанія «Фенікс Агро»

ЯЧМІНЬ

Поточний сезон особливий тим, що немає «тиску» збирання врожаю. Аналогічно з динамикою європейського ринку ціни на ячмінь в Україні поступово зростають. Уже на початок липня експортна ціна піднялася до 180–185 дол./т FOB. На базисі СРТ-порт ціни сягнули 3100–3300 грн/т.

Оскільки ячмінь є експортноорієнтованою культурою, вже зараз головними гравцями стають саме експортери. Активізація поставок за кордон повинна забезпечити стабільність ринку впродовж перших 2–3 місяців після збирання.

В Україні прогнозують високу врожайність озимого ячменю, проте відгуки виробників про стан ярих посівів негативні. У червні практично всією територією України пройшли дощі, надалі тільки в західних областях прогнозують сильне потепління. Якщо погода буде дощовою, ячмінь буде швидше дорожчати.

КУКУРУДЗА

Кукурудза залишається єдиною активно експортною культурою старого врожаю. Всього з початку сезону 2014/15 на початок липня через українські порти відвантажили 18,7 млн т кукурудзи (на аналогічну дату 2014-го — 19,3 млн т). Основні імпортери — Китай, Єгипет, Нідерланди. До кінця сезону 2014/15 ще можемо поставити близько 1 млн т кукурудзи.

На початку липня ціна на кукурудзу на світовому ринку помітно зросла. На Чиказькій біржі CBOT, наприклад, за тиждень на 14,52%. Основні причини:

- посівні площі нового врожаю кукурудзи США знаходяться на історичному мінімумі з 2010-го р.
- запаси кукурудзи виявилися меншими за очікування ринку;
- тривалі дощі в східній частині Середнього Заходу знову погіршили стан посі-

вів кукурудзи. Опади вимивають внесені добрива, перешкоджаючи нормальному розвитку рослин.

Слідом за світовими тенденціями значне зростання експортних цін мало місце і на українському ринку кукурудзи. В цей період ціна в середньому зросла на 15 дол./т — до 194–196 дол./т FOB. На внутрішньому ринку на базисі СРТ-порт валютна ціна попиту до 3 липня не інтегрувала різкого зростання світової ціни і становила 148 дол./т. У секторі тваринництва ціна на кукурудзу залишається стабільною — у середньому 3000 грн/т на умовах доставки СРТ-підприємство, залежно від регіону.

Температура вище 35 °C гарантовано погіршує врожайність. З другої декади липня прогнозують, що в деяких районах країни температура досягне 32–38 °C. Це може істотно вплинути на ціни на світовому ринку і, як наслідок, на внутрішньому.

ПШЕНИЦЯ

Вартість пшениці на CBOT досягла свого шестимісячного максимуму через несприятливу погоду в більшості країн-виробників і надмірні опади на Середньому Заході США, що сповільнює збирання врожаю в цьому регіоні.

За попередніми оцінками, станом на початок липня посіви пшениці від червневих дощів в Україні і на півдні Росії не постраждали. Водночас у Поволжі, а також на півночі Центрального округу Росії, навпаки, фіксують значний дефіцит вологи в ґрунті при дуже високих температурах. А це, скоріше за все, несприятливо позначитися на посівах пшениці в цих регіонах у подальшому. Отже, ринку ще належить оцінити ризики.

На початку липня ціни на продовольчу пшеницю на базисі FOB змінилися вслід за істот-

ним зростанням цієї зернової на світових біржах. Ціна на пшеницю 12,5% сягнула 197–200 дол./т FOB, а пшеницю 11,5% — 193–197 дол./т FOB.

Зростання ціни на FOB дозволило експортерам збільшити закупівельні ціни в портах. У перших числах липня експортноорієнтовані компанії пропонували за пшеницю 2 класу 168 дол./т на базисі СРТ-порт. Поодинокі компанії вже тоді були готові підвищувати закупівельні ціни.

РІПАК

Цього року завдяки «м'якшій» зимі в Україні втрати ріпаку менші, ніж у 2010–2012-му роках. Українські фермери зможуть зібрати непоганий урожай — близько 1,9 млн т (червневий прогноз).

Нині на внутрішньому ринку України ціни на цю олійну культуру сягають 8000 грн/т EXW. Це максимальний рівень за останні п'ять сезонів.

Старт нового 2015/16 сезону ознаменувався зростанням цін на ріпак на світовому ринку через недобір врожаю в основних країнах-виробниках. У Європі ціни на цю олійну ростуть вже два місяці поспіль.

Скорочення посівних площ ріпаку в Україні та Росії обмежить його пропозицію на експорт. Разом із тим, ріпак на біржі Euronext коштує менше українського на умовах FOB. Однак для того, щоб європейці почали імпортувати причорноморський ріпак, різниця між цінами повинна збільшитися.

Нині європейський ріпак на біржі Euronext недооцінений з точки зору перспектив виробництва і потреб в імпорті. Цього року багато країн, у тому числі країни ЄС, Китай, Пакистан, ОАЕ, Мексика і Японія, будуть нормувати споживання ріпаку. Отже, котирування олійної на Euronext повинні зрости, щоб забезпечити промислові потреби.

За фактом стабілізації європейського ринку можливе зростання цін на експортному ринку українського ріпаку, а отже, і на внутрішньому.

СОНЯШНИК

Чутки про великі запаси олієнасіння тиснуть на експортний ринок соняшникової олії. Ціни перебувають у досить широкому діапазоні 8000–9200 грн/т СРТ-підприємство.

Важливо відзначити, що в Україні станом на перше травня запаси насіння соняшнику становили 2,2 млн т, що на 32,5% менше, ніж на аналогічну дату 2014-го року. Згідно з даними Держстату, безпосередньо в аграрних підприємствах на звітну дату зберігалось 1,3 млн т насіння олійної (на 9% більше), на підприємствах, що здійснюють їх переробку та зберігання, — 0,9 млн т (–57,5%).

Прогнози стосовно майбутнього врожаю залишаються незмінними: 8,45 млн т в Європі, 10,25 млн т в Україні й 9,75 млн т в Росії. Посівна кампанія в Україні вже закінчилася, розміри посівних площ перевищили офіційні прогнози. Нині на ринку відсутні серйозні побоювання відносно стану посівів соняшнику.

Отже, соняшник на ринку є і не виключене подальше падіння цін. Нині ринок переживає обвал внутрішніх закупівельних цін унаслідок зниження попиту і закриття на профілактику більшості великих переробних заводів. Прогнози доброго майбутнього врожаю також спонукають операторів ринку утриматися від закупівель.

У довгостроковій перспективі в 2015/16 МР очікують зростання світового виробництва соняшнику (завадити можуть тільки природні катаклізми). На тлі прогнозованого скорочення пропозиції ріпакової олії, попит на світовому ринку повинен перемкнутися на соняшкову

У КОРОТКОСТРОКОВІЙ ПЕРСПЕКТИВІ
В СЕГМЕНТІ СОНЯШНИКОГО ШРОТУ
ТА СОНЯШНИКОВОЇ МАКУХИ
ОЧІКУЮТЬ ЗНИЖЕННЯ МАКСИМАЛЬНИХ
ВІДПУСКНИХ ЦІН ЗА РАХУНОК
ДЕШЕВОГО НАСІННЯ,
ЯКЕ ПОЧАЛО НАДХОДИТИ НА РИНОК.

олію і, таким чином, підтримати ціни на соняшник.

Що стосується продуктів переробки соняшника, то на експортному ринку соняшникового шроту стабільність з ознаками підвищення цін попиту, які на умовах FOB варіюються в межах 245–255 дол./т з поставкою у липні.

Станом на перше липня на внутрішньому ринку відпускні ціни на соняшниковий шріт сягнули 5100–5550, а на макуху — 4750–5300 грн/т на умовах самовивозу з заводу. У короткостроковій перспективі в сегменті соняшникового шроту можлива стабілізація відпускних цін з незначним зниженням. Основними факторами формування внутрішньої ціни залишаються підвищення цін на експортному ринку і зниження закупівельних цін на ринку сировини. У сегменті соняшникової макухи очікують зниження максимальних відпускних цін за рахунок дешевого насіння, яке почало надходити на ринок.

СОЯ

Аналогічно до ринку соняшнику ситуація спостерігається і на ринку сої. Ціни впали до 7600–8200 грн/т EXW. Пропозиція сої до-

статня, однак, знайти олійну доброї якості стає все складніше. Крім того, переробники заявляють про труднощі з реалізацією продуктів переробки сої. На базисі СРТ-порт попит відсутній, поодинокі експортно-орієнтовані компанії пропонують 350 дол./т

Український ринок сої всупереч світовій тенденції зберігає негативну динаміку. Темпи експорту значно зменшилися з другої половини червня. На тлі загального зростання світових котирувань в Україні прогнозують сповільнення падіння внутрішніх цін аж до консолідації ринку.

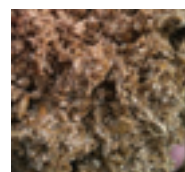
На ринку соєвого шроту консолідація цін уже має місце. Основними факторами впливу на ціни є:

- здешевлення сировини;
- низький рівень попиту на внутрішньому ринку;
- низький рівень попиту на зовнішньому ринку.

Так, на початку липня заводи-виробники відпускали продукт за 10 000–10 500 грн/т. У сегменті соєвої макухи заводи також знижували відпускні ціни, що спричинило діапазон 8200–10 200 грн/т EXW.

Зниження закупівельних цін на сировину і низький попит на продукт, що є сезонним фактором, уже відобразилися на відпускних цінах на шріт. Тож у короткостроковій перспективі істотних змін не очікується. У сегменті соєвої макухи слід очікувати зниження максимальних відпускних цін та їх консолідацію.

ПИВНА ДРОБИНА

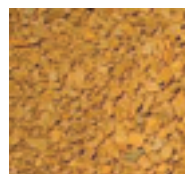

Станом на 1 липня суха пивна дробина коштувала 4150–4550 грн/т EXW.

Головною проблемою галузі з початку липня стало введення ліцензування виробництва пива, адже його при-

рівняли до алкогольних напоїв. Вартість ліцензії занадто висока для дрібних виробників. Рішенням багатьох стало припинення виробництва. Тож упродовж липня-серпня, поки більшість заводів буде вирішувати проблему ліцензування виробництва, пропозиція пивної дробини істотно скоротиться. До того ж очікуємо збільшення попиту на продукт. Тож зростання відпускних цін — неминуче.

СПИРТОВА БАРДА

У період стабілізації виробництва спирту в Україні (травень-початок червня) на ринку спиртової барди знизилися верхня межа цін. Так, на початку липня діапазон відпускних цін сягнув 4500–4800 грн/т EXW. Варто відзначити, що рівень попиту на спиртову барду зріс за рахунок популяризації її як альтернативного порівняно дешевого протеїнового продукту.

Нині спостерігаємо нову хвилю дестабілізації виробництва спирту, що знижує рівень пропозиції. Враховуючи це, не відхиляємо можливості подальшого здороження спиртової барди на 100–150 грн/т.

БУРЯКОВИЙ ЖОМ

На ринку бурякового жому впродовж травня-червня консолідувалися ціни. Нині сухий гранульований жом коштує 2200–2500 грн/т EXW.

Зважаючи на прогнози нового сезону цукроваріння — значне скорочення виробництва, до кінця поточного сезону ціна падати не буде. Що стосується сезону 2015/16 — то продукт подорожчає за рахунок вагомого збільшення собівартості виробництва (подорожчання газу та води). ПС

Будь на крок попереду — довіряй професіоналам

ОФІЦІЙНИЙ ПОСТАЧАЛЬНИК
ПРОТЕЇНОВИХ КОРМІВ ДЛЯ

ПП «ФЕНІКС АГРО»
моб. +380(067) 240-24-18
тел./факс +38(04744) 4-67-12
e-mail: info@phoenix-agro.com.ua
phoenix-agro.com.ua

«ЧОРНА П'ЯТНИЦЯ» ПО-УКРАЇНСЬКИ

– Що це ми все без молока і без молока? Так і померти можна.
Треба б корову купити.
– Треба б, та де грошей взяти?
– Може, зайняти? У сусідів.
– А чим віддавати будемо? Віддавати щось треба.
– Значить, треба щось продати ...

(Із «Троє з Простоквашино»)

Валерія Пекін,
аналітик аграрного ринку,
компанія «Фенікс Агро»

Постановою уряду України було визначено 300 державних підприємств, які підлягають амбітній приватизації в 2015-му році. З них 81 підприємство підпорядковуються аграрному відомству.

У презентації проекту «Роздержавлення» міністра Павленка нас запевняють у доцільності процесу, переконуючи, що держпідприємства — це гальмо української економіки. Загальна сума збитків, з якими аграрні ДП закінчили минулий рік, сягнула майже 0,5 млрд гривень. Більшість ферм розвалені, поля під паром. Документально так і є, але хіба одиничним є випадок, коли на папері одне, а в реальності інше? Найчастіше директора таких підприємств не заморочуються з явними відмінностями. І тут питання: «Як будуть оцінювати пропонувані на торгах підприємства?»

Аграрне відомство впевнене в тому, що економічний ефект від приватизації агродержпідприємств може скласти, за різними оцінками, від 600 млн до

1 млрд гривень. Тобто матеріальної вигоди практично немає. У період війни і незрозумілої реформації вартість бізнесу, навіть аграрного, мінімальна. Тобто держава сьогодні може отримати лише мізерну плату за дорогі активи, які можна привести до ладу і продати в момент, коли інвестиційний клімат буде сприятливим. Нині ж в Україні кожен елемент (законодавчо-нормативний, організаційно-економічний, соціально-політичний) з необхідного для інвестора комплексу умов знаходиться в невідповідному стані, і лише знижує вартість активів країни.

Те, що потрібно продавати, — сумнівів немає у більшості, але чи час це робити зараз? Що ми вирішуємо таким кроком? Уряд наполягає на тому, що таке рішення потрібно розглядати як залаткування «дір» і мінімізацію витрат держави. Адже хоч як крути, неефективне ДП потрібно утримувати, «сидячим» працівникам хоч і мінімальну, але зарплату треба платити. І тут ми говоримо про, на мій погляд, ви-

гідну для певних людей політику неодержання прибутку, а скидання «зайвого вантажу» з корабля. Хоча, придивившись навіть краєм ока, видно, що в списках опинилися і ті об'єкти, які приносять реальний прибуток державі, а продаватися вони будуть за таку саму безцінь.

Висновок один: час для розпродажу вибрано несприятливий, або, навпаки, найсприятливіший, якщо завдання — прибрати за безцінь до рук ласі залишки загальнонародної власності.

З приватизацією все досить ясно, про її проведення оголосили — назад дороги немає. Та й над умовами процесу заморочуватися не варто — не перший день в Україні живемо. Але є більш пікантні плітки: відкриття ринку землі вже цієї осені. Багато амбітних аграрії поставили перед собою завдання зібрати якомога більше готівки для швидкого отоварювання в день розпродажу, який, можливо, буде подібним американській «чорній п'ятниці». Ну що ж, головне, щоб без жертв. **ПС**

DK GRAIN

Ексклюзивний
представник в Україні
Миронівського
інституту пшениці
ім. В.М. Ремесла

ПРОПОНУЄМО НАСІННЯ 15 СОРТІВ ПШЕНИЦІ:

• Миронівська 65	• Миронівська
• Подольська	сторічна
• Волошкова	• Мирлена
• Ремеслівна	• Легенда Миронівська
• Фаворитка	• Наталка
• Богдана	• Смуглянка
• Золотоколаса	• Ювіляр Миронівський
• Колос Миронівщини	• Крижинка

ВІДПОВІДАЄМО ЗА ЯКІСТЬ
ТА СПРАВЖНІСТЬ НАСІННЯ.

ДОПОМАГАЄМО З ТЕХНОЛОГІЯМИ ВІД ПОСІВУ
ДО ЗАКЛАДКИ.

ГАРАНТУЄМО ЯКІСТЬ ВАШОГО УРОЖАЮ ПРИ ДОТРИМАННІ ТЕХНОЛОГІЙ.

ТОВ «ДК ГРЕЙН»

09800, Київська обл., Тетіївський р-н, м. Тетіїв, вул. Леніна, буд. 3

Тел: 067-470-17-81

Email: info.dk-grain@avm-ua.org

ГРАНТОВІ ПРОГРАМИ ВІД ЄБРР

В Україні все більшої популярності набувають грантові програми різноманітних міжнародних організацій, які сприяють розвитку бізнесу в країні. Більшість українських підприємців чули про діяльність Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР), зокрема через участь цієї міжнародної установи у фінансуванні масштабних та соціально вагомих проєктів. Утім, мало хто знає, що переваги співпраці з цим інвестором можуть відчувати не тільки «гіганти бізнесу», а й малі та середні підприємства. Зламати цей стереотип допоміг виступ спеціаліста з проєктів Групи підтримки малого бізнесу ЄБРР в Україні Павла Вдовича в рамках VII Міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство», а ми, в свою чергу, ділимося цією інформацією з нашими читачами.

За п'ять років ЄБРР надав грантову підтримку 460 малим та середнім підприємствам України на суму понад 7,5 млн євро. Близько чверті проєктів припадає на промисловість, торгівлю та агробізнес. Фінансування забезпечив Європейський Союз.

У рамках грантової підтримки ЄБРР допомагає малим та середнім підприємствам залучати висококваліфікованих консультантів, здатних якісно трансформувати їхній бізнес, і надає гранти для часткової компенсації оплати послуг таких спеціалістів.

Цього року ЄБРР планує надати гранти ще 130 компаніям. Заявки вже приймають.

При цьому необхідно розуміти, що жодне підприємство не може отримати фінансування від міжнародної фінансової установи, зокрема і ЄБРР, якщо воно не відповідає певним вимогам. Вони стосуються не тільки дотримання міжнародних стандартів фінансової звітності чи загальної культури ведення бізнесу, а, більшою мірою, того, як організований бізнес та чи має чинники, які визначають його конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі. Для покращення ведення бізнесу можна звернутися до Групи підтримки малого бізнесу ЄБРР в Україні.

Щоб отримати від ЄБРР грантову підтримку, підприємство повинно відповідати таким критеріям:

- мати не більше 250 працівників;

- бути в приватній власності, зокнайменше 50% якої належить громадянам України;
- працювати на ринку не менше двох років;
- мати позитивну динаміку розвитку;
- мати гарну ділову репутацію;
- бажано мати «родзинку», яка вирізняє серед решти підприємств.

Якщо ж підприємство молоде та амбітне, але неорганізоване і не може дати собі ладу, на допомогу такого потужного інвестора, як ЄБРР, розраховувати не варто.

Яку ж допомогу пропонує ця міжнародна організація? Треба розуміти, що ЄБРР — не комерційний банк, відповідно, діяльність організації спрямована не на фінансування заради власне надання коштів, а на розвиток ринкової економіки та демократії в країні. Власниками ЄБРР є 64 країни та дві міжнародні організації.

Співпраця із Європейським банком реконструкції та розвитку допоможе малим та середнім компаніям розвинути свій бізнес, стати більш конкурентоздатними. Для цього ЄБРР допоможе залучити українську консалтингову компанію та/чи міжнародного експерта-практика, надати супровід проєкту, а також компенсувати від 50% до 75% витрат на його реалізацію.

Консультації надаються у спеціалізованих галузях знань, у тому числі у сферах автоматизації, інформаційних технологій, розробки бізнес-планів, маркетингової стратегії, організаційного розвитку та інших

напрямків (рисунк 1) із залученням українських бізнес-консультантів.

Іноземних консультантів ЄБРР може залучити для трохи більших гравців ринку, які готові продовжити зростання. Зокрема, йдеться про підприємства чисельністю персоналу в межах 100–250 осіб. Інші критерії співпадають із тими, які висувають до малого бізнесу, а також вимагають прозорості діяльності підприємства та готовності керівництва прийняти допомогу та докласти необхідну кількість часу та зусиль, щоб використати надані поради. Така програма росту підприємства спрямована на переймання комерційного досвіду експертів з розвинутих країн, а також управлінських та технічних ноу-хау.

Проєкт переважно триває 12–18 місяців, до його реалізації залучають висококваліфікованого експерта, який має зокнайменше 15-річний досвід виконавчої діяльності найвищого рівня у потрібній галузі. Кожний із проєктів є унікальним і розробляється, виходячи з особливостей та запитів окремого підприємства. Зазвичай в ході роботи програми розвитку підприємства розробляють стратегії продажів та маркетингу, досліджують експортні можливості, залучення нових джерел фінансування, виконують фінансове та стратегічне планування, а також реструктуризацію організації.

Дорадчу команду, яка супроводжує реалізацію проєкту, ретельно відбирають із бази вузькоспеціалізованих експертів, що

ЦЬОГО РОКУ ЄБРР ПЛАНУЄ НАДАТИ ГРАНТИ ЩЕ 130 КОМПАНІЯМ.

ЗАЯВКИ ВЖЕ ПРИЙМАЮТЬ.

налічує близько тисячі кандидатів, аби їх знання та досвід могли б найкраще вирішити поставлені проектом завдання. Кожна з цих команд зазвичай проводить на підприємстві 60 днів упродовж 12–18 місяців. У цей час обидві сторони ведуть діалог для узгодження і перегляду плану дій. Через рік після завершення проекту ЄБРР оцінює результати його реалізації: збільшується дохід, продуктивність роботи працівників, штат персоналу. Багато компаній розширюють асортимент продукції, виходять на нові ринки, залучають інвестиції. Обороти у середньому зростає на 41% вже через рік після завершення проектів. **ПС**

У РЕЗУЛЬТАТІ СПІВПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВ З ЄБРР,
ЇХ ОБОРОТ У СЕРЕДНЬОМУ ЗРОСТАЄ НА 41%
ВЖЕ ЧЕРЕЗ РІК ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ ПРОЕКТІВ.

Рисунок 1.
СФЕРИ НАДАДАННЯ КОНСУЛЬТАЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ ЄБРР

СТРАТЕГІЯ

стратегічне планування, розробка бізнес-планів, стратегій виходу на експорт, техніко-економічних обґрунтувань тощо

МАРКЕТИНГ

підготовка маркетингових стратегій, розробка комунікаційних кампаній, веб-платформ, ринкове позиціонування тощо

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

розробка інформаційних систем, корпоративних порталів, CRM, автоматизація фінансового обліку тощо

СИСТЕМИ ЯКОСТІ

підготовка до сертифікації за міжнародними стандартами управління, безпеки харчових продуктів тощо

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ

вибір оптимальної моделі організації компанії, управління ефективністю, впровадження систем мотивації тощо

ОПЕРАЦІЙНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

опис та оптимізація бізнес-процесів, управління ланцюжком поставок, вибір оптимальних логістичних рішень

ІНЖЕНЕРНІ РІШЕННЯ

розробка технічної документації, архітектурних та інфраструктурних планів тощо

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

аналіз і підготовка комерційних та виробничих рішень, націлених на енергозбереження

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ

вдосконалення управлінського обліку, перехід на міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФО)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Розвиток екологічно безпечного господарства в Україні — це перспектива ближня чи далека? Які механізми допоможуть втілити такий підхід у життя? Що зміниться в умовах роботи виробника? На ці та інші питання вдалося поспілкуватися з Михайлом Малковим, міжнародним консультантом ФАО, експертом ОБСЄ, почесним послом Міжнародної асоціації з пестицидів і хлорорганіки в Україні, керівником робочої групи 8.1 у рамках розробки та реалізації Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства і сільських територій на 2015–2020-ий рр.

Розмову вели
Людмила Крачок та
Оксана Юрченко

— Тривалий час екологічний аспект ведення сільськогосподарської діяльності в Україні був другорядним, хоча, при цьому, всеохопно корумпованим (адже кожен дозвільний документ та кожна перевірка екологічної інспекції — це привід отримати «бонус» від підприємства). Нині ж у рамках угоди про Асоціацію з ЄС це питання набуває актуа-

льності і нам потрібно за короткий термін перелаштуватися на світові стандарти. Що це передбачає?

Насамперед встановлення правил ведення сільського господарства. У ЄС роль таких документів виконують «Кодекс належних сільськогосподарських практик» (Good Agricultural Practice, GAP), який регламентує Директива ЄС 676/91/ЄЕС;

«Добрі умови сільського господарства та навколишнього середовища» (Good agricultural and environmental condition, Директива ЄС 1782/2003/ЄЕС) тощо.

По-друге, необхідно вводити у сільськогосподарську практику малозатратні системи виробництва, наприклад, технології ресурсозберігаючого землеробства (Conservation Agriculture).

Робота відповідно до світових стандартів також неможлива без розвитку органічного (екологічного) виробництва, що передбачає застосування біологічних підходів (внесення обробленого гною як органічного добрива, мінімізація обробки ґрунту, біологічне переведення азоту в органічні сполуки), відмову від застосування пестицидів або регламентоване їх використання лише на етапі обробки насіння, заборону на генетично модифіковані організми тощо.

Ще один важливий аспект — поєднання технологій сільськогосподарського виробництва з природоохоронними заходами. Йдеться, наприклад, про підсів/висів на полях рослин, які підтримують кормовий ланцюг тварин у місцевості.

Останній етап усієї реформи агроєкологічного сектора — застосування механізму cross-compliance або українською «взаємної відповідальності», який передбачає сплату штрафів за перевищення мінімальних екологічних стандартів і державні виплати відшкодувань тим підприємствам, які активно інвестують у підвищення екологічності виробництва.

— Скільки часу знадобиться на впровадження такого механізму?

— Це середньострокова перспектива, яка передбачає певну поетапність:

1. Розробка та узгодження мінімальних екологічних стандартів.

2. Обчислення агроєкологічних індикаторів для моніторингу впливу сільськогосподарських практик на довкілля та оцінки агроєкологічної сталості виробництва;

CROSS-COMPLIANCE — МЕХАНІЗМ ВЗАЄМНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, ЯКИЙ ПЕРЕДБАЧАЄ ПРЯМІ ПЛАТЕЖІ ФЕРМЕРАМ ЗА ДОТРИМАННЯ ОСНОВНИХ СТАНДАРТІВ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА, БЕЗПЕКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ, ЗДОРОВ'Я РОСЛИН, ТВАРИН ТА ЇХ БЛАГОПОЛУЧЧЯ, А ТАКОЖ ВИМОГ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗЕМЕЛЬ У ДОБРОМУ АГРОЕКОЛОГІЧНОМУ СТАНІ.

3. Встановлення контрольного рівня (reference level), який визначає межу між ситуацією, коли виробник повинен сплатити штраф за недотримання мінімальних екологічних стандартів, і тією, коли показники екологічної ефективності такого рівня, що виробник заслуговує на виплати від держави.

Причому розробляти та реалізувати принцип «взаємної відповідальності» можна не раніше, ніж відбудеться реформа територіального устрою (децентралізація) України, коли області отримають більше прав на використання своїх бюджетів, зокрема екологічних фондів. Cross-compliance може бути одним з механізмів фінансування сталого підходу до розвитку сільського господарства у регіоні. Це дасть змогу використовувати кошти за цільовим призначенням: насамперед на розвиток, а не на «затикання дір», що спостерігаємо нині.

— На яких принципах ґрунтується «взаємна відповідальність»?

— Принципова позиція — цей механізм повинен розроблятися і впроваджуватися тільки за підтримки держави.

Він має три ключові принципи:

1. Той, хто забруднює, платить (Polluter-Pays-Principle). Якщо підприємство порушує мінімальні екологічні стандарти, то платить штраф, еквівалентний шкоді, яку завдає навколишньому середовищу.

2. Впровадження механізму не можливе без дії жорсткого права застосування (Law Enforcement). Тобто, якщо зафіксували порушення, потрібно визначити термін на його усунення і виконання пакету дій, пов'язаних з ліквідацією наслідків. Якщо час пройшов, а зрушень немає, відповідно, треба застосовувати «каральні» заходи.

3. Той, хто вкладає кошти в екологічну ефективність підприємства, отримує фінансову підтримку від держави (Provider-Gets-Principle).

Фермер повинен бути готовим до того, що впродовж 48 годин до нього можуть прийти інспектори і комплексно перевірити виробництво на відповідність екологічним нормам.

— Якщо говорити про впровадження механізму cross-compliance, то чи можна «не вигадувати велосипед» і просто скопіювати досвід однієї з провідних європейських країн, де він добре відпрацьований?

— Не можна, адже у нас, на відміну від провідних країн ЄС, немає достатньої фінансової бази. Нині Україна у скрутному фінансовому становищі. Відповідно, механізму компенсації або фінансового супроводу процесу реформування агроєкологічного сектору фактично немає. Тому починати треба з найпростішого варіанту, як це робили, наприклад, у Польщі. Мінагрополітики, між іншим, активно співпрацює з поляками у цьому питанні. Вони готові поділити-

ся з нами досвідом ефективного впровадження cross-compliance.

— **Які особливості формування механізму «взаємної відповідальності» в умовах України?**

— Є кілька принципових моментів. Якщо матимемо мінімальні екологічні стандарти, зможемо покінчити з корупційною складовою. Нині стандарти в екологічній сфері, які діють в Україні, більше стосуються будівельних норм (ті самі санітарно-захисні зони), професійною мовою, — експлуатації сільськогосподарських споруд за прямим призначенням. Операційна діяльність при стандартизації не враховується. Такий підхід треба змінити в першу чергу.

По-друге, до 2020-го року Україна зобов'язана зменшити емісію парникового газу на 20%, у тому числі із сільськогосподарських джерел. Не так багато часу залишилося для виконання цих вимог: потрібно шукати технології підвищення екологічності виробництва.

По-третє, до тваринництва також є обов'язкові вимоги. Не пізніше, ніж до 2017-го, повинен бути розроблений і затверджений «Кодекс належних сільськогосподарських практик», спрямованих, зокрема, на обмеження викидів сукупного азоту на поля. Відповідно до Нітратної Директиви (Nitrates Directive, 1991), допустима норма внесення сукупного азоту (як з мінеральних джерел, так і з органічних добрив) в ґрунт — 250 кг/га. Це набагато менше, ніж передбачено технологіями поводження з гноєм та добривами, які нині широко практикують українські аграрії.

— **Хто братиме участь у розробці цього механізму: вітчизняні або іноземні експерти, виробники?**

— На мою думку, залучення самих лише закордонних експертів не завжди добре. Вони не будуть намагатися розробити щось нове, коли є добре відпрацьований в їх країнах механізм.

Візьмемо для прикладу свиноводство. Є налагоджена система розрахунку шкідливих викидів зі свиногокомплексів у Данії. Але там і технології, і вимоги до виробників інші. «Сліпе» наслідування данського підходу різко збільшить потребу інвестицій, що, врешті, загальмує розвиток галузі. Тому варто ґрунтуватися на вітчизняному досвіді та тих мінімальних стандартах, які вже задані. Приміром, у випадку з гноєм, коли маємо допустиму норму 250 кг/га азоту, потрібно залучити українських фахівців, щоб розробити «Кодекс належних сільськогосподарських практик». Без їх участі я не бачу можливості створити документ, який би не спричинив знищення національного виробника.

— **На вашу думку, якщо в майбутньому вдасться впровадити систему «взаємної відповідальності», виробник тваринницької продукції від цього виграє чи це ще більше поставить його у жорсткі рамки?**

— Звичайно, виграє. Кожен фермер, який нині впроваджує екологічно ефективні практики, не застрахований від корумпованих дій з боку певних контролюючих органів. На жаль, така схема типова для нашої країни. Тому повинен бути один стандартизований підхід — чіткий

механізм контролю і прийняття рішень за результатами перевірки, який викоринить механізм «вимагання», що знищує товаровиробника як клас. Такі перевірки будуть здійснювати спеціалізовані служби, сертифіковані аудитори, громадськість, що зробить їх прозорими і зрозумілими для виробників.

— **Ви очолюєте робочу групу 8.1 у рамках розробки та реалізації Єдиної комплексної стратегії розвитку сільськогосподарства і сільських територій на 2015–2020 рр.. Зрозуміло, що механізм cross-compliance — це перспектива не завтрашнього дня, а що у планах робочої групи на найближче майбутнє? Які пріоритети?**

— Найближчий пріоритет, який стосується і свиноводства, — розробка «Кодексу належних сільськогосподарських практик». Це дуже трудомісткий процес. Візьмімо, наприклад, один з аспектів — поводження з гноєм. Це питання після підписання Президентом Закону «Про побічні продукти, не призначені для споживання людиною» стало дуже актуальне. Для того, щоб розробити належну практику, треба враховувати джерело гною (свині, ВРХ, птиця і т.д.), природно-кліматичну зону та тип ґрунту в місцевості, де його вноситимуть. Відповідно до цього підбиратимуться оптимальні технології утилізації та переробки. Тут простим копіюванням європейського досвіду не обійтись, хоча, безперечно, в основі лежатиме обов'язкова до виконання Нітратна Директива. Говорять, що вона вбивча для тваринництва. Я з цим категорично не згоден. Убивчою вона стане лише тоді, коли зробимо Кодекси без урахування українських особливостей. Але я як людина, що займається цим питанням, можу сказати, що підхід Європи і ФАО однозначний — не допустити знищення національного виробника. Для цього максимально співпрацюватимемо з українськими структурами, якщо вони, звісно, цього захочуть! **ПС**

Вашій увазі
унікальний інформаційний ресурс:

посібник

ОРЕНДА ЗЕМЛІ від А до Я

Читайте оновлення:

ЗМІНА ПРАВИЛ ГРИ.
Новий порядок реєстрації
права оренди землі
(договорів оренди землі)

**Наш посібник розрахований
на найширше коло читачів -
від власників земельних ділянок
до орендарів будь-яких розмірів
та чиновників будь-яких рангів.**

LAW OFFICES OF **OMP**
Legal Consultants for Investment

ПОВИНЕН БУТИ ОДИН СТАНДАРТИЗОВАНИЙ ПІДХІД
ДО ОЦІНКИ ЕКОЛОГІЧНОСТІ ВИРОБНИЦТВА — ЧІТКИЙ МЕХАНІЗМ
КОНТРОЛЮ І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПЕРЕВІРКИ,
ЯКИЙ ВИКОРИНІТЬ МЕХАНІЗМ «ВИМАГАННЯ»,
ЩО ЗНИЩУЄ ТОВАРОВИРОБНИКА ЯК КЛАС.

ТЗОВ «РОСАН-АГРО»: ВІД РАДЯНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДО СВІТОВИХ СТАНДАРТІВ

Цьогоріч група компаній «Росан-Агро» відсвяткувала свій третій ювілей — 15 років роботи на українському ринку. За цей час підприємство стало одним із провідних в агропромисловому секторі не тільки області, а й України. Про те, як бути у складі одного з найбільших м'ясних концернів у Європі, про відносини між виробником і переробником, побудову власної мережі збуту та багато інших актуальних питань говорили з генеральним директором ТЗОВ «Росан-Агро» Сергієм Мамчицем, керівником із питань виробництва господарства Тарасом Стадницьким і директором ДП «М'ясопереробний комплекс „Росана“» Романом Івасишином.

Розмову вели Ірина Музиченко та Оксана Юрченко

— Сергію Вікторовичу, як пов'язали свою кар'єру зі свинарством?

С.М. Із 1998-го року до «Росан-Агро» я працював у м'ясопереробній сфері — здебільшого забій ВРХ, виготовлення бляшного м'яса та його експорт у Росію, виробництво ковбасних виробів для внутрішнього ринку. Перший досвід у цьому напрямі здобув, так би мовити, із-зовні — в американському проєкті ТЗОВ «Франко-Крок» ТМ «Кардел» («Карпатські делікатеси»). Туди запрошували молодих людей «нерадянських традицій» і навчали сучасним підходам до ведення бізнесу: від серйозного фінансово-економічного блоку до менеджменту, маркетингу та тонкощів створення ефективної команди.

Починав із невеликих проєктів, поступово рухався до переробних підприємств-гігантів: Тернопільського, Луцького і Вінницького м'ясокомбінатів. 2003-го запросили у м'ясний напрям «Росан-Агро». Мене зацікавила пропозиція, оскільки це був новий м'ясокомбінат із сучасними підходами до переробки м'яса. «Підкупляла» і власна сировинна база.

— Як відбувалося становлення компанії?

С.М. Засновником ТЗОВ «Росан-Агро» було українсько-канадське СП «Росан», що займалося інвестиційними проєктами в Україні, зокрема пов'язаних із логістикою, транспортом, нерухомістю, туризмом тощо.

Тваринницький напрям стартував 1998-го з придбання радянського комплексу у Рогатинському районі Івано-Франківської області. Завдяки фінансовим вливанням з Канади його досить швидко реконструювали. Головне завдання, яке ставили перед собою, — створити європейську модель виробництва свинини. Разом із тим, черпали досвід «по-сусідству». Оскільки до кордону з Польщею від ферми лише 160 км, усі технології запозичили звідти, тим паче, що можна було не турбуватися про мовний бар'єр.

1999-го на ферму прибули перші 300 польських свинок. З того часу поступово нарощуємо потужності, вдосконалюємо виробничі приміщення.

2003-го запустили м'ясокомбінат «Росана», спроектований поляками.

2006-го — модернізований комбикормовий завод.

У 2007-му році вирішили залучити зовнішніх інвесторів. Обирали між групою компаній Axzon (ред. до їх складу входить український гігант — ТЗОВ «Даноша») та польським концерном DUDA (ред. один із найкрупніших гравців польського м'ясного ринку). Схилилися в бік останнього.

— Що змусило зайнятися м'ясопереробкою?

С.М. Цілковита відсутність ринку живця в Україні. На той час «дяківські свині» (вирощені в домашніх умовах без дотримання технологій) коштували так само, як і вирощені за сучасними технологіями м'ясні. Ринок диктував фіксовану ціну на живеця і жоден м'ясокомбінат не платив більше за краще поголів'я. Оскільки кошти у свинокомплекс вкладали серйозні, постало питання у створенні власного забійного цеху. Згодом з'явився холодильник, тоді ковбасний цех, створили торгову марку «Росана» — замкнули цикл.

Але на досягнутому диверсифікація не зупинилася. Ще у 90-ті американці нас навчали залишати виробникові стільки «простору», щоб він міг спокійно розвиватися, бо інакше він збанкрутує і ти втратиш партнера. Однак, видається, супермаркети цього не розуміють.

Р.І. 2008-го умови співпраці з вітчизняним рітейлом різко погіршилися. Істотно збільшився період відтермінування розрахунку, вартість присутності кожної позиції на прилавку зростає у рази. Цей список можна продовжувати, що, врешті, змусило припинити будь-яку співпрацю з більшістю українських мереж супермаркетів. Ризик втратити кошти був надто великий, тому

● ДОСЬЕ-ПЕРСОНАЛІЇ

СЕРГІЙ МАМЧИЧ
генеральний директор
ТЗОВ «Росан-Агро»

Народився першого січня 1969-го року.

1993-го року закінчив Івано-Франківський інститут нафти та газу (спеціальність «технологія машинобудування»), а у 2002-му Тернопільську академію народного господарства (спеціальність «міжнародна економіка»).

Із 1999-го по 2001-ий рік працював директором департаменту розвитку бізнесу «Франко-Крок» (виробник м'ясних продуктів з інвестиціями від американського фонду «Western NIS Enterprise Fund»).

2001-го обійняв посаду комерційного та виконавчого директора ГК «Доброслав», а згодом — у 2002 році — першого заступника голови правління АТ «Вінницям'ясо».

2004-го пов'язав своє життя з групою компаній «Росан-Агро».

ДОСЬЕ-ПІДПРИЄМСТВО

ТЗОВ «РОСАН-АГРО»
Івано-Франківська обл.

Основні виробничі показники (станом на 01.07.2015 р.):		
н/п	Показники	Значення
Репродуктор		
1	Породи	Ландрас, Велика Біла, Дюрок, F1
2	Кількість свиноматок, голів	1850
3	Кількість відлучених поросят на свиноматку на рік	24
4	Народжено живими на опорос, гол.	11,3
5	Відлучено голів на гніздо	10,5
6	Вік поросят при відлученні, днів	28
7	Вага при відлученні, кг	8,4
8	Відсоток запліднюваності, %	87%
9	Кількість опоросів на рік	2,3
Дорощування		
10	Середньодобовий приріст, г	446
11	Вік при вазі 30 кг, днів	75
Відгодівля		
12	Середньодобовий приріст, г	640 (0–175 днів)
13	Середня забійна вага, кг	110
14	Вік досягнення забійної ваги, днів	175

Підприємство є складовою групи компаній «Росан-Агро», яка розвиває свинарство, м'ясопереробку (ДП «М'ясопереробний комплекс „Росана“», власна ТМ «Росана») та збут. Свою продукцію також поставляють у мережі магазинів української діаспори у країнах Європи.

Дата народження ТЗОВ «Росан-Агро» — травень 1998-го року.

2007-го року група компаній «Росан-Агро» увійшла до складу польського концерну DUDA. Ключова його спеціалізація — забій свиней (більше 1 млн голів на рік); виробництво м'ясо-ковбасних виробів, їх дистрибуція — компанія Maktop (реалізують близько 60 тис. тонн/рік), тваринницькі комплекси, забій ВРХ та комплекс із заготівлі і переробки дичини HunterWild. Рік тому у концерну з'явився новий стратегічний інвестор — один із найбільших у Східній Європі виробник м'яса птиці — Cedrob.

Свинарство. Реконструкцію першого свиногомплексу замкнутого циклу потужністю 1500 свиноматок (22 тисячі свиней одночасного утримання) розпочали влітку 1998-го року, 1990-го на ферму прибуло перше поголів'я.

Нині свиногомплекс «Росан-Агро» один із найбільших в Західній Україні. Загальне поголів'я двох майданчиків господарства: ТК «Росан-Агро» в с. Підгороддя та ТК «Дички» в с. Дички сягає 22000 голів (1850 свиноматок). Свиногомплекс входить до тридцятки найбільших в Україні.

Господарство працює з польською генетикою, яку, поступово, замінює на данську. Комплекс обладнано сучасними автоматизованими та комп'ютизованими системами годівлі, підтримки мікроклімату та вентиляції, зберігання та переробки кормів. Контроль та облік технологічних процесів здійснюють за допомогою програмного забезпечення AgroSoft та Excel.

Провідні спеціалісти господарства регулярно відвідують навчальні заходи в Україні, а також стажуються за кордоном.

Кормовиробництво. На модернізованому комбікормовому заводі потужністю 5–6 т. кормів на годину виробляють повнораціонні корми для власних свиногомплексів.

Виробничі лінії заводу укомплектовані обладнанням визнаних європейських виробників (Skiold, Данія; Polnet, Польща).

Контроль за якістю вхідної сировини та вироблених кормів систематично здійснює власна лабораторія.

М'ясопереробка. 2003-го року «Росан-Агро» запустила власну м'ясопереробку свинини: забійний цех потужністю 400 голів за зміну, цех обвалки та пакування охолодженого м'яса (20 тонн/доба) та цех виробництва м'ясопродуктів та ковбасних виробів (8 тонн/д).

ДП МК «Росана» випускає широкий асортимент: від сосисок і сардельок до копчених і сиров'ялених делікатесів. Переважає продукція зі свинини, хоча є вироби з яловичини, курятини та індичатини.

Нині продукція під торгівельною маркою «Росана» широко представлена у Західному регіоні та місті Києві.

Із 2008-го року група компаній розбудовує власну роздрібну мережу брендів магазинів — Торговий дім «Росана». Нині мережа налічує близько 35 магазинів у Івано-Франківській, Тернопільській та Львівській областях.

ми прийняли рішення створити власну мережу магазинів. Це було не зовсім правильно з точки зору бізнесу (простіше інвестувати у модернізацію свиногомплексів), але на той час не бачили іншого виходу. Відтоді запустили близько 35 магазинів.

— **Історично склалося що виробники свинини і переробники — не дружать. Нерідко навіть у рамках одного підприємства. Як бізнеси співіснують у вашій групі компаній?**

С.М. Між членами групи компаній мають місце ринкові відносини, що дає змогу розвиватися всім підприємствам. Так легко відстежити, який бізнес прибутковий і на яку проблемну точку варто звернути увагу, щоб результати не «змазувалися».

Але, разом із тим, підприємства інтегровані управлінським персоналом (директор, бухгалтерія тощо), який обслуговує всі напрями бізнесу одночасно. Окрім оптимізації операційних витрат на заробітну платню, таке рішення значно спрощує процес управління і розвитку.

Наприклад, плани щодо реконструкції чи розробки нових стратегічних моделей обговорюємо, зібравши команду із різних виробничих напрямів. У таких дискусіях, які можуть тривати рік, обираємо варіант, що влаштовує всіх. Далі запропоновану концепцію затверджуємо із власниками і, якщо на їхню думку вона має право на існування, — втілюємо в життя.

— **Рухається в сторону вертикальної інтеграції?**

С.М. Займатимемося всім, крім проекту «земля». Вважаємо, що якщо вона не в приватній власності, ці операції дуже ризикові в Україні. Сьогодні ти користуєшся ріллею, а завтра її у тебе відберуть. До того ж операційний прибуток у цьому напрямі відсутній.

Хоча свого часу ми пробували обробляти близько 30 тис. га землі. Тоді й виявилось, що наше законодавство не готове для інвестицій у цю сферу: виникали проблеми із ПДВ, узаконенням, розмитненням і технічною ба-

зою постачальників обладнання, повною відсутністю інфраструктури. Щоб обробляти землю треба було мати все — від складів для агрохімії та власних заправок до автомобільних доріг... Вирішили, що такі проекти для нас задорогі.

— **З іншого боку, якщо немає власної землі — нікуди дівати гній...**

С.М. Проблема гною навіть не постає — багато років працюємо із фермерськими господарствами, які із задоволенням вносять органіку на свої поля. Аби техніки вистачало, щоб вивозити...

Т.С. Думаю, що найближчим часом навіть ті свиногосподарства, у яких не було куди дівати стоки, позбудуться головного болю. А все через різке здорожчання хімічних препаратів для покращення родючості ґрунту. Ті, хто обробляють землю, переключаться на органіку, і вона знову займе заслужене місце на ринку.

С.М. Усі складнощі з утилізацією гною в нас у країні — через політичні проекти. Парадокс, але ти можеш не мати землі і не мати проблем з утилізацією гною. Або ж обробляти тисячі гектарів без можливості вивозити на них стоки із ферми, якщо якась політична структура захоче виростити на цьому свій рейтинг.

Для прикладу закон «Про побічні продукти», який Прези-

«НИНІ ВЛАСНИХ СВИНЕЙ
ВИСТАЧАЄ ЛИШЕ
НА 40% ПОТУЖНОСТЕЙ
М'ЯСОКОМБІНАТУ
(ЗАБИВАЄМО БЛИЗЬКО
100 ТИС. ГОЛІВ НА РІК),
ТОМУ ЩЕ 60%
ДОКУПОВУЄМО
В ІНШИХ ГОСПОДАРСТВ».

Фото 1.

Маточне стадо
ТК «Росан-Агро»

Фото 2.

Цех опоросу: свиноматка з поросятами
польської генетики

дент підписав у травні. Коли він вступить у силу, будемо вимушені стерилізувати стоки під тиском, перш ніж вносити їх у землю. Де ще у світі про таке чули? Такі «сюрпризи» змушують замислитися: чи варто ризикувати розвиватися, чи закривати підприємство і позбавити заробітку 600 працюючих... Той, хто любивав цей документ, поставив за завдання залишити всіх виробників поза законом і, врешті, знищити ланцюжок «від поля до столу».

— Якщо б у вас була можливість вирішити кілька галузевих проблем, за що ще взяли б і чому?

С.М. Якби це залежало від мене, повністю змінив би відношення влади до бізнесу. Вище керівництво має обслуговувати бізнес і залучати інвестиції. А в нас усе навпаки: на кожному кроці маємо якісь незрозумілі перепони і претензії, що не мають нічого спільного із комфортними умовами розвитку бізнесу. Як результат, страждають люди — немає нових робочих місць, бюджет — відсутні впливання коштів, відтік інвестицій, і, як наслідок, падає ВВП.

Державним мужам слід покладати надії не на зовнішні кредити, допомогу чи пільги, а

на прибуток, генерований внутрішнім виробником. Зараз, на жаль, ми рухаємося в протилежному напрямку. Замість того, щоб працювати у тандемі з національними виробниками, наша влада вкотре зайнята виборами та рейтингами... Загальна картина в країні значно погіршилася. Це чітко розуміють і наші інвестори. Вони готові вкладати гроші в бізнес в Україні за першим нашим сигналом, однак тоді, коли будуть впевнені, що ми зможемо їх освоїти, — а нині лише дозвіл на реконструкцію отримати займає більше двох років...

— Своє перше поголів'я завезли з Польщі. Досі працюєте з цією генетикою? Якщо так, то чим вона особлива?

Т.С. Загалом завезли 2000 голів польської генетики. Працювали з нею майже 10 років. Коли я прийшов на ферму 2008-го, почали експериментувати. Пробували працювати з PIC, завозили свинок компанії PIC, тривалий час працювали з французькою генетикою Naïma, яку купували в Польщі.

Польська генетика добре пристосована до наших умов. Тварини не чутливі до перепадів температури, свиноматки — високомолочні, здатні вигодо-

увати більше поросят, ніж народжують (11,3–11,5 живонароджених на гніздо).

Але ми вирішили не зупинятися на досягнутому. Нині данська генетика займає лідируючі позиції за багатьма показниками, зокрема багатоплідністю. Тож, щоб покращити виробничі результати, нещодавно завезли прабатьківське поголів'я генетики DanAvl, із якого власними зусиллями продукуватимемо батьківське.

— Продаватимете племінний молодняк?

С.М. Свого часу, коли діяла державна програма дотацій за утримання та продаж племінного поголів'я, займалися племпродажами. У 2008-му цей проект зупинили. З тих пір продукуємо поголів'я виключно для власних потреб. Ідея створити мультиплікатор виникла кілька років тому, насамперед, щоб забезпечити себе від можливих ензоотичних та політико-економічних ризиків. Спеціально підготували два приміщення, де й розводитимемо генетичний матеріал. Наразі вже завезли першу партію із 200 голів GGP-свинок Ландрас і Велика Біла та 10 кнурців Дюроків. Плануємо, що друга партія такого самого породно-

ДОСЬЕ-ПЕРСОНАЛІЇ

РОМАН ІВАСИШИН
директор ДП «М'ясопереробний комплекс „Росана“»

За фахом — економіст-міжнародник. Навчався у Тернопільській академії народного господарства.

На «Росану» влаштувався 2004-го року. 2006-го працював комерційним директором «Тульчин-мясо». А з 2008-го обійняв посаду директора підприємства «Росана».

го складу прибуде в Україну. Потомками цих тварин упродовж наступних двох років замінимо 1850 свиноматок основного стада, а також збільшимо маточне поголів'я до 2500 голів.

— На вашому сайті зазначено, що використовуєте в годівлі різних технологічних груп 17 раціонів? Чим зумовлене таке різноманіття?

С.М. Здебільшого це комерційна потреба, а не технологічна. Оскільки мали гіркий досвід зі збоями у поставках преміксів, нині намагаємося вберегти себе від можливих катаклізмів, співпрацюючи з кількома поставачальниками одночасно. До того ж, це тримає контрагентів у тонусі — вони розуміють, що можемо припинити співпрацю, якщо погіршиться якість продукту чи ціна буде невідповідною.

Т.С. Загалом, у питанні годівлі ми постійно перебуваємо у пошуку. Безперестанку експериментуємо, щоб підібрати оптимальний раціон: щоб і тваринам подобався, і прирости збільшував. Однак не використовуємо масово, поки не перевіримо на малій групі свиней. Якщо бачимо позитивні результати, збільшуємо вибірку. Тільки коли й на цьому етапі все добре, починаємо годувати тварин у господарстві.

АМЕРИКАНЦІ НАС НАВЧИЛИ

ЗАЛИШАТИ ВИРОБНИКОВІ СТІЛЬКИ «ПРОСТОРУ»,

ЩОБ ВІН МІГ СПОКІЙНО РОЗВИВАТИСЯ,

БО ІНАКШЕ ВІН ЗБАНКРУТУЄ І ТИ ВТРАТИШ ПАРТНЕРА.

Відаємо перевагу вітчизняним виробникам і поставачальникам кормових добавок, які зможуть у будь-який час змінити рецептуру корму, підлаштувавши її під наші потреби.

— Кожного року ви реконструюєте виробничі майданчики. Як вирішуєте питання технологій: дублюєте вже перевірені чи експериментуєте?

Т.С. Дуже легко спроектувати нову ферму і побудувати типові приміщення, які відповідатимуть усім технологічним вимогам. Але в нашому випадку неможливо діяти шаблонно, адже реконструюємо свинарники, в які закладали певні технології радянських часів: вони нетипові за розмірами й не завжди підходять під заплановані групи. Тому змушені «фантазу-

вати», щоб максимально ефективно використати площу, яку маємо.

С.М. До того ж, враховуючи вартість коштів останні три роки, не маємо можливості звільнити всі приміщення і модернізувати їх одночасно. Удосконалюємо на тих майданчиках, де це найбільше потрібно для покращення економічного результату ферми. Адже якщо не будемо заздалегідь його прораховувати — опинимося поза ринком.

— Утримуєте поросних свиноматок «по-європейськи» — у групах?

Т.С. Частину, після першої УЗД поросності (приблизно 30-ий день), об'єднуємо у великі групи (по 10–15 голів), решту утримуємо в індивідуаль-

ДОСЬЕ-ПЕРСОНАЛІЇ

ТАРАС СТАДНИЦЬКИЙ
директор з питань виробництва

За фахом — лікар ветеринарної медицини. Навчався у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. Гжицького.

Ще будучи студентом влаштувався у відділ постачання і забезпечення виробництва свиногокомплексу до львівського офісу «Росан-Агро».

Через два роки перейшов власне на виробничий майданчик на посаду ветеринарного лікаря, а ще через два, у 2008-му, — очолив його.

них станках. Скажу чесно, коли тварини відокремлені, з ними і працювати простіше, і результати продуктивності кращі.

— Чи використовуєте у розвитку бізнесу економічне планування? Якщо так, то як часто звіряєте результати з плановими показниками?

С.М. На м'ясопереробці та в торговій мережі звіряємо фактичні показники собівартості, продуктивності, операційних витрат з плановими та, якщо є відхилення, — аналізуємо причини. Не чекаємо, поки закінчиться технологічний цикл (адже тоді може з'ясуватися, що підприємство вже банкрут!), а моніторимо ці показники щоденно. Тим паче не все залежить від виробництва, але тісно пов'язане з ситуацією в законодавстві, курсом валют, настроями постачальників, ситуацією в ритейлі, купівельною здатністю населення тощо.

— Тобто, маючи повний ланцюжок виробництва м'яса, простіше орієнтуватися в ситуації...

С.М. Думаю, що простіше вузькоспеціалізованим підприємствам, адже це відточена команда, однотипні навчання та технологічні підходи. «Широкий» бізнес завжди проблемний — можна «загубитися». Але ми мусимо виходити з того, що диктує ринок.

— Залежно від того, росте ціна на живець чи падає,

НА ОДНОГО РОБІТНИКА У ТВАРИННИЦТВІ ЧОТИРИ ОСОБИ

ПРАЦЮЮТЬ В ОБСЛУГОВУВАННІ — ЗАБІЙ,

ВИРОБНИЦТВО КОВБАСНОЇ ПРОДУКЦІЇ,

ТРАНСПОРТУВАННЯ, МАГАЗИНИ ТОЩО.

ЗА ЦЕ ВСЕ ПЛАТИТЬ М'ЯСОПЕРЕРОБКА.

виробники та переробники звинувачують один одного у «викручуванні рук». Чи є вихід?

Р.І. Ціну формує ринок. Добре, коли заробляють всі. На жаль, деякі свинарі досі помилюково вважають, що як тільки ціна на живець починає падати — переробник отримує надприбутки. Насправді ринок нині наскільки динамічний, що як тільки свинина у виробника подешевшала на кілька копійок, роздрібні мережі з подвійною силою тиснуть на переробника, щоб той скидав ціну.

Іноді ми більше відчуваємо зниження ціни, ніж свинарі. Це дуже просто пояснити: «на вході» у нас ринок живця, «на виході» — ринок м'яса та м'ясних продуктів. Збалансувати складно, оперативні зменшити витрати

не можна. При цьому капіталоукладення у м'ясопереробку і операційні витрати у цьому бізнесі високі.

С.М. На одного робітника у тваринництві чотири особи працюють в обслуговуванні — забій, виробництво ковбасної продукції, транспортування, магазини тощо. За це все платять м'ясопереробка. Тому цей сегмент дуже складний і ризиковий.

Р.І. Нині, наприклад, свинина у живій вазі дорожчає. Для переробника така ситуація складна, адже маржа на кілограмі переробленого м'яса не встигає рости пропорційно до ціни на живець.

— Тобто найкомфортніше у ланцюжкові «від поля до столу» ритейлу?

Р.І. Саме так. Роздрібні мережі працюють на націнках — 25–30% та бонусах (у середньому до 20%), покладаючи всі ризики на переробника. Коли живець дорожчає, це одночасно збільшує відпускну ціну.

Крім того, робота з торговими мережами передбачає низку інших, так би мовити, «завуальованих» витрат — «вхід» у мережу, позиція на полиці, мерчандайзинг тощо). При цьому продажів ніхто не гарантує.

— Тому почали будувати мережу власних магазинів?

Р.І. Так, не від доброго життя! Перший магазин в Івано-

Франківську відкрили після того, як супермаркети запровадили аукціони з м'яса, щоб, мовляв, уникнути корупційних схем. Суть у тому, що ви, не знаючи інших контрагентів, розписуєте обсяги поставок на різні магазини (за регіонами). Тоді починаються торги в сторону зниження ціни. Звинуватити в демпінгуванні ринку немає кого, бо невідомо, чи це дійсно конкурент, чи просто оператор торгової мережі.

Ритейл дійшов до того, що мережі почали обмінюватися між собою накладними і прописали у контракті, що якщо є підтвердження, що переробник продає свою продукцію в іншу мережу дешевше, то йому блокують відвантаження і нараховують штраф. Ритейл не цікавить логістика чи інші чинники, які впливають на формування ціни. Така стратегія «вижимання соків» спричинила багато негативних наслідків. М'ясопереробники почали продавати з газельок, у ларьочках. Повірте, це сильний головний біль. Адже крім своїх проблем: де утилізувати відходи, де взяти якісну сировину, з якими рецептурами працювати і т.д., — доводиться займатися низкою додаткових питань, не характерних для м'ясопереробки.

З другого боку, власна мережа магазинів, як ми вже переконалися, хоч і потребує значної уваги, але має велику кількість переваг. Зокрема, дозволяє позиціонувати високу якість продукту за доступнішою ціною (бо не мусимо платити ритейлу за «екстра послуги»), простіше просувати новинки, особливо сезонні, бути ближчими до споживача. Відверто кажучи, відтоді як пройшли період становлення та отримання дозвільної документації для магазинів, радіємо, що диверсифікувалися у цьому напрямку.

— Використовуєте досвід концерну DUDA у розвитку м'ясопереробного напрямку?

С.М. Загалом удосконалення підприємства почали у 2004-му: поступово поглибили перероб-

Фото 4.

Ковбасні виробництва ДП МК «Росана»

Копченості ДП МК «Росана»

Фото 5.

ку, налагодили систему продажів, співпрацю із супермаркетами, запустили ТМ «Росана». Вчилися на ходу, оскільки менеджмент виявився неготовим до роботи.

Із приходом польського інвестора, звичайно, для ДП МК «Росана» настала нова хвиля розвитку. Зараз намагаємося наблизитися до їхніх здобутків, хоча розуміємо, що відстаємо років на десять. Гасло концерну DUDA: «Ми нагодували мільйони європейців». При цьому вони не залучають до співпраці роздрібні мережі.

— Як розраховуєтеся зі свиногосподарствами: маєте свою систему категоризації туш, чи користуєтеся загальноприйнятим поділом на беконних та сальних свиней, чи використовуєте інший метод?

Р.І. На жаль, український ринок ще «не дозрів» до формування ціни на основі якості туші. Думаю, що станеться це тільки тоді, коли битимуть 5 тис. голів за зміну. Наша країна до цього йде. Це невідворотний процес. А доти у розрахунку з нашими партнерами орієнтуємося на однакові виходи м'яса.

— Говорять, що кризові періоди — найкращі для удосконалення бізнесу, підвищення його конкурентоспроможності. Це ваш випадок?

Р.І. Цілковито підтримую цю тезу. Кожного разу у скрут-

ні часи ми оптимізуємося організаційно, технологічно і фінансово, адже постійно переглядаємо затратну частину виробничого процесу, аналізуємо канали збуту, рентабельність, асортимент. Одна з останніх оптимізацій — повністю відмовилися від використання газу на виробництві (встановили котельню на дровах). Економія сягає до 50%.

— Наскільки широкий асортимент «Росани»?

Р.І. Маємо близько 100 видів продукції, — від копченостей та півкопчених ковбас, зельців та сальтисонів (наш улюблений напрям).

Мені імponує приклад Заходу, де підтримують вузьку спеціалізацію — випускають, скажімо, декілька тисяч саямі на місяць і більше нічого. Вони можуть постійно оптимізувати технологію.

У нас дуже добре виходить копчена група, частково в силу того, що знаходимося в Західній Україні — це наші традиції. **ПС**

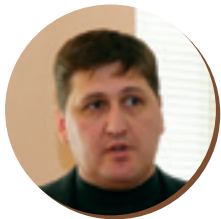
Фото 3.

Свинина для м'ясопереробки власного виробництва

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СВИНОФЕРМИ

Заклучна стаття циклу, присвяченого бюджетуванню та організації обліку на підприємстві (свиногосподарстві), стосується ключового етапу управління, за результатами якого приймають рішення щодо подальшої бізнес-активності, — аналізу результатів діяльності.

Олег Головко, фінансовий директор ПП «Сігма»

Артур Лоза, президент Асоціації свинарів України

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Щоб підвищити ефективність роботи підприємства на основі системного вивчення всіх видів ділової активності і узагальнення фінансових результатів, використовують аналіз результатів його діяльності. Він полягає у:

- об'єктивній оцінці фінансового стану, результатів діяльності, ефективності господарювання;
 - виявленні факторів і причин стану, що склався, та отриманих результатів;
 - підготовці та обґрунтуванні прийняття управлінських рішень;
 - виявленні й мобілізації резервів для покращення фінансового стану і результатів діяльності, підвищення ефективності всіх видів господарської діяльності.
- Об'єктом аналізу діяльності підприємства може бути:
- господарство і/або окремі виробничі проекти;

- бізнес- і/або технологічні процеси;
- групи тварин і/або окремі тварини.

Діяльність будь-якого підприємства паралельно аналізують за виробничо-технічним (аналіз продуктивності, стану виробничих ресурсів і їх використання) та фінансово-економічним (аналіз фінансових результатів і рентабельності, фінансового стану, фінансової стійкості й ліквідності) напрямками. Спільними для них є аналіз організації та ефективності управління, а також аналіз господарських рішень, ступеню їх виконання.

- Аналізуючи ці показники, слід пам'ятати:
- оцінка даних неможлива без їх порівняння;
 - недостовірні дані дають неточні результати;
 - не можна поєднувати несумісні дані (часто плутають звіт про рух грошових коштів зі звітом про доходи);
 - враховуйте взаємозв'язки

ГОЛОВНЕ, ЩОБ

ІНФОРМАЦІЯ,

ЯКУ АНАЛІЗУЄТЕ, БУЛА

НАДІЙНОЮ (ДОСТОВІРНА,

НЕУПЕРЕДЖЕНА,

ЇЇ МОЖНА ЛЕГКО

ПЕРЕВІРИТИ)

ТА ЗНАЧИМОЮ

(СВОЄЧАСНА,

МАЛА ЦІННІСТЬ

ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ

І ЗВОРотноГО зв'язку).

(від того, що було «на вході» залежить те, що ми отримаємо «на виході»);

- з отриманих результатів аналізу робить правильні висновки.

Але найважливішим при цьому є те, щоб інформація, яку аналізуєте, була надійною (достовірною, неупередженою, її можна легко перевірити) та значимою (своєчасною, мала цінність для прогнозування і зворотного зв'язку).

МЕТОДИ АНАЛІЗУ

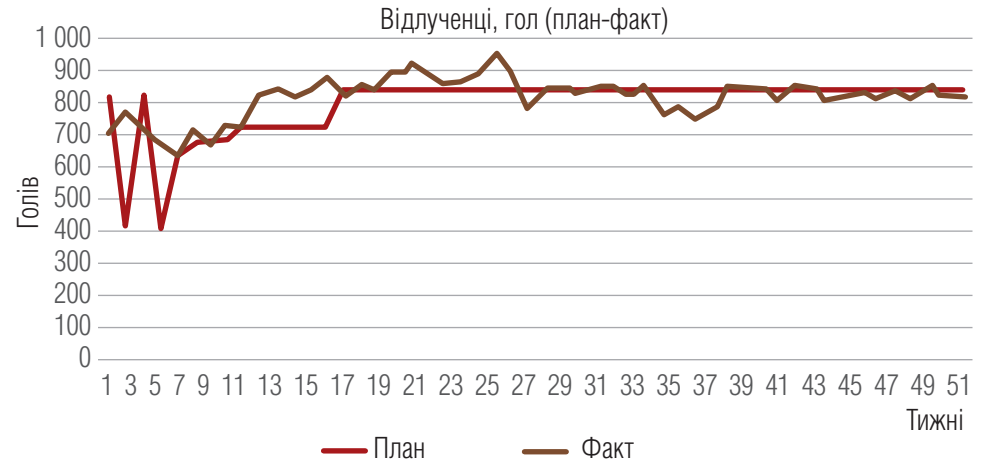
Залежно від об'єкту і завдань аналізу використовують різні його методи. Найтипівіші з них:

1) **порівняння «план-факт»**, який також називають управлінням за відхиленнями. Щотижня (щомісяця) аналізують оперативну інформацію (звітність) — порівнюють план з фактом — приймають рішення. Порівняння планових та фактичних показників здійснюють як у динаміці, так і за накопичувальним підсумком (рисунки 1, 2).

2) **факторний аналіз** виявляє вплив окремих факторів на результативний показник.

3) **горизонтальний аналіз** — це порівняння показників у динаміці. Здебільшого ведуть у відносних показниках (таблиця 2).

Рисунок 1. ПРИКЛАД АНАЛІЗУ «ПЛАН-ФАКТ» У ДИНАМІЦІ

Джерело: Головко О., 2014

Рисунок 2. ПРИКЛАД АНАЛІЗУ «ПЛАН-ФАКТ» НАКОПИЧУВАЛЬНИМ ПІДСУМКОМ

Джерело: Головко О., 2014

ПРИКЛАД ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ

Таблиця 1. ПРИКЛАД ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ

Фактори	Сума відхилення, грн	Причини
Обсяг продажів у натуральному вираженні	-10000,00	Недовиробництво через вихід з ладу обладнання
Ціна товару	-5000,00	На ринку знизили ціни на 2%
Витрати	+3000,00	Виросли ціни на ПММ
Запаси	+1000,00	Помилка у визначенні структури асортименту запасів
Дебіторська заборгованість	+500,00	Збут неефективно працює з покупцями
Кредиторська заборгованість	-300,00	Підприємство перейшло від постачальника «К» до постачальника «Н», який працює тільки за передоплатою

Джерело: Головко О., 2014

Припустимо, що в результаті місячної роботи план підприємства за показником чистого грошового потоку (Cash flow) від операційної діяльності недовиконали на 19 800 грн. Встановити чинники, які спричинили таку ситуацію, можна за допомогою факторного аналізу (таблиця 1).

Таблиця 2.
ПРИКЛАД ГОРИЗОНТАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

Стаття	2011	2012	Зміна, %
Об’єм реалізації	1230000	1440000	17,07
(собівартість реалізованого товару)	913 257	1101818	20,64
Валовий прибуток	311744	333182	6,88
(адміністративні витрати)	55350	86400	59,1
(витрати на збут)	129150	122400	−5,22
Операційний прибуток	127244	124382	−2,23
Прибуток/збиток від неосновної діяльності	1250	6150	392
Прибуток до сплати %-ків і податків	128494	130532	1,59
(відсотки за кредитами)	3200	2400	−25
Прибуток до сплати податків на прибуток	125294	128132	2,27
(податок на прибуток)	37588	38440	2,16
Чистий дохід	87706	89692	2,26

Джерело: Головко О., 2014

Таблиця 3.
ПРИКЛАД ВЕРТИКАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

Стаття	2011	Зміна, %	2012	Зміна, %
Об’єм реалізації	1230000	100	1440000	100
(собівартість реалізованого товару)	913257	74,25	1101818	76,51
Валовий прибуток	311744	25,35	333182	23,14
(адміністративні витрати)	55350	4,50	86400	6,00
(витрати на збут)	129150	10,50	122400	8,50
Операційний прибуток	127244	10,35	124382	8,64
Прибуток/збиток від неосновної діяльності	1250	0,10	6150	0,42
Прибуток до сплати %-ків і податків	128494	10,45	130532	9,06
(відсотки за кредитами)	3200	0,26	2400	0,17
Прибуток до сплати податків на прибуток	125294	10,19	128132	8,90
(податок на прибуток)	37588	3,06	38440	2,67
Чистий дохід	87706	7,13	89692	6,23

Джерело: Головко О., 2014

ЧАСТО ДЛЯ ЗРУЧНОСТІ

АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

ВИКОРИСТОВУЮТЬ ТАБЛИЦЮ

КОНТРОЛЬНИХ АГРЕГОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ

ПІД НАЗВОЮ «СВІТЛОФОР».

4) **вертикальний (структурний) аналіз** більше стосується аналізу структури балансу або звіту про прибуток. Він визначає структуру кінцевих фінансових показників з метою виявлення впливу кожної статті звітності на загальний результат (таблиця 3).

Залежно від ваги певного показника приймають відповідні рішення. Наприклад, якщо корми займають 60% в загальній структурі витрат, то це ключовий показник. А якщо інші витрати складають 1% від загального обсягу, то їх розглядають в останню чергу.

5) **порівняльний просторовий аналіз**: коли підприємства порівнюють себе з іншими за аналогічними показниками. В Україні це проблематично, але за кордоном такий аналіз активно практикують (там інформація про результати діяльності підприємств загальнодоступна).

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ СВИНОГОСПОДАРСТВА: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

Часто для зручності аналізу результатів роботи підприємства використовують таблицю контрольних агрегованих по-

Рисунок 3.
ТАБЛИЦЯ-«СВІТЛОФОР» КОНТРОЛЬНИХ ПОКАЗНИКІВ (ПРИКЛАД РЕАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА):
ЗЕЛЕНИЙ КОЛІР — НОРМА, ЖОВТИЙ — «ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!», ЧЕРВОНИЙ — «ТРИВОГА!»

2010	Планові показники	Січень				Лютий				Березень			
		1 04.01.10	2 11.01.10	3 18.01.10	4 25.01.10	5 01.02.10	6 08.02.10	7 15.02.10	8 22.02.10	9 01.03.10	10 08.03.10	11 15.03.10	12 22.03.10
За тиждень	100	112	108	120	104	97	89	123	92	123	115	120	111
Відсоток заплідненості (%)	85	88,4	88,9	90,0	86,5	84,5	86,5	87,8	85,9	86,2	92,2	90,0	87,4
Підтвердження УЗД за рік (гол.)		99	195	303	393	475	552	660	739	845	951	1059	1156
За тиждень (гол.)	82	99	96	108	90	82	77	108	79	106	106	108	97
Опоросів з початку року (гол.)		70	147	213	286	358	428	508	580	691	769	861	938
За тиждень (гол.)	80	70	77	66	73	72	70	80	72	111	78	92	77
Живонароджені (гол./тиждень)	880	727	839	637	761	839	813	893	801	1133	867	995	854
На свиноматку (гол.)	11	10,4	10,9	9,7	10,4	11,7	11,6	11,2	11,1	10,2	11,1	10,8	11,1
Загалом на рік (жив.)		727	1566	2203	2964	3803	4616	5509	6310	7443	8310	9305	10159
Відлучено (гол.)		699	1467	2175	2833	3467	4173	4841	5583	6278	7100	7932	8748
За тиждень (гол.)	818	699	768	708	658	634	706	668	722	715	822	832	816
Збереженість упродовж лактації (%)	93	90,5	95,3	96	95,5	94	93	90	94	84	94,5	92,5	93,5
Переведено на відгодівлю						583	680	680	680	680	680	680	680
Голів/тиждень	777	571	529	586	511	584	862	681	669	684	641	603	551
Середня вага, кг	28	27,31	32,23	31,44	31,55	29,27	26,78	24,18	24,31	23,24	26,44	25,41	23,6
З початку року (гол.)		571	1100	1686	2197	2781	3643	4324	4993	5677	6318	6921	7472
Збереженість упродовж дорощування (%)	95	94,4	90,3	97,1	97,3	92,4	90,9	90,8	97,1	95,95	95,6	93,8	93,3
Відгодівля													
Продано (гол.)	700	625	302	528	466	496	459	296	392	407	681	285	235
Продано (т)	73,5	57,1	28,7	51,0	48,8	46,6	38,6	26,1	38,6	36,4	64,5	27,7	23,8
Продано з початку року (гол.)		625	927	1455	1921	2417	2876	3172	3564	3971	4652	4937	5172
Продано з початку року (т)		57,1	85,8	136,8	185,6	232,2	270,8	296,9	335,5	371,9	436,4	484,1	487,7

казників під назвою «світлофор» (тому що залежно від того, чи відповідає показник плановому рівню — більший або менший, він має різний колір: зелений, жовтий, червоний, [рисунок 3](#)).

Якщо колір зелений, то все гаразд. Червоний сигналізує

про негативні зміни. Жовтий — про незначні відхилення. Звичайно, кольорова гамма досить умовна (кожен визначає її на власний розсуд), але головне — дотримуватися принципу наочності. Відкривши таку таблицю, одразу вид-

но «провали», на які показники варто звернути увагу, де ситуація стабільна або намітилася позитивна тенденція. Такий щотижневий звіт істотно спрощує керівнику процес управління підприємством. [ПС](#)

WEAN-TO-FINISH — АМЕРИКАНСЬКА ТЕХНОЛОГІЯ УТРИМАННЯ СВИНЕЙ (ВІД ВІДЛУЧЕННЯ ДО ЗАБОЮ)

Американська система вирощування свиней особлива: поросят після відлучення переводять у приміщення, де утримують до реалізації на забій. Порівняти її з «традиційною» (репродуктор — дорощування — відгодівля) взявся Джим Еріксон, виробник із Америки, під час VII Міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство».

Джим Еріксон,
директор ферм TDM Farms, США

Фото 1.

Стінки загонів складаються з горизонтальних стрижнів, розміщених ближче один до одного на рівні маленьких поросят

Wean-to-finish (WTF) або «від відлучення до забою» — технологія утримання свиней на комбінованому майданчику (дорощування + відгодівля). Тобто поросят одразу після відлучення переводять у приміщення, де їх вирощуватимуть до досягнення планової ринкової маси.

ЧОМУ WTF?

Система WTF має низку переваг:

Менше переміщень поголів'я. Якщо у «традиційній» системі утримання свиней потрібно переводити двічі (репродуктор — майданчик дорощування — відгодівельник), то у WTF — лише раз (репродуктор — комбінований майданчик дорощування-відгодівля). Додатковий бонус — менші витрати на транспортування (порівняно з фермами, цикл яких поділений на три виробничі майданчики).

Фото 2.

Годівниці у системі WTF: низькі кормові бортики, суцільні перегородки між кормовими відсіками, регульована подача корму

Фото 3.

Резинові килимки та лампи-брудери — додаткове джерело обігріву для поросят

Економія робочого часу.

У «традиційній» системі утримання, цехи дорощування та відгодівлі миють та дезінфікують окремо: 7,5 та 2,5 рази на рік відповідно. У системі WTF — одне приміщення 2,5 разів/рік.

Менший падіж. Багато виробників, які працюють за технологією «від відлучення до забою», відзначають нижчий відсоток падежу поголів'я, ніж при традиційному утриманні (до 50%). Такий позитивний результат забезпечує кілька чинників. Насамперед, більша площа на голову. Відтак, тварини менш агресивні, знижується ризик теплового стресу, притаманний «густонаселеним» загонам (свини можуть обрати собі зону комфорту за температурою). До того ж, різновікові групи менше контактують між собою, а, відтак, і хворіють.

Однорідність стада, кращий статус здоров'я. На комбінованому майданчику вік тварин майже однаковий. Максимальна різниця — 2–4 тижні, а у традиційній може сягати 4–12. За таких умов простіше «керувати» захворюваннями. Наприклад, розірвати цикл репродуктивно-респіраторного синдрому свиней (PPCS) на майданчику дорощування з 8-тижневим виробничим циклом дуже складно, тим паче, що він не буває порожнім.

Кращі виробничі показники. Порівняно з традиційною

У ПРИМІЩЕННІ WTF НЕОБХІДНО МАТИ МОЖЛИВІСТЬ
ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ ІНТЕНСИВНІСТЬ РУХУ ПОВІТРЯ
ВІД 3,4 М³/ГОД. ДО 200 М³/ГОД./ГОЛОВА.

системою утримання, у WTF американські виробники відзначають кращу конверсію корму (на 0,1–0,2 кг), кращий ріст свиней (швидше досягають ринкової маси — до 10 днів). Тонший шпик (у середньому на 1%).

ВІД ПЛЮСІВ ДО МІНУСІВ

Насамперед це **більші інвестиції** у будівництво. Так, собівартість такої системи дорожча за традиційну на 0,75 дол./голова у розрахунку на десятирічний період експлуатації. Хоча менші витрати на заробітну плату та перевезення тварин частково компенсують різницю.

Наповнення майданчика. Щоб згрупувати потрібну кількість поросят для системи WTF, треба мати велике маточне поголів'я. Майданчик треба повністю заповнити впродовж не більше 4-х тижнів.

Готовим треба бути і до того, що **оборотність виробництва менша**. Так, у традиційній системі майданчик дорощування має 6–8, відгодівельник — 2,6–2,8 оборотів. У WTF лише 2,1.

ОСОБЛИВОСТІ WTF

Незважаючи на те, що приміщення у системі WTF схоже на відгодівельник, все ж є особливості, які потребують окремої уваги. Насамперед, це обладнання.

Стінки загонів повинні складатися з горизонтальних стрижнів, розміщених ближче один до одного на рівні маленьких поросят (фото 1).

До годівниць є низка вимог (фото 2):

- низький кормовий бортник, щоб відлученці могли діставати корм;
 - повністю регульована подача корму, яку можна налаштувати відповідно до віку тварин;
 - суцільні перегородки між кормовими відсіками годівниці, для того, щоб поросята не лягали у кормове корито.
- Оскільки поросят у приміщення WTF переводять одразу після відлучення, кожен загін треба забезпечити додатковим джерелом зонального обігріву. Наприклад, інфрачервоні газові обігрівачі-брудери (фото 3) —

Фото 4. Трубові поїлки для напування поросят упродовж першого тижня після відлучення

Таблиця 1. РОЗРАХУНОК КОРМОМІСЦЬ НА ГОЛОВУ В СИСТЕМІ WEAN-TO-FINISH

До 27 кг	2,5 см на голову
27 кг – ринкова вага	5 см на голову

Джерело: Erickson, 2015

Таблиця 2. ПАРАМЕТРИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЛЬНОГО ДОСТУПУ СВИНЕЙ ДО ВОДИ

	0–23кг	23 кг – ринкова вага
Кількість голів на ніпель	10 голів	10 голів
Швидкість току води	0,47 л/хв	0,95 л/хв

Джерело: Erickson, 2015

Таблиця 3. ОПТИМАЛЬНИЙ МІКРОКЛІМАТ У ПРИМІЩЕННІ

Вологість повітря, %	Рекомендована — 65%	
Діапазон інтенсивності руху повітря	5,4–6 кг	138 кг
	3,4 м3/год.	24,3 м3/год.
Температура у приміщенні	5,4–6 кг	138 кг
	24,4 °С у приміщенні із зональним обігрівом за допомогою ІЧ брудерів до 32,2 °С	По мірі досягнення ринкової ваги поступово зменшувати температуру до 17,2 °С.
Охолодження	Коли тварини досягнуть 45 кг, для охолодження можна використовувати високодисперсні розбризкувачі. Їх рекомендовано вмикати, коли температура повітря у приміщенні піднімається на 8 °С вище встановленої. Розбризкувачі працюють у режимі 2 хв. вкл. (on)/15 хв. вимк. (off)	

Джерело: Erickson, 2015

просте та економне рішення. Їх треба розмістити над резино-вими килимками — отримає-те ефективне джерело обігріву (лампи підтримуватимуть тем-пературу поверхні).

НЕОБХІДНІ УМОВИ ДЛЯ WTF

Корм

Упродовж перших двох-трьох тижнів поросят годують на килимку. Здорові тварини з’їдають корм приблизно за 45 хвилин. Чим частіше є змога годувати поросят упродовж дня, тим краще. Так поросята швид-ше привчаться до корму.

Слабких відлученців, або тих, які відмовляються їсти су-хий корм, годують кашею (су-міш корму і води). Упродовж перших трьох днів давання рід-кого корму мають бути з части-ми інтервалами.

Вода

Упродовж першого тижня для напування відлученців на май-данчику WTF, рекомендують ви-користовувати трубові поїлки з кількома ніпелями (фото 4).

Вентиляція

Є критично важливою систе-мою у технології WTF! Система вентиляції повинна забезпечу-вати повітрообмін і підтриму-вати мікроклімат у приміщенні без протягів (таблиця 3).

Важливо вміти розрахувати оптимальний діапазон інтенсив-ності руху повітря у приміщенні (м³/год.), щоб у найхолоднішу пору року підтримувати потріб-не тепло у приміщенні з відлу-ченнями, і в спеку мати можли-вість охолодити свиней забійної кондиції (рисунок 1).

Площа на голову

Першочергово, поки поросята малі, комбінований майданчик дорощування-відгодівля можна заповнити вдвічі більшою кількі-стю поголів’я, ніж звичайно. Тим-часове збільшення кількості голів наметр квадратний площі (0,35 м² замість 0,75 м² на голову), поки поросята не досягнуть 9-тижне-вого віку, не перешкоджатиме доступу до корму і вільному пе-

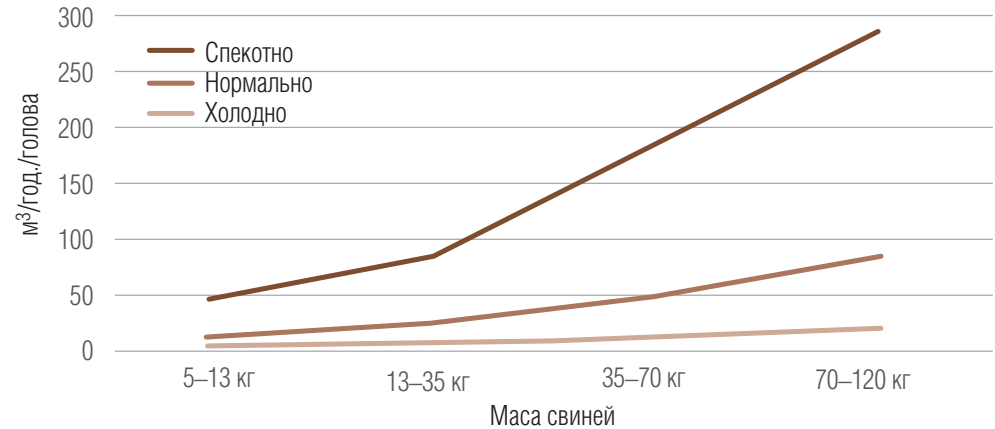
ресуванню в загоні. Такий підхід також допомагає зекономити на опаленні приміщення, оскільки у цей час обігривають тільки ту його частину, де утримують «по-двійне» поголів’я поросят.

ГОЛОВНЕ — МЕНЕДЖМЕНТ

Менеджмент посідає клю-чове місце у технології ви-рощування wean-to-finish. На персонал покладається значна відповідальність. Кожен пра-цівник повинен орієнтуватися у низці аспектів, щоб досягти ба-жаних високих результатів:

- мати навички роботи на майданчиках дорощування-відгодівлі;
- бути компетентним у пита-ннях ветеринарії;
- уміти працювати з усім об-ладнанням (особливо із сис-темами вентиляції);
- мати навички управління ве-ликою кількістю фаз годівлі тощо. **ПС**

Рисунок 1. ІНТЕНСИВНІСТЬ РУХУ ПОВІТРЯ (М³/ГОД.) ДЛЯ СВИНЕЙ РІЗНОГО ВІКУ/МАСИ ПРИ РІЗНІЙ ТЕМПЕРАТУРІ ПОВІТРЯ У СИСТЕМІ WTF

Джерело: Erickson, 2015

Таблиця 4. РОЗРАХУНОК ПЛОЩІ НА ГОЛОВУ В СИСТЕМІ WEAN-TO-FINISH

До 23 кг	0,26–0,35 м2
23 кг – ринкова вага	0,68–0,75 м2

Джерело: Erickson, 2015

**РОЗУМНІ РІШЕННЯ
ДЛЯ ПРИБУТКОВОГО СВИНАРСТВА**

від Американського виробника обладнання
засновані на практичному досвіді з 1969 р.
тел (067) 446 0101 ~ ukraine@hogslat.com

ОПТИМАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ ПОВІТРЯ ДЛЯ СВИНЕЙ

Хоча результати свиногомплексу залежать від багатьох чинників, якість повітря — це те, про що треба подбати від початку будівництва. Яким повітрям повинні дихати свині, щоб виробничі показники були максимальними і тварини не хворіли, розповів під час VII Міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство» В'ячеслав Міхайлов, експерт із проектування свиногомплексів, очільник ТОВ «І-ТЕК Україна»

В'ячеслав Міхайлов, експерт із проектування свиногомплексів, очільник ТОВ «І-ТЕК Україна»

Як театр починається з гардероба, так робота над якістю повітря — з вибору ділянки та будівництва свиногомплексу. І тут важливо не тільки дотриматися вимог до санітарно-захисних зон, а, обираючи місце розташування виробничих корпусів, враховувати розу вітрів, щоб відпрацьоване повітря з відгодівлі не потрапляло у зону репродуктора (якщо ферма працює у замкнутому циклі).

ПАРАМЕТРИ ПОВІТРЯ

Якість повітря визначає низка параметрів:

Фізичні

- **Температура** (таблиця 1). Якщо вона зависока чи занижена, одразу погіршується конверсія корму та середньодобові прирости свиней. Коли в приміщенні спекотно, тварини знають теплого стресу і відмовляються від корму. Коли холодно, вони більше їдять, однак отриману енергію організм використовує не на ріст, а на

те, щоб зігрітися і в таких умовах підтримувати життєдіяльність.

- **Вологість** (оптимальний діапазон — 40–70%). Якщо вентиляція налаштована неправильно, підлога у виробничому приміщенні буде вологою, через що різко зростає відсоток тварин із проблемами кінцівок та респіраторними захворюваннями. Підвищена вологість — сприятливе середовище розвитку бактерій.

- **Швидкість руху повітря**. Оптимальна — 0,1–0,2 м/сек. Збільшення швидкості руху повітря на 0,1 м/сек. знижує температуру у приміщенні на 1 °С. При цьому є ризик, що з'являться протяги, а отже, зросте захворюваність.

Хімічні

- **Концентрація пилу**. Її підвищення спричиняє хронічні респіраторні захворювання. Головне джерело пилу — корми (80%). Інші 20% — самі тварини. Граничний уміст пилу у повітрі — 0,23 мг/л повітря (цей

ЯКЩО ВЕНТИЛЯЦІЯ

НАЛАШТОВАНА

НЕПРАВИЛЬНО,

ПІДЛОГА У ВИРОБНИЧОМУ

ПРИМІЩЕННІ

БУДЕ ВОЛОГОЮ,

ЧЕРЕЗ ЩО РІЗКО ЗРОСТАЄ

ВІДСОТОК ТВАРИН

ІЗ ПРОБЛЕМАМИ КІНЦІВОК

ТА РЕСПІРАТОРНИМИ

ЗАХВОРЮВАННЯМИ.

Таблиця 1.

ОПТИМАЛЬНА ТЕМПЕРАТУРА ДЛЯ РІЗНИХ ТЕХНОЛОГІЧНО-ВІКОВИХ ГРУП СВИНЕЙ

Технологічно-вікова група	Маса, кг	Комфортна температура, °С		Допустима +/- різниця
		«Вхід»	«Вихід»	
Підсисні поросята	1–7	30	30	0
I етап дорощування	7–15	30	24	1
II етап дорощування	15–25	24	21	1,5
I етап відгодівлі	25–50	21	20	2
II етап відгодівлі	50–110	20	18	2,5
Лактуючі свиноматки		18	18	1
Дорослі свині (індивідуальне утримання)		18	18	2,5
Дорослі свині (групове утримання)		16	18	2,5

Джерело: John Carr, 1998

показник однаковий для тварин і людей).

- **Концентрація бактерій**. Шкідливі мікроорганізми можуть передаватися з пилом. Щоб зменшити концентрацію бактерій у повітрі, треба контролювати вологість і концентрацію пилу за допомогою вентиляції.

- **Шкідливі гази** (таблиця 2). На свиногомплексах тварини та персонал найбільше страждають від аміаку (NH₃). Оскільки це важкий газ, то най-

більша його концентрація на рівні свиней. Тому краще, щоб відпрацьоване повітря витягалося з-під підлоги. При цьому за допомогою гідрофільтрів можна очистити його від пилу, бактерій та запаху.

Тільки якщо всі перераховані параметри будуть у нормі, тварини дихатимуть якісним повітрям. Це обов'язкова умова для добрих виробничих показників та високого статусу здоров'я стада. **ПС**

ЗБІЛЬШЕННЯ

ШВИДКОСТІ РУХУ ПОВІТРЯ

НА 0,1 М/СЕК.

ЗНИЖУЄ ТЕМПЕРАТУРУ

У ПРИМІЩЕННІ НА 1 °С.

Таблиця 2.

ВПЛИВ ШКІДЛИВИХ ГАЗІВ НА СТАН ТА ЗДОРОВ'Я СВИНЕЙ

Газ	Хімічна формула	Гранична концентрація при тривалому контакті (8 годин), ррт	Гранична концентрація при короткочасному контакті (10 хвилин), ррт	Ефект від високої концентрації
Аміак	NH ₃	25	35	200 ррт: чхання, рясне слиновиділення, втрата апетиту; 30 ррт: ознаки респіраторних проблем
Монооксид вуглецю (чадний газ)	CO	50	300	Аборти у свиноматок
Діоксид вуглецю (вуглекислий газ)	CO ₂	5000	15 000	Концентрацію 100 000 ррт використовують для евтаназії на бійнях
Сірководень	H ₂ S	10	15	20 ррт: погіршується апетит, свині ховаються від світла, збуджені; 400 ррт: летальний кінець.

Джерело: John Carr, 1998 на основі COSHH Regulation

Таблиця 3.

ВИЗНАЧЕННЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ АМІАКУ БЕЗ ПРИЛАДУ

Концентрація аміаку	Вплив на людину
< 5 ррт	Немає ефекту
5–10 ррт	Відчувається запах
10–15 ррт	Незначне подразнення слизових оболонок очей
>15 ррт	Сильне подразнення слизових оболонок очей, сльозотеча

Джерело: John Carr, 1998

ОСНОВНІ МАНІПУЛЯЦІЇ В ЦЕХУ ОПОРОСУ

Робота в цеху опоросу найважча — вимагає пильності та ретельного виконання всіх маніпуляцій. Практичними порадами щодо правильної їх організації поділився експерт.

Олексій Шептуха,
лікар ветеринарної медицини,
консультант зі свиарства

ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ В ЦЕХУ ОПОРОСУ

Менеджмент у цеху опоросу забезпечує збереженість максимальної кількості життєздатних поросят, їх однорідність на момент відлучення, а також допомагає зберегти задовільну кондицію свиноматки. Найважливіше при цьому — мотивація працівників, які контролюють процес опоросу і доглядають поросят у перший тиждень їх життя. Але варто пам'ятати, що робота з новонародженими поросятами найважча, потребує пильності та ретельного виконання всіх маніпуляцій.

Вирішальними на цій ділянці роботи є підготовка свиноматки до опоросу, його контроль, а також менеджмент поросят у перші дві-три доби після народження. Підготовка свиноматки до опоросу передбачає збалансовану годівлю, вакцинування. Однак критичний момент — опорос та перші дні життя поросят. Тому слід звернути увагу на такі ключові моменти:

1. **Догляд у перші години**
Все залежить від перших 48–72 годин життя новонароджених поросят. Відразу після опоросу контролюють, наскільки вони забезпечені молозивом та якої воно якості. Це можна побачити, відслідкувавши рівень білка та імуноглобулінів у крові поросят (таблиця 1). Якщо ці показники нижче норми, сповільнюється ріст

ПАМ'ЯТАЙТЕ!

Першочерговим завданням персоналу, який приймає опорос, має бути забезпечення поросят молозивом.

Таблиця 1.

ЗАЛЕЖНІСТЬ ЗБЕРЕЖЕНОСТІ НОВОНАРОДЖЕНИХ ПОРОСЯТ ВІД РІВНЯ КОЛОСТРАЛЬНОГО ІМУНІТЕТУ (M+N)

Вміст у сироватці крові		Число хворих поросят, гол	Термін лікування, діб	Число загиблих поросят, гол	Збереженість, %
білка, г/л	імуноглобулінів, г/л				
До 40	12,9+0,6	82	7–14	52	48
До 50	15,8+0,4	66	4–7	40	60
Більше 50	21,1+0,4	38	1–3	26	74

Джерело: Шульга Н., Далекосхідний зональний науково-дослідний ветеринарний інститут, 1999

поросят, зростає захворюваність і падіж.

Причини низького рівня колостральних антитіл:

- плацента свиноматок непроникна для імуноглобулінів;
- процес перенесення імуноглобулінів відбувається за рахунок засвоєння молозива в кишечнику новонародженого поросяти;
- засвоєння молозива можливе лише впродовж перших 48–72 годин.

2. Аналіз причин втрати поросят

Для розуміння того, чи все добре в цеху опоросу, чи є відхилення, треба мати допустимі показники відходу підсисних поросят, на які орієнтуватимуться оператори. Найважливіші з них:

- відсоток мертвородів (5–7%);
- відсоток муміфікатів (0,5–2,5%);
- відсоток нежиттєздатних (3–4%);
- відсоток відходу за 0–28 днів (6–8%).

Якщо фактичні показники перевищують нормативи, то варто проаналізувати причини падежу поросят (таблиця 2) (їх розглядають у комплексі).

3. Підготовка свиноматок до опоросу

На цьому етапі персонал відповідає за:

- мийку, дезінфекцію, сушку сектора, санітарний розрив 3–5 днів;
- миття й дезінфекцію свиноматок перед опоросом;
- правильну розстановку свиноматок у межах сектора. Так, першопоросок слід розмістити окремо, адже їх гнізда частіше мають випадки діареї, а отже, якщо розкидані по всьому сектору, сприятимуть поширенню інфекції. Відокремлення також оптимізує роботу операторів: вони працюватимуть у цій зоні після того, коли обслуговують решту станків. Свиноматок групують за періодом опоросу;

Таблиця 2.

ПРИКЛАД АНАЛІЗУ ПРИЧИН ВТРАТИ НОВОНАРОДЖЕНИХ ПОРОСЯТ

Механічна асфіксія	30%
Гіпотрофія 10%	20%
Діарея	25%
Пневмонія	5%
Полісерозит	10%
Патологія суглобів	5%
Інше	5%

Джерело: Шептуха О., 2015

- синхронізацію опоросу проводять не раніше 113 дня поросності, щоб «закрити» сектор упродовж 5–7 днів (якщо господарство працює у тижневому циклі). Адже якщо формування партії розтягнулося на 10–12 днів, на момент відлучення поросята будуть дуже різнитися за розміром та вагою.

На фермі з великим маточним поголів'ям важливо вчасно виявити свиноматок, готових до опоросу, і підготуватися до цього (не залишити без уваги жодної тварини). Слід зосередитися на:

- за 6 годин до початку опоросу в передніх сосках вимені з'являється молозиво;
- з моменту початку опоросу кожні дві години стежте за переймами (притискання задніх ніг до тулуба);
- інтервал від початку переймів до народження першого поросеня не перевищує дві години;
- інтервал між першим і другим поросенем — не довше 30 хвилин. Якщо довше, потрібне втручання. Якщо поросеня у родових шляхах, його треба витягти і зачекати. Якщо у родових шляхах поросеня немає, введіть внутрішньом'язово 2 мл окситоцину + 30–40 мл 50% розчину глюконату кальцію;
- послід має вийти впродовж чотирьох годин після опоросу.

МІНІМІЗУЙТЕ РОДОДОПОМОГУ.

НЕ ТРЕБА ДІСТАВАТИ ПОРОСЯТ,

ЯКЩО ОПОРОС БЕЗ УСКЛАДНЕНЬ.

ЦЕ НАДАЛІ ВПЛИВАТИМЕ НА ЛАКТАЦІЮ,

ПОВЕРНЕННЯ В ОХОТУ, ЗАПЛІДНЮВАННЯ

ТА ПЕРЕБІГ ОПОРОСУ СВИНОМАТОК.

БУДЬ-ЯКЕ ВТРУЧАННЯ МАЄ НАСЛІДКИ.

НАПРИКЛАД, ЧАСТО РОЗВИВАЄТЬСЯ

ЕНДОМЕТРИЯ. ЩОБ УНИКНУТИ

НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ,

ВСІ МАНІПУЛЯЦІЇ ПРОВІДЬТЕ АКУРАТНО,

ЩОБ СВИНОМАТКА ЗАЛИШАЛАСЯ

СПОКІЙНОЮ. ОБОВ'ЯЗКОВО

ВИКОРИСТОВУЙТЕ ОДНОРАЗОВІ ПЕРЧАТКИ

І ГЕЛЬ-АНТИСЕПТИК.

ПРИВИЛА ПРИЙОМУ ОПОРОСУ

Під час прийому опоросу у свиноматок рекомендують дотримуватися таких правил:

1. Температура у лігві для поросят повинна бути 28–30 °С. Для поросят потрібен килимок чи лампа для обігріву.

2. Пуповину бажано відрізати через 2 хвилини після народження, залишаючи не менше 7–10 см, обробити 5% розчином йоду.

3. Новонароджених мокрих поросят, щоб вони не переохолодилися, треба обтерти сухим порошком (це зручніше, ніж ганчіркою, яка одразу намокає і стає малоефективною).

4. Поросята народжуються, так би мовити, «стерильними». Тому одразу ж мають спожити молозиво. Першу його порцію доцільно здіти на підлогу, і тільки тоді підсадити порося до соска. При цьому маленькі/слабкі — в пріоритеті: їх підсаджують до свиноматки першими, у той час як більші — відокремлені.

5. Важливо постійно стежити, щоб поросята «не губилися», підсаджуючи їх до вимені. Адже внаслідок охолодження вони втрачають глюкозу, слабшають, погіршується їх здатність ссати молозиво (тоді молоко). У результаті розвивається гіпотрофія. Щоб не допустити цього, організовують нічні чергування (це покращує збереженість поросят на 1–2%).

Фото 1. Обсушування порошком

6. Після завершення опоросу слід провести ветеринарну обробку свиноматок.

Мертвороди

Це поросята, які не дихають після опоросу. У 80% випадків поросята гинуть унаслідок опоросу (удушення пуповиною, аноксія), а решта — 20% — до опоросу (через захворювання, температурний шок у свиноматок).

Кількість мертвонароджених поросят у загальному числі народжених тварин, залежно від багатопліддя, не повинна перевищувати 7–8%.

МАНІПУЛЯЦІЇ З НОВОНАРОДЖЕНИМИ ПОРОСЯТАМИ

Усі маніпуляції здійснюють у перші три дні (таблиця 3).

Таблиця 3. МАНІПУЛЯЦІЇ З НОВОНАРОДЖЕНИМИ ПОРОСЯТАМИ

1 день	Обробка пуповини	Не менше 7–10 см; обробка 5%-им розчином йоду
	Обробка кликів	Сточування кликів — 2–3 мм (можна обкусувати щипцями)
	Купірування хвостів	Обробка термокаутером — 2/3 хвоста
3 день	Введення заліза 150–200 мг	- Парентерально + антибіотик пролонгованої дії; - Орально згодовують пасту Fe
	Кастрування	Суха дезінфекція приміщення Підняття температури в зоні локального підігріву
	Профілактика кокцидіозу	Орально згодовують тольтразурил
	Догляд за слабкими поросятами	Вітаміни + пролонгований антибіотик

Джерело: Шептуха О., 2015

Фото 2. Результат неправильного обкусування кликів щипцями

До того ж, необхідно максимально приділити увагу сортуванню поросят (таблиця 4), щоб отримати оптимальну за вагою і розміром групу тварин на момент відлучення. Це слід робити не раніше 24 годин після народження.

НАСЛІДКИ НЕПРАВИЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НОВОНАРОДЖЕНИХ ПОРОСЯТ

Дотримання всіх правил і настанов роботи у цеху опоросу дозволить зберегти високу молочність свиноматки (її задовільну кондицію), створити комфортні умови для новонароджених поросят та знизити стрес (отримати максимальну кількість життєздатних поросят, однорідне гніздо). В іншому випадку виникає три головних проблеми, які тягнуть за собою низку наслідків. Це, зокрема:

- синдром мастит-метрит-агалактії (ММА);
- порушення температурного режиму;
- стрес.

1. Синдром ММА

Неправильний догляд за свиноматками спричиняє розвиток синдрому ММА (фото 4), який може мати як видимі клінічні ознаки (післяродовий гнійно-катаральний ендометрит, клінічний мастит (близько 15–25% тварин), агалактія, діарея), так і невидимі ознаки (підвищен-

Фото 3. Результат проблем із молочністю — покусаний сосок. У такому випадку краще дати тварині антибіотик та протизапальний препарат

ПУПОВИНУ НЕ БАЖАНО ОБРІЗАТИ ОДРАЗУ,

ВАЖЛИВО, ЩОБ НОВОНАРОДЖЕНІ РОБИЛИ ПЕРШІ КРОКИ З НЕЮ.

ПУПОВИНА ДОПОМОЖЕ ЇМ «НЕ ЗАГУБИТИСЯ»

І ШВИДШЕ ЗНАЙТИ ШЛЯХ ДО ВИМЕНІ.

ня температури тіла >39,3 °С, субклінічний мастит (близько 50% тварин), гіпогалактія, неоднорідне гніздо на момент відлучення — 25–30% від народжених поросят).

Причини і наслідки синдрому ММА:

1. Гіпогалактія або агалактія — неоднорідне гніздо — гіпофункція молочної залози — гіпотрофія поросяти — зниження резистентності — діарея.
2. Інфікування молозива — Staphylococcus, Streptococcus, E. Coli, Pseudomonas aeruginosa — діарея.

2. Недотримання температурного режиму
Зниження температури у цеху опоросу (фото 5) спричи-

няє гіпоглекимію, тремор, а далі слабкий рефлекс ссання, що має негативні наслідки як для поросят, так і для свиноматки. Поросята страждають на гіпотрофію, падає резистентність організму та з'являється діарея. Для свиноматки він небезпечний тим, що погіршується молочність («перегорає» молоко) та розвивається мастит. А це вже на наступну лактацію неминуче загрожує гіпогалактією або агалактією та неоднорідністю гнізда.

Тому для того, аби поросята почували себе комфортно, у лігві для поросят повинна бути така температура:

- 1–3 дні — 30 °С;
- 4–14 дні — 28 °С;
- 15–21 дні — 24 °С;
- 22–28 дні — 22 °С.

Таблиця 4.
ПРИНЦИПИ СОРТУВАННЯ ПОРОСЯТ

Підсаджування	Як це відбувається	Плюси і мінуси
Поетапне (щотижневе) підсаджування	Підсадить більших поросят до свиноматки 14-го дня лактації, а її гніздо — до свиноматки 21-го дня лактації, яку відлучили.	+ стадія лактації задовольняє порося
		– поросят переміщують по всій фермі
Станок для «мачухи»	На 3-ий день підсаджуйте найменших поросят до «мачухи».	+ поросят не переміщують секторами ферми
		– неоптимальне використання боксу (станка)
Раннє відлучення	Підсаджуйте поросят до свиноматки з 10-денними поросятами, яких планують відлучати.	– зарано відлучають
		– переміщення поросят в інші бокси
Не використовують свиноматку-«мачуху»	Максимально використовуйте всі функціонуючі соски свиноматки	+ мінімальна кількість переміщень
		– іноді перевищують потенціал свиноматок

Джерело: Марріт ван Енен, Кеєс Шеєпенс. Сигнали свиней, 2009

3. Стрес

Стрес — надмірне подразнення організму, що порушує нормальний перебіг фізіологічних реакцій. Його, зазвичай, спричиняють такі маніпуляції: кастрування, вакцинування, купірування хвостів, сточування кликів, вищипи. Наслідки: вегетативна і гормональна зміна — посилення виділення глюкокортикоїдів — ослаблення стійкості організму — діарея. Зрозуміло, що уникнути стресу під час виробництва неможливо, однак у результаті не обов’язково отримаємо весь ланцюжок проблем. Чим кращий менеджмент у господарстві, тим наслідки стресу менше помітні. **ПС**

Фото 4.
Клінічні ознаки синдрому ММА: післяродовий гнійно-катаральний ендометрит

Фото 5.
Занизька температура у лігві для поросят (поросятам холодно)

«ПРИБУТКОВЕ СВИНАРСТВО», червень 2015

ЧИМ КРАЩИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ГОСПОДАРСТВІ,
ТИМ НАСЛІДКИ СТРЕСУ МЕНШЕ ПОМІТНІ.

ТОВ «Зоетіс Україна»:
03680, Київ, вул. Амосова, 12,
Бізнес-центр Горизонт Парк.
Тел.: +38 (044)291-60-50,
факс: +38 (044)291-60-51

Суваксін PCV2. Вибір №1 проти цирковірусної інфекції свиней!

Химерний антиген	Подвійний ад’ювант	Найбільш довготривалий імунітет	Попередження віремії	Лише одна ін’єкція
------------------	--------------------	---------------------------------	----------------------	--------------------

ПШЕНИЧНІ ЧИ КУКУРУДЗЯНІ РАЦІОНИ?

Альберто Морільйо,
незалежний консультант
зі свинарства, Іспанія

В Україні вирощують багато пшениці, тому логічно, що ця зернова — основний інгредієнт раціонів для свиней. Однак у світі є інша практика — кукурудзяні раціони. Якій із них надати перевагу? Відповідь на це питання свинарі почули під час VII Міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство».

Щоб визначити, які раціони краще, насамперед потрібно проаналізувати їх за основними показниками: вмістом протеїну і клітковини, енергетичною цінністю, перетравністю, складом макро- та мікроелементів.

СКЛАД ПШЕНИЦІ ТА КУКУРУДЗИ

Пшениця містить більше сирого протеїну, жиру та клітковини, а кукурудза — крохмалю (таблиця 1). Уміст незамінних амінокислот у пшениці також більший: лізину, наприклад, у середньому на 30%. При цьому першою лімітуючою амінокислотою у пшениці є лізин, а у кукурудзі — лізин і триптофан. Це означає, що ці зернові мають різну перетравність.

Із поняттям засвоюваність тісно пов'язане ще одне — енер-

гетична цінність: кількість енергії, що вивільняється в організмі тварини з корму за умови його повного перетравлення. Загалом, незважаючи на багатший склад поживних речовин, енергетична цінність пшениці менша, ніж кукурудзи (таблиця 2). На такий перерозподіл у більшості випадків не впливає навіть варіація енергетичної цінності пшениці, яку можуть спричинити умови

вирощування і сезон, а також рівень неперетравних полісахаридів.

Пшениця й кукурудза відрізняються за вмістом мікроелементів, зокрема фосфору і кальцію (таблиця 3). Так, доступного фосфору у пшениці уполовину більше. Хоча в обох культурах значна його частка перебуває у зв'язаній формі. Щоб покращити перетравність, використовують екзогенну фітазу.

НЕЗВАЖАЮЧИ НА БАГАТШИЙ СКЛАД

ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН, ЕНЕРГЕТИЧНА ЦІННІСТЬ

ПШЕНИЦІ МЕНША, НІЖ КУКУРУДЗИ.

Таблиця 2.

ЕНЕРГЕТИЧНА ЦІННІСТЬ КУКУРУДЗИ І ПШЕНИЦІ

Енергетична система	Пшениця червонозернова	Кукурудза	Пшениця до кукурудзи
Перетравна, ккал/кг	3313	3451	0,96
Обмінна, ккал/кг	3215	3395	0,95
Чиста, ккал/кг	2472	2672	0,93

Джерело: Fedna, 2010

Таблиця 1.

ХІМІЧНИЙ СКЛАД ПШЕНИЦІ ТА КУКУРУДЗИ

Показник, %	Пшениця	Кукурудза
Суха речовина	87,20	86,27
Сирий протеїн	12,39	8,01
Сирий жир	189	3,78
Сира клітковина	2,47	2,15
Крохмаль	58,02	64,11
Нейтрально-детергентна клітковина (НДК)	13,29	8,68
Кислотно-детергентна клітковина (КДК)	3,50	2,41

Джерело: Stein H, Pahn A., Roth J., 2015

«ПРИБУТКОВЕ СВИНАРСТВО», червень 2015

NOVACORE

THE ENERGY OF GROWTH

НАЙСУЧАСНІШИЙ ЗАВОД З ВИРОБНИЦТВА ПРЕМІКСІВ ПРОПОНУЄ

PROVITAN

ВИСОКОЯКІСНІ ПРЕМІКСИ ЗА СТАНДАРТНИМИ ТА РЕЦЕПТАМИ, ЩО ОПТИМІЗОВАНІ ПІД ПОТРЕБИ ВАШОГО ГОСПОДАРСТВА:

- ПОЛІПШЕННЯ ЗАСВОЮВАНOST КОРМУ ТА ПОКАЗНИКІВ КОНВЕРСІЇ
- ПІДВИЩЕННЯ ІМУНІТЕТУ ТА ЗБЕРЕЖЕНОСТІ ПОГОЛІВ'Я
- ОПТИМАЛЬНО ПІДБІРАНИЙ СКЛАД ІНГРЕДІЄНТІВ
- ВИСОКА ЯКІСТЬ ДОЗУВАННЯ ТА ЗМІШУВАННЯ
- ОПТИМАЛЬНІ ЦІНИ ТА СТРОКИ ПОСТАВКИ

PROVITAN
PROFESSIONAL
PREMIXES
100% Quality Guaranteed
GMP+ PURE PRODUCT
NOVACORE

ТОВ «ІНБЕЛ»
www.novacore.com.ua
тел.: (056) 790 87 89;
моб.: (050) 458 53 74;
моб.: (067) 560 66 02;
e-mail: info@novacore.biz

www.novacore.com.ua

Таблиця 3.

УМІСТ МАКРОЕЛЕМЕНТІВ (Р ТА СА) У ПШЕНИЦІ ТА КУКУРУДЗІ

Культура	Загальний Р, %	Фітатний Р, (% у заг. Р)	Перетравність Р, %	Загальний Са, %
Пшениця	0,34 (0,23–0,38)	56,7	42,7 (38,5–48,0)	0,05 (0,04–0,07)
Кукурудза	0,25 (0,22–0,28)	80,0	24,3 (16,1–28,8)	0,02 (0,01–0,04)

Джерело: National Research Council of the National Academies, 2012

Таблиця 4.

РЕЗУЛЬТАТИ 4 ЕКСПЕРИМЕНТІВ, ОБ’ЄКТОМ ЯКИХ ЗАГАЛОМ СТАЛИ 238 ПОРОСЯТ МАСОЮ 7,5–23,5 КГ

Показник	Кукурудзяний раціон	Пшеничний раціон
Середньодобові прирости, г/д	444,5	430,9
Середньодобове споживання корму, г/д	875,4	830,1
Коефіцієнт конверсії корму	1,95	1,91

Джерело: Kansas, Kentucky, and Texas Tech, 1999

ВПЛИВ НА ВИРОБНИЧІ ПОКАЗНИКИ СВИНЕЙ

Щоб довести практичну цінність пшеничних та кукурудзяних раціонів, дослідники Канзаського університету узагальнили результати низки досліджень, об’єктом яких стали свині різних вагових категорій (таблиці 4 і 5).

Науковці також дослідили вплив раціону на якість туші. Експеримент мав дві реплікації (у 2001-му і 2002-му роках). Об’єктом дослідження загалом стали 126 свиней: початкова маса кнурів 57±8,1 кг, а свинок — 43,6±3,9. Свиней забивали в середньому у вазі 115 кг. Кожного разу тварин ділили на дві групи — «пшеничну» та «кукурудзяну». Рецепттура раціонів у таблиці 6. За результатами оцінки туш, зробили висновок, що забійна маса та забійний вихід туш більший у свиней, які отримували кукурудзяні раціони, проте якість туші та уміст піс-

ЗАБІЙНА МАСА ТА

ЗАБІЙНИЙ ВИХІД ТУШ

БІЛЬШИЙ У СВИНЕЙ,

ЯКІ ОТРИМУВАЛИ

КУКУРУДЗЯНІ РАЦІОНИ,

ПРОТЕ ЯКІСТЬ ТУШІ

ТА УМІСТ ПІСНОГО М’ЯСА

КРАЩИЙ У СВИНЕЙ,

ЯКИМ ЗГОДОВУВАЛИ

ПШЕНИЦЮ.

ного м’яса кращі у свиней, яким згодовували пшеницю (таблиця 7).

ВИСНОВКИ

Завдяки тому, що пшениця містить більше лізину та доступного фосфору (менша енергетична цінність не має суттєвого негативного впливу на конверсію корму), її використання у раціонах для сви-

ней на відгодівлі економічно доцільніше (незважаючи на те, що вона дорожча за кукурудзу). Так, завдяки вищому вмісту лізину можна скоротити частку білкових компонентів (соевий чи сояшниковий шріт) у раціоні. Американські виробники, наприклад, дотримуються такого правила: якщо різниця у вартості короткого центнера* пшениці та кукурудзи не пере-

вищує 0,3 дол. США, тоді згодовувати свиням пшеницю вигідніше. А щоби бути впевненим на всі 100%, якому з раціонів надати перевагу, враховуючи склад сировини та її вартість, є простий калькулятор, доступний онлайн за посиланням:

<http://nutrition.ansci.illinois.edu/sites/default/files/WheatCalculator.xls> [пс](#)

Таблиця 5.

РЕЗУЛЬТАТИ 15 ЕКСПЕРИМЕНТІВ, ОБ’ЄКТОМ ЯКИХ ЗАГАЛОМ СТАЛИ 984 СВИНЕЙ МАСОЮ 21–98 КГ

Показник	Кукурудзяний раціон	Пшеничний раціон
Середньодобові прирости, г/д	757,5	762
Середньодобове споживання корму, г/д	2418	2418
Коефіцієнт конверсії корму	3,19	3,17

Джерело: Kansas, Kentucky, and Texas Tech, 1999

Таблиця 6.

СКЛАД ІНГРЕДІЄНТІВ РАЦІОНІВ ДЛЯ СВИНЕЙ

	Пшеничний раціон	Кукурудзяний раціон
Кукурудза (7,8% СП)	–	80,45
Пшениця (13,67% СП)	87,13	–
Соевий шріт (46,5% СП)	8,49	15,37
Жир тваринного походження	0,46	–
Дикальцію фосфат	1,27	1,49
Вапняк	0,94	1,08
Сіль	0,50	0,50
Лізін	0,21	0,11
Вітамінно-мінеральний премікс*	1,00	1,00

* На кг корму: 8,250 IU вітаміну А; 825 IU вітаміну D3; 40 IU вітаміну Е; 4 мг вітаміну К; 1 г тіаміну; 5 мг рибофлавіну; 35 мг ніацину; 15 мг пантотенової кислоти; 2 мг фолієвої кислоти; 12,5 мкг вітаміну В12; 0,2 мг біотину; 80 мг заліза; 25 мг марганцю; 100 мг цинку; 50 мг Cu; 0,5 мг І; 0,1 мг селену.

Джерело: Kansas State University Agricultural Experiment Station. Feeding wheat to swine, 1999

Таблиця 7.

ВПЛИВ КУКУРУДЗЯНОГО ТА ПШЕНИЧНОГО РАЦІОНУ НА ЯКІСТЬ ТУШІ

Показник	Кукурудзяний раціон	Пшеничний раціон
Забійна маса, кг	117,76±11,15	112,50±6,61
Маса туші, кг	89,97±7,52	85,68±4,21
Забійний вихід туші, %	76,53±2,77	76,28±3,11
Індекс якості туші	107,17±5,82	109,17±5,31
Пісність туші, %	58,49±2,75	59,40±2,33
Товщина шпику, мм	23,57±7,29	21,17±5,49
М’язове вічко, мм	54,56±8,14	57,06±8,14

Джерело: Kansas State University Agricultural Experiment Station. Feeding wheat to swine, 1999

* Короткий центнер — неметрична одиниця вимірювання маси в США, яка дорівнює 45,359237 кг.

ЖИВА СПОРОВА КУЛЬТУРА: НА ОДНЕ ВІДЛУЧЕНЕ ПОРОСЯ БІЛЬШЕ!

Щоб відлучати від свиноматок 30 і більше поросят, особливу увагу потрібно звернути на годівлю та гігієну. Адже питома частка всіх витрат у свинарстві припадає на ветеринарні препарати, особливо ті, які лікують ендометрити й мастити у свиноматок та діареї у поросят-сисунів. Результати 25 досліджень препарату на основі двох спороутворюючих бактерій (*Bacillus licheniformis* і *Bacillus subtilis*) свідчать про те, що він покращує прирости поросят, зменшує падіж свиноматок через гострий клостридіоз (синдром раптової смерті) і в такий спосіб підвищує рентабельність підприємств.

Водному з експериментів науковці Університету прикладних наук Оснабрюка спільно з компанією «Біохем» перевірили живу спорову культуру на 134 чистопородних свиноматках генетики PIC, яких годували рідкими кормами. Препарат (400г/т сухого комбікорму, **таблиця 1**) почали додавати в їхні раціони за 14 днів до очікуваного опоросу і продовжували «терапію» до кінця лактації. Незважаючи на те, що в досліджуваному племінному господарстві всі показники були високими, додавання жи-

вої спорової культури справило позитивний ефект. Гнізда свиноматок контрольної групи налічували в середньому 13,12, а дослідної — 12,58 живонароджених (гніздо важило на 20 г більше). Підсисний період тривав у дослідній групі 18,25, а в контрольній — 18,47 днів. Відлученці з контрольної групи важили на 100 г менше, ніж поросята з дослідної, прирости яких за весь підсисний період були на 7 г більшими. Відзначено, що тварини найкраще набирали вагу в перші п'ять днів життя (**рисунок 1**).

Більші прирости поросят пов'язані з поліпшенням якості молока свиноматок (**таблиця 2**). Зразки відібрано у всіх тварин на 14-ий день лактації. У молоці свиноматок дослідної групи помічено збільшення вмісту поживних речовин, що стало результатом кращого обміну речовин. Бактерії *Bacillus licheniformis* і *Bacillus subtilis*, які містить препарат, виробляють специфічні ензими, які підвищують засвоєння протеїну, клітковини й жиру з кормів (це позитивно впливає на якість мо-

Таблиця 1.
РЕКОМЕНДАЦІЇ З ГОДІВЛІ СВИНОМАТОК ТА СВИНОК УПРОДОВЖ ПОРОСНОСТІ

Показник, %	Раціон		
	Поросят свиноматок	Підготовчий до опоросу	Лактуючих свиноматок
Сирий протеїн	15,5	17,3	17,1
Сирий жир	3,1	3,5	4,4
Сира клітковина	6,7	10,5	4,5
Кальцій	0,65	0,35	0,9
Фосфор	0,5	0,32	0,7
Натрій	0,2	0,1	0,2
Обмінна енергія, МДж/кг	11,9	10,9	13,1

BioPlus® 2B

ДЛЯ ВСІХ
ВИДІВ
ТВАРИН

ІДЕАЛЬНЕ ПОЄДНАННЯ

- Стабілізує склад кишкової мікрофлори
- Синтезує високий рівень травних ферментів
- Покращує показники продуктивності та конверсії корма
- Підтримує обмін речовин та зберігає навколишнє середовище

ТОВ «Біохем Україна»
Тел./факс: (044) 206-24-07 | ukraine@biochem.net | www.biochem.net/ua

Biochem
Feed Safety for Food Safety®

Повний Асортимент

АРХІТЕКТУРА УСПІШНОГО ГОДУВАННЯ

ЖИВІ СПОРОВІ КУЛЬТУРИ ПРЕБІОТИКИ ФЕРМЕНТИ
ВЕТЕРИНАРНІ ПРЕПАРАТИ ПІДКИСЛЮВАЧІ БЕТАЇН
ОРГАНІЧНІ МІКРОЕЛЕМЕНТИ ІМУНОГЛОБУЛІНИ
СОРБЕНТИ МІКОТОКСИНІВ ІНГІБІТОРИ ЦВІЛІ

Biochem
Feed Safety for Food Safety®

лока свиноматок). Крім того, у свиноматок з дослідної групи покращився стан здоров'я, зокрема зменшилися випадки гнійних вагінальних виділень. Це дозволило скоротити витрати на ветеринарні препарати на 23% (рисуюнок 2).

Основні збудники маститів і ендометритів — бактерії (переважно *Escherichia coli*, *Staphylococcus spec.* і *Streptococcus spec.*), які виділяються з фекаліями та контактують із зовнішніми статевими органами і молочними залозами свиноматки. Жива спорова культура успішно виводить ці патогени зі шлунково-кишкового тракту до опоросу, а отже, зменшує ймовірність виникнення інфекції як у свиноматок, так і в поросят.

Це підтверджує лейкоцитарна формула аналізу крові свиноматок, забраної на 14-ий день лактації. Вміст сегментоядерних нейтрофілів і моноцитів, а також показників неспецифічного імунітету в крові тварин дослідної групи був набагато меншим, ніж у свиноматок контрольної. Це означає, що в дослідній групі менше тварин було інфіковано, зокрема через зміцнення специфічного імунітету (істотно вищий вміст лімфоцитів в крові). Отже, результати аналізу показали, що жива спорова культура також стимулює імунітет.

Підсисні поросята в гніздах піддослідних свиноматок менше хворіли на діарею, захворювання мало легшу форму. Важливу роль у цьому відіграє другий кругообіг препарату на основі спорутирних бактерій. Коли вони потрапляють у шлунково-киш-

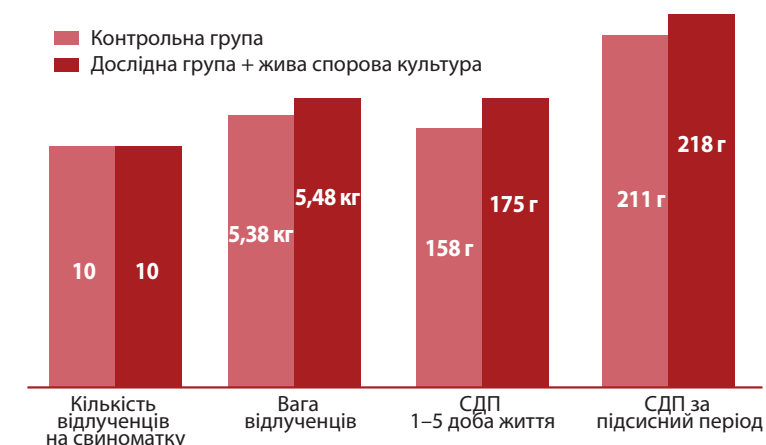
ковий тракт свиноматки, через деякий час виділяються з її організму з фекаліями. Поросята контактують з ними, заковтують, спори заселяють їхні кишечники, і кругообіг повторюється.

Економічні розрахунки довели, що додавати живу спорову культуру в раціони свиней вигідно. У середньому витрати на продукт склали 0,9 євро на гніздо. При цьому витрати на ветеринарні препарати зменшилися

на 3,94 євро на гніздо. Прибуток від реалізації більшої кількості кілограмів (більше відлучених поросят, які демонструють під час дорощування і відгодівлі кращі прирости) у дослідній групі вищий, ніж у контрольній, на 3,28 євро/гніздо. Загальний додатковий прибуток від застосування препарату склав 6,32 євро/гніздо, або 0,62 євро на поросеня, що вдев'ятеро більше, ніж витрати на ветпрепарати. **ПС**

Рисуюнок 1.

СЕРЕДНЬОДОБОВІ ПРИРОСТИ (СДП) ПОРОСЯТ У ГРУПАХ

Рисуюнок 2.

СТАН ЗДОРОВ'Я СВИНОМАТОК У ГРУПАХ

Таблиця 2.

ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ МОЛОКА СВИНОМАТОК

Показник, %	Група	
	Контрольна	Дослідна
Кількість свиноматок у групі, гол.	10	10
Суша речовина	18,76	19,12
Жир у сухій речовині	41,73	42,28
Білок у сухій речовині	21,52	22,66

на правах реклами

NEOPIGG™ RESCUECARE: РІДКА ГОДІВЛЯ ПОРОСЯТ

Упродовж останніх років швидко зростає кількість живонароджених поросят у гнізді. Однак свиноматки не можуть збільшувати обсяги секретування молока такими ж темпами. Як результат, відлучають все більше поросят невеликого розміру, зростає відсоток падежу до відлучення.

Оскільки молока свиноматки вже через 14 днів після опоросу недостатньо, щоб задовольняти потреби поросят, треба стимулювати споживання прикорму. Так, компанія Провімі (група Каргілл) розробила програму годівлі поросят, що поєднує молокозамінник Neopigg™ Rescue Milk 2.0 і рідкий престартер Neopigg™ Smooth 2.0. Ця програма спрямована на підтримку поросят у великих гніздах, забезпечуючи кращий ріст та здоров'я травної системи тварин. У поєднанні із системою Neopigg™ RescueCup (автоматичною системою годівлі поросят при свиноматці) та, як варіант, Rescue Deck (спеціальні бокси для утримання поросят без свиноматки з третього дня після народження) ця програма позиціонується як Neopigg™ RescueCare. Її використання зменшує потребу в прийомних свиноматках, покращує самопочуття поросят, а також збільшує кількість реалізованих кілограмів свинини у розрахунку на свиноматку на рік.

Програму Neopigg™ RescueCare нещодавно випробували в Інноваційному центрі з вивчення технологій свинарства у Стеркселі (незалежний дослідницький інститут у Нідер-

ландах). Об'єктом дослідження стали 20 свиноматок та їх гнізда: спостерігали за поведінкою і станом здоров'я поросят від народження до забою, у свиноматок упродовж лактації відслідковували втрату кондиції і товщини шпику. Підсисні поросята дослідної групи мали доступ до Neopigg™ RescueMilk і Neopigg™ Smooth, які цілодобово автоматично подавалися через системи рідкого годування Neopigg™ RescueCare. Поросята контрольної групи отримували сухий прикорм з 10-го дня життя до відлучення.

ПЕРІОД ЛАКТАЦІЇ

У поросят, яких годували за програмою Neopigg™ RescueCare, відзначили краще споживання сухих речовин (1,835 кг проти 0,565 кг) до відлучення: 70% від спожитих сухих речовин — Neopigg™ Smooth. У результаті кількість поросят, які на момент відлучення важили менше 7 кг, була на 30% менше, ніж у контрольній групі. Адже завдяки високому рівню споживання сухих речовин істотно збільшилися середньодобові прирости сисунів, а отже, маса кожного окремого по-

росяти і гнізда в цілому (рисунк 1).

Виробничі показники, втра- та маси та товщина шпику у свиноматок дослідної і контрольної групи майже не відрізнялися. У групі Neopigg™ RescueCare секретування молока залишалося на високому рівні, незалежно від того, що поросята активно споживали прикорм.

ло, що застосування Neopigg™ RescueCare забезпечило:

- збільшення маси поросят на момент відлучення на 0,8 кг (а гнізда — на 13,24 кг);
- збільшення середньодобових приростів на 34 г/д

упродовж підсисного періоду;

- збільшення ваги поросят у 62-денному віці на 2 кг;
- відсутності негативного впливу на секретування молока у свиноматки. **Пс**

РЕЗУЛЬТАТИ ПІСЛЯ ВІДЛУЧЕННЯ

У цілому середньодобові прирости поросят дослідної групи після відлучення були на 34 г/д більшими, ніж у тварин із контрольної. Тому на 62-ий день життя вони важили більше (рисунк 2). Такі результати забезпечило краще споживання корму в перший тиждень після відлучення (1,8 кг/д проти 1,5 кг/д на голову в контрольній групі).

Таким чином, незалежно дослідження продемонструва-

Рисунок 2. КРИВА РОСТУ ПОРОСЯТ ІЗ 2-ГО ПО 62-Й ДНІ ЖИТТЯ

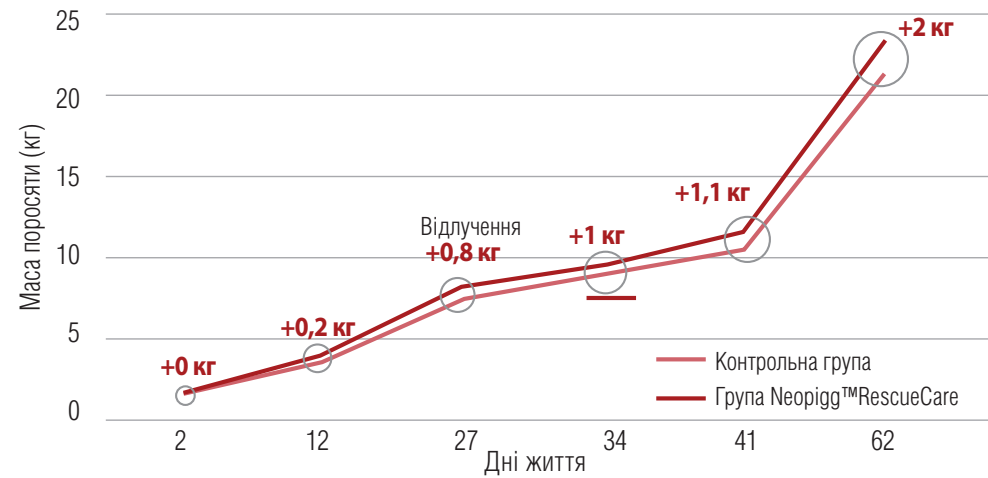
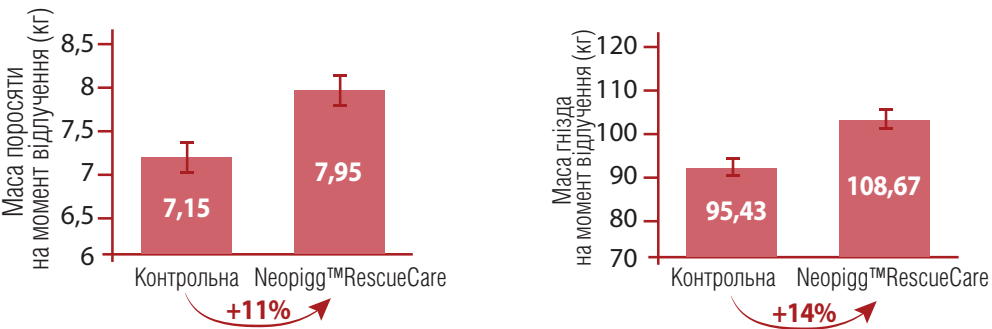
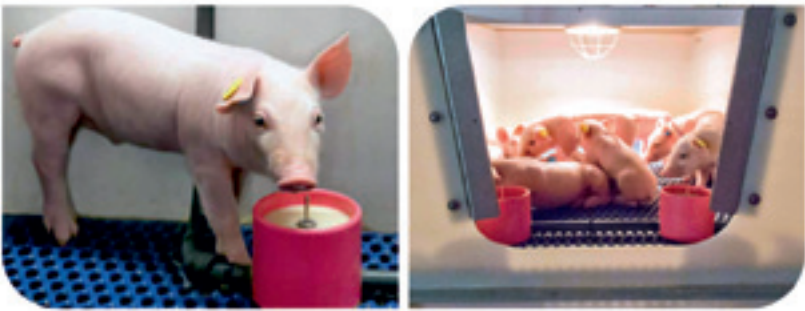

Рисунок 1. РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМИ NEOPIGG™ RESCUECARE

Neopigg™ RescueCare – ПЕРЕДОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ТА ГОДІВЛІ НОВОНАРОДЖЕНИХ ПОРОСЯТ

Neopigg™ RescueCare – це простий набір інструментів та унікальних продуктів, що допомагають виробникам досягти максимально - продуктивних показників починаючи з самого раннього періоду вирощування поросят.

Neopigg™ RescueCare

Neopigg™ RescueMilk2.0
Neopigg™ Smooth2.0
Neopigg™ RescueCup
Neopigg™ RescueDeck

ТОВ «Провімі», 81083, с.Жорниська, комплекс «Ямельня-1»
Яворівський район, Львівська область
тел.: (032) 236-23-50 факс: (032) 236-23-53 (032) 236-23-58 (032) 236-23-59
www.cargill.com/feed

ГОДІВЛЯ СВИНОМАТОК УПРОДОВЖ РЕПРОДУКТИВНОГО ЦИКЛУ

Від того, як доглядають та годують свиноматок упродовж поросності та лактації, залежить кількість кілограмів свинини, які підприємство реалізує на забій. Як їх збільшити, ділився під час VII Міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство» експерт із Німеччини.

Др. Альфонс Хесекер, кандидат наук, керівник відділу розробок та досліджень компанії МІАВІТ (Німеччина)

Репродуктивне життя свиноматок — це низка «чутливих» періодів:

- запліднювання (5–7 днів);
- перша фаза поросності (25 днів);
- поросність (70 днів);
- остання фаза поросності (21 днів);
- перед опоросом (7 днів);
- лактація (21–28 днів).

Кожен із них особливий і потребує специфічної стратегії годівлі.

СТРАТЕГІЯ ГОДІВЛІ СВИНОМАТОК УПРОДОВЖ ПОРОСНОСТІ

Годуючи поросну свиноматку, насамперед звертайте увагу на даванку корму. Упродовж ранньої фази (перші чотири тижні) добова потреба свиноматки — 2,3–2,4 кг. Така даванка дозволяє забезпечити максимальну збереженість якісних ембріонів.

Наступні вісім тижнів (до 12-го) свиноматка активно набирає вагу, починають розви-

ватися її молочні залози; плоди ростуть і нарощують м'язову тканину. Тому норму корму збільшують до 2,6 кг/доба. У цей період тваринам згодовують раціон, багатий на поживні речовини.

З 12-го тижня і до кінця поросності, коли плоди та молочні залози активно розвиваються, змінюється кондиція свиноматки, їм починають давати до 2,8 кг/добу збалансованого низькоенергетичного корму.

Таблиця 1. РЕКОМЕНДАЦІЇ З ГОДІВЛІ СВИНОМАТОК ТА СВИНОК УПРОДОВЖ ПОРОСНОСТІ

	Кондиція свиноматок			Ремонтні свинки
	Худа	Нормальна	Жирна	
Товщина шпикю, мм	<13	13–16	>16	–
МДж ОЕ/дні 1–31	42	36	30	27–29
МДж ОЕ/дні 32–70	40	30	24	30–33
МДж ОЕ/дні 71–90	45	36	31	36
МДж ОЕ/дні 91–114	48	42	42	40
МДж ОЕ/дні 115–опорос	30 для всіх			
Товщина шпикю на момент опоросу	16–18			

Джерело: Хесекер А., 2015

Стратегію годівлі свиноматки впродовж пізньої фази поросності визначають:

1. Підготовка до опоросу (забезпечення потреб кормом).
2. Потреба у поживних речовинах істотно збільшується.
3. Метаболізм (обмін речовин) зазнає стресу.
4. Потреба у додаткових поживних речовинах.

СТРАТЕГІЯ ГОДІВЛІ ПЕРЕД ОПОРОСОМ

Період перед опоросом вважають перехідним. У цей час інтенсивно відбуваються фізіологічні зміни в організмі свиноматки:

- за 14 днів до опоросу починають продукуватися імуноглобуліни для молозива (приблизно 800 г або 25% імунітету свиноматки);
- за тиждень до опоросу відбуваються гормональні зміни в організмі тварини;
- розвивається вим'я (6–7 кг), що потребує споживання 21–25 кг додаткового корму.

Саме у цей час свиноматка найбільше схильна до порушень метаболізму — метаболічний стрес. У свою чергу, обмін речовин у кінці поросності визначає, яким буде здоров'я свиноматки та порослят, а також якість і кількість молозива/молока. Щоб запобігти розладам, корми часто збагачують необхідною кількістю амінокислот, додаючи вітамінні добавки (бустер).

ГОДІВЛЯ ПІСЛЯ ОПОРОСУ І ПІД ЧАС ЛАКТАЦІЇ

Перші п'ять днів після опоросу є вирішальними: у цей

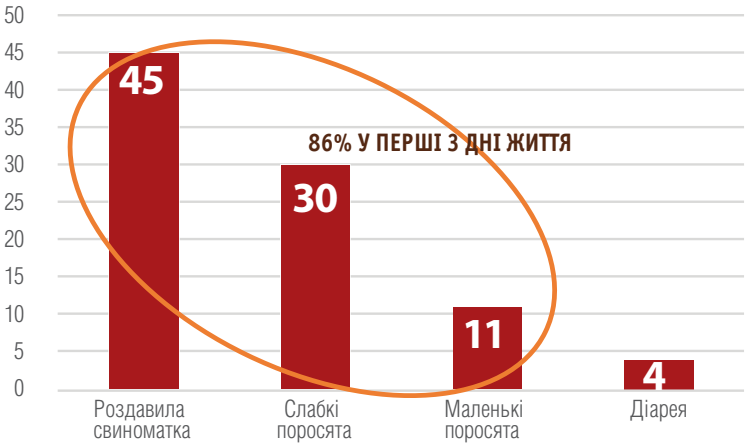
час спостерігають найбільший падіж порослят — 80–90% (рисунк 1).

Аналіз причин падежу доводить, що чим більші поросята, тим краща їх збереженість у перші дні життя (рисунк 2). Оптимальна вага новонароджених — 1,6–1,7 кг.

Таким чином, щоб отримати максимальну кількість живонароджених порослят потрібно:

1. Підтримувати кондицію свиноматки.
2. Збільшувати даванку корму упродовж поросності.
3. Забезпечити свиноматкам вільний доступ до води.
4. Під час останньої фази поросності зменшити метаболічний стрес, додаючи в раціони бустер. Це покращить секретування молозива — першого і єдиного джерела антитіла енергії (6 МДж/літр) для новонароджених порослят (таблиця 3).

Рисунок 1. ПРИЧИНИ ПАДЕЖУ ПІДСИСНИХ ПОРОСЛЯТ (%)

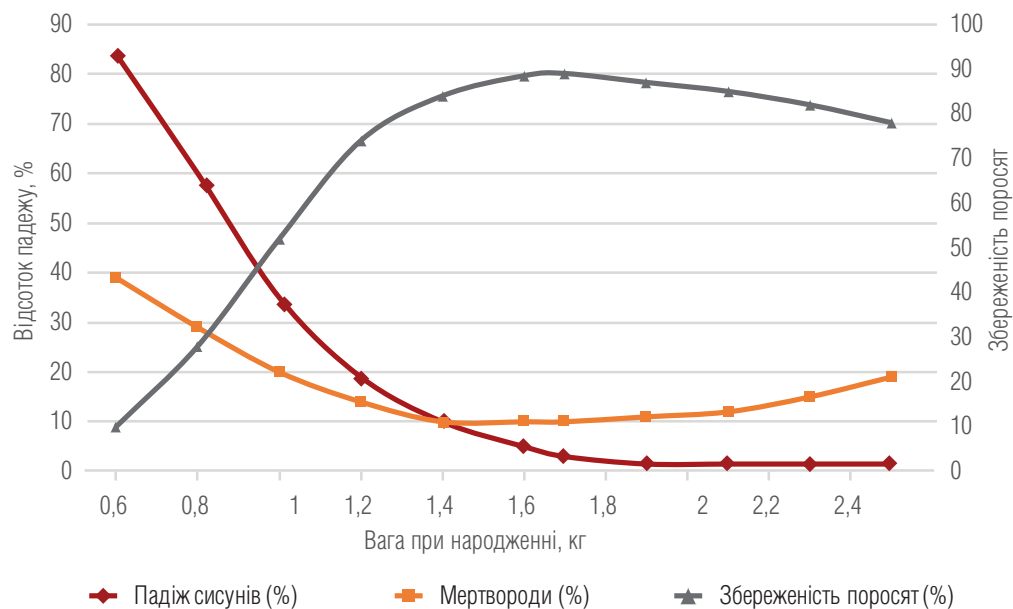
Джерело: Hilgers, 2005

Таблиця 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ З ГОДІВЛІ СВИНОМАТОК ТА СВИНОК ПЕРЕД ОПОРОСОМ

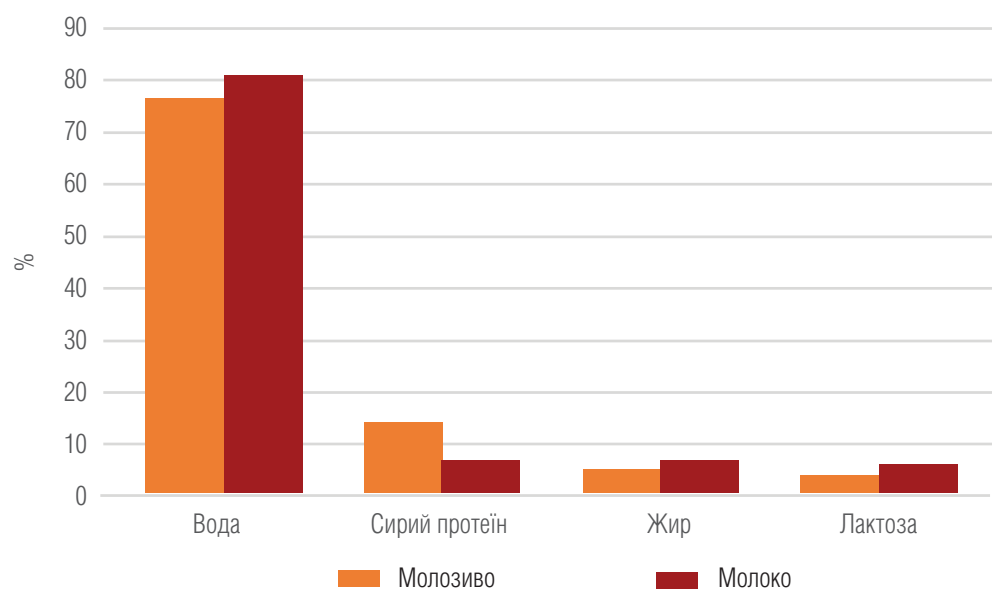
	Кондиція свиноматок			Ремонтні свинки
	Худа	Нормальна	Жирна	
МДж ОЕ/дні 91–108	48	42	42	40
МДж ОЕ/дні 108–115	48	42	42	40
Плюс бустер з вітамінів (амінокислоти)				
МДж ОЕ/дні 115–опорос	30 для всіх			

Джерело: Хесекер А., 2015

ЗАЛЕЖНІСТЬ ПАДЕЖУ І ЗБЕРЕЖЕНОСТІ ПОРОСЯТ ВІД ВАГИ ПРИ НАРОДЖЕННІ

СКЛАД МОЛОЗИВА ПОРІВНЯНО ЗІ СКЛАДОМ МОЛОКА

ВПЛИВ СПОЖИВАННЯ МОЛОЗИВА НА (Г/КГ ЖМ) НА ПАДІЖ ПІСЛЯ НАРОДЖЕННЯ

	0	0–100	101–200	>200
Кількість поросят	12	41	143	215
Маса, г	934+371	1302+292	1354+327	1398+310
Споживання молозива, г	0	68+22	154+27	278+53
Падіж, %	83	27	9	3

«ПРИБУТКОВЕ СВИНАРСТВО», червень 2015

Ще одним типовим чинником, пов'язаним із людським фактором, є надмірна даванка. Щоб цього не сталося, важливо слідувати певним рекомендаціям (таблиця 4). **пс**

НА КГ ЖИВОЇ МАСИ.

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ГОДІВЛІ ЛАКТУЮЧИХ СВИНОМАТОК

	Худа	Нормальна	Жирна	Свинки
День опоросу	2-2,5 кг корму плюс вільний доступ до води			
Час на відновлення	Вільний доступ до води, енергетично-вітамінний бустер			

УКРАЇНА

- Престартерні комбикорми для молодняка
- Білково-мінерально-вітамінні добавки (БМВД)
- Вітамінно-мінеральні добавки (ВМД)

для сільськогосподарських тварин та птиці

КИТАЙ

- Санфейз 5000 - фітаза
- Санфейз 5000L -рідка фітаза
- Санзим - мультиензимні комплекси

MEIHUA GROUP

- L-Лізин HCl
- L-Лізину сульфат
- L-Треонін 98,5%
- L-Триптофан

- Сольові блоки «Експерт» - Р
- Мінеральні сольові блоки - А
- Кальцієво-фосфорні сольові блоки
- Гіпермагнієві сольові блоки
- Сольові блоки «СЕЛКО»

Вітамінний бустер ЦИРКОЛІН

Для високопродуктивних свиноматок покращення якості і кількості поросят

- аутогенний захист (імунної системи)
- Вітамін Е (у формі Нановіт® Е), Вітамін С
- підтримка обміну речовин – у першу чергу печінкового й усіх процесів, в яких печінка приймає участь (жирового, вуглеводного, білкового)
- високоефективні емульгатори, вітаміни, що впливають на обмін речовин
- кровотворення і згортання крові
- вітаміни і мікроелементи

НІМЕЧЧИНА

- Вітамінні бленди
- Мінеральні бленди
- Премікси
- Спеціальні кормові добавки для свиней
- Холін хлорид 60%
- Цирколін
- Рідкі добавки для
- Адсорбенти мікото

www.tandem-2002.com.ua
officetandem@edinstvo.pl.ua

(0532) 606 772
(0532) 606 773

Національний День Свиноферми

**30 ЛИПНЯ
2015 РОКУ**

КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ, ВИШГОРОДСЬКИЙ Р-Н,
С. ГЛІБІВКА, ВУЛ. ЗЕЛЕНИЙ БІР, 8
ЗАМІСЬКИЙ КОМПЛЕКС «ДЖИНТАМА-БРИЗ»

- ✓ Можливість побачити найсучасніші технологічні рішення, втілені на вітчизняних господарствах
- ✓ Свіжі ідеї для вашого бізнесу

ОРГАНІЗАТОРИ:

Асоціація свинарів України,
Агроконсалтингова компанія «Дикун»

DUKUN

Детальніше на сайті PigUA.info та за телефонами (067)236-01-67

«ГАРЯЧА ПОРА» ДЛЯ ФАХІВЦІВ ІЗ ГОДІВЛІ: ПОПЕРЕДЖАЄМО ТЕПЛОВИЙ СТРЕС У СВИНОМАТОК

Коли починається літо, виробники спостерігають погіршення продуктивності свиноматок через тепловий стрес. Із кожним роком усе більше ферм у всьому світі встановлюють системи охолодження, щоб зменшити негативний вплив високих температур. Проте є кілька додаткових інструментів для захисту свиней від теплового стресу.

Дієго Падоан,
спеціаліст із годівлі свиней, БІОМІН, Австрія

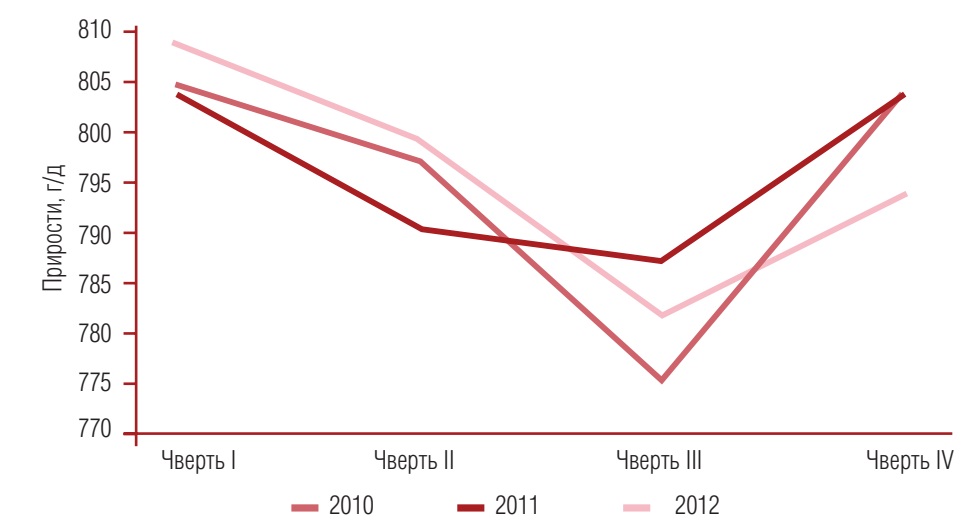
Віталій Лохов,
генеральний директор, БІОМІН Україна

Тепловий стрес спричиняє чималі втрати у свинарстві. У США, наприклад, минулоріч їх оцінили у 316 млн доларів. Ця цифра включає непродуктивні дні свиноматок і погіршення виробничих показників на відгодівлі свиней. Навіть в умовах м'якого клімату (наприклад, у Нідерландах) у літній період виробники також зазнають втрат через тепловий стрес (рисунк 1).

ЧУТЛИВІСТЬ ДО ТЕПЛОВОГО СТРЕСУ

Свині набагато чутливіші до спеки, ніж інші сільськогосподарські тварини, що пояснює практично повна відсутність механізму регуляції темпера-

Рисунк 1.
ВПЛИВ ТЕПЛОВОГО СТРЕСУ НА РІСТ СВИНЕЙ В УМОВАХ ПОМІРНОГО КЛІМАТУ:
НІДЕРЛАНДИ

Джерело: Agrovision, 2013

Таблиця 1.
РЕАКЦІЯ СВИНЕЙ НА ПІДВИЩЕННЯ ТЕМПЕРАТУРИ

Перегрів >180 вдихів/хв.	• Істотне підвищення температури тіла • Висока проникність стінок кишечника • Підвищення концентрації ендотоксинів та патогенів у крові	Загибель	Температура повітря
		34°C	
Жарко 50–180 вдихів/хв.	• Тварини намагаються відокремитися • Погіршення споживання корму • Більший контакт із підлогою • Підвищення температури тіла • Розбризкують воду, вимащуються у грязюці	30°C	
		27°C	
Комфортно 20–30 вдихів/хв.	• Нормальна поведінка	23°C	
		18°C	

Джерело: Lambert, 2009

тури тіла за допомогою потовиділення, а також маленький об'єм легенів щодо розміру тіла. Коли свині зазнають теплового стресу, інтенсивність їх дихання підвищується, частота пульсу зменшується, тварини важко дихають і припиняють їсти, оскільки процес травлення супроводжується виділенням тепла. Той факт, що свині, які більше важать, сприйнятливіші до теплового стресу, доводять показники їх росту. Результати дослідження, об'єктом якого стали свині різних вагових категорій (75, 80 і 28 кг), довели зворотну залежність між середньодобовим приростом і підвищеною температурою в приміщенні. Причому показники тварин вагою 75 кг погіршилися вже при 23 °C, а 25-кілограмових поросят — при 27 °C (Langridge, Western Australia, 2014).

Типова температура у маточнику — 21–25 °C, однак цей загальноприйнятий рівень — завищений. Підсисні свиноматки починають проявляти ознаки теплового стресу вже при 22 °C. При 25 °C споживання корму зменшується майже на 0,5 кг/д.

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА КИШЕЧНИК ТА ІМУННУ СИСТЕМУ
Наслідки теплового стресу можна пояснити змінами

в кишковому бар'єрі: порушується його цілісність, через що збільшується його проникність і підвищується концентрація ендотоксинів у крові. Це, в свою чергу, може спричинити локальні або системні ураження, а також запальні реакції (таблиця 1). Доведено істотне підвищення концентрації ендотоксинів у сироватці крові, коли свині упродовж доби зазнають гострого теплового стресу (35 °C, 24–43% вологості). Циркуляція ендотоксинів у крові негативно впливає на секретування молока: ендотоксини знижують концентрацію пролактину в плазмі крові у свиноматок після опоросу.

МЕНЕДЖМЕНТ ГОДІВЛІ
Організація годівлі

- Багаторазова годівля невеликими порціями і/або годівля вночі.
- Доступність свіжої, чистої води в необхідних кількостях. Попередьте розвиток бактерій у воді, додаючи до неї підкислювачі.

Фізична форма корму

- Змочуйте корм водою.
- Використовуйте гранульований комбікорм замість сипучого.

КОЛИ СВИНІ ЗАЗНАЮТЬ
ТЕПЛОВОГО СТРЕСУ,
ІНТЕНСИВНІСТЬ ЇХ
ДИХАННЯ ПІДВИЩУЄТЬСЯ,
ЧАСТОТА ПУЛЬСУ
ЗМЕНШУЄТЬСЯ,
ТВАРИНИ ВАЖКО ДИХАЮТЬ
І ПРИПИНЯЮТЬ ЇСТИ,
ОСКІЛЬКИ ПРОЦЕС
ТРАВЛЕННЯ
СУПРОВОДЖУЄТЬСЯ
ВИДІЛЕННЯМ ТЕПЛА.

Біомін® П.Е.П.

Послідовне пришвидшене зростання!

23-е березня

13-е березня

Добавте в раціон силу
унікальної суміші ефірних
олій та функціональних
носіїв.

• Кращий апетит
• Оптимізація продуктивності
• Покращення показника
конверсії корму

pep.biomin.net
+380 44 360 18 81

Naturally ahead

Biomin®

Таблиця 2.
РЕАКЦІЯ СВИНЕЙ НА ПІДВИЩЕННЯ ТЕМПЕРАТУРИ

Температура	20°C		29°C	
Уміст протеїну в раціоні, %	17.6	14.2	17.6	14.2
Споживання корму, кг/д	6,71	6,51	3,56	4,05
Маса на момент відлучення	10,5	10,3	10,4	10,3
Секретування молока, кг/доба	10,0	9,6	7,4	7,7
Втрата ваги, кг	16	15	41	29

Джерело: Noblet et al, 2000

ЯКЩО СВИНОМАТКИ ДЕЩО БІЛЬШЕ ХУДНУТЬ
УПРОДОВЖ ЛАКТАЦІЇ — ЦЕ НЕ ПРОБЛЕМА,
ЗА УМОВИ, ЩО ВТРАТИ НЕ ПЕРЕВИЩУЮТЬ 13%
ВІД МАСИ ТВАРИНИ, ІНАКШЕ ВІДНОВЛЕННЯ
В ПЕРШИЙ МІСЯЦЬ ПІСЛЯ ВІДЛУЧЕННЯ
СТАЄ ПРОБЛЕМАТИЧНИМ.

Зменшення вмісту
сирого протеїну

В умовах теплового стресу лактуючі свиноматки не так худнуть, якщо отримують раціони з низьким умістом сирого протеїну (таблиця 2). Одне з пояснень: під час розщеплення протеїни генерують більше метаболічного тепла, ніж жири (26% і 9% відповідно). Це обумовлено складними реакціями метаболізму амінокислот, які входять до складу протеїнів.

Заміна крохмалю
на жири

Жири – добре джерело енергії для свиней, коли необхідно компенсувати гірше споживання корму. Вони легше засвоюються і генерують менше тепла під час метаболізму, ніж крохмаль.

Менше клітковини

Чим вище частка клітковини у кормі, тим гірша його засвоюваність. Неперетравлена клітковина надходить у товстий кишечник, де стимулює ріст мікроорганізмів, що виробляють тепло в процесі ферментації.

Підтримка оптимального
електролітичного балансу

З підвищенням температури збільшується частота дихання тварин. Внаслідок прискореного дихання з кровотоку виводиться більше вуглекислого газу. Це спричиняє зміни рівня рН крові, унаслідок

док чого розвивається метаболічний ацидоз і погіршується споживання корму. «Буферні» елементи в крові, зокрема бікарбонат натрію або калій, можуть відновити електролітичний баланс і покращити споживання кормів.

Використання фітогенних
добавок

Фітогенні добавки покращують смакові якості корму, мають жовчогінну дію, підвищують засвоюваність поживних речовин, стимулюючи продукування ендогенних ферментів. Крім того, вони мінімізують втрати ваги за рахунок зменшення запальних реакцій в організмі. Це доводять результати одного з досліджень: споживання корму покращилося на 10%, а добові прирости лактуючих свиноматок — на 20% (рисунок 2).

ПРОТИДІЯ ТОКСИНАМ

В умовах теплового стресу печінка свиней часто ослаблена, особливо через її хронічне

запалення, погану ефективність засвоєння поживних речовин чи дію токсинів. Численні дослідження довели зв'язок між тепловим стресом і продукуванням ендотоксинів у кишечнику. Їх концентрація у сироватці крові істотно зростає, коли свині впродовж доби зазнають теплового стресу (35 °C, 24–43% вологості). Інноваційні кормові добавки здатні пригнітити продукування прозапальних цитокінів.

ВИСНОВКИ

Тепловий стрес погіршує продуктивність свиноматок. Є низка методів покращення менеджменту годівлі та адаптації рецептур кормів, спрямованих на захист тварин від теплового стресу. Комбінуйте їх, однак насамперед приділіть увагу боротьбі з мікотоксикозами і запаленням шлунково-кишкового тракту, що супроводжують тепловий стрес. Це покращить продуктивність тварин і фінансові результати виробництва. **ПС**

ФІТОГЕННІ КОРМОВІ

ДОБАВКИ ПОКРАЩУЮТЬ

СМАКОВІ ЯКОСТІ КОРМУ,

МАЮТЬ ЖОВЧОГІННУ

ДІЮ, ПІДВИЩУЮТЬ

ЗАСВОЮВАНІСТЬ

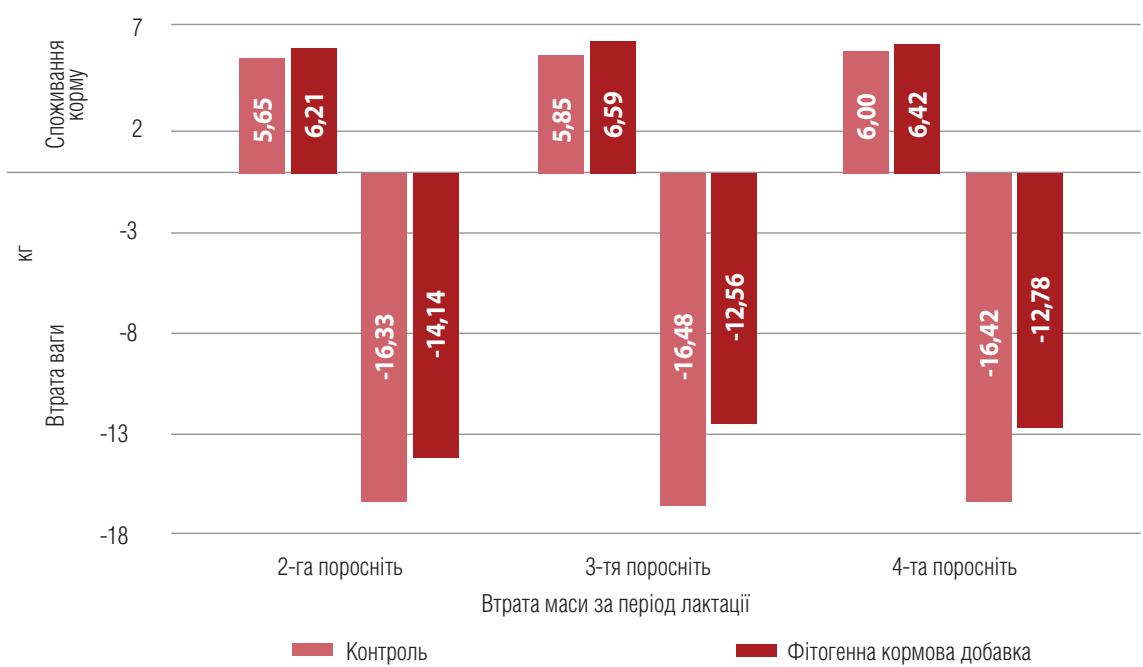
ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН,

СТИМУЛЮЮЧИ

ПРОДУКУВАННЯ

ЕНДОГЕННИХ ФЕРМЕНТІВ.

Рисунок 2.
ФІТОГЕННИЙ ПРЕПАРАТ* СПРИЯЄ ПІДВИЩЕННЮ СПОЖИВАННЯ КОРМІВ У СВИНОМАТОК

* Суміш рослинних екстрактів, ефірних олій та спецій.

Джерело: Університет Кон Каєн, Тайланд, 2008

ХЕЛАТИ У РАЦІОНАХ СВИНОМАТОК: ЯК ПОКРАЩИТИ ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЗМЕНШИТИ ВІДСОТОК ВИБРАКОВУВАННЯ

Додавання хелатів у раціони продовжує продуктивне життя свиноматки, покращує її репродуктивну функцію і зміцнює здоров'я скелета, що має значний позитивний ефект на рентабельність виробництва.

Д-р Юнмей Жао, Кріс Найт, Novus International, Inc.;
д-р Гері Алі, університет Міссурі та ін.

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ВИБРАКОВУВАННЯ СВИНОМАТОК

Дослідивши 28 ферм (програмне забезпечення PigCHAMP), виявили, що основними причинами вибраковування свиноматок є порушення репродуктивної функції та захворювання кінцівок (кульгавість): 42% і 17% першопоросок, 35% і 16% свиноматок другого опоросу відповідно. Середній вік вибраковування — 3,3 опороси. На думку дослідників, такі невтішні для виробництва результати насамперед пов'язані з дефіцитом мікроелементів в організмі тварин.

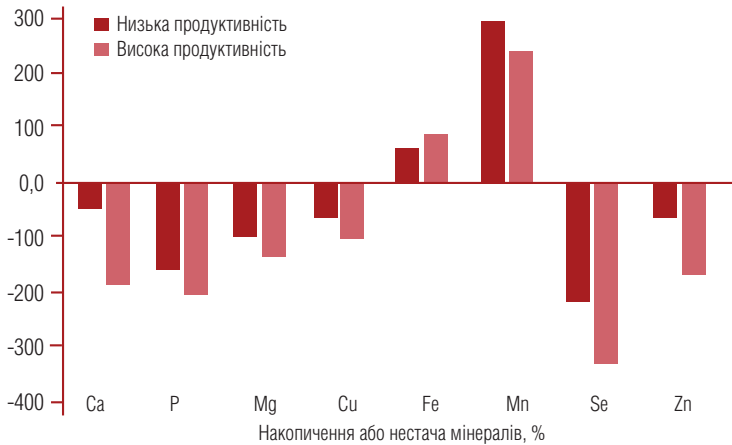
ВАЖЛИВІСТЬ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ

Чим свиноматка продуктивніша, тим більші її потреби в макро- та мікроелементах. Мікроелементи, наприклад, відіграють важливу роль у формуванні кісток та підтримванні цілісності скелета. Так, цинк і мідь необхідні для продукування колагену, структурного білка, що надає кісткам та іншим тканинам міцності. Марганець бере участь у

розвитку хрящів. При цьому дослідження доводять, що запаси макро- та мікроелементів вичерпуються після третього опоросу, якщо не подбати про спеціальні добавки у раціони тварин. У продуктивніших свиноматок дефіцит більший (рисунк 1). Це часто і є причиною вибраковування.

ГНІЗДА КУЛЬГАВИХ СВИНОМАТОК МЕНШІ, У НИХ БІЛЬШИЙ ВІДСОТОК МЕРТВОРОДІВ ТА НЕЖИТТЄЗДАТНИХ ПОРОСЯТ.

Рисунок 1.
НАКОПИЧЕННЯ АБО ВТРАТА МІНЕРАЛІВ ПІСЛЯ ТРЕТЬОЇ ПОРОСНОСТІ (ПОРІВНЯНО ЗІ СВИНКАМИ)

Джерело: Mahan and Newton, 1995

«ПРИБУТКОВЕ СВИНАРСТВО», червень 2015

Через відносно низьку вартість і нечіткість норм використання, у раціони свиноматок додають забагато неорганічних мінералів (НМ). Однак ефективність від такого застосування невисока, адже вони погано засвоюються організмом.

Порівняно з неорганічними мінералами, хелатні мікроелементи мають кращу біодоступність і меншу антагоністичну дію на інші поживні речовини в кишечнику.

ЕКСПЕРИМЕНТ

Дослідним шляхом перевірили ефект від використання хелатів на продуктивність та здоров'я кінцівок свиноматок. Об'єктом дослідження стали два господарства на 6400 свиноматок. Тваринам контрольної ферми у раціони додавали неорганічні мінерали (оксид цинку, сульфат міді та оксид марганцю), а дослідної — хелати цинку, міді і марганцю, якими замінили 50% НМ. Свиноматки обох ферм також отримували селен (суміш органічного та неорганічного у співвідношенні 50/50) — 0,3 мг/кг. Загальний рівень мінералів, які отримували тварини на обох фермах, був однаковим: 165 ppm цинку, 16 ppm міді та 38 ppm марганцю у кінцевому раціоні (таблиця 1). Дослідження почалося одночасно, фермами управляв той самий менеджмент-технолог. В експерименті взяло участь більше 18 000 тварин: додавати мікроелементи у раціони починали, щойно ре-

вали селен (суміш органічного та неорганічного у співвідношенні 50/50) — 0,3 мг/кг. Загальний рівень мінералів, які отримували тварини на обох фермах, був однаковим: 165 ppm цинку, 16 ppm міді та 38 ppm марганцю у кінцевому раціоні (таблиця 1). Дослідження почалося одночасно, фермами управляв той самий менеджмент-технолог. В експерименті взяло участь більше 18 000 тварин: додавати мікроелементи у раціони починали, щойно ре-

Таблиця 1.
ДОЗУВАННЯ МІНЕРАЛІВ

Доза мінералів, ppm		Цинк	Мідь	Марганець
Контрольна група	НМ	165	16	38
	Хелати	82,5	8	19
Дослідна група	НМ	82,5	8	19
	Хелати	82,5	8	19

Джерело: Zhao et al, 2010

Таблиця 2.
ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ СВИНОМАТОК* ЗА РАХУНОК ДОДАВАННЯ У РАЦІОНИ ХЕЛАТІВ МІНЕРАЛІВ

Кількість репродуктивних циклів	Збереженість, %		
	Хелати мінералів	Неорганічні мінерали	P-значення
1–2	90,0	88,7	0,06
1–3	82,2	77,7	<0,01
1–4	72,1	63,5	<0,01

* Загальна кількість свиноматок на фермі, де тварини отримували хелати, — 3994, а на контрольній — 4418 голів, загалом за 15 реплікацій.

Джерело: Zhao et al, 2010

ПРОГРАММА ПО УЛУЧШЕНИЮ ЗДОРОВЬЯ, САМОЧУВСТВИЯ И УВЕЛИЧЕНИЯ ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТИ ЖИЗНИ СВИНОМАТОК

ПОВЫШЕНИЕ РЕНТАБЕЛЬНОСТИ СТАДА

MINTREX® СТРАТЕГИЯ ЗАМЕЩЕНИЯ И СНИЖЕНИЯ КОЛИЧЕСТВА

- Максимальное использование генетического потенциала племенных свиноматок за счет повышения их продуктивности в течение всей жизни
- Получение здорового потомства, с большим весом при рождении
- Повышение рентабельности

© 2012 Novus International, Inc.

Представительство акционерного общества «Новус Европа С.А./Н.В.» (Бельгия) г. Москва • 127550, г. Москва, ул. Прянишникова 23А, офис 33
Тел +7 495 660 88 96 • Факс +7 495 660 88 95 • www.novusint.com

«ПРИБУТКОВЕ СВИНАРСТВО», червень 2015

NOVUS

Таблиця 3.
ПОКРАЩЕННЯ ВІДСОТКА ОПОРОСУ (%) ЗА РАХУНОК ДОДАВАННЯ ХЕЛАТІВ МІНЕРАЛІВ У РАЦІОНІ СВИНОМАТОК

Показник	Хелати мінералів	Неорганічні мінерали	P-значення
Загальний відсоток опоросу	86,8	84,5	<0,001
Опорос 1	86,4	83,6	<0,001
Опорос 2	84,9	83,9	0,17
Опорос 3	87,7	85,8	0,01
Опорос 4	88,9	85,4	<0,001

Джерело: Zhao et al, 2010

Таблиця 4.
ПОРІВНЯННЯ ПОКАЗНИКІВ ПРОДУКТИВНОСТІ СВИНОМАТОК КОНТРОЛЬНОЇ ТА ДОСЛІДНОЇ ФЕРМ

Показник	ХМ	НМ	ХМ порівняно з НМ		
	Значення	Значення	Різниця	Ст. похибка	P-значення
Усього поросят/гніздо	44,10	40,76	+3,32	1,23	0,0173
К-ть живонароджених	41,61	38,89	+2,71	1,22	0,0428
Відлученці	36,39	34,64	+1,73	0,90	0,0755

Джерело: Zhao et al, 2010

монтні свинки потрапляли на одну з ферм (близько 300 гол./місяць), і не припиняли впродовж їхнього продуктивного життя. До аналізу долучали дані тільки тих свиноматок, які мали не менше чотирьох опоросів.

ВПЛИВ ХЕЛАТНИХ МІНЕРАЛІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СТАДА

Збереженість свиноматок, які отримували хелати мінералів, була значно вищою ($p < 0,01$), ніж у тварин контрольної ферми (таблиця 2): 72,1% проти 63,5%. У господарстві на 6400 свиноматок таке покращення дорівнювало 548 тваринам. Саме на стільки скоротилася закупка ремонтних свинок. За умови, що одна голова коштує 300 дол. США, господарство за період дослідження заощадило 164 тис. доларів.

Порівняно зі свиноматками контрольної ферми, вибраковування через проблеми з кінцівками тварин, які отримували раціони з добавкою хелатів, зменшилося на 55% (рисунки 2).

Завдяки додаванню хелатів також покращився відсоток опоросу впродовж перших чотирьох репродуктивних циклів: на 2,3% (таблиця 3). При цьому гнізда

Рисунок 2.
ВІДСОТОК ВИБРАКОВУВАННЯ СВИНОК ТА СВИНОМАТОК ЧЕРЕЗ ПРОБЛЕМИ З КУЛЬГАВІСТЮ

Джерело: Zhao et al, 2010

свиноматок дослідної ферми були більшими, з більшою кількістю живонароджених та відлученців (таблиця 4).

На дослідній фермі також відзначили зменшення падежу на 21%, порівняно з контрольною: 8,6% проти 10,4% відповідно. Такий результат зумовило зміцнення імунітету і загально-го стану здоров'я стада.

ВИСНОВКИ

Як доводять результати дослідження, завдяки додаванню хелатів мінералів (комплексу цинку, міді і марганцю) у раціо-

ни свиноматок можна істотно покращити їх продуктивність, зменшити відсоток вибраковування та збільшити кількість кілограмів свинини на свиноматку на рік, а отже, істотно покращити прибутки господарства. Так, у гніздах свиноматок (з першого по четвертий опороси), які отримували хелати, порівняно з контрольною фермою, було на 2,7 живонароджених поросят більше, відлученців — у 1,7 разів. При цьому покращився загальний стан здоров'я маточного стада, зменшився відсоток падежу. ПС

**ПРОДАЖ МІШКІВ І
ПАКУВАЛЬНОЇ ТАРИ
ДЛЯ ПРОМИСЛОВОСТІ
ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА**

ТОВ «Кепітал Системз»
вул. Більшовицька, 3, кв. 95
м. Умань, Черкаська обл, 20300

Тел.: (04744)34003;
(067)5227799
email: 8180@ukr.net

МЕНЕДЖМЕНТ МОЛОЗИВА

Поросята народжуються практично без імунітету і з дуже низькими енергетичними запасами. Шанси на виживання тих, котрі не отримають вчасно і достатню кількість молозива, мізерні. Таким чином, оптимізація менеджменту молозива, — запорука здоров'я ваших тварин і прибутковості бізнесу.

Джон Карр,
лікар ветеринарної медицини
міжнародного класу,
Великобританія

ЩО ТАКЕ МОЛОЗИВО?

Малюки переважної більшості ссавців народжуються з майже стерильним імунітетом. Уся справа у плаценті: разом з іншими своїми функціями (постачання кисню, поживних речовин, виведення продуктів життєдіяльності плоду, синтезування гормонів), вона ще й активно захищає майбутнє маля. Причому не тільки від

патогенів, але й від імунної системи його матері — таким чином природа вирішила проблему відторгнення плоду. Однак, натомість, запропонувала унікальний продукт, що є провідником імунного «досвіду» матері її дітям, — молозиво.

У свиней також відсутній механізм передачі антитіл від матері до поросяти під час поросності. Поросята народжуються

практично без імуноглобулінів IgG (друга захисна лінія, містяться у сироватці крові). Тому молозиво свиноматки, багате на ці антитіла, відіграє ключову роль у передачі пасивного імунітету. Крім того, молозиво виконує важливу енергетичну функцію, що є визначальною для виживання поросят упродовж перших 24 год. після народження.

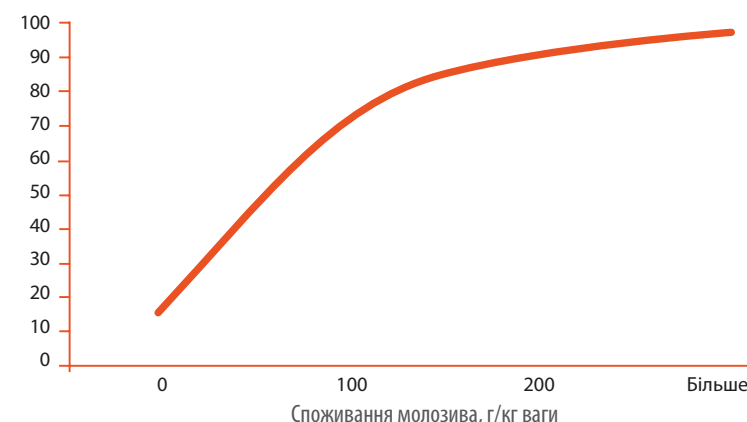
За складом молозиво свиноматки істотно відрізняється від молока (рисунки 1). Воно густіше, оскільки містить на 5% менше води; має утричі більше сирого протеїну (імуноглобуліни — це білкові сполуки); але дещо менше жиру та лактози.

Молозиво багате на мінерали та вітаміни, серед яких А, В12, Е. Зауважте, що вітаміну Е, який відповідає за функціонування імунної системи, у сім разів більше, ніж у молоці.

З молозивом свиноматка передає поросятим імунні клітини: лімфоцити, нейтрофіли і фагоцити — майже 3 млн на 1 мл! Тобто в 1 мл молозива

Рисунок 2.

ЗАЛЕЖНІСТЬ МІЖ ОБСЯГОМ СПОЖИТОГО МОЛОЗИВА І ВИЖИВАНІСТЮ ПОРОСЯТ

80% клітин — імунні, решта — просто епітеліальні.

Окрім імуноглобулінів та імунних клітин, молозиво та молоко містять інші важливі для здоров'я поросят елементи. Наприклад, лактоферин — поліфункціональний білок, який має бактеріостатичну та бактерицидну дію; містить різні антибактеріальні ферменти, олігосахариди, що перешкоджають прикріпленню бактерій до стінок кишечника, а також цілу низку молекул і гормонів, роль яких ще треба визначити чи навіть відкрити.

СКІЛЬКИ ДОСТУПНО І СКІЛЬКИ ПОТРІБНО?

Свиноматка секретує молозиво тільки впродовж 24–48 год. після опоросу. Його обсяг варіюється від 2,5 до 8 кг, проте в середньому — 3,6 кг.

Приріст ваги гнізда чи окремого поросяти впродовж доби після народження є дуже добрим показником обсягу спожитого молозива.

Кожен грам приросту поросяти за перші 24 год. життя є результатом спожитих ним 1,6 г молозива.

Відомо, що впродовж перших трьох діб темпи приростів, тобто обсяг спожитого молозива, у гніздах із 9–12 поросят майже не відрізняються. Проте кожному додатковому поросяті потенційно доступно на 30 г молозива (19 г приросту) менше.

Hermitage Genetics

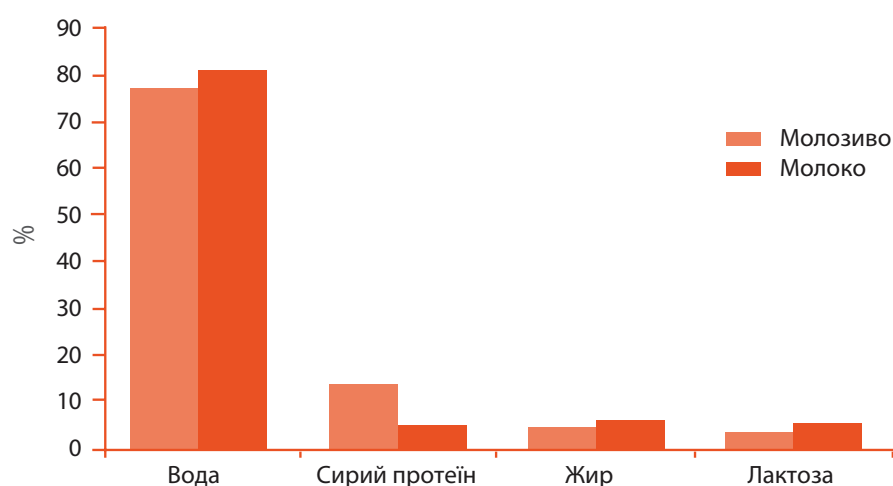
пропонує українським виробникам:

1. Елітний молодняк з високим статусом здоров'я (GGP/GP порід Ландрас і Велика Біла по Материнських лініях і Макстро, П'єстрен, Дюрок по Термінальних лініях) з Ірландії, Німеччини та України.
2. Високопродуктивні гібридні свинки F1 з репродукторів в Ірландії, Німеччині та Україні.
3. Спермопродукція - свіжа та заморожена (з Ірландії та України).
4. Програми розведення BLUP для закритих стад, створені за індивідуальними вимогами клієнтів.
5. Генетичний моніторинг за допомогою програми BLUP.

Геннадій Чернецький - представник компанії Hermitage Genetics в Україні.
т. +38 050 355 222 7
E-mail: hermitage-ukraine@ukr.net

Hermitage Genetics
Call: www.hermitagegenetics.ie

Рисунок 1.
ПОРІВНЯННЯ СКЛАДУ МОЛОЗИВА ТА МОЛОКА СВИНОМАТКИ

Новонароджені поросята здатні ефективно засвоювати молозиво лише впродовж перших 36 год. після народження, поки антитіла, що містяться у ньому, не перетравлюються у кишечнику, а всмоктуються через його стінки безпосередньо у кров. Згодом структура кишечника змінюється і він втрачає здатність пропускати великі молекули імуноглобулінів.

У перші 24 год. життя пороса може спожити від 210 до 280 г молозива на кілограм маси при народженні. Якщо припустити, що середня вага поросяти при народженні 1 кг, в еквіваленті людини це так, якби чоловік вагою 100 кг з'їв 21–28 кг, скажімо, стейку. Багато? Проте інакше шанси поросяти на виживання стрімко знижуються (рисунки 2).

Для того, щоб обсяг спожитого молозива та рівень IgG у крові поросят досягли максимуму, необхідний деякий час — щонайменше 6–7 год. За даними Le Dividich et al. (2006), найви-

ПОРОСЯТА

ВАГОЮ 1,4 КГ

ДЛЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ

ІМУНОГЛОБУЛІНІВ

У СИРОВАТЦІ КРОВІ

ПОТРЕБУЮТЬ ПРИБЛИЗНО

150 Г МОЛОЗИВА,

А ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПОТРЕБ

У ПЕРШУ ДОБУ —

220–250 Г.

щої концентрації IgG досягає після споживання поросятами 110 грамів молозива на один кілограм живої ваги.

Молозиво також відіграє дуже важливу роль у забезпеченні новонароджених поросят енергією, оскільки їхні енергетичні ресурси обмежені (10–20 г жиру/кг ваги), бо складаються в основному з глікогену у печінці та м'язах. Цього резерву вистачає лише на 35–40% потреб малюка у першу добу життя. Він вичерпується майже одразу після народження, адже енергетична потреба тварини за 24 год. виростає з 420 до 1000 кДЖ/кг маси (рисунки 3).

Крім того, селекція, спрямована на отримання пісних туш, призводить до того, що поросята народжуються зі ще меншими жировими запасами, із легшою печінкою та нижчими запасами глікогену.

Поросята здатні достатньо швидко накопичувати в тілі жир із молозива. Щоб вижити впродовж перших 24 год. після народження, порося повинно спожити 150–170 г молозива на кілограм своєї маси (це більше, ніж для розвитку імунітету). Так, поросята вагою 1,4 кг для стабілізації імуноглобулінів у сироватці крові потребують

приблизно 150 г молозива, а для забезпечення енергетичних потреб у першу добу — 220–250 г.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ОБСЯГ СПОЖИВАННЯ І ЯКІСТЬ МОЛОЗИВА

Свиноматка

Вим'я свиноматки має особливу будову: складається з 12–16 окремих долей, які не об'єднані у спільну молочну цистерну. Доля містить 2–3 молочних залози, кожна з яких має окрему вивідну протоку. Тому кожен із сосків виділяє неоднакову кількість молозива чи молока. Найбільше — у передніх сосках (вони містять здебільшого три молочні залози), причому із вищим умістом поживних речовин (як вважають, через кращу циркуляцію крові).

Крім суто фізіологічних факторів впливу на секретування молозива (наприклад, нефункціональні або кратерні соски), є інші.

1. Гормональний фон

За гормональний контроль секретування молока та молозива відповідає пролактин (синтез) та окситоцин (виділення). Обидва гормони продукує головний мозок, тому для успішної лактації свиноматці насамперед потрібен комфорт: будь-який стрес скорочує рівень згаданих гормонів і, відповідно, молозива та молока.

2. Умови утримання

- Правильні станки

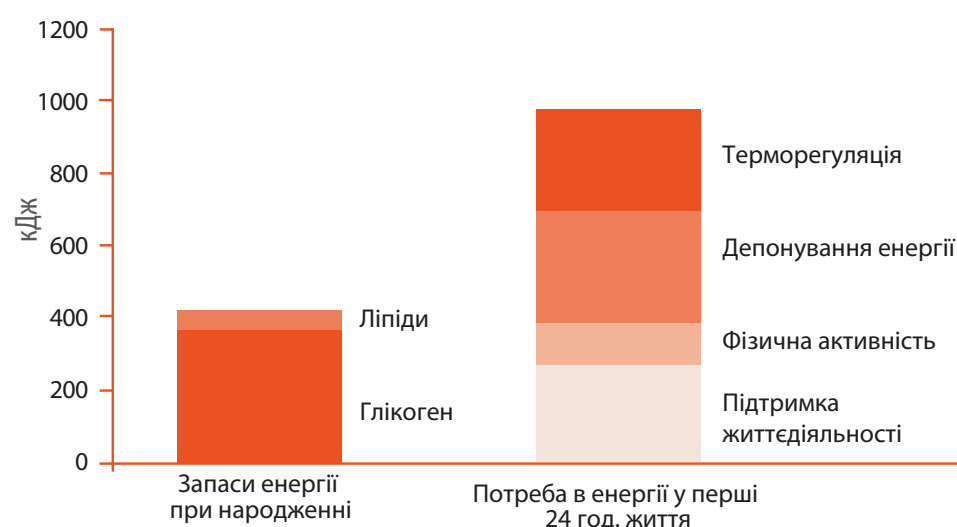
Будьте уважні, обираючи станки для цеху опоросу. Матеріали та конструкція не повинні травмувати соски, кінцівки, плечі свиноматки. Переконайтеся, що обмежуючі дуги не перешкоджають доступу поросят до вимені (фото 1), а довжина станка підходить свиноматці.

- Оптимальна годівля і доступ до води

Слідкуйте за обсягом спожитого лактуючою свиноматкою корму: якщо перегодуєте, у свиноматки може розвинути набряк вимені. Через сильний біль під час ссання, вона може лягати на живіт, не допускаючи поросят до вимені.

Рисунок 3.

РІВЕНЬ ЕНЕРГІЇ, ДОСТУПНОЇ ПРИ НАРОДЖЕННІ ПОРОСЯТИ, І НЕОБХІДНОЇ ДЛЯ ВИЖИВАННЯ ВПРОДОВЖ ПЕРШОЇ ДОБИ, КДЖ/КГ МАСИ *

*для прикладу взято порося вагою 1 кг при народженні

Джерело: Le Dividich et al., 2006

Довідник

із ЛІКУВАННЯ та ДІАГНОСТИКИ ХВОРОБ СВИНЕЙ

Джон Карп

ВЕТЕРИНАРІЯ ДЛЯ ВСІХ!

Цей довідник має практичне застосування на будь-якій фермі: стане в пригоді і ветеринару, і пересічному робітникові.

Перша частина

Друга частина уже в продажі

Замовити та отримати додаткову інформацію можна за телефоном +38 098 5931735

Фото 1.

Обмежуючі дуги станка перешкоджають доступу поросят до вимені

У свиноматки, яка не отримує достатньої кількості води, розвивається закрепи. У калових масах, що накопичуються у кишко-чнику, гинуть бактерії (E. coli). Продукти їх розпаду, ендотоксини, всмоктуються у кров, спричиняючи загальну інтоксикацію організму, а також істотне скорочення секретування пролактину. Отже, навіть при ідеальному мікрокліматі та обладнанні, нестача води може коштувати свиноматці лактації та спричинити падіж поросят.

- Спокій

Організуйте рух стада таким чином, щоб свиноматки завчасно потрапляли у цех опоросу і мали достатньо часу (7–10 діб), щоб до нього звикнути.

У природних умовах свиноматка усамітнюється для народження поросят, тому обмежте візити сторонніх у цех опоросу. Цікаво, що позитивний вплив на свиноматок має... музика! Спокійні мелодії сприяють доброму настрою і комфорту тварин. Спробуйте! Персонал також буде вдячний.

Часто нервові свиноматки, що не підпускають до себе поросят, — це первістки. Якщо причина такої поведінки — післяпологовий стрес, спробуйте

таку хитрість: додайте у корм свиноматки 0,5 л пива.

Поросята

1. Розмір гнізда

Чим більше гніздо, тим менша доза молозива потенційно доступна кожному поросяті. Генетичні компанії досягли вражаючих результатів у боротьбі за гіперпродуктивні генотипи. Однак невідомо, наскільки пропорційно разом із багатоплідністю виросла здатність свиноматки виробляти молозиво.

2. Достатньо часу

Імунні клітини, що передаються потомству із молозивом, відіграють надзвичайно важливу роль у клітинному захисті від хвороб. Але організм поросяти здатен прийняти і використати імунні клітини тільки від своєї матері. Чому? Всі клітини тварин мають специфічні персональні коди, тому імунні клітини від чужої свиноматки організм поросяти буде відторгати як такі, що мають невідомий код. Тому вкрай важливо не поспішати вирівнювати гнізда і не пересаджувати поросят іншим свиноматкам, поки вони не отримали необхідну кількість молозива від рідної матери (щонайменше 6 год. після опоросу).

ЗАУВАЖТЕ, ЩО

ПЕРЕДЧАСНИЙ ОПОРОС

СУТТЄВО ЗНИЖУЄ ОБСЯГИ

СЕКРЕТУВАННЯ І ЯКІСТЬ

МОЛОЗИВА. ТАК, ОПОРОС

НА 110–111 ДЕНЬ ГЕСТАЦІЇ

СКОРОЧУЄ ВИРОБНИЦТВО

МОЛОЗИВА НА 40%.

3. Порядок народження

Перші поросята, як правило, крупніші, тому мають більше сили добратися до продуктивніших сосків свиноматки. Крім того, від моменту народження першого поросяти концентрація імуноглобулінів у молозиві починає стрімко знижуватися (рисунок 4). Отже, навіть якщо поросята отримають однакову кількість молозива, тим, що народилися останніми, дістанеться менше імуноглобулінів (зокрема IgG).

4. Умови утримання

При народженні поросята мають дуже малі запаси енергії і левову їх частку використовують на боротьбу з холодним стресом, якого зазнають одразу після опоросу. Тому недостатня температура у цеху опоросу і протяги можуть викликати гіпотермію, нездатність поросяти добратися до вимені і спожити

молозиво. А для новонародженого малюка це вирок!

Будьте уважні до конструкції і матеріалу, з якого виготовлений станок для опоросу. Нерідко трапляється, що станки перешкоджають вільному доступу до вимені чи зони підігріву. Поросята потрапляють у пастку, забиваючись під годівницю, у кути станка і під труби його корпусу, під дверці тощо. Якщо поросяті вчасно не допомогти, воно швидко переохолоджується і втрачає дорогий для споживання молозива час. Тому проходи попереду і позаду свиноматки повинні бути достатньо широкими (щонайменше 15 см), щоб поросята могли вільно рухатися по всьому периметру станка. Лампа над зоною обігріву — це ще й джерело світла, що допомагає поросятим швидше знайти теплий куточок.

5. Фізіологічні чинники

Такі вроджені вади, як конгенітальний тремор або розслаблені кінцівки (через слабкість м'язів спини) можуть завадити поросяті вчасно добратися до вимені. Тому для ефективного менеджменту молозива обов'язково наглядати за опоросом та допомагати свиноматці, якщо є ускладнення, допо-

могати поросятим (обсушування, підсаджування слабких до вимені), організувати роздільне споживання молозива (щоб і слабші могли отримати свою дозу).

ЯК ВПЛИНУТИ НА ЯКІСТЬ МОЛОЗИВА?

Рівень антитіл у молозиві та їх специфікація залежать від імунного досвіду самої свиноматки. Щоб його оптимізувати, необхідно вчасно організувати програму вакцинавання свиноматок чи зворотне згодування.

На вміст жиру у молозиві впливають генетичні особливості, а також годівля поросних свиноматок. Причому має значення не тільки рівень, але і якість жирів у гестаційному кормі. Наприклад, завдяки додаванню насіння льону та рибачого жиру молозиво та молоко стають багатими на омега-3 жирні кислоти, дуже важливі ще й для розвитку мозку поросяти.

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО МОЛОЗИВА МАЛО АБО НЕМАЄ?

Якщо свиноматка (зазвичай первістка) має проблеми із лактацією або так сталося, що під

час опоросу тварину втратили, вихід такі є:

- **Роздільне споживання молозива**

Підсадіть поросят до іншої свиноматки, що тільки-но опоросилася. Ротуйте поросят кожні 40 хв. Але прослідкуйте за тим, щоб вони, по можливості, отримали першу дозу молозива від своєї матері.

- **Банк молозива**

Зберіть від молочних свиноматок 100 мл молозива і заморозьте. Використовуйте підігріте молозиво (слідкуйте за температурою — не нагрівайте вище 37 °C, інакше протеїнові сполуки руйнуються). Доза — 5 мл/порося.

- **Молозиво корів, кіз чи овець**

Більшість імуноглобулінів специфічні для окремих видів тварин, однак є й універсальні, наприклад, антитіла проти ротавірусів, E.coli. Це краще, ніж нічого, хоча будьте готові, що поросята не матимуть антитіл, скажімо, проти клостридій.

- **Ячний білок**

У крайньому випадку як енергетичне та імунологічне джерело можна застосовувати білок із курячих або качиних яєць, який також містить антитіла. **пс**

3 МОМЕНТУ НАРОДЖЕННЯ

ПЕРШОГО ПОРОСЯТИ

КОНЦЕНТРАЦІЯ

ІМУНОГЛОБУЛІНІВ У

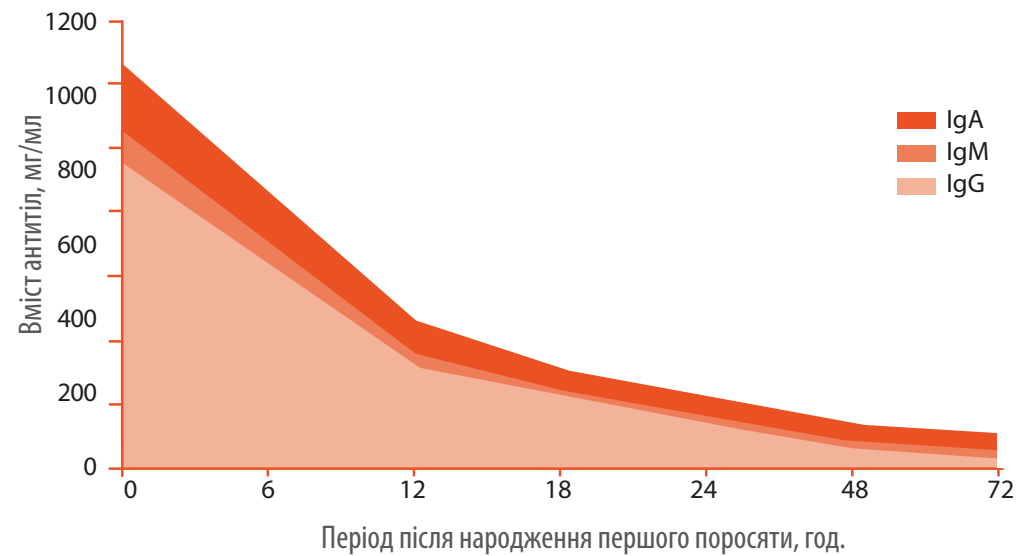
МОЛОЗИВІ

ПОЧИНАЄ СТІМКО

ЗНИЖУВАТИСЯ.

Рисунок 4.

ПОВ'ЯЗАНА ІЗ ЧАСОМ ЗМІНА КОНЦЕНТРАЦІЇ ІМУНОГЛОБУЛІНІВ У МОЛОЗИВІ

Джерело: Klobasa, 1987

НЕСТЕРОЇДНІ ПРОТИЗАПАЛЬНІ ПРЕПАРАТИ У СВИНАРСТВІ

Практика використання нестероїдних препаратів у тваринництві досить поширена. Проте чому вони такі популярні? Як правильно їх використовувати? Відповіді на ці та інші запитання давав Костянтин Костюшкевич, лікар ветеринарної медицини, під час VII Міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство».

Костянтин Костюшкевич, лікар ветеринарної медицини, спеціаліст зі свинарства, технічний спеціаліст компанії «Берінгер Інгельхайм Україна»

МЕХАНІЗМ ЗАПАЛЕННЯ

Запалення — це відповідь живих тканин на травми. Запалення можуть бути різної етіології: пряме фізичне подразнення, дія токсинів, бактерій, вірусів. Діагностувати запалення нескладно, потрібно знати його «алгоритм»:

- почервоніння;
- підвищення температури;
- набряк;
- біль;
- втрата функції (органа, тканини тощо).

Запалення починається з травми клітини, зокрема її оболонки. Оболонка складається з подвійного шару фосфоліпідів, який під дією фосфоліпази розпадається до арахідонової кислоти. Потім можливі два «сценарії» (рисunek 1). У першому випадку під дією циклооксигенази утворюватимуться простагландини (на клітинному рівні регулюють гомеостаз, тиск, продукування слизу у шлунку) та тромбоксани, які впливають на

фізіологічні функції організму. У другому — ліпоксигеназа утворює лейкотрієни, які відповідають за підвищення температури тіла та імунну відповідь.

ЩО ЦЕ, НЕСТЕРОЇДНІ ПРОТИЗАПАЛЬНІ ПРЕПАРАТИ?

Серед препаратів для лікування запалень у свинопоголів'я — чимало засобів, зокрема стероїдних. Вони завоювали прихильність свинарів завдяки сильній та швидкій протизапальній та протиалергійній дії. Проте завжди є «але» — побічна дія при тривалому використанні. Це і виразки шлунка, і утворення тромбів, і вивід кальцію з організму. Крім того, такі препарати — сильні імунні супресори (тобто пригнічують активність Т-лімфоцитів та продукування ними антитіл).

Їхні «конкуренти» — нестероїдні протизапальні препарати (НПЗП) з'явилися порівняно давно. У 1899 році був синтезований перший такий засіб —

аспірин (ацетилсаліцилова кислота). Але, механізм його дії був вивчений та описаний лише через 72 роки англійським фармакологом Джоном Вейном. Він перший розкрив дію препаратів такого характеру. Вони блокують циклооксигенази (ЦОГ), відтак, не продукуються простагландини і не відбувається запалення. Циклооксигеназа є дві: ЦОГ-1 та ЦОГ-2. Перша — структурний фермент із базовими клітинними функціями, присутній у більшості клітин організму (нирках, клітинах епітелію судин, слизовій оболонці шлунка). ЦОГ-1 продукує простагландини PGE та PGF (відповідають за нормальну роботу органів, регулюють секрецію слизу в шлунку та підтримують кровообіг).

ЦОГ-2, так звана «запальна» циклооксигеназа, активується тільки під дією травмуючого фактору і виробляє медіатори запалення. Вона продукує ейкозаноїди (до них входять і простагландини), що відповіда-

ють за підвищення температури тіла, алергічні та аутоімунні реакції.

Так, пошук «ідеальних» протизапальних засобів, які б інгібували ЦОГ-2, і не шкодили діяльності організму (не пригнічували ЦОГ-1), триває давно.

ДІЯ НПЗП НА ОРГАНІЗМ ТВАРИН

Нестероїдні засоби чинять на організм тварин протизапальну, протибольову (анальгетичну), антипіричну, протиендоксичну та протитромболітичну дію.

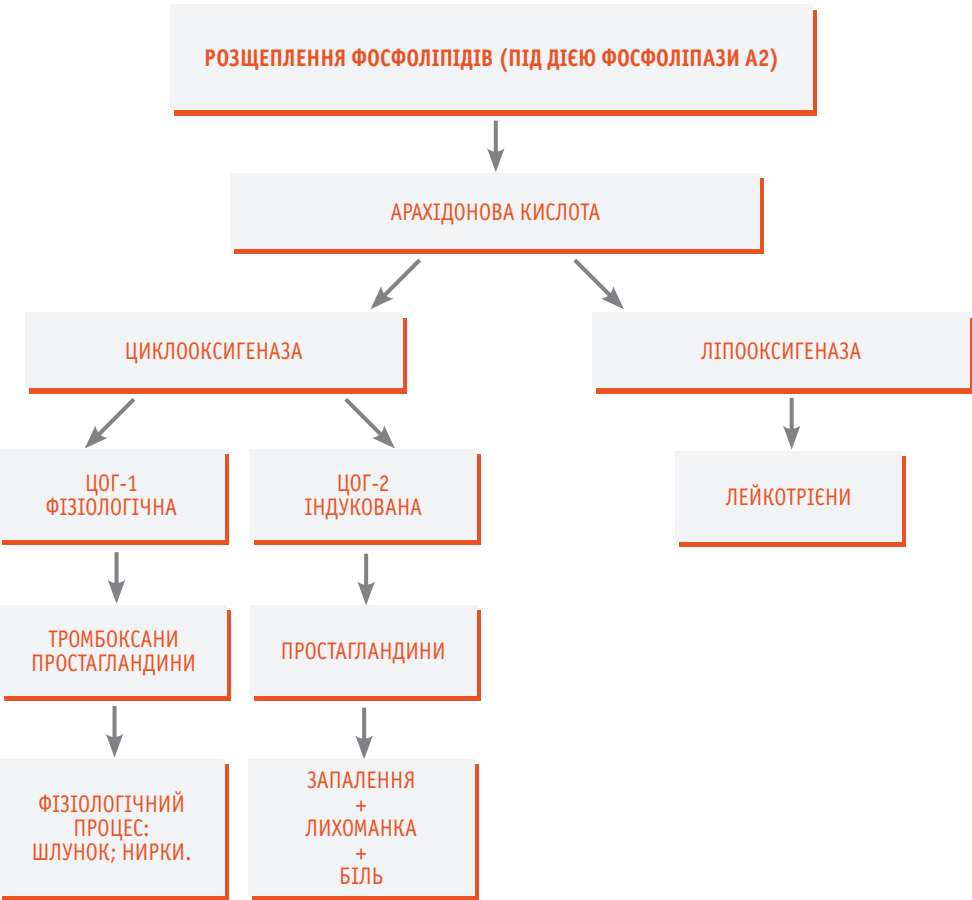
Протизапальна. НПЗП є сильним інгібітором медіаторів запалення, стримують міграцію лейкоцитів у зону запалення, послаблюють адгезію клітин. Крім того, мають швидкий протиексудативний ефект, зменшують виділення лізосомальних ензимів та обмежують продукування вільних радикалів.

Протибольова дія також пов'язана з пригніченням синтезу простагландинів, які знижують поріг чутливості нервових закінчень до дії гістаміну та серотоніну. НПЗП зменшують концентрацію кортизолу та інших медіаторів.

Антипірична дія базується на підвищенні активності ЦОГ-2 в гіпоталамусі під дією інтерлейкіна. Нестероїдні засоби інгібують синтез PGE2 та інших пірогенів, які спричиняють підвищення температури. До того ж стримують вплив на центральні механізми регуляції гіпертермії.

Протиендоксична та протитромболітична дії пов'язані з діяльністю цитооксигенази-1. Зокрема, виділенням тромбоксанів, які відповідають за згортання крові. Якщо повністю інгібувати ЦОГ-1, кров не згортатиметься. Такий механізм дії має, наприклад, аспірин. Отримавши травму після тривалого застосування цього препарату, зупинити кров буде досить непросто. Крім того, препарати нестероїдного характеру запобігають утворенню тромбів при ендотоксичній реакції і покращують гемодинаміку.

Рисunek 1.
МЕХАНІЗМ РУЙНУВАННЯ КЛІТИННОЇ МЕМБРАНИ ЧЕРЕЗ ЗАПАЛЕННЯ

Таблиця 1.
ДІЯ НЕСТЕРОЇДНИХ ПРОТИЗАПАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ЦОГ-1 ТА ЇЇ ТРИВАЛІСТЬ

Діюча речовина	Дія на ЦОГ-1	Тривалість дії, год
Флуніксин	Слабка – помірна	12
Кетопрофен	Значна	6
Мелоксикам	Слабка	24
Метамізол	Значна	8

Джерело: різні польські видання

Таблиця 2.
ПОРІВНЯННЯ ДІЇ МЕЛОКСИКАМУ ТА КЕТОПРОФЕНУ ПРИ ЛІКУВАННІ СИНДРОМУ МЕТРИТ-МАСТИТ-АГАЛАКТІЯ (ММА)

Показники	Мелоксикам	Кетопрофен
Опоросилося свиноматок, гол.	270	274
Піддано лікуванню ММА, гол.	163 (60,37%)	162 (59,12%)
Кратність ін'єкцій НПЗП	одноразово — 98 гол. (60,12%) дворазово — 65 гол. (39,88%)	дворазово — 39 гол. (24,07%) триразово — 123 гол. (75,93%)
Наявність клінічних ознак ММА від початку лікування, діб	2–4	2–4
Вибраковано зі стада, гол.	15 (5,56%)	18 (6,57%)
Загинуло свиноматок, гол.	1 (0,37%)	1 (0,36%)
Загальні втрати свиноматок, гол.	16 (5,93%)	19 (6,93%)
Вилікувано, гол.	158 (96,93%)	110 (67,90%)

Джерело: Китаров Д., Кукушкін С. та ін., 2013

ХІМІЧНА БУДОВА НЕСТЕРОЇДНИХ ЗАСОБІВ

За хімічною будовою НПЗП поділяють на три групи:

- похідні енолових кислот;
- похідні карбоксильних кислот;
- не мають структури кислоти.

До «некислотних» препаратів відносять парацетамол. Головні його ефекти — жарознижуючий та протибольовий. Це слабкий протизапальний засіб, який виступає в ролі антикоагулянта.

Група карбоксильних кислот включає, насамперед, аспірин (ацетилсаліцилова кислота). Часто його додають у корми (так зручніше). Але тривале використання цього препарату може «вилізти боком». Зокрема спричинити виразки та кровотечі шлунка. Застосовувати його можна при гострих запальних процесах дихальної системи, проте не довше 10 днів. При тривалому використанні препарат проявляє ототоксичність та нефротоксичність.

До цієї ж групи входять діючі речовини кетопрофен та флуніксин. Кетопрофен — похідний пропіонової кислоти, показаний при захворюваннях респіраторного тракту та синдромі метрит-мастит-агалактіа (ММА). Рідше застосовують при захворюваннях опорно-рухової системи.

Флуніксин — похідний амінонікотинової кислоти. Діє як жарознижуючий засіб. При захворюванні респіраторних шляхів та ММА використовується як допоміжний препарат. Попереджує утворення простагландинів, блокуючи ЦОГ 1 та ЦОГ-2.

Діюча речовина «метамізол» належить до групи енолових кислот. Це похідний піразолу, діє переважно як протибольовий засіб, має сильний жарознижуючий ефект. В основному показаний при коліках.

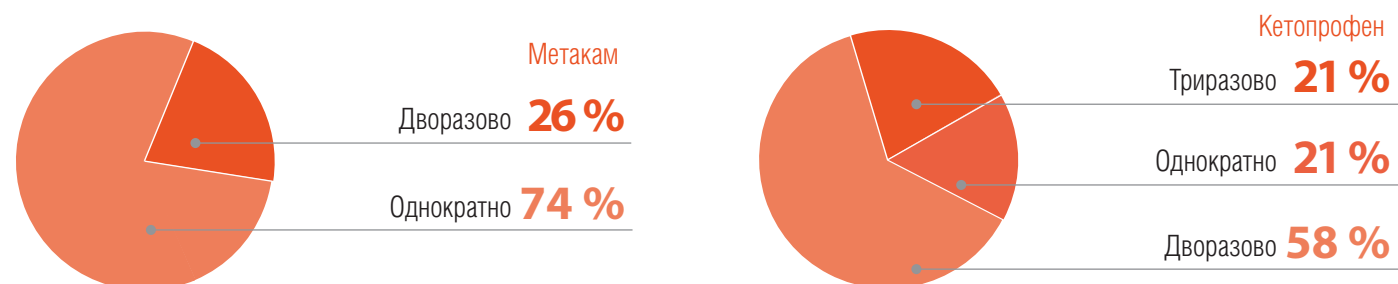
Ще один представник цієї групи — мелоксикам (похідний оксикаму). Це селективний інгібітор ЦОГ-2. Має сильну протизапальну, протибольову, ендотоксичну дію. Як правило, використовується при лікуванні ММА, захворюваннях опорно-рухового апарату неінфекційної природи, а також при операційних втручаннях. Наприклад, у Данії препарати з діючою речовиною «мелоксикам» рекомендовані при кастрації як протибольова терапія.

У таблиці 1 представлена дія нестероїдних протизапальних препаратів на ЦОГ 1 та її тривалість. Так, мелоксикам — найдієвіший. Його можна застосовувати як профілактичний засіб при ММА та захворюваннях опорно-рухової системи (зокрема артриті). Ця діюча речовина на 95% всмоктується у кров, і на 50% — в синовіальну рідину.

Оскільки мелоксикам має сильну протибольову дію, його можна застосовувати для контролю болю під час опоросу. Застосування цього НПЗП разом з антибіотиком після опоросу профілактує ММА. Особливо добре на нього реагують свинки-першоопороски. Мелоксикам також застосовують для контролю субклінічних проявів агалактії та гіпоагалактії.

Причин гіпоагалактії (погіршення молочності) багато, але результат завжди один — страждають поросята. Їм не вистачає молозива і молока, розвивається діарея. Як наслідок, тварини гірше ростуть, відсоток падежу зростає в рази. На цьому проблеми не закінчуються, а «супроводжують» поголів'я на дорожчому та відгодівлі (особливо позначаються на конверсії корму).

Мелоксикам успішно застосовують і для лікування свиней з порушеннями опорно-рухової функції кінцівок. Крім лікувальної дії цей препарат має економічний ефект — дозволяє істотно заощадити. Так, наприклад, однієї ін'єкції мелоксикаму достатньо, щоб отримати позитивний результат (74% тварин у дослідженні). Для досягнення того самого ефекту у 80% знадобиться дві і навіть три ін'єкції кетопрофену (рисунк 2). **ПС**

Рисунок 2.**КРАТНІСТЬ ВВЕДЕННЯ НПЗП СВИНЯМ ІЗ ПОРУШЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ**

Об'єкт дослідження — 78 свиней різного віку з порушеннями опорно-рухового апарату. Дозування: мелоксикам — 0,02 мл/кг живої маси, кетопрофен — 0,03 мл/кг живої маси. Ефективність терапії оцінювали впродовж 4 діб. За потреби повторювали ін'єкцію препарату.

Джерело: Попов К., Ширков С., Кукушкін С. та інші, 2012

«ПРИБУТКОВЕ СВИНАРСТВО», червень 2015

Метакам® Ваш надійний партнер при синдромі ММА, неінфекційних захворюваннях опорно-рухового апарату та кастрації поросят

Представництво «Берінгер Інгельхайм РЦВ ГмбХ енд Ко КГ» в Україні
01032, м. Київ, вул. Льва Толстого, 57, БЦ «101 Tower», 17 поверх
Тел: +38 044 494 12 75, Факс: +38 044 494 12 71
e-mail: info.ua@boehringer-ingenelheim.com
www.bi-animalhealth.com.ua

КОНТРОЛЬ ПОШИРЕННЯ ЕДС ПІД ЧАС ТРАНСПОРТУВАННЯ

Транспорт, яким перевозять свиней, вважають одним з основних шляхів поширення епідемічної діареї. Чи можна уберегтися від зараження ферми у такий спосіб? Відповідь на це питання шукали американські дослідники.

Джеральд Хольткамп, професор ветеринарної медицини Університету штату Айова, та інші

Таблиця 1. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ РЕЗУЛЬТАТИ

Сценарій	Заходи	Обробка транспорту
Контрольна ЕДС-негативна група	Свиням через зонд згодовували фекалії ЕДС-негативних тварин.	ЕДС не виявлено.
Контрольна ЕДС-позитивна група	Свиням через зонд згодовували фекалії ЕДС-позитивних тварин.	Виявлено інфекцію ЕДС у скотовозі, який не знезаражували.
71 °C/10 хв.	Заражені фекалії розмістили в алюмінієвому піддоні, який нагріли до 71 °C і витримали при такій температурі 10 хв.	Інфікований ЕДС скотовоз упродовж 10 хв. «запікали» при температурі 71 °C.
63 °C/10 хв.	Заражені фекалії розмістили в алюмінієвому піддоні, який нагріли до 63 °C і витримали при такій температурі 10 хв.	Інфікований ЕДС скотовоз упродовж 10 хв. «запікали» при температурі 63 °C.
55 °C/10 хв.	Заражені фекалії розмістили в алюмінієвому піддоні, який нагріли до 55 °C і витримали при такій температурі 10 хв.	Інфікований ЕДС скотовоз упродовж 10 хв. «запікали» при температурі 55 °C.
43 °C/12 год.	Заражені фекалії розмістили в алюмінієвому піддоні, який нагріли до 43 °C і витримали при такій температурі 12 год.	Заражений ЕДС скотовоз залишали на ніч у теплому гаражі, а потім почистили та продезінфікували.
20 °C/24 год.	Заражені фекалії розмістили в алюмінієвому піддоні кімнатної температури і залишили на добу.	Інфікований ЕДС скотовоз не підігрівали, залишивши на 24 години.
20 °C/7 днів	Заражені фекалії розмістили в алюмінієвому піддоні кімнатної температури і залишили на 7 днів.	Інфікований ЕДС скотовоз не підігрівали, залишивши на тиждень.

КОМБІНАЦІЯ ЧАСУ І ТЕМПЕРАТУРИ

Науковці Університету штату Айова взялися дослідити, за яких температур та впродовж якого часу можна деактивувати вірус епідемічної діареї свиней. Перевіряли залишки фекалій, очищених з металевих поверхонь скотовозів під час їх чищення. Вчені намагалися виявити ефективний спосіб знезараження транспорту, коли чистка та дезінфекція неможливі. Якщо комбінація часу і температури правильна, вірус ЕДС не просто не розвивається, а інактивується. Експеримент мав сім сценаріїв: різні комбінації часу і температури. Для цього 5 мл ЕДС-позитивних фекалій (ЕДС-негативних — для контрольної групи) рівномірно розподілили по нижній поверхні алюмінієвого піддону (розміром 15x15 см та з висотою бортів 2,5 см), аналогічного до того, який розміщений на скотовозах. Після обробки поверхні (таблиця 1), фекалії знову зібрали з піддону, розбавили і через зонд згодували здоровим

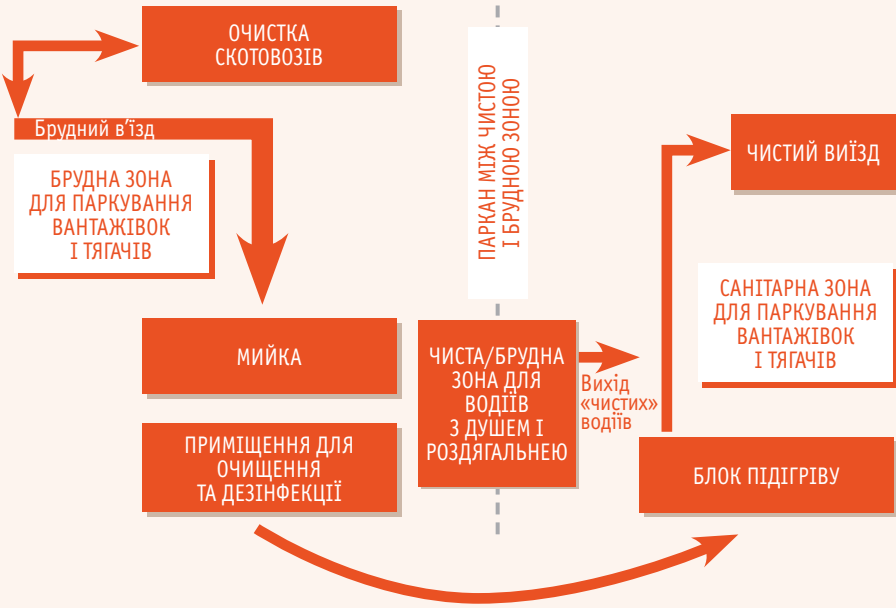
поросятим місячного віку. Тоді лабораторно перевірили, чи тварини заразилися. За їх станом стежили, перевіряючи, чи є клінічні ознаки епідемічної діареї свиней. Крім того, проводили ПЛР аналіз фекальних мазків, які забирали на третій і сьомий день після зараження. Кожний із семи сценаріїв повторювали чотири рази і щоразу забирали зразки для лабораторної діагностики кожної тварини. Результати експерименту наведені в таблиці 2. Дані сценаріїв «71 °C/10 хв.» і «20 °C/7 днів» значно відрізнялися від показників ЕДС-позитивної контрольної групи (p = 0,0286). Істотних розбіжностей між рештою сценаріїв не встановили. Ці результати доводять, що ЕДС у фекаліях можна інактивувати, нагріваючи їх до 71 °C упродовж 10 хвилин або витримуючи при кімнатній температурі (20 °C) не менше семи діб. Інші комбінації часу і температури не були ефективними для знезараження забруднених скотовозів. Дослідники не вважають, що це найкраща альтернатива ретельній очистці, дезінфекції та сушінню причепів після відвантаження ЕДС-позитивних тварин. Але це дієвий засіб зниження ризику інфікування ЕДС, коли немає можливості помити і продезінфікувати скотовоз. Звичайно, про відмову від ретельного миття, дезінфекції та сушки вантажівок/причепів між партіями свиней — «золотого правила біобезпеки» — не йдеться. Але це можливість контролю ЕДС для тих виробників, які не мають можливості вимити, продезінфікувати та висушити транспорт у період між перевезенням тварин. При цьому не варто ігнорувати ключові правила біобезпеки і санітарні норми очищення та дезінфекції транспортних засобів (один із варіантів на рисунку 1). Адже це найдієвіший спосіб профілактики більшості захворювань свиней, у тому числі й ЕДС. **ПС**

Таблиця 2. ДАНІ АНАЛІЗУ ТВАРИН РІЗНИХ ГРУП НА НАЯВІСТЬ ЕДС

Сценарій	Відсоток ЕДС-позитивних тварин (у 4 повторях)
ЕДС-негативна контрольна група	0% (0/4)
ЕДС-позитивна контрольна група	100% (4/4)
71 °C/10 хв.	0% (0/4)
63 °C/10 хв.	25% (1/4)
55 °C/10 хв.	25% (1/4)
43 °C/12 год.	50% (2/4)
20 °C/24 год.	25% (1/4)
20 °C/7 днів	0% (0/4)

ІДЕАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ОЧИЩЕННЯ, ДЕЗІНФЕКЦІЇ ТА СУШКИ ВАНТАЖІВОК І ТЯГАЧІВ

Рисунок 1. СХЕМА ОЧИЩЕННЯ, МИТТЯ ТА ДЕЗІНФЕКЦІЇ СКОТОВОЗІВ

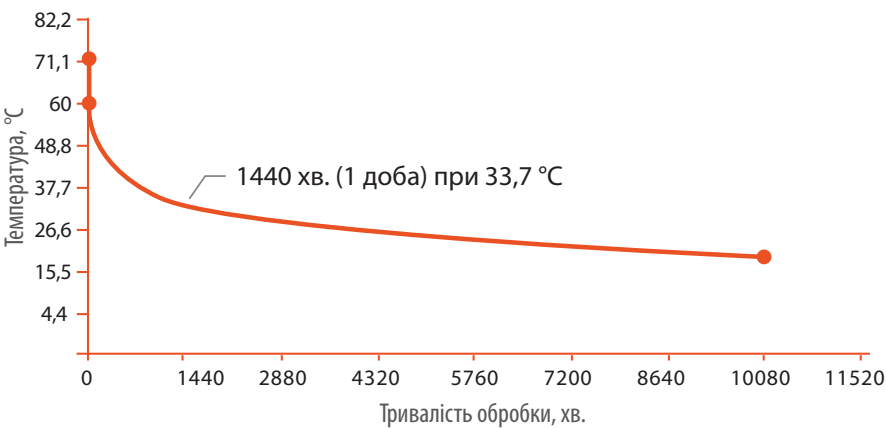
Водії не миють причепа. Вони зі своїх вантажівок через брудну зону переходять у чисту. При цьому (у зоні для водіїв) приймають душ, змінюють брудний одяг і взуття на чистий і через «чистий» вихід залишають ферму. Після закінчення робочого дня водії на власних автомобілях або службовому автобусі, які попередньо продезінфікували, повертаються додому. Коли робота вантажівок/тягачів припинена, їх теж очищують і дезінфікують. Ретельне дотримання цих правил — необхідна умова біобезпеки!

КОНТАМІНАЦІЯ КОРМІВ ВІРУСОМ ЕДС

Стрімке поширення епідемічної діареї свиней (ЕДС) у США поставило низку питань щодо способів нейтралізації вірусу, який викликає хворобу. Європа та Азія знайомі з ЕДС ще від 1971 року, однак інформації про те, яким чином ефективно знешкоджувати вірус, дуже мало, а надто, коли йдеться про контаміновані патогеном кормові компоненти. Серед експертів досі немає одностайності, наскільки важлива роль кормів у поширенні вірусу, однак ігнорувати ймовірність зараження свині через корми щонайменше легковажно.

За матеріалами статті Potential alternatives to reduce Porcine Epidemic Diarrhea Virus (PEDV) contamination in feed ingredients (Sureemas Nitikanchana DVM, PhD, Kansas State University Applied Swine Nutrition Team)

Рисунок 1.
КРИВА ТЕМПЕРАТУР І ЧАСУ,
ЗА ЯКИХ ТЕОРЕТИЧНО МОЖЛИВО ЗНЕШКОДИТИ ВІРУС ЕДС

Джерело: Nitikanchana S., 2014

ФІЗИЧНА ДЕЗІНФЕКЦІЯ

Термічна обробка

На основі результатів багатьох досліджень вдалося створити графік, що демонструє ефективні для знешкодження вірусу ЕДС комбінації температури і тривалості термообробки (рисунк 1). Хоча інтерпретувати його треба обережно. Якщо науковці доведуть, що корми належать до основних шляхів передачі вірусу, знадобляться подальші і глибші дослідження, щоб розробити ґрунтовніші рекомендації.

Гранулювання — фізико-механічний процес, що базується на властивості сипких тіл ущільнюватися під дією вологи, тепла і тиску. Перед гранулюванням сипучий комбікорм у змішувачі обробляють гарячою водою або сухим паром при температурі від 70 до 100 °C упродовж 30–60 секунд. Для виготовлення кормів для підсисних поросят (містять молоко та інші спеціальні інгредієнти), зазвичай, застосовують нижчі температури. Тим часом корми із високим вмістом крохмалю (наприклад, ті, в основі яких кукурудза та соєвий шрїт) обробляють вищими температурами. Тривалість термічної обробки корму можна подовжити за допомогою спеціалізованих змішувачів (наприклад, з подвійним проходом пари)

ТРИВАЛІСТЬ

ТЕРМООБРОБКИ ЗАЛЕЖИТЬ

ВІД КОНЦЕНТРАЦІЇ

ПАТОГЕНУ:

ЧИМ ВИЩІ ТИТРИ ВІРУСУ,

ТИМ ВИЩА ТЕМПЕРАТУРА

І ТРИВАЛІША ОБРОБКА

НЕОБХІДНІ, ЩОБ ІЗ НИМ

ВПОРАТИСЯ.

до 90 секунд і довше. У деяких установках для гранулювання корму одразу після змішувача можна встановити експандер, щоб забезпечити додаткову обробку парою і тиском, якщо склад корму витримує температуру вище 121 °C. Проте, знову ж таки, щоб запропонувати практичні рекомендації щодо ефективної дезінфекції кормів у такий спосіб, необхідні додаткові дослідження.

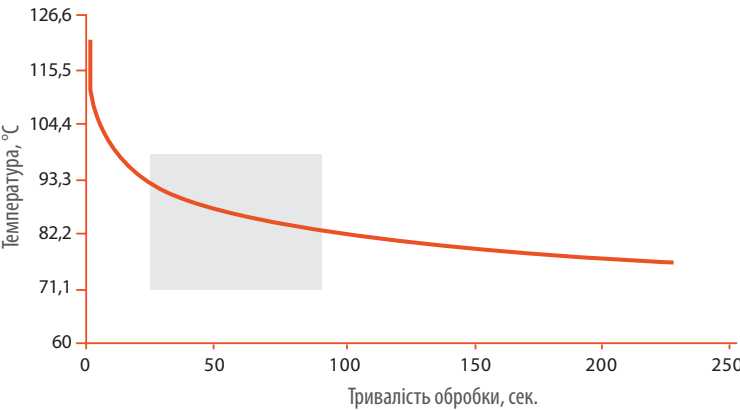
Враховуючи середні температурні умови гранулювання кормів, а також дані про співвідношення температури і тривалості термообробки для знешкодження ВЕДС, теоретично можна розрахувати ефективну тривалість термообробки корму перед гранулюванням, щоб знищити вірус — **таблиця 1**.

Таблиця 1.
ТРИВАЛІСТЬ ТЕРМООБРОБКИ КОРМУ ПЕРЕД ГРАНУЛЮВАННЯМ,
ЩО ТЕОРЕТИЧНО НЕОБХІДНА ДЛЯ ЗНИЩЕННЯ ВІРУСУ ЕДС

Температура, °C	Тривалість, хв	Тривалість, сек.
71,1	8,2	490
76,7	3,8	227
82,2	1,8	105
87,8	0,8	49
93,3	0,4	22
98,9	0,2	10

Джерело: Nitikanchana S., 2014

Рисунок 2.
КРИВА ТЕМПЕРАТУР І ЧАСУ, ЗА ЯКИХ ТЕОРЕТИЧНО МОЖЛИВО
ЗНЕШКОДИТИ ВІРУС ЕДС (У ЗАШТРИХОВАНІЙ ЗОНІ
ПОЗНАЧЕНІ ТИПОВІ ДЛЯ ГРАНУЛЮВАННЯ КОРМУ
ТЕМПЕРАТУРНІ РЕЖИМИ)*

* це та сама крива, що й на рисунку 1, але із детальнішою віссю часу
Джерело: Nitikanchana S., 2014

Таким чином, з теоретичної точки зору, вірус ЕДС у кормі можна знищити за типових для гранулювання умов (температура і тривалість обробки у змішувачі). Однак самого лише гранулювання для стерилізації корму може бути недостатньо. Тому додаткова обробка за допомогою експандера або триваліше перебування суміші у змішувачі забезпечать кращі результати.

Зауважте, що застосування вологого тепла (пари) для обробки сипучого корму перед гранулюванням ефективніше інактивує віруси і вимагає менше часу, ніж сухе тепло (запікання). Отже, збільшуючи рівень вологості у змішувачі, можна скоротити тривалість термообробки, необхідної для знешкодження патогену.

Майте на увазі, що тривалий термічний вплив на престартери, які містять молочні продукти та інші спеціальні інгредієнти, знижує якість корму та виробничі показники поросят.

Цікаво, що зерно сушать при схожому діапазоні температур — 82,2–93,3 °C. Тривалість термообробки залежить від кількості зерна, його призначення і вихідної вологості, а також типу сушарки.

Тривале зберігання кормів

Наразі точно не відомо, як час зберігання корму впливає на виживаність у ньому вірусу ЕДС. Є результати лише одного дослідження 2013-го (Goyal et al., 2013 NPB research updates): сухий та зволожений корм після контамінації вірусом зберігали

при кімнатній температурі. У поросят, які отримували вологий корм, РНК вірусу ЕДС виявляли у кишківниках упродовж 28-и днів після його зараження, у сухому — протягом тижня.

Таким чином, щоб зменшити ризик зараження ЕДС, корм чи сировину для його приготування, перш ніж згодовувати свиням, треба «витримати» щонайменше тиждень при кімнатній температурі. Процес знезараження може прискорюватися чи сповільнюватися залежно від температури в приміщенні (чим температура вища, тим швидше вірус руйнується). Якщо корм фасований, треба зважати на теплопровідність упаковки.

ДІЯ ПРОМЕНІВ

Сонячне світло

Вірус ЕДС фоточутливий: сонячне світло за 6 год. знешкоджує 10^5 інфекційних доз вірусу у гноєві.

Ультрафіолетові промені спектру С (UVC)

Завдяки доведеній бактеріцидній дії, технологію UVC-опромінення (довжина хвиль — 400–315 нм) широко застосовують у різних галузях (наприклад, для знезараження води чи продуктів переробки плазми крові).

На жаль, UVC та сонячне проміння мають низьку про-

никну здатність, тому можуть стерилізувати лише поверхні. Так, компоненти корму чи гною, які оточують вірус, перешкоджають дезінфекції методом UVC-опромінення, а отже, він неефективний.

Іонізуюче випромінювання

FDA* дозволило застосовувати для обробки харчових продуктів три типи променів: гамма-промені (генеруються кобальтом-60 або цезієм-137), електромагнітне та рентгєнівське опромінення. Але з обмеженням від 1 до 44 кілогрей (кГр) залежно від продукту. Проте і в цих межах названі промені можуть знешкоджувати деякі патогенні організми, зокрема Salmonella, Vibrio, паразитів. Щоб знищити дрібніші вірусні нуклеотиди, доза опромінення повинна бути вищою (рисунк 3).

Опираючись на дані **рисунку 3**, можна припустити, що 1 кГр опромінення теоретично зменшує ЕДС-навантаження на 0,20 Log (розмір вірусної частки — 100 нм) чи на 0,16 Log (геномний розмір патогену — 25 000 нуклеотидів). Відповідно, для знезараження 1 мл гною, що містить 108–1010 вірусу ЕДС, необхідно 40–50 кГр. Хоча при діагностичному аналізі контамінованого ЕДС корму концен-

ЩОБ ЗМЕНШИТИ РИЗИК

ЗАРАЖЕННЯ ЕДС,

КОРМ ЧИ СИРОВИНУ

ДЛЯ ЙОГО ПРИГОТУВАННЯ,

ПЕРШ НІЖ ЗГОДОВУВАТИ

СВИНЯМ,

ТРЕБА «ВИТРИМАТИ»

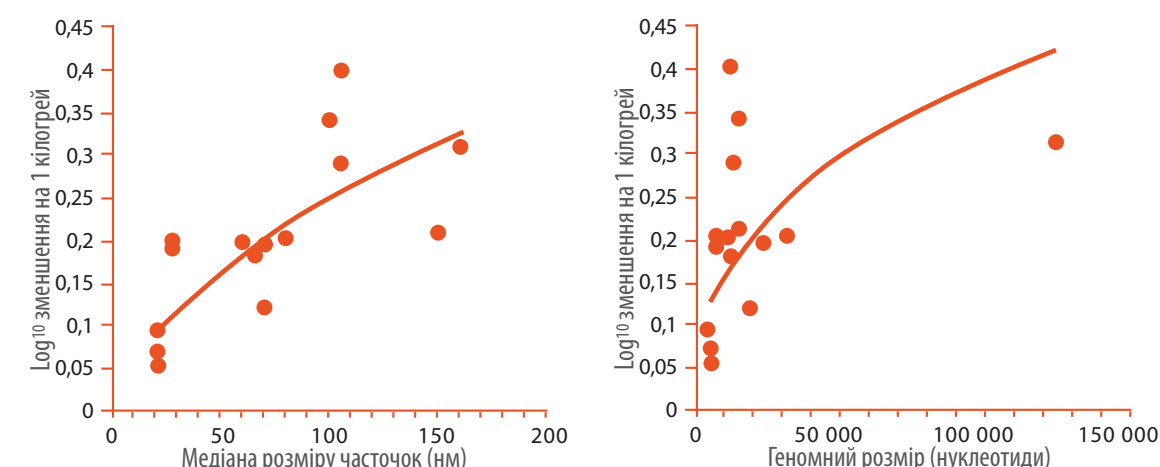
ЩОНАЙМЕНШЕ ТИЖДЕНЬ

ПРИ КІМНАТНІЙ

ТЕМПЕРАТУРІ.

Рисунок 3.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ РОЗМІРОМ ВІРУСНОЇ ЧАСТОЧКИ ЧИ ГЕНОМНИМ РОЗМІРОМ ЗБУДНИКА ТА ЕФЕКТИВНІСТЮ ГАММА-ПРОМЕНІВ ДЛЯ ЇХ ЗНЕШКОДЖЕННЯ

* FDA, Food and Drug Administration — Управління із контролю за продуктами харчування та лікарськими засобами, США

МАРБОКАН

**МАКСИМАЛЬНО
БЫСТРЫЙ ЭФФЕКТ**
С ШИРОКИМ СПЕКТРОМ ДЕЙСТВИЯ

B_C ВЕТСИНТЕЗ

www.vetsintez.com

трація вірусу не перевищувала 102–103. У такому разі необхідна доза гамма-опромінення — 10–15 кГр.

КОРМОВІ ДОБАВКИ

Кислоти та луги

Кислоти руйнують нуклеотидні зв'язки та змінюють кислотно-лужний баланс навколишнього середовища, що спричиняє загибель мікроорганізмів. Згідно з результатами досліджень, вірус ЕДС при температурі 4 °С стабільний у діапазоні рН 5–9, а при 37 °С — рН 6,5–7,5. Разом із тим відомо, що інший коронавірус — трансмісивний гастроентерит (ТГЕ) — зберігає інфекційність при рН 3. Можна припустити, що вірус ЕДС стабільний у широкому діапазоні рН у прохолодному середовищі і, ймовірно, виживає у таких самих кислих умовах, що й вірус ТГЕ. Тому, ймовірно, застосування агентів, які знижують рН-рівень, неефективне для інактивації ВЕДС у кормі.

Луги мають бактерицидний ефект, оскільки розкладають ліпіди (жири) в оболонках мікроорганізмів. Вірус ЕДС — оболонковий, а отже, може бути знищений під дією лугів. Гідроксид натрію, кальцинована сода, негашене вапно, гідроксид калію, гідроксид магнію та деякі інші луги внесені до переліку безпечних речовин (GRAS list). Отже, їх можна використовувати як кормові добавки. Так, після 5-хвилинної обробки 5-відсотковим розчином гідроксиду натрію ТГЕ-навантаження зменшилося на 6,5 Log. Даних про потенціал інших лугів знешкоджувати коронавіруси свиней немає, однак, ймовірно, вони не менш ефективні. На жаль, сильні луги швидко інактивуються в органічних речовинах, що може істотно погіршити їх дію.

Формальдегід

FDA дозволяє застосовувати 37-процентний водний розчин формальдегіду як добавку у корми чи питну воду для тварин: 2,5 кг на тонну корму. Така доза еквівалентна 0,1% чистого фор-

мальдегіду у кормі. Даних про ефективність формальдегіду для контролю вірусів у кормі мало.

Є дані (Pospischil et al., 2002), що вірус ЕДС можна знешкодити 1-процентним розчином формаліну*. Це значно вища концентрація, ніж рекомендована (0,03%) для інактивації вірусу ТГЕ (Saif et al., 2012). У порадах Центру із контролю захворюваності США (CDC, Centers for Disease Control and Prevention) щодо застосування дезінфектантів зазначено, що 2% розчин формаліну інактивує більшість вірусів. Отже, очевидно, що формальдегід може бути ефективним засобом для знешкодження ВЕДС, якщо його додавати у корми чи використовувати як дезінфектант на комбікормових заводах. Однак поки немає чітких рекомендацій щодо оптимальних концентрацій.

ПІДСУМКИ

Нещодавній удар ЕДС по свиноводству Північної Америки викликав гостру потребу розробити нові протоколи біобезпеки. Не зважаючи на те, що вірус ЕДС присутній у Європі та Азії вже понад 40 років, досі дуже мало інформації про ефективні заходи його контролю і профілактики. Оскільки збудник належить до коронавірусів, заходи контролю іншого представника цієї родини, вірусу ТГЕ, потенційно можуть бути ефективними і для ВЕДС. Однак ефективність такої аналогії треба перевірити. **ПС**

ОСКІЛЬКИ ЗБУДНИК

НАЛЕЖИТЬ

ДО КОРОНАВІРУСІВ,

ЗАХОДИ КОНТРОЛЮ

ІНШОГО ПРЕДСТАВНИКА

ЦІЄЇ РОДИНИ,

ВІРУСУ ТГЕ,

ПОТЕНЦІЙНО МОЖУТЬ БУТИ

ЕФЕКТИВНИМИ

І ДЛЯ ВЕДС.

Офіційний постачальник ветеринарних препаратів, інструментарію та засобів гігієни

тел.: (067) 474 85 35
(067) 474 85 33
(067) 474 23 38

факс: (04744) 4 67 58
e-mail: info@dk-vet.com
сайт: www.dk-vet.com

*водно-метанольний розчин формальдегіду

КЕТОПРОФЕН ЧИ ФЛУНІКСИН: ЩО ДІЄВІШЕ ПРИ ЛІКУВАННІ АКТИНОБАЦИЛЯРНОЇ ПЛЕВРОПНЕВМОНІЇ?

Кетопрофен та флуніксин належать до групи так званих нестероїдних протизапальних засобів (НПЗ).

Вони інгібують циклооксигеназу (відповідає за процеси запалення в організмі), мають жарознижуючу, протизапальну та анагетичну дію. Залежно від типу захворювання використовують різні НПЗ. Який із них дієвіший при лікуванні актинобацилярної плевропневмонії: кетопрофен чи флуніксин?

Флуніксин, сильнодіючий інгібітор синтезу простагландинів, переважно застосовують на свиноматках після опоросу, щоб зменшити секретування бронхіального екsudату та накопичення нейтрофілів й альбумінів у ньому при порушеннях дихання, спричинених ендотоксинами *E. coli*.

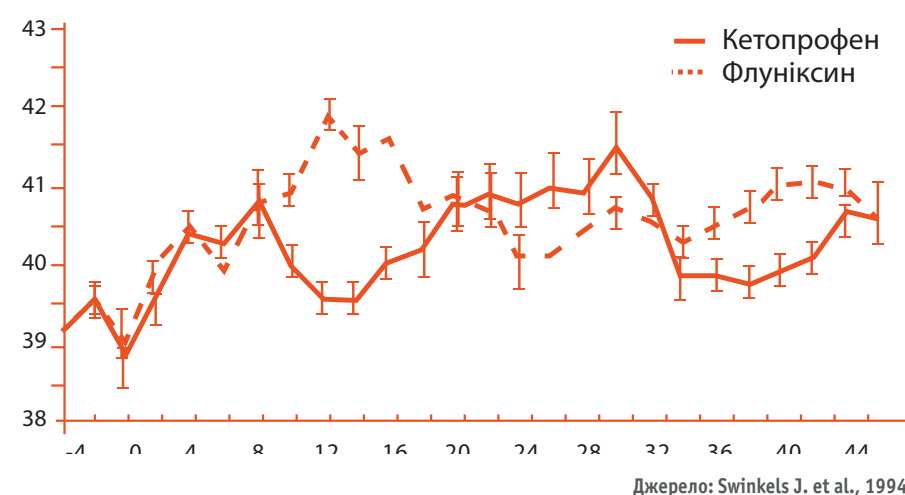
Кетопрофен — відносно новий препарат у свинарстві. Однак, він добре зарекомендував

себе у конярстві, зокрема при коліках та розладах опорно-рухової системи.

Описане нижче дослідження націлене на порівняння жарознижуючої дії кетопрофену та флуніксину при актинобацилярній плевропневмонії (АПП). А також вивчення впливу цих препаратів на частоту дихання, споживання води і кормів та біохімічний склад крові свиней.

За матеріалами Swinkels J.M. et al. Effects of ketoprofen and flunixin in pigs experimentally infected with *Actinobacillus pleuropneumoniae*. 1994

Рисунок 1.
ВПЛИВ НПЗ НА РЕКТАЛЬНУ ТЕМПЕРАТУРУ

ЗГІДНО З РЕЗУЛЬТАТАМИ

ДОСЛІДЖЕНЬ,

ЖАРОЗНИЖУЮЧА

ДІЯ КЕТОПРОФЕНУ

ПРОЯВЛЯЄТЬСЯ

ВЖЕ ЧЕРЕЗ 2 ГОДИНИ

ПІСЛЯ ІН'ЕКЦІЇ.

КРІМ ТОГО, З МГ/КГ ЖМ

ПРЕПАРАТУ ДОСТАТНЬО,

ЩОБ НЕЙТРАЛІЗУВАТИ

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ АПП

НА СПОЖИВАННЯ КОРМІВ.

ОПИС ДОСЛІДЖЕННЯ

Об'єктом дослідження стали 24 негативних на АПП кабанчики (Велика Біла х голландський Ландрас) віком 11–12 тижнів масою 30–40 кг.

За сім днів до початку дослідження тварин помістили в індивідуальні станки для «акліматизації». Кожен із них був оснащений ніпельною поїлкою, тому кабанчики могли споживати воду *ad libitum*. Щодванадцять годин їм згодовували по 800 грамів гранульованого корму (без антибіотиків). За два дні до початку експерименту тваринам ужили катетер у яремну вену, що спростило частий відбір зразків крові.

Кабанчиків поділили на дві групи (по 12 голів у кожній). Інфікували лише половину свиней контрольної групи (6 голів), однак не лікували. Тварин дослідної групи заразили АПП через катетер, уведений через глотку глибоко в бронхи (вприснули 10 мл бактеріальної суспензії) і лікували НПЗ: 2 ін'єкції через 8 та 32 години після ендобронхіального інфікування. Шести кабанчикам робили внутрішньом'язові ін'єкції 10% розчину кетопрофену (3 мг/кг ЖМ), ще шести — 5-відсотковим розчином флуніксину (2 мг/кг ЖМ). Через 48 годин усіх свиней забили: вивчали ураження легенів (частини, уражені плевропневмонією, вирізали та зважували).

Упродовж трьох днів перед зараженням у свиней двічі на добу фіксували ректальну температуру, частоту дихання, обсяги споживання корму та води. Після інфікування ці показники вимірювали щодві години. Крім того, кожні чотири години у всіх свиней відбирали по 3 мл крові для визначення рівня гемоглобіну, гематокриту, тромбоцитів, кількості червоних та білих кров'яних тілець.

РЕЗУЛЬТАТИ

Симптоматика

Відповідь організму на внутрішньобронхіальне інфікування бактерією АПП характеризува-

лася пригніченням, утрудненим диханням та кашлем. Крім того, підвищилася ректальна температура та рівень білих кров'яних тілець, погіршилося споживання води та кормів.

У всіх інфікованих тварин контрольної групи через 5 годин після зараження почала підвищуватися ректальна температура, через 10 год. вона досягла максимальної позначки — $41,5 \pm 0,2$ °C. На кінець дослідження обсяги спожитого корму та води були істотно меншими, ніж у підгрупі «кетопрофен» (6,7 проти 12 кг корму; 17,4 проти 27,3 л води).

У дослідній групі тварин середня ректальна температура через 7 годин після інфікування сягнула $40,8 \pm 0,2$ °C. Жарознижуюча дія кетопрофену проявилася уже через 2 години після ін'єкції. Флуніксин не мав такого ефекту (рисунки 1). У кабанчиків, яких лікували кетопрофеном, показник споживання корму був більшим: апетит покращився вже через 4 години після ін'єкції. Тварини з підгрупи «флуніксин» з'їли на 2 кг корму менше впродовж дослідження (48 год.).

У всіх тварин, включаючи інфікованих контрольних, спостерігалось тимчасове пришвидшення частоти дихання.

Гематологія

Упродовж експерименту рівень гемоглобіну, гематокриту, тромбоцитів та червоних кров'яних тілець у всіх тварин був на нормальному рівні. У всіх зразках крові інфікованих кабанчиків відзначили підвищений рівень лейкоцитів (лейкоцитоз). Зміни кількості білих кров'яних тілець після ін'єкції НПЗ, порівняно з інфікованими тваринами контрольної групи, не відзначили.

Результати патологоанатомічного дослідження

У чотирьох із шести неінфікованих контрольних свиней не виявили жодних уражень легень. У двох — ушкодження

легенів катарального характеру. В інфікованих кабанчиків контрольної групи зафіксували типову фібринозно-некротичну плевропневмонію. Такі самі ураження виявили у всіх свиней, яких лікували кетопрофеном та флуніксином. В інфікованих тварин усіх груп вони були приблизно однакового розміру.

ВИСНОВКИ

Інфікування тварин бактерією *Actinobacillus pleuropneumoniae* спричинило розвиток плевропневмонії, що супроводжувався підвищенням температури, погіршенням споживання води та кормів.

Дослідження підтвердило, що 3 мг/кг ЖМ кетопрофену достатньо, щоб нейтралізувати негативний вплив АПП на споживання кормів. Такі висновки попередніх досліджень. Як жарознижуючий засіб кетопрофен дієвіший, ніж флуніксин (його дія тривала майже 8 годин з інтервалами 24 години). **ПС**

Ріфен®
здолає запалення,
біль, лихоманку.

Ріфен® ефективний у лікуванні:

- синдрому ММА (мерит-мастиз-агалактия);
- інфекцій дихальних шляхів;
- симптоматичному лікуванню лихоманки;
- для короткострокового полегшення післяопераційного болю, пов'язаного з незначним хірургічним втручанням (наприклад, кастрування поросят).

Ексклюзивний дистриб'ютор в Україні:
ПП «БЕЛВЕТ», 09112, Київська обл., м. Біла Церква, вул. Млініча 6,
тел./факс +38(04563) 6-04-23, моб. +38(067)2498887,
info@belvet.kiev.ua www.belvet.kiev.ua

КЛАСИЧНА СИСТЕМА ВЕНТИЛЯЦІЇ ВІД'ЄМНОГО ТИСКУ

Одна з основних переваг класичної системи від'ємного тиску (розрідження повітря), яку використовують для вентиляції в свинарстві, — низьке споживання енергії. Вона розроблена для регіонів з помірним кліматом і може бути адаптована для більшості тваринницьких приміщень.

Карстен Расмуссен,
спеціаліст із вентиляційного обладнання для свинарства, SKOV A/S

Вентиляційна система від'ємного тиску має такі складові:

- система подачі повітря,
- система відведення повітря,
- система управління мікрокліматом,
- система з'єднань і привідних механізмів,
- система аварійного відкриття.

СИСТЕМА ПОДАЧІ ПОВІТРЯ

У вентиляційній системі від'ємного тиску свіже повітря всмоктується через клапани у стінах чи стелі. У холодну пору року воно спрямовується до стелі й змішується з повітрям у тваринницькому приміщенні, перш ніж потрапити в зону утримання тварин.

У теплу пору року повітря забирається так само, але всмоктується в тваринницьке приміщення з більшою швидкістю.

Повітря циркулює навколо тварин і створює додатковий охолоджуючий ефект.

СИСТЕМА ВІДВЕДЕННЯ ПОВІТРЯ

У вентиляційній системі від'ємного тиску повітря витягується за допомогою витяжних шахт та стінових вентиляторів. Витяжні шахти оптимізовані з точки зору аеродинаміки і забезпечують високу продуктивність витяжки при незначному споживанні електроенергії. Корпус шахти виконаний з поліпропілену. Завдяки цьому він має гладку поверхню, яка не затримує бруд, і витримує чистку під високим тиском. Крім того, такий корпус шахти надзвичайно міцний, стійкий до впливу як прямого сонячного світла, так і морозу, а також стійкий до сильного вітру.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ МІКРОКЛІМАТОМ

Вентиляційна система управляється автоматично. Автоматичне управління здійснює контролер, на основі даних від датчиків про температуру і відносну вологість. Контролер виконує всі необхідні функції, забезпечує ефективне і точне управління кліматом (вентиляцією, охолодженням та обігрівом) у тваринницькому приміщенні, а також здатний контролювати і регулювати низку важливих функцій: сигналізація, споживання води, замочування приміщення і т.д.

СИСТЕМА АВАРІЙНОГО ВІДКРИТТЯ

Блок аварійного відкриття і контролер мікроклімату разом утворюють незалежну систему аварійного відкриття, яка, коли зникне мережеве живлення, чи

через технічний збій, відкриває клапани подачі повітря і витяжні шахти, утворюючи таким чином природну вентиляцію. Це дозволяє запобігти загибелі тварин у форс-мажорних обставинах.

ПРИВІДНІ МЕХАНІЗМИ

Функцією відкриття-закриття заслонок клапанів притоку повітря керує серводвигун. Ефективність і точність роботи всієї системи залежить від міцності і надійності з'єднань і привідних механізмів.

СИСТЕМА ОХОЛОДЖЕННЯ ПОВІТРЯ

Для охолодження повітря в спекотний період року разом з класичною системою вентиляції від'ємного тиску використовують систему охолодження шляхом туманування (мілкодисперсне розбризкування води через форсунки під високим тиском).

Свині надто чутливі до високих температур, тому у спеку дуже важливо охолоджувати приміщення, де їх утримують. У спекотні періоди, коли в тваринницьке приміщення подається багато гарячого повітря, мілкодисперсне розбризкування води через форсунки під високим тиском особливо актуальне.

Практика показує, що в періоди, коли зовнішні температури перевищують 30 °C, істотно погіршуються добові прирости і зростає падіж свиней.

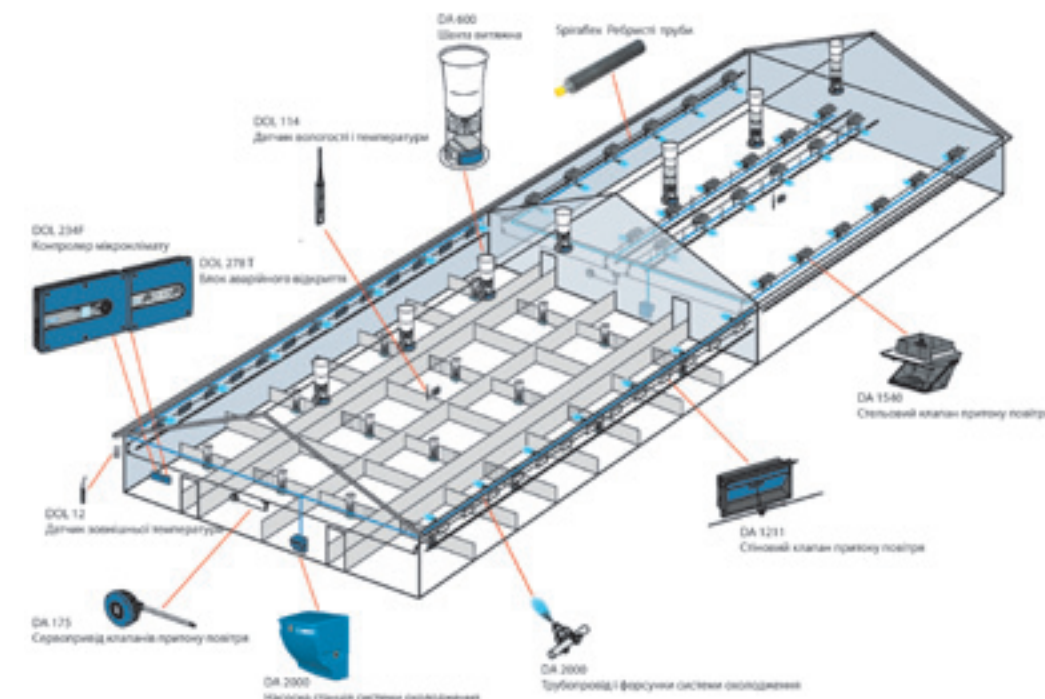
Коли температура в тваринницькому приміщенні перевищує 25–27 °C, зменшується розмір гнізда свиноматок, погіршується якість сперми у кнурів.

Система охолодження методом туманування працює так, що розпилені частинки води під високим тиском змішуються з повітрям, яке через клапани притоку входить у приміщення. Ці частинки випаровуються в гарячому повітрі, таким чином охолоджуючи його. Якщо система охолодження налаштована правильно, температуру, залежно від вологості вхідного повітря, можна знизити в середньому на 6–12 °C.

Охолодження є частиною загальної системи мікроклімату в

Рисунок 1.

СХЕМА КЛАСИЧНОЇ СИСТЕМИ ВЕНТИЛЯЦІЇ ВІД'ЄМНОГО ТИСКУ: СКЛАДОВІ

приміщенні — разом з обігрівом і вентиляцією. Щоб отримати максимальний ефект від охолодження, воно має працювати в якості невід'ємної частини системи вентиляції та контролюватися комп'ютерами мікроклімату, таким чином, щоб об'єми води і повітря були відповідними. Часто трапляється, що ці два показники не налаштовані або налаштовані неправильно. Результат — недостатнє охолодження або підвищена вологість у тваринницькому приміщенні.

Мілкодисперсне розбризкування води через форсунки під високим тиском, крім охолодження повітря, виконує й інші функції:

- **Замочування.** У розривах між партіями тварин систему можна використати для замочування приміщень. Це прискорює і полегшує їх мийку.

- **Зволоження, зв'язування пилу.** Систему охолодження методом туманування можна використати для зволоження і зв'язування пилу в приміщенні, таким чином, покращуючи умови утримання тварин. **П**

Підтримка високого темпу росту тварин в жаркий період часу

- Свині надзвичайно чутливі до високих температур, тому необхідно забезпечити належне охолодження в жаркий період часу
- Високоефективна система охолодження знижує температуру в тваринницькому приміщенні без негативного впливу на вологість повітря
- Високоміцні і довговічні труби та з'єднання з нержавіючої кислотостійкої сталі
- Додаткові функції: змочування, зволоження та зв'язування пилу

«ОФІЦІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК КОМПАНІЇ SKOV В УКРАЇНІ»

02660, м. Київ, вул. М. Раскової, 19, оф. 1112
ТОВ «АгроКлімат Україна»,
тел.: +38 (044) 451-46-40, +38067 537 36 67
www.agroclimate.com.ua, info@agroclimate.com.ua

www.skov.com

У попередньому номері я ділилася враженнями від Америки та тамтешнього підходу до споживання м'яса, зокрема свинини. Цього разу більше розкажу про її виробництво, адже і в цьому сегменті американці оригінальні!

СВИНАРСТВО МОЖЕ БУТИ РІЗНИМ АБО ЩО ЦІКАВОГО В АМЕРИЦІ!

В Америці більшість ферм — дуже великі. Так, рейтинг найпотужніших гравців ринку очолює SmithfieldFoods. За результатами 2014-го, маточне стадо підприємства налічувало в США 887 тис. голів. А спільно з фермами за їх межами — у Мексиці, Польщі, Румунії — 1,111 млн.

Все пізнається в порівнянні! Ми, наприклад, були на «дуже маленькому» підприємстві: 8 тисяч свиноматок та свій комбікормовий завод. Господарі виявилися надзвичайно привітними і поділилися своїми показниками, зокрема й економічними. Думаю, вам також буде цікаво побачити деякі з них (таблиця 1).

Ця таблиця потребує кількох пояснень. Вона містить показники ферми WTF («від

відлучення до забою»). Ця технологія детально описана на ст. 64–67 цього номеру. А для тих, хто статтю ще не читав, поясню, що WTF передбачає вирощування поросят після відлучення (у середньому масою 6 кг) до реалізації на забій в одному приміщенні. Такі ферми зазвичай працюють на контрактних умовах. У США не прийнято вирощувати свиней у закритому циклі. Більшість репродукторів виробляють поросят, яких тоді за плату здають дорощувати та відгодовувати на ферму «від відлучення до забою». Одна голова обходиться у двадцять з хвостиком доларів. Це плата за працю та комунальні витрати (корми і ветеринарний супровід забезпечує господарство-постачальник поросят). Оборотно́ість ферми WTF — 1,82 на рік, за одне міс-

Оксана Юрченко,
головний редактор журналу

це власник отримує 37,9 доларів (якщо 20,79/голова). Якщо, наприклад, приміщення розраховане на 1200 голів, річний прибуток складе 45,5 тисяч доларів. Інвестиції у будівництво ферми такого розміру під ключ у нинішніх умовах сягають 600 тис. дол. Як бачите, окупність досить тривала. Тому на фермах «від відлучення до забою» може бути тільки один працівник — сам власник.

До речі, у США більше 90% ферм не реконструюють, як у нас, а будують з нуля. Серед типових проектних рішень — зберігання гноївки у ваннах під підлогою (їх глибина — 180 см), звідки її викачують двічі на рік і вносять на поля. На відміну від України, у будівництві використовують багато деревини, що в Америці значно здешевлює вартість конструкції та пришвидшує її зведення (у середньому будівництво триває 60 днів, але можна і за 36!) Ще однією особливістю виробничих приміщень є завіси, які дозволяють додатково вентилювати приміщення у спекотні періоди року. Вони автоматично відкриваються, коли температура сягає позначки 23 °C.

У рамках навчання Cochran Fellowship Program наша група мала можливість поспілкуватися з лідерами ринку, зокрема підприємством Iowa Select Farms. Це найбільші виробники свинини в Айові, а в національ-

Таблиця 1.
ВИТРАТИ НА ВИРОБНИЦТВО ТА ВИРОБНИЧІ ПОКАЗНИКИ ФЕРМИ
«ВІД ВІДЛУЧЕННЯ ДО ЗАБОЮ» СТАНОМ НА ПОЧАТОК БЕРЕЗНЯ 2014-ГО

Вартість товарного поросяти, дол./гол.	37
Вартість тонни корму, дол.	188,54
Ветеринарне обслуговування та препарати на голову, дол.	4,5
Перевезення на забій, дол./гол.	6,59
Початкова маса свиней, кг	6
Товарна маса свиней, кг	130
Забійний вихід туші, %	77
Середньодобові прирости (за весь період), г/д	750
Конверсія корму (за весь період)	2,65
Корму на голову, кг	327
Тривалість відгодівлі, д.	165
Оборотність приміщення на рік	1,82
Вартість оренди проці на голову, дол.	20,79
Падіж, %	6
Вибраковування, %	3
Падіж/вибраковування на голову, дол.	5,07
Плата за ctw* свинини, дол.	64,5
Витрати на голову (без кормів), дол.	74,52
Загальні витрати на голову, дол.	143,53
Загальний дохід на голову, дол.	145,21
Чистий прибуток на голові, дол.	1,68**

* ctw — короткий центнер, 45,4 кг
** Песимістичний прогноз

Виробниче приміщення «від відлучення до забою» на 1200 голів

Деревина — один з основних будівельних матеріалів виробничих приміщень

Завіси, які дозволяють додатково вентилювати приміщення у спекотні періоди року (фото із колекції New Modern Concepts)

Рактопамін (Paylean®), заборонений у ЄС, Китаї, Росії і навіть Україні, наповнює склади американських виробників

Тут нам розповіли, як займаються виробництвом спермопродукції в США

ному рейтингу посідають 7-ме місце з 165 тисячами свиноматок. Володіє підприємством третє покоління фермерів, чий прабабуся почав бізнес 1976-го із трьох свиноматок, придбавши для них станки за 35 дол. Проте вже у 80-их обсяги продажів сягнули мільйона доларів. Нині підприємство виробляє 4 млн свиней на рік на 650 фермах (кнурівники, GDU або ферми, де утримують ремонтних свинок, мультиплікатори (тут отримують F1), репродуктори, WTF-ферми). Усіх товарних свиней (у вазі 123–127 кг) продають за дванадцятирічним контрактом одному з найбільших переробників яловичини та свинини в США — JBC Swift (70–90 тис. голів щотижня).

Цікаво, як можна підписати контракт на 12 років, адже ціна постійно змінюється? Система

розрахунків непроста, але загалом виглядає так. Є мінімальна базова і топова ціни на свинину. У періоди, коли ринок «просідає» і ціна опускається нижче базової лінії, її балансують за рахунок фонду, закумуляованого, коли ціна була вище топової.

Система розрахунку з виробником в Америці будується за такою схемою:

- Клас А (Grade A): товарні свині важать більше 100 кг (ЖМ).
- «Недомірки» (Lights): жива маса від 88 до 100 кг.
- Вибраковка (Culls): тварини важать менше 88 кг чи мають грижі, проблеми з кінцівками, у цю категорію також потрапляють вибрані старі свиноматки тощо.

В Америці традиційна товарна вага — 120–136 кг. Саме

тому, до речі, так активно використовують рактопамін (β-агоніст, який розщеплює жири та сприяє інтенсивному нарощуванню м'язів) — приблизно 59 г/голова (згідно з даними GSC Ag Juergens Feed).

Під час спілкування представники свиначських підприємств наголошували, що завжди підлаштовуються під переробника. Він визначає, наскільки пісною повинна бути туша, чи задовільна товщина шпигу та площа м'язового вічка у ній тощо. Щоб забезпечувати генетичний прогрес, в Америці розвинена ще одна важлива ланка — виробництво якісної спермопродукції (у тому числі і замороженої) від кнурів із найвищим генетичним індексом. Такі тварини коштують недорого — інколи десятки тисяч доларів, — зізналися власники

Swine Genetics International Ltd. Їх збирають з усієї Америки, а щоб отримати їхню сперму чекати черги інколи доводиться кілька місяців.

Swine Genetics International Ltd заснували 1981-го. Спеціалізується підприємство на продажах спермопродукції у трьох напрямках.

1) «Змішані» дози: сперма від 3–5 термінальних кнурів породи Дюрок чи Беркшир для товарного виробництва. Таку продукцію зазвичай купують місцеві фермери. Коштує вона порівняно дешево — 7–10 доларів за дозу.

2) Swine Genetics International Ltd утримує близько 100 кнурів GGP-рівня для чистопорідного відтворення. Така доза обійдеться у 50–100 дол. Цю спермопродукцію купують виробники з усіх куточків США, її також експортують за кордон.

3) Найдорожча сперма — для відтворення show pig, свиней, яких демонструють під час виставок. Доза у середньому коштуватиме 150–200 дол.

В Америці шоу, де діти та підлітки (10–20 років) виставляють тварин, вирощених самостійно, надзвичайно популярні. Тому американці готові платити за свиней, які потенційно можуть стати чемпіонами. Це окремий напрям бізнесу. Ми відвідали одну з ферм, яка вирощує show pigs, на 100 свиноматок. Свині (переважно Беркшири) із цього господарства 6 разів поспіль вигравали змагання національного рівня. Більшість тварин ферма продає у віці двох місяців. Свинки у середньому коштують 500–2500 дол., кнури — 750–1500 дол. Якщо кнура купують для племінних цілей (щоби надалі продавати його сперму), за нього доведеться заплатити від 5 до 20 тис. доларів. У деяких шоу діти-переможці отримують грошові премії. Хоча доля тварини-чемпіона невесела: вона не «стариться» у сім'ї, а йде на забій.

Нині в Америці зростаючий тренд на м'ясо Беркширів, оскільки воно має насиченіший смак, жирніше. Виробляти його також вигідно: за Беркширів платять удвічі більше, ніж за

Асортимент продуктів у місцевій бійні

«традиційні» товарні породи. Тому таку свинину поставляють переважно в елітні ресторани, де споживач «нечутливий» до ціни.

На жаль, під час візиту в Америку, нам не вдалося відвідати велике м'ясопереробне підприємство, але змогли поспілкуватися з власником маленької бійні, що спеціалізується на ВРХ, свинях та птиці. Кожен вид тварин має свій день забою. На тиждень приймають не більше 40 свиней. Тварин забивають вистрілом зі зброї. На бійні є приміщення, де м'ясо може кілька тижнів дозрівати (за потреби). Продають його у сирому вигляді чи переробленим на ковбаси та інші продукти. Як на мене, непогана альтернатива для подвійного забою, який рано чи пізно в Україні все ж відмінатиме.

А про політично-суспільну та наукову складову виробництва свинини в Америці розкажу в наступному номері «Прибуткового свинарства» [ПС](#)

«Камера» для забою

Один із найкращих представників американських плідників породи Йоркшир на Swine Genetics International Ltd

Show pigs

НОВИЙ КОМПЛЕКС ТОВ «АК „НАСТАШКА“»: МАТЕРІАЛІЗАЦІЯ ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Новозбудована свино-ферма ТОВ «Агропромисловий комплекс „Насташка“» розташувалася «у чистому полі» поблизу с. Колодисте Черкаської області. Відстань до найближчого населеного пункту — 2 км. За радянських часів ферма була класичним чотирьохрядним відгодівельником для ВРХ (поблизу діяв потужний цукровий завод, відходи якого стимулювали роботу корівника).

Нині ферму поділили на два технологічно однакових незалежних модулі, кожен з яких обслуговуватиме 8–10 працівників. Таку систему обрали через простоту і можливість контролювати ефективність роботи персоналу та можливість розділити поголів'я, що є додатковим заходом біобезпеки. Спеціалізація другого модуля, який технологічно буде дзеркальним відображенням першого, — вирощування товарних свиней.

Для кнурів «з нуля» збудували окреме приміщення на 21 голову з лабораторією (фото 1).

Кожен модуль, у свою чергу, складається із двох корпусів, поділених на бокси (підлаштовано під тижневий ритм господар-

ства), щоб забезпечити замкнутий цикл виробництва.

Перший корпус поділений на три частини: групове утримання ремонтного молодняка (14 боксів, 7–8 голів у кожному), одна секція запліднювання й очікування (651 станків), де свиноматок утримуватимуть індивідуально, цех опоросу (5 боксів, 36 голів у кожному) і сектор дорошування (7 боксів, 512 голів у кожному).

Другий корпус — відгодівля, де одночасно утримуватимуть 5088 голів.

У першому модулі утримуватимуть GGP-свиноматок порід

ФЕРМА ВКЛЮЧАЄ

ДВА ТЕХНОЛОГІЧНО

ОДНАКОВИХ

НЕЗАЛЕЖНИХ МОДУЛІ,

КОЖЕН З ЯКИХ

ОБСЛУГОВУВАТИМЕ

8–10 ПРАЦІВНИКІВ.

Фото 1.

Кнурівник

Велика Біла і Ландрас данської селекції, які знаходяться на вершині генетичної піраміди. Туди ж розмістять свинок рівня GP тих самих порід: їх використовуватимуть для отримання гібридів F1. Свинками з цього модуля поповнюватимуть потреби у власному ремонтному молодняку. У планах господарства побудувати окреме приміщення для утримання ремсвинок (на 200 голів).

Оцінку якості тварин здійснюватимуть за системою BLUP та комп'ютерною програмою AgroSoft для швидкого обміну інформацією в режимі онлайн із головним офісом генетичної компанії-постачальника.

ГЕНЕТИКА

У виборі генетики довго не вагалися. Обрали данську, оскільки на власному досвіді переконалися у її ефективності: свиноматки гіперпродуктивні — у середньому 14 відлученців на гніздо, свині досягають забійної кондиції (110–115 кг) за 165–170 днів, забійний вихід туші — 80–82%, товщина шпигу — 10–18 мм.

Оскільки продуктивність обраного поголів'я дуже висока, у господарстві передбачають надлишок поросят. Їх планують продавати вагою 6–7 кг та 25–30 кг.

ГНОЄВИДАЛЕННЯ

Рішення щодо системи гноєвидалення прийняли швидко — реставрували ту, що перейшла у

спадок від корівника. Вона проста й дешева в обслуговуванні, а також включає всього три складові: гноєзбірні ванни, самоточні канали (діаметром 240 мм) та лагуни (по дві на кожен модуль).

Із свинарників ніколи не викачуватимуть стоки повністю (лише на 80%). Через це з відходів утворюватиметься кірка, що не пропускатиме шкідливі випари до тварин, а отже вони дихатимуть якісним повітрям.

Двічі на рік гній із лагун вноситимуть на орендовані поля. У майбутньому на господарстві не відкидають можливості будівництва біогазової установки, сепаратора та конструкції для брикетування відходів з подальшим використанням брикетів в опаленні ферми.

БІОБЕЗПЕКА

Зважаючи на сучасні ензоотичні ризики для поголів'я, про біобезпеку на господарстві дбають ретельно.

По-перше, весь периметр комплексу огородили двометровим парканом зі шлакоблоків.

По-друге, сторонній транспорт не матиме доступу на ферму. Поголів'я на реалізацію завантажуватимуть із двох «пересадками»: із ферми на внутрішній трап-візок, звідки переганятимуть на скотовоз підприємства. Він і доставлятиме свиней до рампи, розташованої за кілометр від території комплексу.

ТОВ «АПК „НАСТАШКА“», Київська, Черкаська обл.

ТОВ «Агропромисловий комплекс „Насташка“», що у с. Колодисте на Черкащині, — продовження розвитку свинарського напрямку підприємства. Будівництво нового комплексу стартувало у вересні 2013-го року. Проект розрахований на 1600 свиноматок (по 800 у кожному з двох незалежних модулів) і 24 тис. голів одночасного утримання.

Тварин із найвищим статусом здоров'я завезуть із Данії. Перша партія свинок (400 голів, віком 16–22 тижні) і кнурців (6 голів, віком 23–25 тижнів) прибуде на ферму вже у вересні цього року (генетика DanAvl).

Кнурівник розрахований на 21-у тварину порід Велика Біла, Ландрас, Дюрок. Якість отримуваної сперми перевірятимуть у власній лабораторії.

Реалізацію товарного поголів'я очікують почати наприкінці серпня — початку вересня 2016-го року, а освоїти планову потужність — уже 2017-го.

Фото 2.

Секція запліднювання/очікування

Фото 3.

Цех опоросу

Фото 4.

На дорощуванні

Фото 5.

Майбутня відгодівля

Фото 6.

Реставровані гноєзбірні канали

По-третє, для автівок, що заїжджатимуть на «умовно-чисту» зону ферми (для вивантаження корму, ветпрепаратів, заготовлі дріб і т.д.), обладнають криті дезбар'єри із незамерзаючим розчином.

По-четверте, кожен модуль обладнаний санпропуском. Додатковий захід біобезпеки: спецодяг, взуття та інвентар секторів будуть різного кольору.

Працівників ферми годуватимуть.

Із запланованих ноу-хау у питанні біобезпеки — сауна на території комплексу. Її встановили, щоб скоротити санітарний розрив між відвідинами різних майданчиків (наприклад, ветеринарним лікарем) до 24 годин.

ОБЛАДНАННЯ І МІКРОКЛІМАТ

Оскільки стіни старої ферми були у задовільному стані, їх, після незначної обробки, залишили. Необхідні бетонні конструкції (наприклад, решітчасті підлоги) замовляли в українських виробників.

Для економії енергоносіїв дах та стелю утеплили сандвіч-панелями товщиною 50 мм (для стелі) і 100 мм (для даху). Стіни кнурівника також додатково утеплили 5-сантиметровим шаром термоізолюючого сандвічу. А щоб уберегти кнурів від переохолодження і, як наслідок, хвороб репродуктивних органів, ще й під бетонною підлогою заклали пінопласт.

Для додаткового обігріву боксів використовуватимуть твердопаливні водяні котли, що нагріватимуть воду, яка центральними магістралями рухатиметься свинарником, постачаючи тепло за командою системи вентиляції (фото 7). Влітку ця система діятиме у зворотному напрямку: постачатиме трубами холодну воду. Для поросят у цеху опоросу розмістили електрокилимки (потужністю 75 Вт), над якими встановлять кришки, щоб зберегти тепло. За потреби на

кришки можна буде кріпити інфрачервоні лампи. Працюватимуть килимки автоматизовано: при температурі нижче 32 °C вмикатимуться, вище 42 °C — вимикатимуться.

Щоб охолодити кнурів чи свиноматок у спекотні періоди, на фермі змонтували систему зрошування.

Регулювання мікроклімату на комплексі повністю автоматизоване. Встановлена приточно-витяжна вентиляція. Але оскільки приміщення значно ширші за стандартні свинарники, для задовільної вентиляції на приточних шахтах додатково встановили електродвигуни із вентиляторами.

Перш ніж встановити будь-яке обладнання (годівниці, поїлки, станки, обігрівачі килимки тощо) на новий майданчик, його по кілька разів випробовували на діючому комплексі.

Так, станки для маточника обирали такі, щоб можна було регулювати висоту найближчої до підлоги перекладини (фото 8). Це дозволить поросятимати вільний доступ до вимені по мірі того, як вони підростатимуть (перекладину підніматимуть).

На дорощуванні годівнички майже не мають пластикових деталей, а отже, вони довговічніші. Ще одна їх перевага — мають ніпель для зволоження корму і окремо ніпель-поїлку (фото 9), що дозволяє поросяті самому обирати — їсти йому сухий чи зволожений корм. Усе це, як кажуть у господарстві, сприятиме покращенню приростів та збереженню здоров'я поросят. Щоб мінімізувати втрати корму, годівниці на дорощуванні розмістили на пластиковій підлозі без щілин). Тоді поросята мають можливість доїсти корм, який просипався.

Комбікормовий завод господарства (потужністю 7–10 т/год.) знаходиться у Насташці, тому корм доставлятимуть звідти двома спеціалізованими автівками. На території ж цього майданчика збудували так

ІЗ ЗАПЛАНОВАНИХ НОУ-ХАУ У ПИТАННІ БІОБЕЗПЕКИ

САУНА НА ТЕРИТОРІЇ КОМПЛЕКСУ.

ЇЇ ВСТАНОВИЛИ, ЩОБ СКОРОТИТИ САНІТАРНИЙ РОЗРИВ

МІЖ ВІДВІДИНАМИ РІЗНИХ МАЙДАНЧИКІВ

(НАПРИКЛАД, ВЕТЕРИНАРНИМ ЛІКАРЕМ) ДО 24 ГОДИН.

званий «перевалочний пункт», що слугує додатковим заходом біобезпеки. Це комплекс із шести бункерів (кожна ємність для певної рецептури, фото 10) корм у який, після зважування, «видуватиме» пневматична система. Із нього, за допомогою шнека, вивантажуватимуть на внутрішній транспорт, який розвозитиме корм до відповідних бункерів.

На уже діючих майданчиках господарства порівнювали показники продуктивності свиноматок, яких утримували у приміщеннях з освітленням різної інтенсивності. Різниця результатів уразила. Саме тому особливу увагу приділили освітленню у секції з ремонтними свинками та цеху запліднювання. Так, насамперед, встановили великі вікна. Додатково змонтували світлодіодні лампи нового принципу на висоті близько 1,5–1,6 м над тваринами.

ПЕРСОНАЛ

Ключовою ланкою роботи «Агропромислового комплексу „Насташка“» є людина, тому значну увагу приділили саме їй. Кожен працівник відповідатиме за свій сегмент роботи, що

унеможливить ухилення від виконання обов'язків. Щоб спростити завдання, матиме погодинний план.

На цій фермі не буде окремих ветеринарних працівників, його функції виконуватиме оператор, який профілакуватиме та лікуватиме цих тварин, а також головний ветеринарний лікар. Тому для обслуговування комплексу набирали людей із досвідом роботи (здебільшого на закордонних фермах) або «ростили» спеціалістів на діючому майданчику.

Крім створених комфортних умов, графік роботи побудовано таким чином, щоб через кожні 2–2,5 години оператори мали 15–20 хвилин відпочинку, не враховуючи обідньої перерви. У жарку пору року люди, що обслуговуватимуть сектор запліднювання, починатимуть роботу о 5-й ранку (за спостереженнями представників господарства, це помітно покращує відсоток опоросу), зате робочий день закінчуватиметься вже о 14-й годині.

Ще одним ноу-хау — є плани встановити систему радіотрансляції, щоб було приємніше працювати. **ПС**

Фото 7.

Система обігріву

Фото 8.

Станок, у якому регулюється нижня перекладина

Фото 9.

Годівниці у секторі дорощування на суцільній підлозі

Фото 10.

Комплекс із шести бункерів для різних кормів

UNICREDIT BANK: «ГОЛОВНЕ — ДОВІРА І ПАРТНЕРСЬКІ ВІДНОСИНИ»

Сьогодні для бізнесу дуже важливо знайти надійного фінансового партнера, який зможе підтримати його як у кризові часи, так і в часи стрімкого зростання. Для агровиробників такими партнерами, перш за все, є банки. Особливо ті, що готові не просто «за протоколом» надавати банківські послуги, а зможуть стати радником, стабільним та надійним партнером. За таким принципом діє UniCredit Bank. Детальніше про роботу банку та його пропозиції для аграріїв розповіла начальник Департаменту факторингу та векселів Наталія Тиховська.

— Нині всі говорять, що в Україні банківська криза. Це дійсно так, чи просто навмисне нагнітання ситуації?

— Стан банківської системи є віддзеркаленням ситуації в країні. Коли економіка працює ефективно, активно розвивається великий, малий і середній бізнес, то, відповідно, і банківська сфера нарощує по-

тужності. Однак сьогодні дійсно в країні криза, коріння якої сягає двох останніх десятиліть: згадайте фінансові спади 96-го, 98-го, 2004-го і 2008-го років. Банківська система зіткнулася з круговою низкою проблем: банки не мають довіри до позичальників через великий процент неповернення кредитів; населення та юридичні особи, зі-

свого боку, не довіряють банкам кошти через проблеми низки фінансових установ. Як результат, маємо «кризу довіри». Нині, дійсно, банківська система поступово очищується та намагається стабілізуватися: 1/3 банків у стані ліквідації або в стані особливого нагляду з боку НБУ, решта намагається відновити свою стійкість та розвивати бізнес. Така ситуація стресова не тільки для фізичних осіб, але й юридичних, особливо для тих, що обслуговувалися в банках, які знаходяться в стані ліквідації. Тепер вони мають обрати нову банківську установу для подальшої співпраці. Нерідко такий вибір непростий для підприємства: знову постає питання довіри, спроможності банку задовольнити потреби компанії, можливості побудови довготривалих партнерських відносин.

— Наскільки обґрунтованим є підняття відсоткових ставок за кредитами? Це дійсно рішення проблем чи просто спекуляції «нечесних» банкірів, адже платоспроможність позичальників не покращується?

— Підвищення процентних ставок за кредитами не є бажанням банків. Гроші мають вартість, на яку впливає низка чинників. По-перше, це процентні ставки за депозитами, стабільність депозитної бази в банках, швидкість обігових коштів на ринку, співставлення строків депозитів та кредитів (перші, в основному, короткі — на кілька місяців; кредити ж, навпаки, до року та більше, якщо йдеться про інвестиції в бізнес), якість обслуговування позичальниками своїх кредитів та своєчасне їх повернення в банк тощо. На жаль, нині банківська система, як і раніше, відчуває зменшення депозитів та збільшення обсягу кредитів, що не повертаються в банки.

— Як позначився такий стан банківського сектора в Україні на роботі UniCredit Bank?

— Кінець минулого року був дуже складним для всіх банків, у тому числі і для нашого. Бан-

ки працюють на стабільність і повинні чітко бачити перспективи, знати, чого очікувати у найближчому майбутньому. Однак в Україні робити прогнози складно, у тому числі і для іноземних інвесторів, адже ситуація практично непередбачувана. UniCredit, незважаючи на низку ринкових ризиків, залишається в Україні. Так, наразі, капітал нашого банку збільшено на суму 500 млн доларів США. Це виважений крок та на поточний момент — безпрецедентний для України. Стійкість і надійність — це основа UniCredit як у цілому для Групи, так і в кожній окремій країні. Україна не є винятком.

— Серед ваших клієнтів представники різних галузей економіки, у тому числі й аграрної. Як з'явилася ідея співпрацювати з сільгоспвиробниками, зокрема тваринниками?

— UniCredit Bank — це універсальний банк, який опікується всіма сегментами ринку. Історично склалося так, що серед наших клієнтів є підприємства різні і за розміром, і за видом діяльності.

Для нас аграрний ринок — непересічний, оскільки розуміємо, що це велика кількість підприємств, які потребують щоденної підтримки та супроводу. Останні кілька років банк фокусувався на рослинництві, але поступово все більше звертаємо увагу і на тваринництво. Серед наших клієнтів є компанії-виробники, імпортери та дистриб'ютори генетики, обладнання, кормів тощо, які починають активно інвестувати та розвивати вітчизняне тваринництво. Ми готові їм допомогти та сприяти розвитку галузі. Тому зараз поглиблено вивчаємо потреби і специфіку цього бізнесу, щоб розуміти, де саме можемо бути корисними. Розробляємо окремі програми як для підтримки оборотного капіталу, так і капітального інвестування (реконструкції виробничих об'єктів, придбання основних засобів с/г виробни-

UniCredit Bank — один з найбільших універсальних банків України, який пропонує своїм клієнтам повний спектр сучасних послуг як у сегменті фізичних осіб, так і в сегменті корпоративних клієнтів.

Оновлений UniCredit Bank утворився у грудні 2013-го року шляхом об'єднання двох українських активів групи UniCredit, яка працює на локальному ринку з 1997-го року. Інтегрований банк поєднав у собі широкі покриття ПАТ «Укрсоцбанк» та європейський досвід, якість обслуговування та гнучкість ПАТ «УніКредит Банк». Об'єднаний банк виділяється на ринку широким вибором сучасних банківських послуг при традиційно високому рівні сервісу у відділеннях європейського зразка, розташованих по всій території України.

Розгалужена мережа UniCredit Bank налічує близько 250 відділень. Персонал фінансової установи складається з кращих фахівців ринку країни та налічує понад 6000 співробітників.

цтва, обладнання для виробництва, зберігання та переробки с/г продукції, кормів тощо).

— **Зрозуміло, що виробники сільськогосподарської продукції не завжди можуть самостійно прорахувати всі ризики. UniCredit Bank може допомогти спрогнозувати, чи буде проект успішним і чи варто брати кредит?**

— UniCredit Bank буде свої відносини з клієнтами виключно на партнерських засадах. Менеджер банку повинен розумітися на тому, чим займається його клієнт, як він розвивається, чого потребує. Якщо підприємцю не вистачає знань, він у будь-який момент може звернутися до банку за консультаціями щодо перспектив фінансування певного проекту. Крім того, банк може запропонувати варіанти співпраці: це не обов'язково повинен бути кредит (найпростіший для розуміння підприємця метод отримати гроші). В багатьох випадках є економічно вигідніші фінансові інструменти, що зроблять проект підприємця значно ефективнішим, а, можливо, ще й нададуть певні переваги в роботі з його постачальниками чи покупцями. Найчастіше кредити під високі відсотки є неогрунтованими та й непотрібними. Адже завдяки гарантійним інструментам (аваль векселів, гарантія тощо) підприємець сплачує в кілька разів менше, ніж за кредитами. Наприклад, за рахунок векселів вартість товару, який купують на умовах відстрочки платежу, фіксується, незалежно від «прив'язки» до

валютних коливань. Тобто є незмінною та, у разі збільшення курсових різниць у валюті, не перераховується. Таким чином, наш підприємець страхується від потенційних втрат у разі підвищення курсу валюту.

— **Яким критеріям повинне відповідати підприємство, щоб отримати кредит у UniCredit Bank? Аудиторська перевірка обов'язкова?**

— Банк має ознайомитися з фінансово-господарською діяльністю підприємства, вивчити його фінансову звітність. Дуже добре, якщо воно здійснює аудит. Важливо, коли підприємство є відкритим для банку, прозорим, веде діалог, адже саме в цій ситуації банк може надати йому поради, належні консультації, підібрати оптимальний кредитний продукт. Підприємство має розуміти, що рівень співпраці та партнерства з банком у більшості випадків залежить безпосередньо від нього.

Міжнародні банки завжди працюють відкрито, мають стандартизовані, добре прописані методики та алгоритми оцінки позичальника. Вони чіткі, прозорі, конкретні. Наприклад, однією з важливих умов є наявність аудиторського звіту. Якщо згадати ситуацію в Україні п'ять років тому, то прохання банку надати аудиторський звіт майже не сприймалося клієнтами. Нині ж щорічний аудит — це звичайна справа для більшості українських підприємств. Кожен підприємець повинен розуміти, що банк не вимагає більше документів, ніж того потребує процес вивчення фінансово-господар-

ської діяльності потенційного позичальника. Банк вивчає бізнес підприємства для того, щоб зрозуміти його поточний стан, потреби, ознайомитися зі стратегією розвитку, рівнем управління, спрогнозувати грошові потоки. Якщо власник управляє бізнесом занадто ризиково, невиняжено, то виникає закономірне питання: як йому можна довірити кредитні кошти? Банк повинен визначити, наскільки компанія може управляти коштами, за якими звернулася, та який ризик їх неповернення. Тому відкриті партнерські відносини — це обов'язкова умова, щоб побудувати плідну співпрацю.

— **Серед ваших клієнтів різні за розміром і видами діяльності підприємства. Умови співпраці залежно від цього відрізняються?**

— Клієнти з різних сегментів ринку, різні за розміром та видом бізнесу мають різні потреби. UniCredit Bank пропонує широку лінійку банківських продуктів, як розрахункових, так і кредитних та депозитних. Усі вони стандартизовані, проте є особливості їх застосування на практиці. Також багато чого залежить від запасу міцності підприємства-позичальника, його вміння управляти cash flow, рівня загального менеджменту.

Якщо ведемо мову про сегмент тваринництва, то банк співпрацює з багатьма підприємствами, які в повсякденному бізнесі пов'язані між собою виробничим процесом: постачальник — виробник — дистриб'ютор — дилер або торгова мережа — кінцевий споживач. Тому банк може забезпечити фінансову підтримку на кожній ділянці цього ланцюжка (Supply Chain management). Такий підхід до фінансового супроводу бізнесу для українського ринку є ефективним і має мінімальне навантаження витрат на кожне підприємство у виробничому ланцюжку. Простим та ефективним методом є вексель завдяки його необмеженим властивос-

тям щодо обігу на ринку (розрахунки, врахування, авалування, зберігання, дроблення тощо). Детально про розрахунки векселями, схеми, механізми, програми можна ознайомитися на нашому сайті. Більш того, ми регулярно розширюємо спеціалізовані вексельні програми для наших клієнтів. Так, рекомендуємо використовувати вексельні розрахунки для закупівлі кормів, преміксів, обладнання, малогабаритного транспорту та супутньої техніки тощо.

— **Тобто ви сегментуєте клієнтів не за розміром, а за ефективністю?**

— Можна сказати і так, хоча розмір підприємства теж має певне значення. Але найголовніше — тренд його розвитку. Ми ж насамперед визначаємо бізнес-орієнтованість:

- якщо підприємство невелике, але рухається вперед і поступово зростає, для нас важливо розуміти його стратегію, бачення свого розвитку, його ринковий по-

тенціал, щоб підібрати оптимальну фінансову підтримку;

- якщо підприємство «стоїть на місці», то, можливо, йому не потрібні додаткові кошти, а лише короткострокові гроші на підтримку поточної діяльності;
- якщо це велике підприємство, яке розвивається, модернізує виробництво, і ми бачимо його перспективу, банк готовий виступити партнером у реалізації такого проекту, застосувавши ширший перелік фінансових інструментів.

— **Які програми кредитування UniCredit Bank пропонує для сільськогосподарських виробників?**

— Програма — це певний набір банківських послуг, що містить певні преференції для клієнтів, які надаються самими учасниками (ініціаторами) цієї програми. Ми ж насамперед намагаємося зрозуміти, який з інструментів фінансової підтримки потрібен клієнту: гаран-

СПІВПРАЦЯ ВІТЧИЗНЯНИХ АГРОВИРОБНИКІВ І БАНКУ: ВЕКСЕЛІ

Візьмемо для прикладу виробника кормів. Безперечно, він хоче бути впевненим, що покупець заплатить за товар, тому, зазвичай, просить передоплату. А у фермера немає вільних коштів. У цьому випадку він звертається до банку з проханням видати кредит чи відкрити овердрафтну лінію. Це своєрідна гарантія того, що кошти дійдуть до виробника. Проте вартість кредитів достатньо висока. У разі продажу товару на умовах відстрочки платежу у продавця виникають підвищені ризики щодо оплати дебіторської заборгованості покупцем у майбутньому. Так, заборгованість за оплатою товару можна перевести у вексельну шляхом виписки векселя. Це дещо підвищить рівень відповідальності

покупця в оплаті його заборгованості за товар, та й для продавця процедура стягнення коштів з покупця-боржника стане швидшою і простішою. У разі, якщо в строки, зазначені на векселі, покупець не сплатить продавцю заборгованість за товар, останній може звернутися до нотаріуса та здійснити Протест в неоплаті та виконавчий напис. У продавця немає необхідності витрачати час та кошти на претензійну роботу та судові процеси. Виконавча служба оперативно починає процес стягнення заборгованості з боржника. Проте продавець може доручити цю роботу своєму банку, або ще в процесі продажу товару поставити вимогу щодо розрахунку за товар авальованим банком векселем. У цьому випадку банк

співпрацює з покупцем, контролює його фінансовий стан, грошові потоки тощо. Така схема взаємодії забезпечує багато переваг:

- зростає репутаційна привабливість проекту;
- продавець товару, отримавши від покупця вексель, може передати його в розрахунок своєму постачальнику-кредитору, врахувати у банку тощо. Такі операції дають можливість очистити баланс продавця від дебіторської та кредиторської заборгованості (на суму розрахунків векселями), а це позитивно впливає на його фінансові показники;
- економія витрат: вартість авалю векселя є невисокою та значно нижчою від вартості кредиту.

РІВЕНЬ СПІВПРАЦІ ТА ПАРТНЕРСТВА З БАНКОМ

В БІЛЬШОСТІ ВИПАДКІВ ЗАЛЕЖИТЬ БЕЗПОСЕРЕДНЬО

ВІД ПІДПРИЄМСТВА.

тія, авалювання векселів, факторинг тощо, залежно від того, для яких цілей залучають кошти. Всі ці продукти відрізняються один від одного. Наразі у галузі рослинництва працюють вексельні програми. Банк здійснює їх разом із такими компаніями, як Basf, Syngenta та іншими, залучаючи й інших поставальників обладнання, транспортних засобів тощо.

Основою цих програм є авальований вексель. Підприємство-покупець отримує від банку кредитний ліміт, у межах якого банк протягом, наприклад, року, авалює векселі. Як це працює? Підприємство знає, на яку суму буде закуповувати товар (в обсязі або за сумою максимальної заборгованості). Товар буде проданий покупцю на умовах відстрочки платежу (максимально — до року). По факту придбання товару підприємство-покупець виписує вексель (боргове зобов'язання) на ім'я продавця на суму вартості поставки та подає вексель у банк для авалювання (гарантування платежу). Наприклад, банк встановив підприємству кредитний ліміт 1 млн гривень, а він придбав товар лише на 100 тисяч. Отже, вексель буде виписаний на суму 100 тис. грн,

відповідно витрати (комісія за аваль) теж буде із розрахунку зобов'язання банку — 100 тис. грн. Вартість банківського авалю — від 4 до 6,5% річних, а це в кілька разів менше, ніж проценти за кредитом. Більше того, поставальник може надати привабливішу ціну товару або збільшену відстрочку платежу, у разі, якщо покупець розраховується авальованим банком векселем. Чому? Тому, що тоді продавець орієнтується на платоспроможність банку, яка є значно вищою, ніж платоспроможність покупця. Також продавець розуміє, що платоспроможність його покупця підтверджена банком. Отже, це питання високого рівня довіри, який знищує бар'єри, спонукає до активної співпраці та добре економить кошти для кожного учасника бізнес-процесу.

— **Що ви можете запропонувати клієнтам, які спеціалізуються на свинарстві? Чи є якісь специфічні банківські послуги?**

— У нас є проекти, які ми започатковуємо для двох напрямів тваринництва — свинарства і птахівництва, які стосуються закупки кормів (кормових добавок) та обладнання.

Зараз UniCredit Bank обговорює різні варіанти співпраці між поставальниками цих товарів та фермерами, адже розуміємо складність поточної ринкової ситуації, обмеженість робочого капіталу. На основі цього виробимо базові умови для початку співпраці. Наступний етап — запропонувати банківські продукти, пояснити принцип їх дії, зрозуміти, наскільки вони цікаві обом сторонам.

— **У планах на найближче майбутнє розвивати ці програми чи відкривати нові?**

— Плануємо розвивати взаємодію з сільськогосподарськими виробниками, розширювати спеціалізовані фінансові програми, робити співпрацю з нашим банком більш комфортною, формувати нові можливості для розвитку нашої країни. Україна має значний потенціал для розвитку всіх сегментів сільського господарства, у тому числі тваринництва та птахівництва. Крім того, сума, яку група вливає в капітал, значна, та дає переваги як серед локальних банків, так і серед банків з іноземним капіталом. Банк буде використовувати цю перевагу на всі 100 відсотків. **ПС**

СПІВПРАЦЯ АГРАРІЇВ З ІНОЗЕМНИМИ КОНТРАГЕНТАМИ ЗА УЧАСТЮ БАНКУ

Наприклад, купівля генетичного матеріалу чи обладнання з-за кордону. Зарубіжні компанії-експортери вимагають від українських покупців передплату. Отримати відстрочку платежу майже неможливо. Отже, це знову потребує кредитів. Рейтинг України низький, більшість зарубіжних експортерів втратили можливість хеджувати ризики українських імпортерів. Це складніша ситуація, ніж випадок із виробником кормів, які продаються на території України. В такому разі

ми рекомендуємо нашим клієнтам скористатися послугами міжнародного факторингу. Тоді експортер бере на себе ризик українського банку — UniCredit Bank, а UniCredit Bank, у свою чергу, — ризик фермера-імпортера. Експортер із задоволенням надасть відстрочку платежу, скориставшись якою, український фермер зможе ефективніше реалізувати свій проект.

У зовнішньоекономічних розрахунках банк рекомендує використовувати такі фінансові ін-

струменти: гарантія, акредитив, факторинг. Вони істотно відрізняються, проте мають на меті спрощення розрахунків та підвищення довіри між контрагентами (бізнес-партнерами).

Банк дуже виважено підходить до співпраці з підприємствами та завжди підбирає той продукт, який потрібен клієнту у кожному конкретному випадку. Тому дуже важливо прислухатися до порад менеджера банку!

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ & ЕФЕКТИВНІ РІШЕННЯ!

10-12 ЛЮТОГО 2016

6 МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА ЕФЕКТИВНОГО ТВАРИННИЦТВА ТА ПТАХІВНИЦТВА

Agro Animal Show

• ПЛЕМІННА СПРАВА • ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ТВАРИННИЦТВА • КОРМОВИРОБНИЦТВО
• ВЕТЕРИНАРІЯ • ТЕХНОЛОГІЇ УТРИМАННЯ • ПЕРЕРОБКА ТА ЗБЕРІГАННЯ ПРОДУКЦІЇ
• ПТАХІВНИЦТВО • УТИЛІЗАЦІЯ ВІДХОДІВ

www.animal-show.kiev.ua

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ: ВИСТАВКОВИЙ ЦЕНТР КИЇВ ЕКСПО ПЛАЗА м. Київ, вул. Салютна, 2-Б, ст. метро «Нивки»

Генеральний організатор:

КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ
КОНТРАКТОВИЙ ЯРМАРОК

Національної французької агенції
з підтримки французької економіки
Business France

За підтримки:

IFWexpo Heidelberg
GmbH, Німеччина

Генеральний інформаційний партнер:

Дирекція виставки AGRO ANIMAL SHOW: тел./факс: +38 044 461 9368, 490 6469, e-mail: agro@kmya.kiev.ua

ВІРУС ПРОТИ МУХ

Мухи — сезонна «напасть», яка спричиняє господарствам чималі збитки: вони не тільки дратують свиней, через що ті гірше ростуть, а й розносять захворювання (кишкова паличка, сальмонела тощо). Нещодавно вчені виявили вірус, здатний контролювати розмноження мух.

Новий вірус уражає репродуктивну систему комах: самки не можуть відкладати яйця, а самці — їх запліднювати. Крім того, білковий запас організму витрачається не на продукування яєць, а на розвиток клітин вірусу.

Заражені комахи переносять хвороботворні патогени на лапках і в кишечнику. Щоразу, коли вони сідають на їжу, залишають після себе безліч вірусних частинок. Здорові мухи, які тоді споживають заражений продукт, — інфікуються: так вірус циркулює «по колу». Ще одна його перевага: хворі комахи більше не кусаються і швидше гинуть.

nationalhogfarmer.com

СЛИНА — ДЕТЕКТОР ЗРІЛОСТІ

Дослідники тепер можуть використовувати слину як біомаркер, щоб виявляти свинку у пубертатному періоді (період статевого дозрівання). Це допоможе підтримувати циклічність виробництва. Адже якщо в цей час, який характеризується розвитком яєчників та секретуванням гонадотропіну, стимулювати їх «іззовні», наприклад, кнуром-пробником, охота наступить швидше.

Об'єктом досліджень стали шість свиноматок породи Велика Біла, віком 140 днів. Їм двічі робили УЗД: за п'ять та один тиждень до виявлення охоти (статевої зрілості). Також у цей період забирали зразки слини та сечі.

Метаболіти у слині проаналізували за допомогою 1H ядерного магнітного резонансу. Результати для зразків, відібраних за п'ять та один тиждень до охоти, були різними: концентрація проліонату і бутирату збільшувалася, а пірувату і фумарату, навпаки, падала. Це свідчить, що ці метаболіти у слині можуть бути біомаркерами для виявлення пубертатного періоду.

Такий моніторинг біохімічного складу слини допоможе оптимізувати експлуатацію кнурів-пробників і уникнути передчасного запліднювання свинок.

www.pig333.com

ВОДОРОСТІ З ВІДХОДІВ

Австралійські науковці досліджують способи скорочення витрат, відновлення енергії з відходів тваринного походження та зменшення забруднення підземних вод навколо свинарників. Одним із них є вирощування водоростей у стоках свиноферм.

Нині анаеробний розпад у лагунах або водоймах на фермах є найпоширенішим методом, що використовують для переробки відходів свинарства. Тому запропонований спосіб забезпечує економічно вигідне очищення стоків свиноферм.

Так, дослідники виявили, що мікрowodорості можуть видаляти аміак, є джерелом поживних речовин (багатим на білок) і знижують патогенне навантаження у стічних водах. До того ж анаеробну переробку використовують для виробництва низькоякісного добрива.

Дослідники шукають нові методи оптимізації росту мікрowodоростей у стічних водах і біорозведенні тих видів водоростей, які б могли рости у відходах свинарства.

pigprogress.net

- ПОДАРУЮ КНУРУ, ХАЙ ЗНАЄ, ЯКА Я ГАРЯЧА ШТУЧКА!

СВИНІ ПІД ТЕРМОГРАФІЧНИМ ПРИЦІЛОМ

Канадські дослідники встановили, що за допомогою термографічного зображення можна виявляти хвороби свиней на ранній стадії. Цей спосіб передбачає лише вимірювання температури тіла тварин.

Щоб змодельовувати хворобу, дослідники застосовували вакцину (викликає імунну відповідь організму). Дослідній групі відлученців зробили щеплення, а контрольній — ін'єкцію сольового розчину (плацебо) чи взагалі не обробляли.

Упродовж експерименту інфрачервона камера, прикріплена у загоні на стелі над поросятами, робила термічні зображення тварин з інтервалом у 5 хв. Вищі температури фіксували, коли свині скупчувалися (притаманно вакцинованим тваринам). Відповідно до зображень, температура вакцино-

ваних тварин суттєво перевищувала температуру контрольних груп (плацебо і необроблених). За три години після ін'єкції спостерігали зростання температури, яка досягала свого піку уже через 10 годин і залишалася підвищеною впродовж 20 годин. Тому інфрачервона термографія ефективно виявляла лихоманку.

Дослідники також вивчали можливості теплографії як засобу попередження поширення хвороб. Для цього реакцію на вакцинування (підвищення температури) фіксували у загонах, де утримували 24–26 голів, 10% з яких прищепили. На зйомках цих тварин було добре помітно.

Головний плюс такої технології у тому, що це досить простий автоматизований спосіб діагностики стану тварин.

pigprogress.net

ВПЕВНЕНІСТЬ = УСПІХ

Один підприємець по вуха загруз у боргах і вже не бачив виходу з ситуації, що склалася. Кредитори наседали на нього. Постачальники вимагали оплати.

Він сидів на лавці в парку, опутивши голову на руки, гадаючи, що ж може врятувати компанію від банкрутства. Раптом перед ним з'явився якийсь стариган.

— Я бачу, вас щось турбує, — сказав він. — Не поділіться?

Підприємець розповів йому про свої проблеми, брак грошей і відмови банку видати хоч якийсь кредит для «розкрутки». Старий слухав, не перебиваючи, а тоді сказав:

— Думаю, я можу вам допомогти. Він запитав у підприємця ім'я, виписав чек, який сунув у руку здивованого чоловіка.

— Візьміть ці гроші. Зустрінемося тут рівно через рік і ви зможете їх повернути.

Потім він повернувся і зник так само швидко, як і з'явився.

Підприємець побачив у руці чек на суму \$500 000 підписаний ім'ям «Джон Рокфеллер», одним з найбагатших людей світу.

«Я можу покінчити з усіма проблемами в одну мить!», — подумав він. Але замість цього підприємець вирішив покласти чек у сейф. Одна тільки думка про його існування давала йому сили знайти спосіб зберегти свій бізнес.

Сповнений оптимізму він уклав вигідні угоди і розширив умови оплати. Йому вдалося зробити кілька великих продажів. Упродовж декількох місяців він погасив борги і знову став заробляти гроші. І рік потому повернувся в парк з тим самим чеком.

У домовлений час стариган знову з'явився. І в той момент, коли підприємець хотів уже було повернути чек і розповісти про свої успіхи, підбігла медсестра і схопила старого.

— Я така рада, що нарешті впіймала його! — вигукнула вона. — Сподіваюся, він не турбував вас. Він завжди тікає з дому і розповідає, що він — Джон Рокфеллер.

Підприємець стояв приголомшений. Упродовж року він «крутився» і розвивав бізнес, купуючи і продаючи, з повною впевненістю, що в будь-який момент йому можуть допомогти півмільйона доларів.

Раптом він зрозумів, що не гроші (реальні чи уявні) перевернули його життя. Це його нова впевненість надала сил добитися всього, що він тепер має. **ПС**

Ілюстрації: Роберт Чернов

П Р И Б У Т К О В Е СВИНАРСТВО

всеукраїнський журнал про все, що стосується свинарства

Свідоцтво про реєстрацію КВ 16912 — 5682Р від 30.07.2010

Все для успіху вашого господарства:

- Новини галузі
- Огляд ринків
- Передові технології
- Стратегії лідерства кращих господарств України та світу
- Поради експертів

Редакційну передплату можна оформити за телефоном +38 (067) 236-01-67
або надіславши запит на е-пошту profpigprod@gmail.com.

www.profisvine.com

Спеціалізований сайт

www.PigUa.info

Новини України та світу
Ціни та аналітика

Технології
Інтерв'ю

Новини компаній
Дошка оголошень

ОПЕРАТИВНО

АКТУАЛЬНО

ДОСТОВІРНО

ПРО ВСЕ, ЩО СТОСУЄТЬСЯ СВИНАРСТВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

BIG DUTCHMAN

Наш многолетний опыт – залог вашего успеха

ООО «БД АГРИКАЛЧЕ (УКРАИНА)»

ул. Новоконстантиновская, 13/10, оф. 306,
г. Киев, 04080, Украина

тел.: +38 (044) 494-25-35; +38 (044) 390-62-20;

факс: +38 (044) 390-62-21;

big@bigd.kiev.ua

Big Dutchman
PIG EQUIPMENT

www.bigdutchman.ua